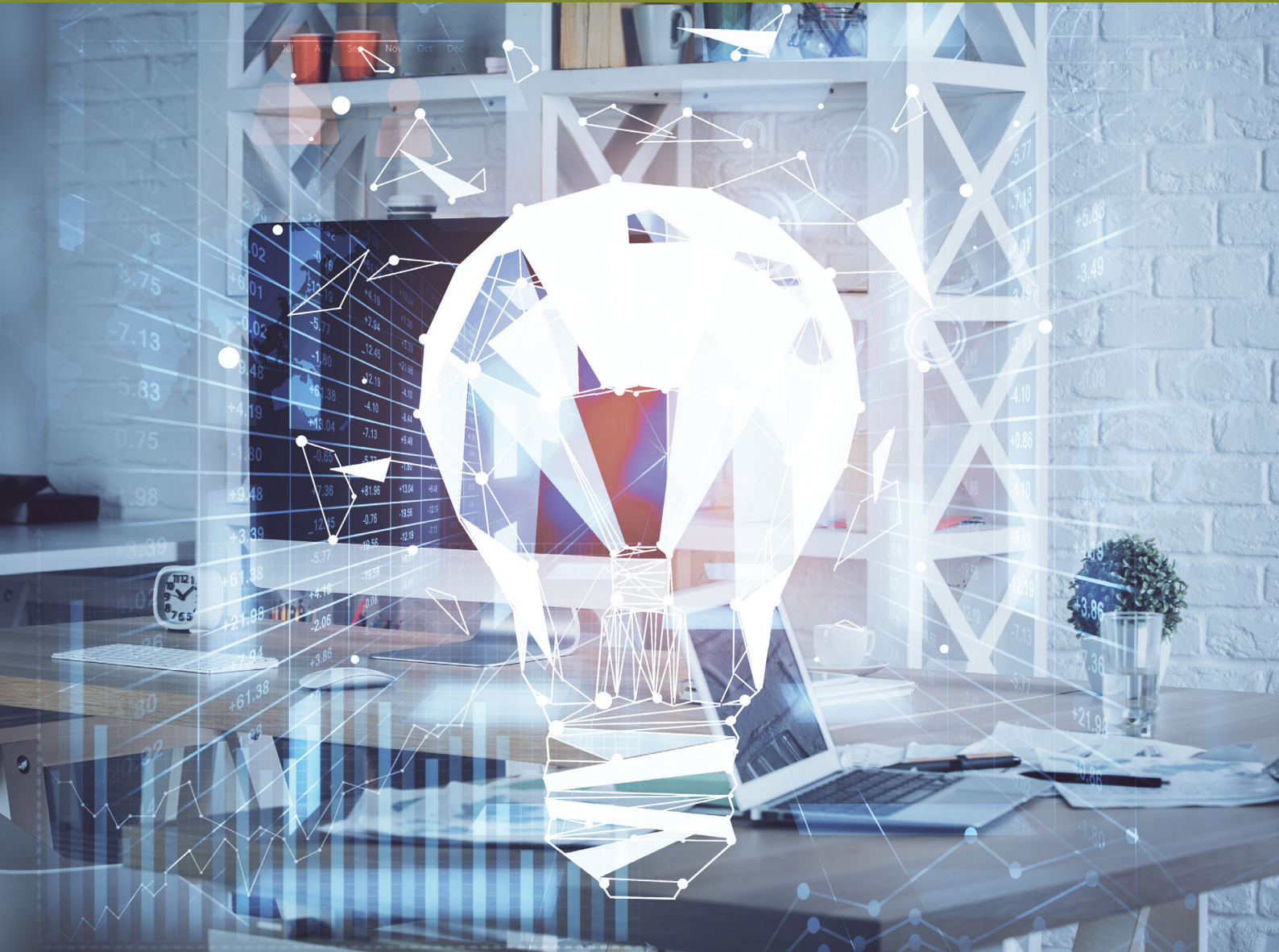

2020

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

www.cera.org.cy

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

2020

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Νίκο Αναστασιάδη
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

30 Σεπτεμβρίου 2021

Εξοχότατε,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλουμε την 17η Ετήσια Έκθεση και τους Λογαριασμούς της ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, που περιλαμβάνει και την Ετήσια Έκθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, για τον χρόνο που τελείωσε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, καθώς επίσης και την Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η Έκθεση αυτή και οι Λογαριασμοί υποβάλλονται σε εσάς σύμφωνα με τα άρθρα 18(1), 19(3), 61(3) και 62(3) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003-2018 και το άρθρο 7(1)(ιη) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι το 2020.

Με τιμή,

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Πρόεδρος

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Αντιπρόεδρος

Νεόφυτος Χατζηγεωργίου
Μέλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ	8
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	13
Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	14
Ενέργειες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID-19 στον τομέα της ενέργειας	15
2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ	22
Εθνικές Νομοθετικές Ρυθμίσεις	22
Νόμοι και Κανονισμοί	22
Ρυθμιστικές Αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2020	24
Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις	35
Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού	36
Κανόνες μεταφοράς και διανομής	36
3. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	38
Ευρωπαϊκές Νομοθετικές Ρυθμίσεις	38
Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)	41
Διεθνείς δραστηριότητες	42
Άλλες διεθνείς δραστηριότητες	46
Τοπικές δραστηριότητες	46
Συγχρηματοδοτούμενα έργα στα οποία συμμετέχει η ΡΑΕΚ	47

4. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	51
Εισαγωγή	51
Χορήγηση άδειας και παροχή εξαιρέσης	51
Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού	52
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση	52
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση	55
Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	55
Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2020	59
Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2020-2029	62
Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	63
Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας	65
5. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	69
Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου	69
Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου	70
Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	71
Διαγωνιστικές Διαδικασίες	73
6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ	74
Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων	74
Δείκτες απόδοσης	74
Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	78
7. ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ	79
8. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΣΜΚ	131

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σχεδιάγραμμα 1	Εκπαίδευση προσωπικού 2020	21
Σχεδιάγραμμα 2	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2020	53
Σχεδιάγραμμα 3	Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020	54
Σχεδιάγραμμα 4	Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020	54
Σχεδιάγραμμα 5	Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020	54
Σχεδιάγραμμα 6	Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020	55
Σχεδιάγραμμα 7	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής (ΑΠΕ) για την περίοδο 2005-2020	57
Σχεδιάγραμμα 8	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2005-2020	57
Σχεδιάγραμμα 9	Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013-2020	58
Σχεδιάγραμμα 10	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2020	59
Σχεδιάγραμμα 11	Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) κατά το 2020	60
Σχεδιάγραμμα 12	Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς MW ΑΠΕ	61
Σχεδιάγραμμα 13	Ετήσια παραγωγή GWh ΑΠΕ	61
Σχεδιάγραμμα 14	Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2020-2029	62
Σχεδιάγραμμα 15	Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2020-2029	62
Σχεδιάγραμμα 16	Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	63
Σχεδιάγραμμα 17	Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 έως 2021	65
Σχεδιάγραμμα 18	Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 έως 2021	65
Σχεδιάγραμμα 19	Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής	66
Σχεδιάγραμμα 20	Μέση τιμή της βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (Διατίμηση οικιακής χρήσης μονής εγγραφής - Κώδικας 01), για τα έτη 2016 έως 2021	66
Σχεδιάγραμμα 21	Μέση τιμή διατίμησης εξαιρουμένου τέλους ΑΠΕ και ΦΠΑ	67
Σχεδιάγραμμα 22	Ανάλυση τιμολογίου ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2020	68
Σχεδιάγραμμα 23	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	76
Σχεδιάγραμμα 24	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	77
Σχεδιάγραμμα 25	Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2020	78

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1	Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ	26
Πίνακας 2	Εγκριμένα επιτρεπόμενα έσοδα ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων για το έτος 2020	26
Πίνακας 3	Βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ	28
Πίνακας 4	Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ	28
Πίνακας 5	Συντελεστές ρήτρας καυσίμου	33
Πίνακας 6	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	76
Πίνακας 7	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	77

Συντομογραφίες

ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	ΚΔΠ	Κανονιστική Διοικητική Πράξη
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	ΚΜΔ	Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής
ΑΠΕ-Η	Συστήματα Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ	ΜΔΠ	Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο
ΒΡΔ	Βασική Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα	ΜΡΔ	Μη Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα
ΔΕΦΑ	Δημόσια Εταιρεία Φυσικού Αερίου	ΡΒΑΠ	Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων
ΔΠΑΣΜ	Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς	ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΔΣΑ	Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης	ΥΓΑΑΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΔΣΔ	Διαχειριστής Συστήματος Διανομής	ΣΗΘΥΑ	Συμπαγωγή Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	ΣΤΗΔΕ	Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας
ΔΣΥΦΑ	Διαχειριστής Συστήματος Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου	ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΕΔΔΣΜ	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς	ΥΔΩ	Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση	ΥΦΑ	Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο
ΕΚΕ	Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος	ΑCΕR	Agency for the Cooperation of Energy Regulators / Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας
ΕΞΕ	Εξοικονόμηση Ενέργειας	CEER	Council of European Energy Regulators / Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας
ΕΣΔΕΚ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα	ECG	Electricity Coordination Group
ΕΤΥΦΑ	Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου	MEDREG	Mediterranean Energy Regulators / Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός	SPV	Special Purpose Vehicle
ΙΣΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης		
ΙΣΔ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής		
ΙΣΜ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς		
ΙΣΥΦΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου		
ΚΑΗ	Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού		

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ

Η ενέργεια αποτελεί έναν πολύ κρίσιμο τομέα για κάθε Κράτος, αλληλένδετο με την οικονομία, που επηρεάζει την ευημερία ανθρώπων, επιχειρήσεων αλλά και του περιβάλλοντος.

Το 2020 ήταν μια σημαντική χρονιά τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής όσο και Εθνικής πολιτικής, που επηρέασε, και αναμένεται να αναδιαμορφώσει, το ενεργειακό σκηνικό του τόπου μας αλλά και της Ευρώπης γενικότερα.

Η πανδημία του ιού COVID-19 είχε σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις σε ολόκληρο τον κόσμο που επηρέασαν αναμενόμενα και τον ενεργειακό τομέα, ο οποίος όμως έδειξε την ανθεκτικότητά του. Τα μέτρα για τον περιορισμό της πανδημίας του ιού COVID-19 έχουν οδηγήσει σε οικονομική συρρίκνωση και σημαντική μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, αλλά το ενεργειακό σύστημα παρόλα αυτά, συνέχισε την απρόσκοπτη λειτουργία του.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα για το πώς τα μέτρα οικονομικής ανάκαμψης υποστηρίζουν την αειφόρο ενεργειακή ανάπτυξη. Κίνητρα που βασίζονται σε έργα καθαρής ενέργειας, μπορούν να εξυπηρετήσουν και τους δύο σκοπούς, δηλαδή, της οικονομικής ανάκαμψης και της ενεργειακής μετάβασης.

Αρχές του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για να κατοχυρωθεί με νόμο η πολιτική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα ως το 2050. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει έναν νομικά δεσμευτικό στόχο μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως το 2050. Για την επίτευξη αυτού του στόχου χρειάζεται η αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού η αύξηση της δυναμικότητας των ηλεκτρικών διασυνδέσεων μεταξύ των Κρατών Μελών.

Βασικός στόχος της ΡΑΕΚ είναι να σχεδιάσει και να υλοποιήσει μια ολοκληρωμένη δέσμη ρυθμιστικών μέτρων και δράσεων που θα προετοιμάσουν τη χώρα μας για να συμμετάσχει, με ομαλό, οργανωμένο και αποδοτικό τρόπο, στη διαδικασία ολοκλήρωσης της ενοποιημένης ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διαφυλάσσει την αναγκαία ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, τόσο σε φυσικό επίπεδο, όσο και σε οικονομικό, και να εξασφαλίζει κόστος ενέργειας προσιτό για την εθνική οικονομία και τον καταναλωτή.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΡΑΕΚ προχώρησε το 2020 στην έκδοση μιας σειράς κομβικών αποφάσεων, καθώς και στην ανάληψη και υλοποίηση συναφών πρωτοβουλιών και δράσεων, πάντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχει προδιαγραφεί από την εθνική νομοθεσία και το κοινοτικό δίκαιο. Μερικές από τις κομβικές αυτές αποφάσεις και δράσεις της ΡΑΕΚ στον ενεργειακό τομέα της χώρας μας αφορούν:

- τον καθορισμό ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού,
- τη θέσπιση βασικών αρχών για τη διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρισμού,
- τον λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων επιχειρήσεων φυσικού αερίου,
- τις ρυθμιστικές λογιστικές οδηγίες για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών επιχειρήσεων φυσικού αερίου και

- τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Το μεταρρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά την αγορά ηλεκτρισμού για την πλήρη εμπορική λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, είναι διαμορφωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι συμβατό με το μοντέλο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο έχει υιοθετηθεί από τα πλείστα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει καθοριστεί με Ρυθμιστικές Αποφάσεις της ΡΑΕΚ σε προηγούμενα έτη.

Σημειώνεται ότι παρ' όλες τις μέχρι σήμερα καθυστερήσεις που υπάρχουν για την εφαρμογή της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, οι οποίες αφορούν κατά κύριο λόγο τη δημιουργία δύο λογισμικών προγραμμάτων, προσπατούμενα για τη λειτουργία και παρακολούθηση της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΡΑΕΚ προσβλέπει με βάση τα σημερινά δεδομένα στην εισαγωγή ενός υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου περί τα τέλη του 2021 αρχές του 2022.

Για την κάλυψη του χρονικού διαστήματος μέχρι την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού, είναι σε ισχύ από το 2017 σχετική Ρυθμιστική Απόφαση για εισαγωγή μεταβατικής ρύθμισης στην αγορά ηλεκτρισμού συμπεριλαμβανομένων λεπτομερών Κανονισμών. Η μεταβατική ρύθμιση στην αγορά ηλεκτρισμού αφορά «Διμερή Συμβόλαια μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών» και όπως διαφαίνεται ήδη έχει δώσει την αναγκαία ώθηση, έτσι ώστε να αρχίσει η αδειοδότηση ανεξάρτητων προμηθευτών. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2020 αδειοδοτήθηκαν 3 ανεξάρτητοι προμηθευτές, ενώ συνολικά έχουν αδειοδοτηθεί 16 ανεξάρτητοι προμηθευτές για την περίοδο ισχύος της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού.

Στο πλαίσιο διαφύλαξης της αναγκαίας ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, η ΡΑΕΚ διαπιστώνοντας ότι για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 υπήρχε ενδεχόμενο να επέλθει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία, και αναγνωρίζοντας ότι ως αρμόδια αρχή πρέπει να λάβει μέτρα για την πρόληψη της κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας έκδωσε έγκαιρη προειδοποίηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έλαβε με επιτυχία τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη της ενεργειακής κρίσης.

Πέραν από τον τομέα του ηλεκτρισμού η ΡΑΕΚ δίνει μεγάλη προτεραιότητα στη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς φυσικού αερίου το οποίο θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής λειτουργίας της και της προστασίας των καταναλωτών, αλλά και της ομαλής μετάβασης σε μια υγιή αγορά. Προς το σκοπό αυτό η ΡΑΕΚ μέσω σχετικής Απόφασης ενημέρωσε την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για τις απόψεις της σχετικά με τον ενδεδειγμένο κατά τη ΡΑΕΚ, τρόπο λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου και δραστηριοποίησης των συμμετεχόντων στην αγορά για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων όπου η αγορά του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία θα είναι υπό καθεστώς κρατικού μονοπωλίου,

Επίσης, η ΡΑΕΚ παρακολουθεί την πρόοδο των ηλεκτρικών διασυνδέσεων EuroAsia Interconnector και EuroAfrica Interconnector, η υλοποίηση των οποίων θα προσφέρει στη χώρα μας τις κατάλληλες υποδομές, έτσι ώστε να αρθεί η ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου και συνάμα η Κύπρος να καταστεί κόμβος διακίνησης ηλεκτρισμού από και προς την Ευρώπη και από και προς το Ισραήλ και την Αίγυπτο.

Η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να εκτελεί το έργο της για τη διαμόρφωση μιας ανθρωποκεντρικής και δίκαιης ενεργειακής ρύθμισης με επίκεντρο τον καταναλωτή.

Τέλος, εκφράζονται ιδιαίτερες ευχαριστίες στο προσωπικό του Γραφείου της ΡΑΕΚ, για την ευσυνειδησία και την επιμέλεια που επέδειξε, αντιμετωπίζοντας πολύ ικανοποιητικά όλες τις προκλήσεις που προέκυψαν κατά το 2020.

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι ανεξάρτητη αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Παράλληλα, ευθύνη της ΡΑΕΚ είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε όλα τα θέματα που αφορούν στην αγορά ενέργειας.

Με βάση τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού 2003 μέχρι 2018, η ΡΑΕΚ υποβάλλει μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους Ετήσια Έκθεση των δραστηριοτήτων της στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και καταθέτει αντίγραφο της Ετήσιας Έκθεσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση πεπραγμένων της ΡΑΕΚ καλύπτει το έτος 2020 και είναι η δέκατη έβδομη (17η) που εκδίδεται.

Στην Ετήσια Έκθεση της ΡΑΕΚ είναι ενσωματωμένη και η Έκθεση Δραστηριοτήτων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση 5 Ρυθμιστικών Αποφάσεων:

- Ρυθμιστική Απόφαση 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020), αναφορικά με τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ.
- Ρυθμιστική Απόφαση 02/2020 (ΚΔΠ 93/2020), περί καθορισμού ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού.
- Ρυθμιστική Απόφαση 03/2020 (ΚΔΠ 165/2020), περί θέσπισης βασικών αρχών για τη διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.
- Ρυθμιστική Απόφαση 04/2020 (ΚΔΠ 344/2020), αναφορικά με τον λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων επιχειρήσεων φυσικού αερίου.
- Ρυθμιστική Απόφαση 05/2020 (ΚΔΠ 345/2020), αναφορικά με τις ρυθμιστικές λογιστικές οδηγίες για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών επιχειρήσεων φυσικού αερίου.

Παράλληλα, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση μια σειράς Αποφάσεων με τις πιο σημαντικές να περιλαμβάνουν:

- Απόφαση 01/2020 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου Καταναλωτών για την Περίοδο Ιανουάριος-Ιούνιος 2020
- Απόφαση 05/2020 - Επιτρεπόμενα Έσοδα και Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το Έτος 2020

- Απόφαση 24/2020 - Ένσταση Εταιρείας ICR Cyprus Resort Development Co Limited αναφορικά με τον επιμερισμό του Κόστους Συστήματος Μεταφοράς
- Απόφαση 28/2020 - Χρεώσεις Επικουρικών Υπηρεσιών, Χρήσης Δικτύου και άλλων Υπηρεσιών για παραγωγή ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για Ιδία Κατανάλωση κάτω από Καθεστώς Στήριξης
- Απόφαση 33/2020 - Βασικές Τιμές και Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιανουάριος-Ιούνιος 2020
- Απόφαση 34/2020 - Σχέδια Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2020 και 112/2020 - Αναθεωρημένα Σχέδια Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2020
- Απόφαση 73/2020 - Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγομένης Ηλεκτρικής Ενέργειας για τη Δεκαετία 2020-2029
- Απόφαση 75/2020 - Αποξήλωση Συστοιχίας Επαγωγών και Πίνακα Διακοπών Μέσης Τάσης στον υπό αντικατάσταση Υποσταθμό «Μονή 132 kV»
- Απόφαση 76/2020 - Σύναψη Συμφωνίας Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου με την εταιρεία Primetel Ltd για την χρήση του Συστήματος Διανομής για Δραστηριότητες Τηλεπικοινωνιών
- Απόφαση 91/2020 - Κανόνες Προμήθειας Δυνάμει του Άρθρου 46 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 (Ν. 183(Ι)/2004)
- Απόφαση 92/2020 - Προτεινόμενο Προσχέδιο των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Λειτουργία της Αγοράς Φυσικού Αερίου για το Διάστημα Ισχύος Παρεκκλίσεων) Κανονισμών
- Απόφαση 98/2020 - Διατίμηση για την ανάκτηση δαπανών Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας
- Απόφαση 104/2020 - Μείωση στην τελική τιμή ηλεκτρισμού
- Απόφαση 105/2020 - Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2020-2029
- Απόφαση 127/2020 - Έγκριση Προτεινόμενων από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου τροποποιήσεων στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής - Τροποποιητική Έκδοση 4.0.3 και Ενοποιημένη Έκδοση 5.2.0
- Απόφαση 132/2020 - Διασφάλιση Ρευστότητας των Βασικών Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ
- Απόφαση 141/2020 - Επέκταση Μείωσης στην Τελική Τιμή Ηλεκτρισμού
- Απόφαση 174/2020 - Έγκαιρη Προειδοποίηση και Μέτρα Πρόληψης Κρίσης Ηλεκτρικής Ενέργειας
- Απόφαση 190/2020 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου και Βασικές Τιμές για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος-Δεκέμβριος 2020
- Απόφαση 198/2020 - Εξαίρεση από Πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής
- Απόφαση 222/2020 - Επέκταση Μείωσης στην Τελική Τιμή Ηλεκτρισμού
- Απόφαση 228/2020 - Σημεία Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων
- Απόφαση 285/2020 - Διατίμηση για την ανάκτηση δαπανών Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας
- Απόφαση 309/2020 - Παράμετροι Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού που ορίζονται από τη ΡΑΕΚ
- Απόφαση 317/2020 - Εξαίρεση από Πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής
- Απόφαση 374/2020 - Χωριστοί Λογαριασμοί ΑΗΚ για το έτος 2019
- Απόφαση 432/2020 - Καθορισμός Εθνικών Σεναρίων Κρίσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 2019/941 σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού αποφεύγοντας δυσμενείς διακρίσεις με απώτερο στόχο τη μείωση των τιμών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζει την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας για ικανοποίηση όλων των εύλογων αναγκών και απαιτήσεων για ηλεκτρισμό.
- Εξασφαλίζει τη συνέχεια, ποιότητα, αξιοπιστία και ασφάλεια της παροχής ηλεκτρισμού.
- Ενθαρρύνει την αποδοτική χρήση και παραγωγή ηλεκτρισμού.
- Χορηγεί, ελέγχει, επιβάλλει, τροποποιεί, ανακαλεί άδειες ή παρέχει εξαιρέση από άδειες.
- Αποτελεί ενιαίο σημείο επαφής για την ενημέρωση των καταναλωτών.
- Καθορίζει τους κανόνες ή τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται παράπονα που αφορούν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους κατόχους αδειών, περιλαμβανομένης, όπου το θεωρεί αναγκαίο, της διεξαγωγής έρευνας και της λήψης αποφάσεων για τέτοια παράπονα.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι αδειών λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι.
- Καθορίζει, δημοσιεύει και επιβάλλει επίπεδα ποιότητας με τα οποία θα συμμορφώνονται οι κάτοχοι αδειών.
- Ρυθμίζει τις διατιμήσεις, χρεώσεις και άλλους όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται από τους αδειούχους για οποιεσδήποτε υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των αδειών τους.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Κοινότητας με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυννοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς (Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ) και Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού(ΚΑΗ)) ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τον Νόμο.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Διασφαλίζει την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας.
- Προωθεί τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Ενθαρρύνει την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών ο οποίος περιλαμβάνει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Διασφαλίζει την ασφάλεια, συνέχεια στην παροχή, ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην παροχή φυσικού αερίου.
- Παρακολουθεί τα θέματα της ασφάλειας της προμήθειας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο προμήθειας/ζήτησης στην αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και των διαθέσιμων προμηθειών, καθώς και το επίπεδο ανταγωνισμού της αγοράς.
- Δημοσιοποιεί μέτρα, τα οποία δυνατό να ληφθούν σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης στην αγορά ενέργειας ή όταν απειλείται η ασφάλεια προσώπων, έργων ή εγκαταστάσεων ή και η ακεραιότητα των δικτύων.
- Ετοιμάζει και δημοσιεύει τους Τεχνικούς Κανόνες που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ), εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών φυσικού αερίου.
- Λαμβάνει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον έλεγχο και τη διαφάνεια, ώστε να αποφεύγεται τυχόν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδιαίτερα σε βάρος των καταναλωτών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των τελικών καταναλωτών.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Ένωσης με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει ως αρμόδια αρχή την εφαρμογή των μέτρων για την κατοχύρωση της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο.
- Επιλύει διαφορές για την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, σε σχέση με διαπραγματεύσεις για πρόσβαση στο δίκτυο.
- Αποτελεί ενιαίο σημείο επαφής για την ενημέρωση των καταναλωτών.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Καθορίζει τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με την ή τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με τα οποία υπάρχει διασύνδεση.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με τον προγραμματισμό του εφοδιασμού και της μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση με τέτοιο τρόπο, ώστε να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του συστήματος, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών. Ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός περιλαμβάνει την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Πέραν των πιο πάνω ειδικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών της η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της δύναται:

- Να λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών.
- Να λαμβάνει ρυθμιστικές αποφάσεις, με τις οποίες να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα ρυθμίζει την αγορά ηλεκτρισμού και ποιοι από τους κατόχους αδειών θα δεσμεύονται από μια τέτοια ρυθμιστική απόφαση.
- Να εκδίδει Κανονισμούς με βάση το Νόμο.

Ενέργειες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID-19 στον τομέα της ενέργειας

Η ΡΑΕΚ, στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού COVID-19, έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας και επάρκειας του ηλεκτρικού συστήματος, αφού κάλεσε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως εκπονήσουν συγκεκριμένα σχέδια στελέχωσης των βασικών υπηρεσιών τους έτσι που να διασφαλίζεται η συνεχής και ασφαλής λειτουργία των εγκαταστάσεων τους και η αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρισμού στους καταναλωτές.

Επίσης, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική απόφαση για μείωση της τιμής ηλεκτρισμού καθώς επίσης και τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ, αποφάσισε μείωση κατά 10% στην τελική τιμή ηλεκτρισμού, για δύο μήνες, χωρίς δικαίωμα μελλοντικής ανάκτησης. Η εν λόγω μείωση επεκτάθηκε για ακόμη τέσσερις μήνες μετά από σχετική εισήγηση της ΑΗΚ.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕΚ εξέδωσε τις Αποφάσεις 104/2020, 141/2020 και 222/2020, με τις οποίες αποφάσισε τη μείωση κατά 10% της τελικής τιμής ηλεκτρισμού, εξαιρουμένου του ΦΠΑ και του τέλους ΑΠΕ και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ), για συνολική περίοδο 6 μηνών, με στόχο τη στήριξη όλων των καταναλωτών ηλεκτρισμού και της οικονομίας της Κύπρου κατά την έκτακτη κατάσταση που προκάλεσε ο ιός COVID-19.

Η μείωση του 10% επί όλων των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) εφαρμόστηκε για έξι μήνες, ως ακολούθως:

- Για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Μαρτίου 2020 μέχρι τέλος Αυγούστου 2020, και
- Για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1 Απριλίου 2020 μέχρι και 30 Σεπτεμβρίου 2020.

Τα μειωμένα έσοδα που έχει υποστεί η ΑΗΚ από την εφαρμογή των πιο πάνω Αποφάσεων και τη μείωση των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) δεν θα ανακτηθούν κατά την υπόλοιπη περίοδο της παρούσας περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου ούτε κατά την επόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου αλλά θα καλυφθούν από τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ.

Πέραν από τα πιο πάνω η ΡΑΕΚ, σε συνέχεια των έκτακτων μέτρων των αρμόδιων φορέων για την αντιμετώπιση της εμφάνισης του ιού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του, προσάρμοσε τη λειτουργία της με γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας, των εργαζομένων της και των καταναλωτών ή των εκπροσώπων εταιρειών που έρχονται σε επαφή με τις υπηρεσίες της, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα την αποστολή της.

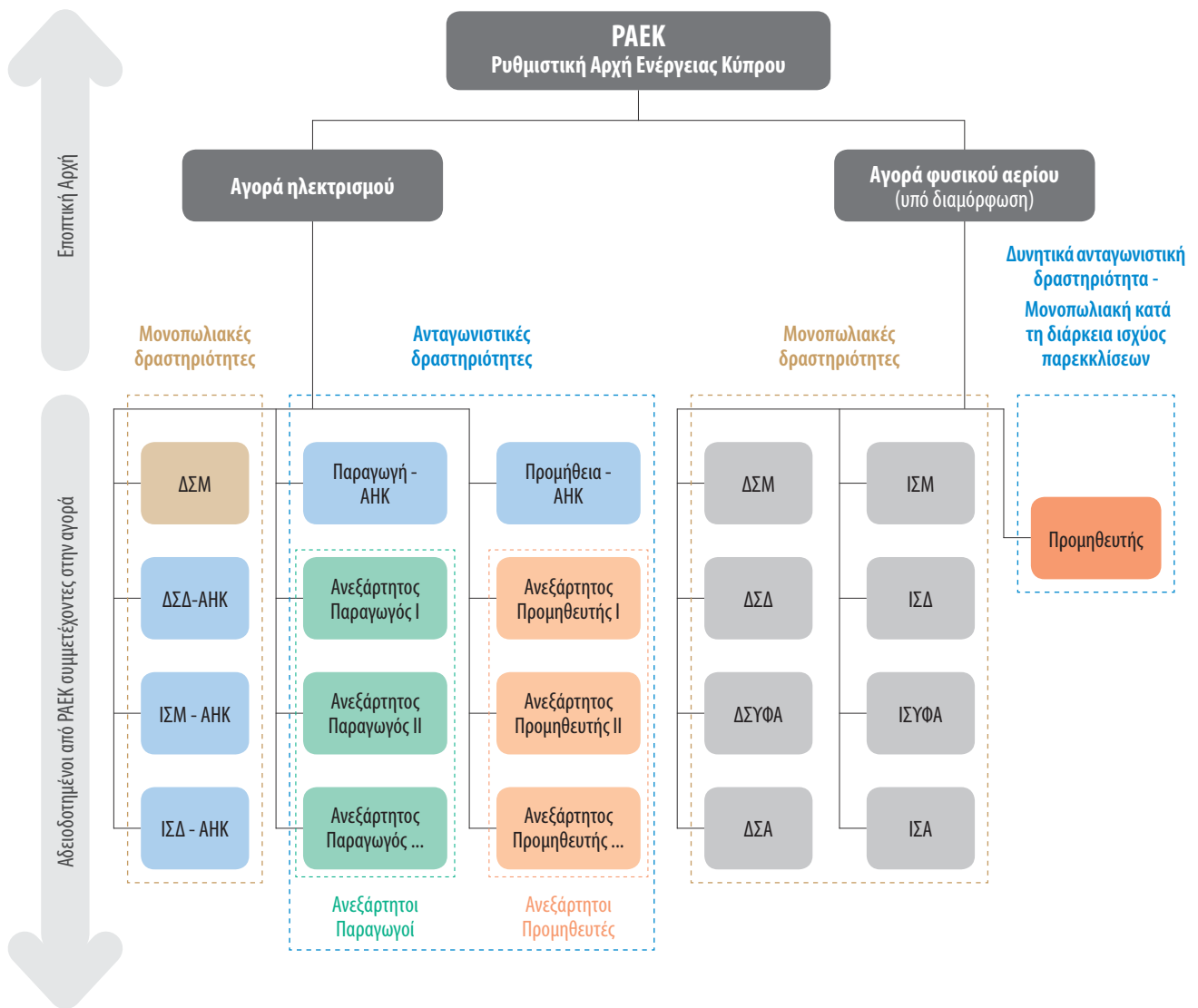
Δεδομένης της ανάγκης για συνέχιση της λειτουργίας της ΡΑΕΚ για τη διασφάλιση των δημόσιων σκοπών που αυτή επιτελεί και υπηρετεί, η ΡΑΕΚ υιοθέτησε μέτρα για ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του κοινού, εκ περιτροπής εργασίας και εξ αποστάσεως εργασία από το προσωπικό της, κατά την περίοδο που ισχύουν έκτακτα μέτρα και περιορισμοί ενόψει της πανδημίας του ιού COVID-19. Την περίοδο αυτή δεν διεξάγονταν συναντήσεις, εντός ή εκτός του κτιρίου της ΡΑΕΚ, υπαλλήλων/στελεχών της ΡΑΕΚ με στελέχη εταιρειών ή άλλων φορέων ή καταναλωτές ή οποιονδήποτε τρίτο εκτός του δυναμικού της ΡΑΕΚ, παρά μόνο για έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις και έπειτα από αξιολόγηση και έγκριση της αναγκαιότητας από τα Μέλη της ΡΑΕΚ.

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ ως επίσης και το προσωπικό της ΡΑΕΚ διεξήγαν συναντήσεις, λαμβάνοντας τα προσήκοντα μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή εξάπλωσης του ιού COVID-19, χρησιμοποιώντας πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης.

Επιπλέον η ΡΑΕΚ συμμετείχε σε διαδικτυακές συζητήσεις τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο της μεσογειακής περιφέρειας, ούτως ώστε να ανταλλαχθούν απόψεις, καλές πρακτικές και τεχνογνωσία με άλλα κράτη μέλη και τρίτες χώρες σε σχέση με τα μέτρα που λήφθηκαν και λαμβάνονταν για την αντιμετώπιση της πανδημίας του ιού COVID-19 και την εκτίμηση των συνεπειών στον τομέα της ενέργειας.

ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- ΔΣΜ** Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
- ΔΣΔ** Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
- ΔΣΥΦΑ** Διαχειριστής Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΔΣΑ** Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης
- ΙΣΜ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς
- ΙΣΔ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής
- ΙΣΥΦΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΙΣΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΜΕΛΗ ΡΑΕΚ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Μηχανολόγος Μηχανικός

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Διοίκηση Επιχειρήσεων

ΜΕΛΟΣ

Νεόφυτος (Άκης) Χατζηγεωργίου
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε.
Στέλιος Αμερικάνος & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε.

ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Alliott Partellas Kiliaris Limited

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αγίας Παρασκευής 20
2002 Στρόβολος
Λευκωσία

Ταχ. Θυρ. 24936
1305 Λευκωσία

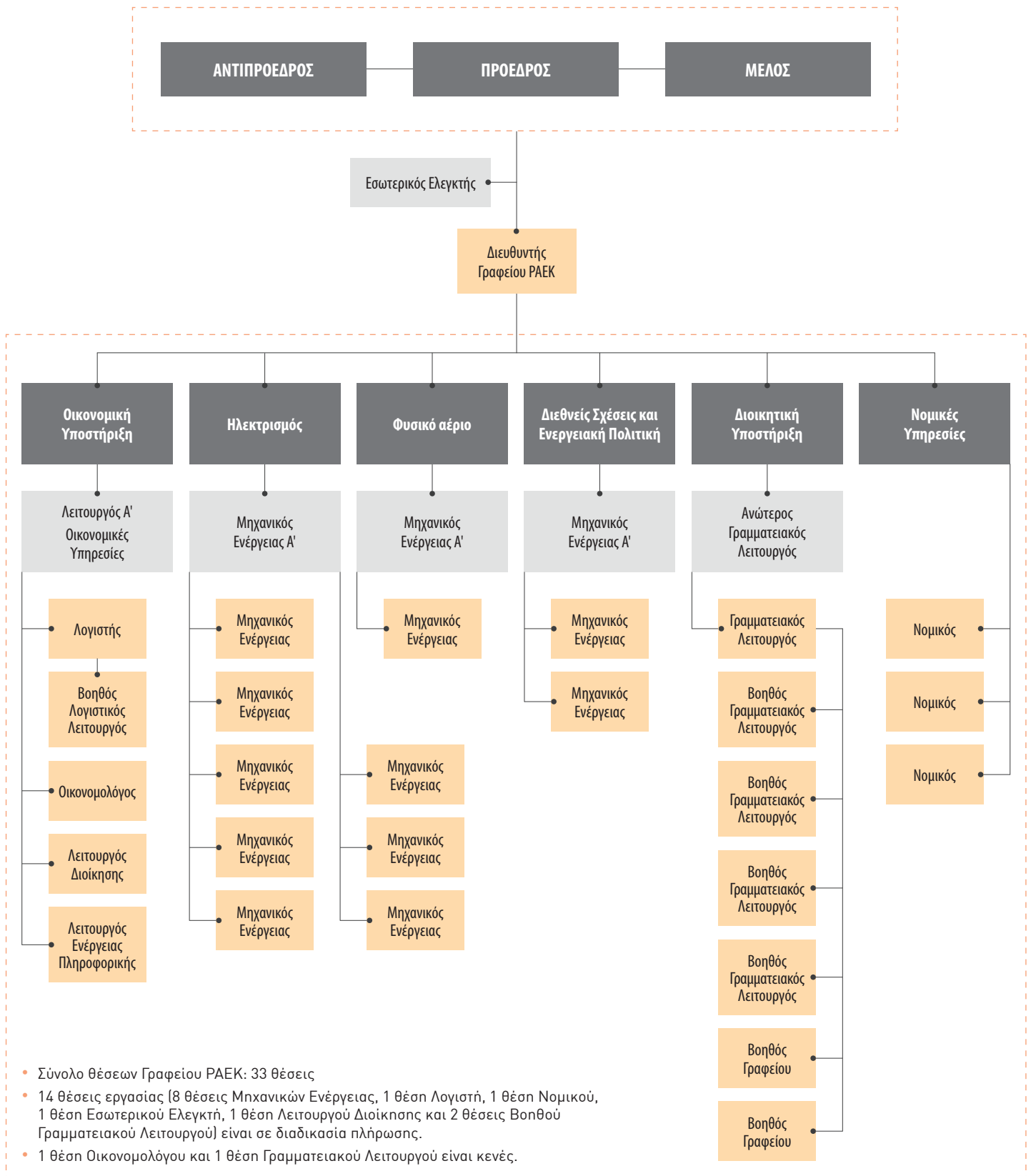
Τηλέφωνο: + 357 22 66 63 63

Τηλεομοίτυπο: + 357 22 66 77 63

Ηλεκτρονική διεύθυνση: regulator.cy@cera.org.cy

Ιστοσελίδα: www.cera.org.cy

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΡΑΕΚ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΡΑΕΚ

Στις αρχές του 2020 το γραφείο της ΡΑΕΚ αριθμούσε 17 άτομα σε προσωπικό και μέχρι το τέλος του έτους 19 άτομα.

Στις 3 Μαρτίου 2020, η ΡΑΕΚ πλήρωσε τη θέση του Λειτουργού Ενέργειας (Πληροφορική) και τη θέση του Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού, αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία επιλογής η οποία είχε ξεκινήσει με την προκήρυξη των θέσεων στις 7 Ιουνίου 2019.

Στις 18 Δεκεμβρίου 2020 και 23 Δεκεμβρίου 2020, η ΡΑΕΚ δημοσίευσε την πλήρωση 3 θέσεων Μηχανικών Ενέργειας και 1 θέσης Νομικού, οι οποίες βρίσκονταν σε διαδικασία πλήρωσης από το 2019, αφού είχε πρώτα εγκριθεί η αναστολή της πλήρωσης τους, καθώς και τα Σχέδια Υπηρεσίας των θέσεων. Η ΡΑΕΚ βρίσκεται σε τελικό στάδιο στη διαδικασία πλήρωσης ακόμη 2 θέσεων Μηχανικών Ενέργειας καθώς και 1 θέσης Λογιστή οι οποίες είχαν προκηρυχθεί στις 6 Σεπτεμβρίου 2019. Η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2021. Ημερομηνία έναρξης εργασίας των υποψηφίων που θα επιλεγούν για τις 7 πιο πάνω θέσεις, αναμένεται να είναι η 1 Μαρτίου 2021.

Στις 22 Μαΐου 2020, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην προκήρυξη 7 θέσεων πρώτου διορισμού (3 Μηχανικών Ενέργειας, 1 Εσωτερικού Ελεγκτή, 1 Λειτουργού Διοίκησης, 2 Βοηθών Γραμματειακών Λειτουργιών), αφού πρώτα είχε εγκριθεί η αναστολή της πλήρωσης τους, τα Σχέδια Υπηρεσίας των θέσεων καθώς και η σχετική έγκριση προκήρυξης των θέσεων από τη διορίζουσα αρχή πριν τις 7 Μαΐου 2020. Οι πιο πάνω 7 θέσεις βρίσκονται σε διαδικασία πλήρωσης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

Μέχρι το τέλος του 2021 προγραμματίζεται ότι το Γραφείο της ΡΑΕΚ θα αριθμεί 31 άτομα προσωπικό.

Η καθυστέρηση που έχει παρουσιαστεί στην διαδικασία πλήρωσης των πιο πάνω θέσεων οφείλεται στα μέτρα που είχαν ληφθεί για πρόληψη της εξάπλωσης της πανδημίας του ιού COVID-19.

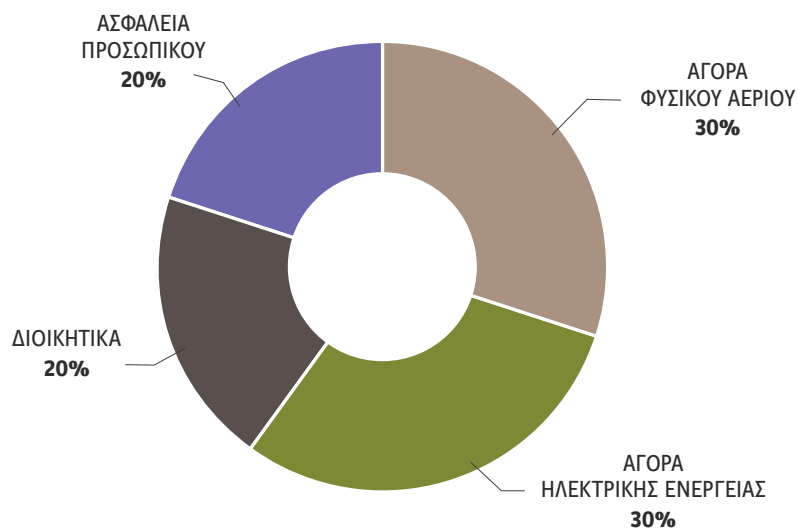
Η ΡΑΕΚ για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα με βάση το Νόμο καθήκοντα και αρμοδιότητές της ως Ανεξάρτητη Αρχή, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που τις επιβάλλει η εθνική αλλά και ευρωπαϊκή νομοθεσία στα πλαίσια της εποπτείας της αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, καθώς και της προστασίας των καταναλωτών, έχει αιτηθεί στον Προϋπολογισμό της για το 2021 την κατάργηση 1 θέσης Λειτουργού Διοίκησης και τη δημιουργία 1 νέας θέσης πρώτου διορισμού Οικονομολόγου ο οποίος θα έχει την ευθύνη των διατιμήσεων, για τη συμπλήρωση της οργανωτικής της δομής.

Μέχρι την πλήρωση της πιο πάνω θέσης Οικονομολόγου, η ΡΑΕΚ θα προχωρήσει με αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών στα πλαίσια της εκτέλεσης των καθηκόντων της σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία και την προστασία των καταναλωτών.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Σχεδιάγραμμα 1 παρουσιάζει την εκπαίδευση του προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ ανά τομέα δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της χρονιάς 2020.

Λόγω των μέτρων κατά της εξάπλωσης του ιού COVID-19, η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα το 2020 ήταν πολύ μειωμένη σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές.

Σχεδιάγραμμα 1 - Εκπαίδευση προσωπικού 2020

2

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

Εθνικές Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Νόμοι και Κανονισμοί οι οποίοι έτυχαν τροποποίησης, τα Νομοσχέδια τα οποία είναι υπό συζήτηση, οι σημαντικότερες Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις της ΡΑΕΚ και, τέλος, οι εξελίξεις στους Κανόνες Αγοράς και στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής.

Νόμοι και Κανονισμοί

Προσχέδιο Νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου Νόμος του 2020»

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ), διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση από τις 08 Μαΐου 2020 μέχρι τις 08 Ιουνίου 2020 επί του προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου Νόμος του 2020». Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η θέσπιση Νομοθεσίας με την οποία να ιδρύεται Νομικό Πρόσωπο Δημόσιου Δικαίου υπό την επωνυμία «Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου». Αυτό είναι απαραίτητο, αφού με την εν λόγω μορφή θα μπορεί να ασκεί μονοπωλιακή δραστηριότητα προμήθειας Φυσικού Αερίου για όσο διαρκεί η αναδυόμενη αγορά και να επιτελεί το σκοπό της που είναι κυρίως:

- η εισαγωγή Φυσικού Αερίου για κάλυψη των αναγκών της Δημοκρατίας σε Φυσικό Αέριο,
- η διασφάλιση της μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής Φυσικού Αερίου στην επικράτεια της Δημοκρατίας,
- η διασφάλιση προμήθειας Φυσικού Αερίου σε πελάτες,
- η ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση όλων των σχετικών υποδομών που χρειάζεται για την άσκηση των καθηκόντων της.

Στο παρόν στάδιο έχει ολοκληρωθεί η Δημόσια Διαβούλευση του Νομοσχεδίου και έχουν ανακοινωθεί τα αποτελέσματα αυτής.

Προσχέδιο Νομοσχεδίου «ο Περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νόμος του 2020»

Το ΥΕΕΒ διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση από τις 14 Σεπτεμβρίου 2020 μέχρι τις 19 Οκτωβρίου 2020 επί του προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «ο περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νόμος». Το προσχέδιο του εν λόγω νομοσχεδίου ετοιμάστηκε ως αναφέρει το ΥΕΕΒ για σκοπούς εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με:

- Το άρθρο 57 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ».

- Το άρθρο 39 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ».

Στο παρόν στάδιο το Νομοσχέδιο βρίσκεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για διαβούλευση και ψήφισα.

Προσχέδιο Νομοσχεδίου «ο Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2020»

Το ΥΕΕΒ διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση από τις 14 Σεπτεμβρίου 2020 μέχρι τις 19 Οκτωβρίου 2020 επί του προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2020». Το προσχέδιο νομοσχεδίου ετοιμάστηκε ως αναφέρει το ΥΕΕΒ για σκοπούς:

- Εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (αναδιατύπωση)».
- Μερικής εναρμόνισης με τα άρθρα 2, 15,16,17,21 και 24 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές».
- Αποτελεσματικής εφαρμογής της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στην χονδρική αγορά ενέργειας».
- Ανεξαρτησίας του υφιστάμενου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου που είναι γνωστό ως ο «Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου» από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Στο παρόν στάδιο το Νομοσχέδιο βρίσκεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για διαβούλευση και ψήφισα.

Προσχέδιο Νομοσχεδίου με τίτλο «ο Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 202..»

Μετά από αίτημα του ΥΕΕΒ στις 4 Δεκεμβρίου 2020 και στο πλαίσιο σχετικής προκαταρκτικής διαβούλευσης μεταξύ ΡΑΕΚ και ΥΕΕΒ, η ΡΑΕΚ ξεκίνησε την μελέτη και προετοιμασία των προκαταρκτικών της απόψεων επί του προκαταρκτικού προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «ο περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 202..»

Το προκαταρκτικό προσχέδιο του νομοσχεδίου ετοιμάστηκε για σκοπούς μερικής εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την «Οδηγία(ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές». Ο προτεινόμενος Νόμος θα αντικαταστήσει τους «περί της Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμους του 2013 μέχρι 2018».

Το ΥΕΕΒ από τις 10 Φεβρουαρίου 2021 μέχρι τις 10 Μαρτίου 2021 διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση επί του προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «ο περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2021» και τα αποτελέσματα αυτής έχουν ανακοινωθεί.

Προσχέδιο Κανονισμών με τίτλο «Οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Λειτουργία της Αγοράς Φυσικού Αερίου για το διάστημα ισχύος παρεκκλίσεων) Κανονισμοί του 2020»

Η ΡΑΕΚ ετοίμασε και κοινοποίησε στο ΥΕΕΒ προτεινόμενους Κανονισμούς για τη λειτουργία της αγοράς φυσικού αερίου κατά τη διάρκεια ισχύος παρεκκλίσεων. Σχετική είναι η υπ' αριθμόν 92/2020 Απόφαση της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 06 Μαρτίου 2020.

Εντός των Κανονισμών αναπτύχθηκε ο ενδεδειγμένος κατά τη ΡΑΕΚ, τρόπος λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου και δραστηριοποίησης των συμμετεχόντων στην αγορά για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων όπου η αγορά του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία θα είναι υπό καθεστώς κρατικού μονοπωλίου.

Στο παρόν στάδιο έχει ολοκληρωθεί η δημόσια διαβούλευση του Προσχεδίου του Κανονισμού και έχουν ανακοινωθεί τα αποτελέσματα αυτής.

Ρυθμιστικές Αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2020

Η ΡΑΕΚ κατά το 2020 έλαβε Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Ρυθμιστική Απόφαση 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020) - Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020), η ΡΑΕΚ αποφάσισε την τροποποίηση των Ρυθμιστικών Αποφάσεων 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) και 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019) αναφορικά με τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ, με την απομάκρυνση σε ολόκληρο το κείμενο του όρου Επιχειρηματική Μονάδα (ΕΜ) και την αντικατάσταση αυτού με τον όρο Βασική Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα (ΒΡΔ), καθώς επίσης και τη διαγραφή της πρόνοιας «MRTC» από την παράγραφο Β.1.6.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 01/2020, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 14 Φεβρουαρίου 2020.

Ρυθμιστική Απόφαση 02/2020 (ΚΔΠ 93/2020) - περί καθορισμού Ύστατου Προμηθευτή στην Αγορά Ηλεκτρισμού

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2020 (ΚΔΠ 93/2020), η ΡΑΕΚ αποφάσισε μέχρι την πλήρη εφαρμογή της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού:

- να ορίσει την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου - Προμήθεια (ΑΗΚ-Προμήθεια) ως Ύστατο Προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού,
- οι τιμές στις οποίες οι καταναλωτές θα απολαύουν του δικαιώματος καθολικής υπηρεσίας υπό καθεστώς Ύστατου Προμηθευτή ορίζονται ως οι αντίστοιχες τιμολογιακές κατηγορίες της ΑΗΚ-Προμήθεια και θα τιμολογούνται στη βάση των εγκεκριμένων ρυθμιζόμενων διατιμήσεων σύμφωνα με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 (ΚΔΠ 208/2015) και τις εκάστοτε τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις αυτής που ισχύουν για τους λοιπούς πελάτες της ΑΗΚ-Προμήθεια, οι οποίοι ανήκουν στην ίδια κατηγορία καταναλωτών.

Επίσης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε ότι μετά την πλήρη εφαρμογή της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, η επιλογή Ύστατου Προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού να γίνεται από τη ΡΑΕΚ μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και καθόρισε τις κατευθυντήριες γραμμές στις οποίες θα βασίζεται η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η ΡΑΕΚ αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την εν λόγω Ρυθμιστική Απόφαση.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 02/2020, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 13 Μαρτίου 2020.

Ρυθμιστική Απόφαση 03/2020 (ΚΔΠ 165/2020) - περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρισμού

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 03/2020 (ΚΔΠ 165/2020), η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως έκαστο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς (ΔΠΑΣΜ) πέραν των όσων προβλέπονται από τον Νόμο, να περιλαμβάνει επιπλέον και τις σημαντικότερες υποδομές μεταφοράς που πρέπει να κατασκευαστούν ή να αναβαθμιστούν κατά τα επόμενα δέκα έτη, συμπεριλαμβανομένων και των απαραίτητων υποδομών για τη διείσδυση των ΑΠΕ και συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρισμού, όλες τις επενδύσεις που ήδη έχουν περιληφθεί σε προηγούμενα ΔΠΑΣΜ και τις νέες επενδύσεις, των οποίων η έναρξη υλοποίησης προβλέπεται μέσα στην επόμενη τριετία, τεχνοοικονομική ανάλυση σκοπιμότητας των έργων μεταφοράς και αναλυτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων μεταφοράς, καθώς και αντίστοιχες εκτιμώμενες χρηματικές ροές των έργων μεταφοράς.

Επιπλέον, το ΔΠΑΣΜ που ξεκινά τον μήνα Ιανουάριο του επόμενου έτους θα κατατίθεται στη ΡΑΕΚ για έγκριση, εντός έξι μηνών από το τέλος εκάστου ημερολογιακού έτους. Προτού κατατεθεί στη ΡΑΕΚ ο ΔΣΜΚ θα θέτει το προσχέδιο ΔΠΑΣΜ σε δημόσια διαβούλευση διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις. Το τελικό εγκεκριμένο ΔΠΑΣΜ θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας και ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 03/2020, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 15 Απριλίου 2020.

Ρυθμιστική Απόφαση 04/2020 (ΚΔΠ 344/2020) - Λογιστικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων Επιχειρήσεων Φυσικού Αερίου

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 04/2020 (ΚΔΠ 344/2020), η ΡΑΕΚ εκτιμώντας το γεγονός ότι οι χωριστοί λογαριασμοί κατά δραστηριότητα των επιχειρήσεων φυσικού αερίου αποτελούν τη βάση υπολογισμού των διατιμήσεων φυσικού αερίου με τις οποίες χρεώνονται οι πελάτες τους, επομένως αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση η δημιουργία, διατήρηση και εφαρμογή χωριστών λογαριασμών από τις εν λόγω επιχειρήσεις, αποφάσισε την έκδοση οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με το Λογιστικό Διαχωρισμό των δραστηριοτήτων επιχειρήσεων φυσικού αερίου.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 04/2020, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 07 Αυγούστου 2020.

Ρυθμιστική Απόφαση 05/2020 (ΚΔΠ 345/2020) - Ρυθμιστικές Λογιστικές Οδηγίες για την Ετοιμασία Χωριστών Λογαριασμών Επιχειρήσεων Φυσικού Αερίου

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 05/2020 (ΚΔΠ 345/2020), η ΡΑΕΚ αποφάσισε την έκδοση Ρυθμιστικών Λογιστικών Οδηγιών για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών των επιχειρήσεων φυσικού αερίου, οι οποίες αφορούν την παροχή κατευθυντήριων γραμμών στους Υπόχρεους Οργανισμούς προς την κατεύθυνση της ετοιμασίας των χωριστών τους λογαριασμών, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη έγκριση των διατιμήσεων από τη ΡΑΕΚ και η αποφυγή διακρίσεων μεταξύ καταναλωτών της ίδιας κατηγορίας. Πιο συγκεκριμένα καθορίστηκε σε λεπτομέρεια η διαδικασία για την ετοιμασία, τον έλεγχο και την υποβολή των χωριστών λογαριασμών από τους Υπόχρεους Οργανισμούς και παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι πληροφορίες που πρέπει να περιέχονται στους εν λόγω χωριστούς λογαριασμούς.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 05/2020 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 07 Αυγούστου 2020.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση 01/2020 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου Καταναλωτών για την Περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2020

Με την Απόφαση 01/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ για την περίοδο Ιανουάριος – Ιούνιος 2020, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ	
	€/kWh/1€σ
Χαμηλή τάση	0,00023628
Μέση τάση	0,00023291
Υψηλή τάση	0,00023001

Πίνακας 1 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ

Επίσης η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες όπως οι συντελεστές ρήτρας καυσίμου για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ και οι βασικές τιμές για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ υποβληθούν από τη Βασική Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα (ΒΡΔ) Προμήθειας της ΑΗΚ.

Απόφαση 05/2020 - Επιτρεπόμενα Έσοδα και Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το Έτος 2020

Με την Απόφαση 05/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα Επιτρεπόμενα Έσοδα και τις Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το έτος 2020, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Τα Επιτρεπόμενα Έσοδα του έτους 2020, περιλαμβάνουν απολογιστικές αναπροσαρμογές για το έτος 2018, βάσει της Μεθοδολογίας Αναπροσαρμογών Επιτρεπόμενων Εσόδων που εξέδωσε η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τις οποίες προήλθε μείωση 2.9%, κατά μέσο όρο, στο σύνολο των ΒΡΔ, για το έτος 2020.

Ανάκτηση από διατίμηση	Αρχικά Επιτρεπόμενα Έσοδα 2020	Απολογιστικές αναπροσαρμογές	Εγκεκριμένα από ΡΑΕΚ Επιτρεπόμενα Έσοδα 2019
Διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής (Δ-Χ) σε βασική τιμή	€ 357.285.246	20.081.562	377.366.808
Αγορά ενέργειας από ΑΠΕ σε βασική τιμή	€ 46.236.097	-	46.236.097
Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΧΣ)	€ 40.898.681	(4.184.968)	36.713.713
Διατιμήσεις χρήσης του Συστήματος Διανομής (μέση και χαμηλή τάση), που περιλαμβάνει ένα στοιχείο χρέωσης το οποίο σχετίζεται με το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ)	€ 84.833.359	(9.397.683)	75.435.676

Ανάκτηση από διατίμηση	Αρχικά Επιτρεπόμενα Έσοδα 2020	Απολογιστικές αναπροσαρμογές	Εγκεκριμένα από ΡΑΕΚ Επιτρεπόμενα Έσοδα 2019
Διατίμηση υπηρεσιών εμπορολογιστικής διαχείρισης που παρέχονται στους πελάτες (Δ-ΕΛ)	€ 16.946.802	349.396	17.296.198
Διατίμηση για την παροχή Επικουρικών Υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας (Δ-ΕΥ)	€ 31.225.457	(1.596.880)	29.628.577
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΔΣΜ)	€ 7.391.000	(1.971.000)	5.420.000
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών μετρήσεων που ανακύπτουν από το Διαχειριστή του Συστήματος Διανομής (Δ-MET)	€ 3.644.509	-	3.644.509
Διατιμήσεις προμήθειας και χρεώσεις αγοράς ηλεκτρισμού στον τελικό καταναλωτή (Δ-ΠΠ)	€ 588.459.151	3.280.427	591.739.577

Πίνακας 2 - Εγκεκριμένα επιτρεπόμενα έσοδα ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων για το έτος 2020

Απόφαση 24/2020 - Ένσταση Εταιρείας ICR Cyprus Resort Development Co Limited αναφορικά με τον επιμερισμό του Κόστους Συστήματος Μεταφοράς

Με την Απόφαση 24/2020, η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως ο συντελεστής επιμερισμού της κεφαλαιουχικής δαπάνης που θα απαιτηθεί να επωμιστεί ο αιτητής στα πλαίσια της συνεισφοράς του επί του Κόστους Μεταφοράς να διαφοροποιηθεί από τους Προκαταρκτικούς Όρους Σύνδεσης που έχει εκδώσει ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ) προς τον αιτητή ICR Cyprus Resort Development Co Limited, για σκοπούς ηλεκτροδότησης του Casino Resort στη Λεμεσό, σε σ=0,121.

Απόφαση 28/2020 - Χρεώσεις Επικουρικών Υπηρεσιών, Χρήσης Δικτύου και άλλων Υπηρεσιών για παραγωγή ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για Ιδία Κατανάλωση κάτω από Καθεστώς Στήριξης

Με την Απόφαση 28/2020, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να ανακαλέσει τις Αποφάσεις 908/2013, 909/2013, 913/2013, 919/2013, 1527/2016, 124/2018 και 16/2019 και να αναθεωρήσει τον τρόπο υπολογισμού των τελών χρήσης δικτύου για πελάτες οι οποίοι συμμετέχουν σε σχέδιο συμψηφισμού ενέργειας ή οικονομικού συμψηφισμού.

Ο νέος τρόπος χρέωσης καταργεί εντελώς το τέλος χρήσης δικτύου πάνω στην αυτοπαραγόμενη ενέργεια. Τα τέλη χρήσης δικτύου καταβάλλονται μόνο για την εισερχόμενη ενέργεια, εξασφαλίζοντας την κοστοστρέφεια γιατί δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των καταναλωτών που λειτουργούν συστήματα συμψηφισμού μετρήσεων και των υπολοίπων, καθώς τα τέλη χρήσης δικτύου χρεώνονται στη βάση της πραγματικής αλληλεπίδρασης με το δίκτυο. Αυτό αναφέρεται και στο Άρθρο 15 εδάφιο 2 ε) της Οδηγίας 2019/ 944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ «καταβάλλουν τέλη δικτύου που αντικατοπτρίζουν το κόστος, είναι διαφανή και δεν εισάγουν διακρίσεις, με χωριστή πληροφόρηση για την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο». Στο εδάφιο 4 αναφέρεται ότι «Τα κράτη μέλη τα οποία διαθέτουν ήδη συστήματα που δεν υπολογίζουν χωριστά την

ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο δεν χορηγούν νέα δικαιώματα βάσει των συστημάτων αυτών μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Όλοι οι πελάτες που υπόκεινται σε υφιστάμενα συστήματα πρέπει ανά πάσα στιγμή να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν νέο λογιστικό σύστημα χωριστά για την ηλεκτρική ενέργεια που τροφοδοτείται στο δίκτυο και την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο ως βάση για τον υπολογισμό των τελών δικτύου».

Ο τρόπος χρέωσης και καταμερισμού των εξόδων του δικτύου μέσω των τελών χρήσης δικτύου βασίζεται στην αλληλεπίδραση κάθε καταναλωτή με το δίκτυο. Η εν λόγω αλληλεπίδραση υπολογίζεται ανά φάση καθώς αν την ίδια στιγμή εκκείνται στο δίκτυο συγκεκριμένη ενέργεια σε μια φάση και καταναλώνεται η ίδια ποσότητα ενέργειας από τις άλλες δύο φάσεις η αλληλεπίδραση με το δίκτυο δεν είναι μηδενική αλλά ίση με την ενέργεια που καταναλώνεται από το δίκτυο. Ο νέος τρόπος χρέωσης έχει ως αποτέλεσμα τον εξορθολογισμό των τελών χρήσης δικτύου για όλους τους καταναλωτές ανεξάρτητα εάν διαθέτουν ή όχι φωτοβολταϊκό σύστημα, καθώς εφαρμόζεται η αρχή ότι ανάλογα με τη πραγματική χρήση του δικτύου, υπάρχει και η ανάλογη χρέωση.

Η παρούσα Απόφαση τέθηκε σε ισχύ την 1 Μαρτίου 2020.

Απόφαση 33/2020 - Βασικές Τιμές και Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2020

Με την Απόφαση 33/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις Βασικές Τιμές και τους Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την αγορά ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2020, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω.

Βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ	
	€/kWh
Χαμηλή τάση	7,256
Μέση τάση	7,169
Υψηλή τάση	7,050

Πίνακας 3 - Βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ

Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ	
	€/kWh/1€σ
Χαμηλή τάση	0,00023291
Μέση τάση	0,00023001
Υψηλή τάση	0,00022603

Πίνακας 4 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ

Απόφαση 34/2020 - Σχέδια Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2020 και 112/2020 - Αναθεωρημένα Σχέδια Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2020

Με την Απόφαση 34/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα Σχέδια Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2020, όπως αυτά είχαν υποβληθεί από την ΑΗΚ Προμήθεια, και έδωσε οδηγίες όπως η ΑΗΚ προβεί στη δημοσίευση των εγκεκριμένων Σχεδίων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για την κατάλληλη ενημέρωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και των άλλων συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού.

Με την Απόφαση 112/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα αναθεωρημένα Σχέδια Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού στα οποία παρουσιάζεται το βασικό κόστος αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ, ΑΠΕ με βασική τιμή καυσίμου στα 300€/ΜΤ, στα €σ 6.28/kWh, όπως είχαν εγκριθεί από την ΡΑΕΚ βάσει του Μοντέλου Επιτρεπόμενων Εσόδων της ΑΗΚ.

Απόφαση 73/2020 - Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγομένης Ηλεκτρικής Ενέργειας για τη Δεκαετία 2020 - 2029

Με την Απόφαση 105/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2020-2029 που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ.

Απόφαση 75/2020 - Αποξήλωση Συστοιχίας Επαγωγέων και Πίνακα Διακοπών Μέσης Τάσης στον υπό αντικατάσταση Υποσταθμό «Μονή 132 kV»

Με την Απόφαση 75/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε το αίτημα του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) για την αποξήλωση Συστοιχίας Επαγωγέων και Πίνακα Διακοπών Μέσης Τάσης στον υπό αντικατάσταση Υποσταθμό «Μονή 132 kV».

Απόφαση 76/2020 - Σύναψη Συμφωνίας Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου με την εταιρεία Primetel Ltd για την χρήση του Συστήματος Διανομής για Δραστηριότητες Τηλεπικοινωνιών

Με την Απόφαση 76/2020, η ΡΑΕΚ, αφού διαπίστωσαν ότι, σύμφωνα με τη βεβαίωση του Διευθυντή του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής της ΑΗΚ, η χρήση του συστήματος διανομής για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια για τη συμφωνία της ΑΗΚ με την εταιρεία Primetel Ltd, δεν επηρεάζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής και του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, αποφάσισαν την έγκριση του αιτήματος του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής της ΑΗΚ για τη σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία Primetel Ltd σχετικά με την παροχή υπηρεσιών και άδειας χρήσης των πασσάλων του εναερίου δικτύου Μέσης Τάσης της ΑΗΚ.

Απόφαση 91/2020 - Κανόνες Προμήθειας Δυνάμει του Άρθρου 46 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 (Ν. 183(I)/2004)

Με την απόφαση 91/2020, η ΡΑΕΚ διαπίστωσε την ανάγκη για ρύθμιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αποκλειστικού προμηθευτή και των πελατών, τόσο κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων και της σύναψης της μεταξύ τους σύμβασης, όσο και κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων και ασκώντας τις εξουσίες της δυνάμει του άρθρου 46 του Νόμου, αποφάσισε την έγκριση των Κανόνων Προμήθειας Φυσικού Αερίου.

Απόφαση 92/2020- Προτεινόμενο Προσχέδιο των Περι Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Λειτουργία της Αγοράς Φυσικού Αερίου για το Διάστημα Ισχύος Παρεκκλίσεων) Κανονισμών

Με την Απόφαση 92/2020, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε παρέκκλιση από την εφαρμογή των άρθρων 18(2)(α) και (β), 24(1), μόνο ως προς την υποχρέωση ανεξαρτησίας νομικής μορφής (η παρέκκλιση δεν εφαρμόζεται στην υποχρέωση ανεξαρτησίας ως προς την οργάνωση και λήψη αποφάσεων), 24(2)(α) και (β), 30, 33 και 35 του Νόμου, για το διάστημα ισχύος της αναδυόμενης αγοράς ή μέχρι τη λήψη Απόφασης τερματισμού των παρεκκλίσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο και στο πλαίσιο της υποχρέωσης του Υπουργικού Συμβουλίου για έκδοση σχετικού Κανονισμού.
- Είναι υφίστης σημασίας να είναι εις γνώση του Κράτους ο ενδεδειγμένος κατά τη ΡΑΕΚ, τρόπος λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου και δραστηριοποίησης των συμμετεχόντων στην αγορά για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων όπου η αγορά του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία θα είναι υπό καθεστώς κρατικού μονοπωλίου,

αποφάσισε να εκδώσει προτεινόμενο προσχέδιο των περι Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Λειτουργία της αγοράς φυσικού αερίου για το διάστημα ισχύος παρεκκλίσεων) Κανονισμών και να το κοινοποιήσει στην Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για τις ενέργειές του.

Απόφαση 98/2020 - Διατίμηση για την ανάκτηση δαπανών Υποχρεώσεων Δημόσιας Οφέλειας (ΥΔΩ)

Με την Απόφαση 98/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εισήγηση της ΑΗΚ Προμήθειας για την έγκριση της διατίμησης για την ανάκτηση των δαπανών των ΥΔΩ (Δ-ΔΣ) στα €0,00055/kWh (από τα €0,00071/kWh που ήταν από τον Μάιο του 2019) και εφαρμογή αυτής για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων θα γίνει στο τέλος του μηνός Απριλίου 2020, και για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων θα αρχίσει να γίνεται από την 1η Απριλίου 2020.

Απόφαση 104/2020 - Μείωση στην τελική τιμή ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 104/2020, η ΡΑΕΚ, αφού εκτίμησε ότι μείωση στις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού δεν θα επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού και δεν θα οδηγήσει στην εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης της ΑΗΚ στην αγορά ηλεκτρισμού επειδή κανένας άλλος κάτοχος άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού δεν δραστηριοποιείται επί του παρόντος στην αγορά ηλεκτρισμού, αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Τη μείωση κατά 10% στην τελική τιμή ηλεκτρισμού, εξαιρουμένου του ΦΠΑ και του τέλους ΑΠΕ και ΕΞΕ, για συνολική περίοδο δύο (2) μηνών.
- Τα μειωμένα έσοδα που θα υποστεί η ΑΗΚ από την μείωση των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) δεν θα ανακτηθούν κατά την υπόλοιπη περίοδο της παρούσας Περιόδου Ρυθμιστικού Ελέγχου ούτε κατά την επόμενη Περίοδο Ρυθμιστικού Ελέγχου αλλά θα καλυφθούν από τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ.
- Η έκπτωση που θα δοθεί να φαίνεται διακριτά στα τιμολόγια ηλεκτρισμού που εκδίδονται από τη ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ.
- Η μείωση του 10% επί όλων των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) να εφαρμοστεί για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Μαρτίου 2020, και για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Απριλίου 2020.
- Η παρούσα Απόφαση θα επαναξιολογηθεί πριν από το τέλος των δύο μηνών εφαρμογής της, ανάλογα με τις εξελίξεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του ιού COVID-19.

Απόφαση 105/2020 - Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2020-2029

Με την Απόφαση 105/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε το Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2020-2029 (ΔΠΑΣΜ) το οποίο υπέβαλε ο ΔΣΜΚ, με τις πιο κάτω επισημάνσεις:

- Την υιοθέτηση της εισήγησης του ΔΣΜΚ για αναστολή του έργου Α/Α 112 «Μετακίνηση τμήματος της εναέριας γραμμής Μεταφοράς «Αλάμπρα-Αθαλάσσα» καθώς διαφαίνεται ότι εξακολουθεί να ισχύει το γεγονός ότι το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε από τον ΙΣΜ την αναστολή λήψης τελικής απόφασης που αφορά την εν λόγω μετακίνηση λόγω νεότερων εξελίξεων και μέχρι περαιτέρω αξιολόγησης των νέων δεδομένων που προκύπτουν.
- Οποιοσδήποτε αναφορές στον τρόπο ή/και τον επιμερισμό ανάκτησης των δαπανών έργων που περιλαμβάνονται στο ΔΠΑΣΜ δεν εμπίπτουν, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, στο περιεχόμενο έγκρισης του ΔΠΑΣΜ. Αναφορικά με τα θέματα επιμερισμού κόστους του έργου της Παρ. 5.2.3.2.5 «Εγκαθίδρυση Νέου Υ/Σ Κλειστού Τύπου GIS «Ζακάκι» 2x40 MVA, 132/22-11 kV και σύνδεση ΔΚ με τον Υ/Σ «Πολεμίδα» (Έργο 123) τα Έτη 2020-2022» βρίσκεται σε ισχύ η Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 24/2020.

Επιπλέον στο πλαίσιο για όσο το δυνατό μείωση των εξόδων και συγκράτηση των οικονομικών δαπανών, να καλέσουν τον ΔΣΜΚ να καταβάλλει κατά την υλοποίηση των έργων προσπάθεια για μείωση στο μέγιστο εφικτό βαθμό των αναμενόμενων δαπανών, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία αλλά και την υποχρέωση για τη λειτουργία ενός αποδοτικού, συντονισμένου, ασφαλούς, αξιόπιστου και οικονομικά βιώσιμου Συστήματος Μεταφοράς.

Απόφαση 127/2020 - Έγκριση Προτεινόμενων από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου τροποποιήσεων στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής - Τροποποιητική Έκδοση 4.0.3 και Ενοποιημένη Έκδοση 5.2.0

Με την Απόφαση της 127/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις προτεινόμενες εκδόσεις των ΚΜΔ 4.0.3 και 5.2.0. Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων εγκεκριμένων ΚΑΗ, το οποίο καθορίζεται στην Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) περί Εφαρμογής Δεσμευτικού Χρονοδιαγράμματος για την Πλήρη Εμπορική Λειτουργία του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού, η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων εγκεκριμένων ΚΜΔ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 76 του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ.

Οι νέοι εγκεκριμένοι ΚΜΔ 5.2.0 να δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ, στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού. Η Τροποποιητική Έκδοση 4.0.3 των ΚΜΔ είναι προς άμεση εφαρμογή.

Απόφαση 132/2020 - Διασφάλιση Ρευστότητας των Βασικών Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Με την Απόφαση 132/2020, η ΡΑΕΚ, αποφάσισε να δώσει οδηγίες στην ΑΗΚ όπως για κάθε συναλλαγή στην οποία προβαίνει με τις Μν Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες (ΜΡΔ) και/ή θυγατρικές ή συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις, διασφαλίζει ότι αυτή δεν θα προκαλέσει βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο πρόβλημα ρευστότητας στις ΒΡΔ της ΑΗΚ, ή/και κατ' επέκταση οποιοδήποτε ζήτημα στην επάρκεια του ηλεκτρισμού, και να ενημερώσει την ΑΗΚ ότι η ΡΑΕΚ δεν θα εγκρίνει οποιοδήποτε ποσό για ανάκτηση μέσω των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού, το οποίο πιθανόν να προκύψει από τυχόν πρόβλημα ρευστότητας στις ΒΡΔ λόγω συναλλαγών της ΑΗΚ με τις ΜΡΔ και/ή με θυγατρικές ή συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις.

Απόφαση 141/2020 - Επέκταση Μείωσης στην Τελική Τιμή Ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 141/2020, η ΡΑΕΚ αφού αποφάσισε:

- Την έγκριση της εισήγησης της ΑΗΚ για παράταση στη μείωση κατά 10% στην τελική τιμή ηλεκτρισμού, εξαιρουμένου του ΦΠΑ και του τέλους ΑΠΕ και ΕΞΕ, για περαιτέρω περίοδο δύο (2) μηνών.
- Τα μειωμένα έσοδα που θα υποστεί η ΑΗΚ από την μείωση των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) δεν θα ανακτηθούν κατά την υπόλοιπη περίοδο της παρούσας Περιόδου Ρυθμιστικού Ελέγχου ούτε κατά την επόμενη Περίοδο Ρυθμιστικού Ελέγχου αλλά θα καλυφθούν από τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ.
- Η έκπτωση που θα δοθεί να φαίνεται διακριτά στα τιμολόγια ηλεκτρισμού που εκδίδονται από τη ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ.
- Η μείωση του 10% επί όλων των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) να εφαρμοστεί για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Μαΐου 2020, και για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Ιουνίου 2020.
- Να καλέσουν την ΑΗΚ σε διάλογο αναφορικά με το ενδεχόμενο επέκτασης της μείωσης στις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις μέχρι το τέλος του έτους 2020, στη βάση της επιστολής του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού Αρ. Φακ. 23.01, ημερομηνίας 30 Απριλίου 2020, προς την ΑΗΚ με θέμα «Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019».

Απόφαση 174/2020 - Έγκαιρη Προειδοποίηση και Μέτρα Πρόληψης Κρίσης Ηλεκτρικής Ενέργειας

Με την Απόφαση 174/2020, η ΡΑΕΚ αφού διαπίστωσε ότι λόγω του για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 υπάρχει ενδεχόμενο να επέλθει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία, και αναγνωρίζοντας ότι ως αρμόδια αρχή πρέπει να λάβει μέτρα για την για την πρόληψη της κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας αποφάσισε:

- Την ανάκληση της υπ' αριθμόν 125/2019 Απόφασης της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 17 Μαΐου 2019 με θέμα «Επάρκεια Ισχύος του Συστήματος Ηλεκτροπαραγωγής για το 2020», λόγω μεταβολής των συνθηκών στις οποίες στηρίχτηκε η έκδοσή της.
- Την έκδοση έγκαιρης προειδοποίησης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την οποία η ΡΑΕΚ να ενημερώνει και να παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες για το ενδεχόμενο κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 και για τα μέτρα πρόληψης της κρίσης.
- Τη λήψη των ακόλουθων μέτρων για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 για την πρόληψη της κρίσης στην ηλεκτρική ενέργεια:
 - Η Διεύθυνση Παραγωγής της ΑΗΚ να μεριμνήσει ώστε να είναι τεχνικά διαθέσιμες για το εν λόγω διάστημα οι μονάδες συμβατικής παραγωγής οι οποίες βρίσκονται σε λειτουργήσιμη κατάσταση και είναι συνδεδεμένες με το σύστημα και να τις θέσει στη διάθεση του ΔΣΜΚ για λειτουργία όποτε αυτό απαιτείται για τη διασφάλιση της κάλυψης της ζήτησης σε ηλεκτρική ενέργεια και του περιθωρίου εφεδρείας εγκατεστημένης ισχύος για το ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου.
 - Ο ΔΣΜΚ να εφαρμόσει όποτε κρίνει αναγκαίο σε συνεργασία με τους λοιπούς φορείς διαχείρισης του ηλεκτρικού συστήματος το Σχέδιο έκτακτης δράσης θερινής περιόδου 2020 για την επάρκεια του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
 - Την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την ενδεχόμενη κρίση ηλεκτρικής ενέργειας και των μέτρων που έλαβε η ΡΑΕΚ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτής μέσω της ιστοσελίδας της ΡΑΕΚ.

- Ότι στο παρόν στάδιο δεν απαιτείται η συνδρομή από άλλα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της ενδεχόμενης κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας στη Κυπριακή Δημοκρατία.

Απόφαση 190/2020 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου και Βασικές Τιμές για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2020

Με την Απόφαση 190/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ και τους Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου και τις Βασικές Τιμές για αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2020, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα.

Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ		Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ		Βασικές τιμές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ	
	€/kWh/1€σ		€/kWh/1€σ		€/kWh
Χαμηλή τάση	0,00022690	Χαμηλή τάση	0,00022351	Χαμηλή τάση	7,016
Μέση τάση	0,00022351	Μέση τάση	0,00022058	Μέση τάση	6,928
Υψηλή τάση	0,00022058	Υψηλή τάση	0,00021712	Υψηλή τάση	6,824

Πίνακας 5 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμου

Απόφαση 198/2020 - Εξαιρέση από Πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής

Με την Απόφαση 198/2020, η ΡΑΕΚ αποδέχτηκε την εισήγηση του ΔΣΜΚ επί του αιτήματος της εταιρείας D.K. Windsurply Ltd για την παροχή εξαιρέσεως διάρκειας δύο ετών (με ημερομηνία έναρξης από τις 20 Ιουλίου 2020) και επανεξέταση της εξαιρέσεως με τη λήξη της. Ωστόσο, δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι περαιτέρω συμμόρφωση με τις πρόνοιες των ΚΜΔ δεν θα καταστεί απαραίτητη στο μέλλον, λόγω της δυναμικής εξέλιξης του συστήματος.

Απόφαση 222/2020 - Επέκταση Μείωσης στην Τελική Τιμή Ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 222/2020, η ΡΑΕΚ αποφάσισε:

- Την έγκριση της εισήγησης της ΑΗΚ για παράταση στη μείωση κατά 10% στην τελική τιμή ηλεκτρισμού, εξαιρουμένου του ΦΠΑ και του τέλους ΑΠΕ και ΕΞΕ, για περαιτέρω περίοδο δύο μηνών.
- Τα μειωμένα έσοδα που θα υποστεί η ΑΗΚ από την μείωση των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) δεν θα ανακτηθούν κατά την υπόλοιπη περίοδο της παρούσας Περιόδου Ρυθμιστικού Ελέγχου ούτε κατά την επόμενη Περίοδο Ρυθμιστικού Ελέγχου αλλά θα καλυφθούν από τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ.
- Η έκπτωση που θα δοθεί να φαίνεται διακριτά στα τιμολόγια ηλεκτρισμού που εκδίδονται από τη ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ.
- Η μείωση του 10% επί όλων των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων ηλεκτρισμού και των συντελεστών ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή της διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) να εφαρμοστεί για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Ιουλίου 2020, και για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Αυγούστου 2020.

Απόφαση 228/2020 - Σημεία Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων

Με την Απόφαση 228/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε το προσχέδιο της Σύμβασης Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας και Υπηρεσιών για τα σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων που στάλθηκε από το Διευθυντή ΜΡΔ της ΑΗΚ και έδωσε οδηγίες στη Διεύθυνση ΜΡΔ της ΑΗΚ όπως στα τιμολόγια για τη χρέωση των χρηστών της υπηρεσίας e-charge, να μην παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν τις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού, με την αναθεώρηση του τιμολογίου άμεσα, και όχι αργότερα από τα τιμολόγια που θα εκδοθούν από το τέλος Αυγούστου του 2020.

Απόφαση 285/2020 - Διατίμηση για την ανάκτηση δαπανών Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ)

Με την Απόφαση 285/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εισήγηση της ΑΗΚ Προμήθειας για την έγκριση της διατίμησης για την ανάκτηση των δαπανών των ΥΔΩ (Δ-ΔΣ) στα €0,00044/kWh (από τα €0,00055/kWh που ήταν από τον Απρίλιο του 2020) και εφαρμογή αυτής για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων θα γίνει στο τέλος του μηνός Οκτωβρίου 2020, και για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων θα αρχίσει να γίνεται από την 1η Οκτωβρίου 2020.

Απόφαση 309/2020 - Παράμετροι Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού που ορίζονται από τη ΡΑΕΚ

Με την Απόφαση 309/2020, η ΡΑΕΚ όρισε τις παραμέτρους σύμφωνα με τους ΚΑΗ, έκδοση 2.0.0. Οι εν λόγω παράμετροι είναι δυναμικού χαρακτήρα και ανάλογα με την παρακολούθηση της λειτουργίας της αγοράς και τη συμπεριφορά των Συμμετεχόντων καθώς και των όποιων προβλημάτων προκύψουν, η ΡΑΕΚ δύναται να επανεξετάσει τις εν λόγω παραμέτρους. Συγκεκριμένα οι εν λόγω παράμετροι προσδιορίζουν τα εξής: Μεγάλοι Μη Οικιακοί Καταναλωτές, Διοικητικά Οριζόμενη Ανώτατη Τιμή Προσφοράς Εφεδρείας Αντικατάστασης, Τιμή Προσφοράς της κάθε Προσφοράς Υπηρεσίας Επανεκκίνησης, Διοικητικά Οριζόμενη Ανώτατη Τιμή Προσφοράς Εφεδρείας Απροόπτων Καταστάσεων, Διοικητικά Οριζόμενη Ανώτατη Τιμή Προσφοράς Ενέργειας, Διοικητικά Οριζόμενη Κατώτατη Τιμή Προσφοράς Ενέργειας Εξισορρόπησης, Διοικητικά Οριζόμενη Ανώτατη Τιμή Προσφοράς Ενέργειας Εξισορρόπησης, Διοικητικά Οριζόμενη Ανώτατη Τιμή Προσφοράς Εφεδρειών, Διοικητικά Οριζόμενη Τιμή Εκκαθάρισης Αγοράς, Μικροί Προμηθευτές, Η ανοχή της Ενέργειας Απόκλισης του μικρού Προμηθευτή, Το ελάχιστο όριο για αγορά ενέργειας από την ΠΗΑ από την ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ.

Απόφαση 317/2020 - Εξαίρεση από Πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής

Με την Απόφαση 317/2020, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την παραχώρηση εξαίρεσης στους ΔΣΜΚ και ΔΣΔ από τις πρόνοιες της παραγράφου Τ16.6.1 των εν ισχύ Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής (Έκδοση 4.0.0 και Τροποποιήσεις 4.0.1, 4.0.2 και 4.0.3). Η εν λόγω εξαίρεση δίδεται ούτως ώστε,

- Τα φωτοβολταϊκά πάρκα που έχουν ήδη συνδεθεί σε πιλοτική φάση με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 0,5 MW να παραμείνουν συνδεδεμένα στο Σύστημα Τηλεέλεγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) του συστήματος διανομής,
- Όλα τα φωτοβολταϊκά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 0,5 MW που θα συνδέονται από τώρα και στο εξής στο σύστημα διανομής να συνδέονται στο ΣΤΗΔΕ του συστήματος διανομής.

Απόφαση 374/2020 - Χωριστοί Λογαριασμοί ΑΗΚ για το έτος 2019

Με την Απόφαση 374/2020, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες στην ΑΗΚ να δημοσιεύσει τους ελεγμένους και εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιό της, Χωριστούς Λογαριασμούς για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 στην ιστοσελίδα της ΑΗΚ, με επεξηγήσεις σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της

απόδοσης επί της μέσης ΡΒΑΠ για τις ΒΡΔ Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής και του Περιθωρίου Κόστους επί των εξόδων εμπορολογιστικής διαχείρισης για τη ΒΡΔ Προμήθειας.

Απόφαση 432/2020 - Καθορισμός Εθνικών Σεναρίων Κρίσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 2019/941 σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

Με την Απόφαση 432/2020 η ΡΑΕΚ αφού έλαβε μεταξύ άλλων υπόψη την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 88.943, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 2020, με την οποία η ΡΑΕΚ ορίστηκε ως αρμόδια αρχή για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941 και αφού διαπίστωσε ότι τα εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία υπέβαλε ο ΔΣΜΚ, είναι συνεπή με τα περιφερειακά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας του ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και ότι θα πρέπει να δημοσιεύσει τα εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου μέχρι τις 7 Ιανουαρίου 2021, αποφάσισε:

- Να εγκρίνει τα εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- Να δώσει οδηγίες στο Γραφείο της ΡΑΕΚ, όπως προχωρήσει με την δημοσίευσή τους στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ.
- Να δώσει οδηγίες στο Γραφείο της ΡΑΕΚ, όπως ενημερώσει την ομάδα εργασίας Electricity Coordination Group (ECG) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη δημοσίευσή τους, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/941.

Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις

Έλεγχος συμμόρφωσης του τρόπου λειτουργίας της ΑΗΚ στη βάση του Λειτουργικού Διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2014 «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ», προσέλαβε μέσω ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας Εξωτερικούς Συμβούλους με όρους εντολής τον έλεγχο του βαθμού συμμόρφωσης του τρόπου λειτουργίας της ΑΗΚ στη βάση του Λειτουργικού Διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο, με την εφαρμογή εξειδικευμένων ελέγχων που θα υλοποιηθεί σε τρεις διακριτές χρονικές περιόδους.

Διενεργήθηκαν και ολοκληρώθηκαν και οι τρεις (3) έλεγχοι με βάση τις πρόνοιες του Διαγωνισμού, όπου και υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ σχετική εμπειριστατωμένη και αναλυτική Έκθεση από τους Εξωτερικούς Συμβούλους της, στην οποία καταγράφηκαν τα ευρήματα του εν λόγω ελέγχου.

Με βάση τα πιο πάνω ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση της αξιολόγησης του Λειτουργικού Διαχωρισμού σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και διαπιστώθηκε ότι έχει επιτευχθεί η συμμόρφωση της ΑΗΚ.

Κατά το 2020 δρομολογήθηκαν διαδικασίες για μετάβαση σε μια δεύτερη φάση όπου η εφαρμογή του Λειτουργικού Διαχωρισμού της ΑΗΚ εξετάζεται από εξωτερικό σύμβουλο της ΡΑΕΚ. Η φάση αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί στα μέσα του 2021. Στόχος του έργου αυτού είναι να διαπιστωθεί και να επιβεβαιωθεί ότι ο Λειτουργικός Διαχωρισμός εξακολουθεί να ισχύει.

Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού

Σύμφωνα με τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 μέχρι 2018, οι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ):

- Διέπουν τους μηχανισμούς, τις τιμές και άλλους όρους και προϋποθέσεις που τυγχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις που οι κάτοχοι αδειών αγοράζουν ή πωλούν ηλεκτρισμό με βάση διευθετήσεις που διενεργούνται από τον ΔΣΜΚ.
- Διασφαλίζουν ότι, οι κάτοχοι αδειών από τους οποίους ζητείται να συμμετέχουν στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού, με βάση τις διευθετήσεις αυτές, δεν θα υπόκεινται σε δυσμενή διάκριση.
- Προάγουν την αποδοτικότητα και την οικονομία και διευκολύνουν τον ανταγωνισμό στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές.

Οι ΚΑΗ τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή οι εξαιρέσεις τους.

Κατά το υπό αναφορά έτος, η ΡΑΕΚ δεν έχει εγκρίνει κάποια αναθεώρηση των ΚΑΗ. Η τελευταία εγκεκριμένη έκδοση των ΚΑΗ είναι η έκδοση 2.1.0. Οι εν λόγω ΚΑΗ, δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή τους, θα δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(6) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ, με Απόφαση της ΡΑΕΚ σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ωστόσο, κατά το υπό αναφορά έτος ο ΔΣΜΚ προχώρησε στις νενομισμένες διαδικασίες για αναθεώρηση των ΚΑΗ στα πλαίσια συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ 03/2019 (ΚΔΠ 224/2019) «περί θέσπισης Βασικών Αρχών Ρυθμιστικού πλαισίου Λειτουργίας εγκαταστάσεων Αποθήκευσης Ηλεκτρισμού Ανάντη του Μετρητή στη Χονδρική Αγορά Ηλεκτρισμού». Η εν λόγω εργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

Με βάση τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018 και συγκεκριμένα του Άρθρου 80, μέχρι τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των αναθεωρημένων ΚΑΗ, ισχύουν οι πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2017 (ΚΔΠ 223/2017), «περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την Πλήρη Εφαρμογή του Νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού» και οι Κανονισμοί Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ με βάση την Απόφαση 118/2017 της ΡΑΕΚ. Τελευταία αναθεωρημένη έκδοση των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης κατά το υπό αναφορά έτος είναι η έκδοση 1.5 (Απόφαση 424/2020, ημερομηνίας 15 Δεκεμβρίου 2020).

Κανόνες μεταφοράς και διανομής

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, οι Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ):

- Διέπουν τις τεχνικές απαιτήσεις και περιορισμούς που εφαρμόζονται από τους κατόχους αδειών οποτεδήποτε επιθυμούν να συνδεθούν με το σύστημα μεταφοράς ή/και το σύστημα διανομής ή να χρησιμοποιούν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής για τη μεταφορά ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζουν ότι οι τεχνικοί όροι που εφαρμόζονται σε κατόχους αδειών οι οποίοι επιθυμούν να συνδεθούν ή να χρησιμοποιήσουν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής δεν δημιουργούν αδικαιολόγητη διάκριση στους κατόχους αδειών.
- Προάγουν την αποδοτικότητα, αξιοπιστία και οικονομία στη χρήση και ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς και του συστήματος διανομής.

Οι πρόνοιες των ΚΜΔ τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή εξαιρέσεις αντίστοιχα.

Κατά το υπό αναφορά έτος, με την Απόφαση 127/2020 της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 28 Απριλίου 2020, εγκρίθηκε η προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ ενοποιημένη έκδοση 5.2.0 των ΚΜΔ, καθώς και η τροποποιητική έκδοση 4.0.3, οι οποίες αποτελούν εναρμόνιση με την εθνική νομοθεσία και τις Μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ).

Επίσης, κατά το υπό αναφορά έτος ο ΔΣΜΚ προχώρησε στις νεομισμένες διαδικασίες για αναθεώρηση των ΚΜΔ στα πλαίσια συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 03/2019 της ΡΑΕΚ (ΚΔΠ 224/2019) «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών Ρυθμιστικού πλαισίου Λειτουργίας εγκαταστάσεων Αποθήκευσης Ηλεκτρισμού Ανάντη του Μετρητή στη Χονδρική Αγορά Ηλεκτρισμού». Η εν λόγω εργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΜΔ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του Άρθρου 76 του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ.

Η τροποποιητική Έκδοση 4.0.3 - Απρίλιος 2020 έχει άμεση εφαρμογή και αποτελεί την τελευταία τροποποιητική σε ισχύ έκδοση των ΚΜΔ.

3

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ευρωπαϊκές Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Στις 11 Δεκεμβρίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία παρέχει ουσιαστικά έναν οδικό χάρτη για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Περιγράφει χονδρικώς τις απαιτούμενες επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Στις 14 Ιανουαρίου 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το επενδυτικό σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης. Το επενδυτικό σχέδιο θα κινητοποιήσει δημόσιες επενδύσεις και θα βοηθήσει να αποδεδμευτούν ιδιωτικά κεφάλαια μέσω των χρηματοδοτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και κυρίως του InvestEU, που θα οδηγήσουν σε επενδύσεις ύψους τουλάχιστον 1 τρις ευρώ. Ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης θα παράσχει προσαρμοσμένη χρηματοδοτική και πρακτική στήριξη για να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι και να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες επενδύσεις στις περιφέρειες οι οποίες θα επηρεαστούν ιδιαίτερα και θα υποστούν βαθύ οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό.

Στις 4 Μαρτίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για να κατοχυρωθεί με νόμο η πολιτική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα ως το 2050. Με τον Ευρωπαϊκό Νόμο για το Κλίμα, η Επιτροπή προτείνει έναν νομικά δεσμευτικό στόχο μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως το 2050. Ο Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα περιλαμβάνει μέτρα για την παρακολούθηση της προόδου και την ανάλογη προσαρμογή των δράσεων, με βάση τα υφιστάμενα συστήματα, όπως η διαδικασία διακυβέρνησης για τα εθνικά σχέδια των κρατών μελών για την ενέργεια και το κλίμα, οι τακτικές εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της. Η πρόοδος θα επανεξετάζεται ανά πενταετία, σύμφωνα με τη διαδικασία του παγκόσμιου απολογισμού βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού. Η νομοθετική πρόταση υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για περαιτέρω εξέταση βάσει της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Ταυτοχρόνως, η Επιτροπή δρομολόγησε δημόσια διαβούλευση σχετικά με το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα, η οποία διήρκησε από τις 4 Μαρτίου 2020 μέχρι τις 17 Ιουνίου 2020. Το τελικό Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα παρουσιάστηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2020. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα παρέχει έναν χώρο σε ανθρώπους από όλα τα κοινωνικά στρώματα για να έρθουν σε επαφή, να αναπτύξουν συλλογικά και να εφαρμόσουν κλιματικές λύσεις, μεγάλες και μικρές. Ανταλλάσσοντας ιδέες και έμπνευση μεταξύ μας, μπορούμε να πολλαπλασιάσουμε τον συλλογικό μας αντίκτυπο. Το Σύμφωνο είναι μια ανοικτή, πολυδεκτική και εξελισσόμενη πρωτοβουλία κλιματικής δράσης. Καλεί τις περιφέρειες, τις τοπικές κοινότητες, τη βιομηχανία, τα σχολεία και την κοινωνία των πολιτών να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, και σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτές οι υπαρξιακές απειλές. Μέσω μιας

διαδικτυακής πλατφόρμας και μέσω διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των πολιτών, το Σύμφωνο θα υποστηρίξει τη σύνδεση μεταξύ της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης.

Πρόταση για αναθεώρηση του Κανονισμού 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε στις 15 Δεκεμβρίου 2020, πρόταση για την αναθεώρηση του Κανονισμού 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές (Κανονισμός ΔΕΔ-Ε). Ο νέος Κανονισμός ΔΕΔ-Ε θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών, με την προώθηση της ενσωμάτωσης ΑΠΕ και νέων τεχνολογιών καθαρής ενέργειας στο ενεργειακό σύστημα. Θα εξακολουθήσει να συνδέει περιφέρειες που επί του παρόντος είναι απομονωμένες από τις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας, να ενισχύει τις υφιστάμενες διασυνοριακές διασυνδέσεις και να προωθεί τη συνεργασία με χώρες εταίρους. Θα συμβάλει στην έγκαιρη παράδοση διασυνοριακών υποδομών, προτείνοντας τρόπους απλούστευσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών αδειοδότησης και έγκρισης.

Η πρόταση της Επιτροπής περιλαμβάνει:

- Υποχρέωση ότι όλα τα έργα πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά κριτήρια βιωσιμότητας και να τηρούν την αρχή του «μη βλάπτει», όπως ορίζεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία,
- Επικαιροποίηση των κατηγοριών υποδομών που είναι επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο της πολιτικής ΔΕΔ-Ε, διακόπτοντας τη δυνατότητα στήριξης για υποδομές πετρελαίου και φυσικού αερίου,
- Νέα έμφαση σε υπεράκτια δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας με διατάξεις που διευκολύνουν πιο ολοκληρωμένο σχεδιασμό και υλοποίηση χερσαίων και υπεράκτιων υποδομών, με την καθιέρωση υπεράκτιων υπηρεσιών μίας στάσης,
- Νέα έμφαση σε υποδομές υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών και ορισμένων ειδών ηλεκτρολυτικών κυψελών,
- Αναβαθμισμένους κανόνες για την προώθηση της χρήσης έξυπνων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, για τη διευκόλυνση της ταχείας ηλεκτροκίνησης και την κλιμάκωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,
- Νέες διατάξεις σχετικά με επενδύσεις σε έξυπνα δίκτυα για την ενσωμάτωση καθαρών αερίων (όπως βιοαέριο και ανανεώσιμο υδρογόνο) στα υφιστάμενα δίκτυα,
- Συνεχής προσήλωση στον εκσυγχρονισμό των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και της αποθήκευσης και των δικτύων μεταφοράς διοξειδίου του άνθρακα,
- Νέες διατάξεις σχετικά με τη στήριξη έργων που συνδέουν την Ευρωπαϊκή Ένωση με τρίτες χώρες (Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος - ΕΚΕ) που καταδεικνύουν το αμοιβαίο όφελος και τη συμβολή τους στους συνολικούς στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα, όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού και την απανθρακοποίηση,
- Αναθεωρημένο πλαίσιο διακυβέρνησης για την ενίσχυση της διαδικασίας σχεδιασμού των υποδομών και τη διασφάλιση της ευθυγράμμισής της με τους στόχους μας για το κλίμα και τις αρχές ενσωμάτωσης του ενεργειακού συστήματος, μέσω της αυξημένης συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, της ενίσχυσης του ρόλου του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και της βελτιωμένης εποπτείας από την Επιτροπή,
- Μέτρα για την απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, την επιτάχυνση υλοποίησης των έργων, τη συντόμευση διαδικασιών αδειοδότησης για τα ΕΚΕ, ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις σε έργα που διευκολύνουν την ενεργειακή μετάβαση, και την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής σε διαβουλεύσεις.

Το ακριβές χρονοδιάγραμμα ισχύος του νέου Κανονισμού ΔΕΔ-Ε θα εξαρτηθεί από τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Πρόθεση είναι ο νέος κανονισμός να τεθεί εγκαιρώς σε ισχύ για τον έκτο κατάλογο ΕΚΕ.

Στρατηγική για ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος

Στις 8 Ιουλίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος, η οποία θα δημιουργήσει το πλαίσιο για τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια. Το σημερινό μοντέλο όπου η κατανάλωση ενέργειας στον τομέα των μεταφορών, της βιομηχανίας, του φυσικού αερίου και των κτιρίων, δεν μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050 με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος σημαίνει ότι το σύστημα προγραμματίζεται και λειτουργεί ως σύνολο, συνδέοντας διάφορους φορείς ενέργειας, υποδομές και τομείς κατανάλωσης.

Κύριοι πυλώνες αυτής της στρατηγικής:

- Ένα πιο «κυκλικό» ενεργειακό σύστημα, με επίκεντρο την ενεργειακή απόδοση. Η στρατηγική θα προσδιορίσει συγκεκριμένες δράσεις για την εφαρμογή στην πράξη της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση και για την αποτελεσματικότερη χρήση των τοπικών πηγών ενέργειας στα κτίρια ή στις κοινότητές μας.
- Αύξηση του άμεσου εξηλεκτρισμού των τομέων τελικής χρήσης. Δεδομένου ότι ο τομέας της ηλεκτρικής ενέργειας έχει το υψηλότερο μερίδιο ΑΠΕ, η ηλεκτρική ενέργεια θα πρέπει να χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο, όπου αυτό είναι δυνατό. Μεταξύ των ορατών αποτελεσμάτων θα είναι ένα δίκτυο ενός εκατομμυρίου σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, παράλληλα με την επέκταση της χρήσης πλιακής και αιολικής ενέργειας.
- Στην περίπτωση των τομέων των οποίων ο εξηλεκτρισμός αποτελεί δύσκολο εγχείρημα, η στρατηγική προωθεί τα καθαρά καύσιμα, όπως για παράδειγμα το ανανεώσιμο υδρογόνο, τα βιώσιμα βιοκαύσιμα και το βιώσιμο βιοαέριο. Η Επιτροπή θα προτείνει ένα νέο σύστημα ταξινόμησης και πιστοποίησης των ανανεώσιμων καυσίμων και των καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Η στρατηγική καθορίζει 38 δράσεις για τη δημιουργία ενός πιο ενοποιημένου ενεργειακού συστήματος. Σε αυτές περιλαμβάνονται η αναθεώρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, η χρηματοδοτική στήριξη ή η έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εργαλείων, η παροχή καθοδήγησης προς τα κράτη μέλη σχετικά με φορολογικά μέτρα και η σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα, η μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης της αγοράς και ο σχεδιασμός των υποδομών, καθώς και η βελτίωση της ενημέρωσης των καταναλωτών. Η ανάλυση των υφιστάμενων φραγμών σε αυτούς τους τομείς θα ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση των συγκεκριμένων προτάσεών μας, για παράδειγμα για την αναθεώρηση του κανονισμού ΔΕΔ-Ε, της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας και του κανονιστικού πλαισίου για την αγορά φυσικού αερίου.

Στρατηγική για το υδρογόνο για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη

Στις 8 Ιουλίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το υδρογόνο. Σε ένα ενοποιημένο ενεργειακό σύστημα, το υδρογόνο μπορεί να στηρίξει την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας, των μεταφορών, της παραγωγής ενέργειας και των κτιρίων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το υδρογόνο περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι δυνατότητες αυτές μπορούν να γίνουν πραγματικότητα, μέσω επενδύσεων, κανονιστικών ρυθμίσεων, δημιουργίας αγορών, και έρευνας και καινοτομίας.

Το υδρογόνο μπορεί να τροφοδοτήσει με ενέργεια τομείς που δεν προσφέρονται για εξηλεκτρισμό και να προσφέρει δυνατότητες αποθήκευσης για την εξισορρόπηση των διακυμάνσεων των ροών ανανεώσιμης ενέργειας, αλλά αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με συντονισμένη δράση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προτεραιότητα είναι η ανάπτυξη του ανανεώσιμου υδρογόνου, το οποίο θα παράγεται κυρίως με χρήση αιολικής και πλιακής ενέργειας. Ωστόσο, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, χρειάζονται άλλες μορφές υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών για την ταχεία μείωση των εκπομπών και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας βιώσιμης αγοράς.

Αυτή η σταδιακή μετάβαση θα απαιτήσει μια σταδιακή προσέγγιση:

- Από το 2020 μέχρι το 2024, θα υποστηριχθεί η εγκατάσταση ηλεκτρολυτικών κυψελών ανανεώσιμου υδρογόνου με ισχύ τουλάχιστον 6GW και παραγωγή μέχρι ενός εκατομμυρίου τόνων ανανεώσιμου υδρογόνου, στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Από το 2025 μέχρι το 2030, το υδρογόνο πρέπει να καταστεί αναπόσπαστο μέρος του ενοποιημένου ενεργειακού μας συστήματος, στο πλαίσιο του οποίου θα εγκατασταθούν ηλεκτρολυτικές κυψέλες ισχύος τουλάχιστον 40GW για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου και θα παραχθούν μέχρι 10 εκατομμύρια τόνοι ανανεώσιμου υδρογόνου στην ΕΕ.
- Από το 2030 μέχρι το 2050, οι τεχνολογίες ανανεώσιμου υδρογόνου θα πρέπει να ωριμάσουν και να αναπτυχθούν σε ευρεία κλίμακα σε όλους τους τομείς που είναι δύσκολο να απαλλαγούν από τις ανθρακούχες εκπομπές.

Για να συμβάλει στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής, η Επιτροπή δρομολογεί την «Ευρωπαϊκή Συμμαχία για το Καθαρό Υδρογόνο», στην οποία συμμετέχουν ηγετικοί παράγοντες της βιομηχανίας, η κοινωνία των πολιτών, εθνικοί και περιφερειακοί υπουργοί και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η Συμμαχία θα δημιουργήσει έναν δίαυλο επενδύσεων για την αύξηση της παραγωγής και θα στηρίξει τη ζήτηση για καθαρό υδρογόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)

Τον Απρίλιο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το τεχνικό έγγραφο για τον 4ο κατάλογο Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ), το οποίο παρέχει τεχνική περιγραφή όλων των 149 έργων (100 για μεταφορά και αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, 6 για ανάπτυξη έξυπνου δικτύου, 32 για φυσικό αέριο, 6 για πετρέλαιο και 5 για δίκτυα μεταφοράς διασυνοριακού διοξειδίου του άνθρακα) καθώς και άλλες πληροφορίες όπως οι ημερομηνίες έναρξης λειτουργίας των έργων.

Τα ΕΚΕ επωφελούνται από ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις, ενώ μπορούν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη». Διατίθενται κονδύλια ύψους 5,35 δις ευρώ για διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2014 - 2020, συμβάλλοντας στην ταχύτερη υλοποίηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και καθιστώντας τα ελκυστικότερα για τους επενδυτές.

Συνολικά, 998 εκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» σε 10 ΕΚΕ το 2020 (2 για μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, 1 για έξυπνα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, 6 για μεταφορά διασυνοριακού διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων 5 μελετών) και 1 για φυσικό αέριο).

Ο κατάλογος των ΕΚΕ επικαιροποιείται ανά διετία, ούτως ώστε να προστίθενται έργα που καλύπτουν νέες ανάγκες και να διαγράφονται τα παρωχημένα.

Στις 25 Νοεμβρίου 2020 προκηρύχθηκε πρόσκληση υποβολής υποψηφίων ΕΚΕ ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 7 Ιανουαρίου 2021. Θα ακολουθήσουν προσκλήσεις υποψηφίων ΕΚΕ για έξυπνα δίκτυα, δίκτυα μεταφοράς διασυνοριακού διοξειδίου του άνθρακα και πετρελαίου.

Τα επιλέξιμα έργα θα αξιολογηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να προσδιοριστεί εάν ανταποκρίνονται σε μια ευρωπαϊκή ανάγκη που μπορεί να επιλυθεί καλύτερα μέσω ανάπτυξης υποδομών. Ο 5ος κατάλογος ΕΚΕ θα εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι το τέλος του 2021 σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές. Τέλη του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για την αναθεώρηση του Κανονισμού 347/2013, αλλά οι νέοι κανόνες θα ισχύουν εγκαίρως για τον 6ο κατάλογο ΕΚΕ.

Τα έργα τα οποία αφορούν την Κύπρο και έχουν ενταχθεί στον ενωσιακό κατάλογο είναι τα ακόλουθα:

- Ομάδα έργων Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα (προς το παρόν επονομαζόμενα ως "EuroAsia Interconnector"). Η ομάδα έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα ΕΚΕ:
 - Ηλεκτρική Διασύνδεση μεταξύ Χαδέρα (Ισραήλ) και Κοφίνου (Κύπρος) και
 - Ηλεκτρική Διασύνδεση μεταξύ Κοφίνου (Κύπρος) και Κορακιάς (Κρήτη, Ελλάδα)
- Ομάδα υποδομών φυσικού αερίου και συναφούς εξοπλισμού για τη μεταφορά νέων πηγών αερίου από τα υπεράκτια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου η οποία περιλαμβάνει το ακόλουθο ΕΚΕ:
 - EastMed Pipeline - Αγωγό φυσικού αερίου υπεράκτια της Κύπρου προς την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω της Κρήτης, και
- Ανάπτυξη υποδομών αερίου στην Κύπρο το επονομαζόμενο "Cyprus Gas2EU".

Αναφορικά με το έργο Euroasia Interconnector και συγκεκριμένα την ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου, αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το 2020 ξεκίνησαν οι συστηματικές διαβουλεύσεις μεταξύ ΡΑΕΚ και Ισραηλινών Αρχών με σκοπό τον καθορισμό της βάσης της αξιολόγησης του εν λόγω έργου και την οριοθέτηση της συζήτησης κάτω από το ευρωπαϊκό πλαίσιο, όπου αυτό είναι εφικτό.

Επιπλέον, σημειώνεται, ότι αναφορικά με το έργο 'EastMed Pipeline' στις 6 Δεκεμβρίου 2019, ο Φορέας Υλοποίησης (ΦΥ) I.G.I Poseidon S.A. κοινοποίησε το έργο, στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας το οποίο αποτελεί την Εθνική Αρμόδια Αρχή στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013 για την Κύπρο. Μετά από διαβούλευση με τις εμπλεκόμενες αρχές συμπεριλαμβανομένου και της ΡΑΕΚ, η Εθνική Αρμόδια Αρχή στις 2 Σεπτεμβρίου 2020, έκανε αποδεκτή την κοινοποίηση του έργου. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η Εθνική Αρμόδια Αρχή της Ελλάδας έκανε αποδεκτή την κοινοποίηση του έργου στις 4 Μαρτίου 2020.

Πέραν από τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που είναι ενταγμένα στον τέταρτο κατά σειρά κατάλογο έργων ενεργειακής υποδομής κείρας σημασίας βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης 2000MW μεταξύ Αιγύπτου και Κύπρου του επονομαζόμενου έργου 'EuroAfrica Interconnector'. Το έργο προνοεί την υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Κύπρου με την χρήση υποθαλάσσιων καλωδίων υψηλής τάσης συνεχούς ροής (HVDC) με δυνατότητα μεταφοράς 2000MW. Επιπλέον, το έργο προνοεί ότι η διασύνδεση θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις, με την πρώτη φάση να παρέχει την δυνατότητα μεταφοράς 1000MW. Το έργο EuroAfrica Interconnector έχει ολοκληρώσει τις προκαταρκτικές μελέτες κόστους-οφέλους και αναμένεται ότι θα προσφέρει σημαντικά οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη στα εμπλεκόμενα κράτη και θα συνεισφέρει στο στόχο της άρσης της ενεργειακής απομόνωσης. Η ΡΑΕΚ κατά το 2020 βρισκόταν σε στενή επαφή με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αιγύπτου 'EGYPTERA' με σκοπό την τροχιοδρόμηση όλων των απαιτούμενων δράσεων και τον καθορισμό των αναγκαίων διαδικασιών σε επίπεδο ρυθμιστικής εποπτείας ούτως ώστε να προωθηθεί η υλοποίηση του εν λόγω έργου.

Διεθνείς δραστηριότητες

Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)

Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) (<https://www.acer.europa.eu>) είναι κοινοτικό όργανο με νομική προσωπικότητα και ιδρύθηκε με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας. Ο ACER άρχισε να λειτουργεί επισήμως τον Μάρτιο του 2011 και έχει την έδρα του στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας.

Ο κύριος στόχος του Οργανισμού είναι να βοηθά και να συντονίζει τις δράσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ, να διασφαλίζει την ολοκλήρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και να εναρμονίζει τα κανονιστικά πλαίσια εντός του πλαισίου των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ.

Επίσης, συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να λαμβάνονται δεσμευτικές αποφάσεις για τα Κράτη Μέλη. Παρεμβαίνει με εισηγήσεις για επίλυση διαφορών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών και συμβάλλει στη δημιουργία κοινών Πανευρωπαϊκών Κωδικών (Network Codes).

Ο ACER παίζει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός δικτύου ευρωπαϊκής κλίμακας και κανόνων αγοράς με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Ο Οργανισμός συντονίζει περιφερειακές και διαπεριφερειακές πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της αγοράς. Παρακολουθεί τις εργασίες των Ευρωπαϊκών Δικτύων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΕΔΔΣΜ) και παρακολουθεί τη γενικότερη λειτουργία των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και ειδικότερα τη λειτουργία της χονδρικής εμπορίας ενέργειας.

Ο Οργανισμός αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου διορίζονται από ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από ανώτερους εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και το Συμβούλιο Προσφυγών, το οποίο υπάγεται μεν στον Οργανισμό αλλά είναι ανεξάρτητο από τις διοικητικές και ρυθμιστικές του δομές και το οποίο επιλαμβάνεται προσφυγών κατά αποφάσεων του ACER.

Η Κύπρος εκπροσωπείται στο Ρυθμιστικό Συμβούλιο από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΡΑΕΚ ή/και εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τομέα Διεθνών Σχέσεων και Ενεργειακής Πολιτικής. Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 88η, 89η, 90η, 91η, 92η, 93η, 94η, 95η και 96η Γενική Συνέλευση του ACER. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού COVID-19, εκτός από την 88η Γενική Συνέλευση του ACER, όλες οι υπόλοιπες Γενικές Συνελεύσεις του ACER πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Πέραν από τις Γενικές Συνελεύσεις η ΡΑΕΚ συμμετείχε διάφορες θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικές με τις υποδομές ηλεκτρισμού και αερίου, τα διασυνοριακά ζητήματα, τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, την διαχείριση της πανδημίας, τους καταναλωτές και άλλα.

Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER)

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) (<http://www.ceer.eu/>) ιδρύθηκε το 2000 και αποτέλεσε την πρώτη αυτόνομη οργανωμένη κοινότητα των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας στην Ευρώπη. Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες.

Ο βασικός στόχος του CEER είναι η προώθηση μιας ενιαίας, ανταγωνιστικής, αποτελεσματικής και βιώσιμης εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη. Μέσω του CEER, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον, ο CEER παρέχει βοήθεια στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας της Ευρώπης και είναι η φωνή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Συνεργάζεται πολύ στενά με τον ACER. Είναι, επίσης, μέλος στη Διεθνή Συνομοσπονδία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ICER), η οποία συγκεντρώνει παρόμοιες οργανώσεις από όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των NARUC (Αμερική), ERRA (Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη) και MEDREG (περιοχή της Μεσογείου).

Το Συμβούλιο αποτελείται από τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Οργανώνει το έργο του μέσα από Ομάδες Εργασίας (Working Groups), οι οποίες μπορεί να υποστηρίζονται από Ομάδες Δράσης

(Task Forces) και Ροές Εργασίας (Work Streams) που είναι επιφορτισμένες με συγκεκριμένα θέματα. Η ΠΑΕΚ συμμετείχε διάφορες θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικές με τις υποδομές ηλεκτρισμού και αερίου, τα διασυνοριακά ζητήματα, τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, τους καταναλωτές και άλλα.

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα συνήθως στις Βρυξέλλες. Τα Μέλη της ΠΑΕΚ ή/και εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τομέα Διεθνών Σχέσεων και Ενεργειακής Πολιτικής εκπροσωπούν την Κύπρο σε αυτές τις συνεδριάσεις. Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΠΑΕΚ συμμετείχε στην 152η, 153η, 154η, 155η, 156η, 157η, 158η και 159η Γενική Συνέλευση του CEER. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού COVID-19, εκτός από την 152η Γενική Συνέλευση του CEER, όλες οι υπόλοιπες Γενικές Συνελεύσεις του CEER πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG)

Η Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG) (<http://medreg-regulators.org/>) ιδρύθηκε το 2007, σύμφωνα με τον ιταλικό νόμο και έχει την έδρα της στη Ρώμη. Σήμερα αποτελείται από 27 Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας από 22 χώρες, (Αλβανία (ERE), Αλγερία (CREG και ARH), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΠΑΕΚ), Αίγυπτος (EgyptEra και GASREG), Γαλλία (CRE), Ελλάδα (PAE), Ισραήλ (PUA και NGA), Ιταλία (AEEGSI), Ιορδανία (EMRC και MEMR), Λίβανος (LCEC), Λιβύη (ME), Μάλτα (REWS), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Μαρόκο (ANRE και MEM), Παλαιστίνη (PERC), Πορτογαλία (ERSE), Σλοβενία (AGEN-RS), Ισπανία (CNMC), Τυνησία (MIT) και Τουρκία (EMRA)).

Η MEDREG προωθεί ένα διαφανές, σταθερό και εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο στην περιοχή της Μεσογείου, με έμφαση στην ολοκλήρωση της αγοράς και στις επενδύσεις υποδομών, καθώς και στην προστασία των καταναλωτών και τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων φορέων στη λεκάνη της Μεσογείου, με στόχο την εφαρμογή των προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας μελλοντικής Μεσογειακής Κοινότητας Ενέργειας, που να βασίζεται σε μια προσέγγιση από τη βάση στην κορυφή (bottom-up approach).

Η MEDREG υποστηρίζεται ενεργά από την ΕΕ και το CEER. Η Γενική Συνέλευση της MEDREG συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΠΑΕΚ συμμετείχε στην 29η και 30η Γενική Συνέλευση της MEDREG. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού και οι δύο Γενικές Συνελεύσεις της MEDREG πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Παράλληλα η ΠΑΕΚ συμμετέχει σε θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικά με θεσμικά θέματα, τον ηλεκτρισμό, το αέριο, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας και τους καταναλωτές. Η ΠΑΕΚ κατά το 2020 είχε αναλάβει την Προεδρία της Ομάδας Εργασίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας και μια από τις κύριες δραστηριότητες της περιόδου ήταν η εκπόνηση σχετικής μελέτης με τίτλο «New Available Regulatory Options for Integration of RES» (RES-WG.pdf (medreg-regulators.org)).

Επιπλέον, η ΠΑΕΚ σε συνεργασία με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Πορτογαλίας (ERSE) και τη MEDREG παρείχε τεχνική βοήθεια σε θέματα διαφάνειας και καλών πρακτικών σε σχέση με μηχανισμούς δημοπράτησης στον τομέα τον ΑΠΕ προς τις Λιβανικές Αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας με κύριο αποδέκτη το Κέντρο Εξοικονόμησης Ενέργειας του Λιβάνου (LCEC). Στο πλαίσιο αυτό διοργανώθηκε κατά το 2020 σχετικό σεμινάριο σε θέματα διαφάνειας και καλών πρακτικών σε σχέση με μηχανισμούς δημοπράτησης στον τομέα τον ΑΠΕ-Η (Handbook-LCEC-modified-version.pdf (euneighbours.eu)).

Ενεργειακή Κοινότητα (European Community)

Η Ενεργειακή Κοινότητα (European Community) (<https://www.energy-community.org>) ιδρύθηκε από τη Διεθνή Συνθήκη που υπογράφηκε στην Αθήνα το 2005. Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας ενώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις χώρες από την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μαύρης Θάλασσας.

Κύριοι στόχοι της είναι να προσελκύσει επενδύσεις στην παραγωγή και τα δίκτυα της ενέργειας για να εξασφαλίσει σταθερή και συνεχή παροχή ενέργειας, να συμβάλει στην ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας, να ενισχύσει την ασφάλεια του εφοδιασμού, να προωθήσει την προστασία του περιβάλλοντος και να ενισχύσει τον περιφερειακό ανταγωνισμό.

Η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται από εννέα Συμβαλλόμενα Μέρη (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο, Βόρεια Μακεδονία, Γεωργία, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία and Ουκρανία), τρεις Παρατηρητές (Αρμενία, Νορβηγία και Τουρκία) και δεκαεννέα Συμμετέχοντες Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB)

Το Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB) (<https://www.energy-community.org>) είναι η πλατφόρμα συντονισμού για την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών για τις ρυθμιζόμενες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στην Ενεργειακή Κοινότητα. Η αποστολή του είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη ανταγωνιστικών και ολοκληρωμένων αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας προς όφελος της Ενεργειακής Κοινότητας των επιχειρήσεων και των πολιτών.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο:

- Συμβουλεύει το Υπουργικό Συμβούλιο ή τη Μόνιμη Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τις λεπτομέρειες νομικών, τεχνικών και ρυθμιστικών κανόνων,
- Εκδίδει συστάσεις σε θέματα διασυνοριακών διαφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων ρυθμιστικών αρχών, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από αυτούς,
- Λαμβάνει μέτρα, εφόσον εξουσιοδοτηθεί σχετικά από το Υπουργικό Συμβούλιο,
- Υιοθετεί Διαδικαστικές Πράξεις.

Το ECRB αποτελείται από εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των οκτώ Συμβαλλόμενων Μερών (Αλβανία (ERE), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ERC), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Σερβία (AERS), Μολδαβία (ANRE), Ουκρανία (NEURC) και Κοσσυφοπέδιο (ERO)). Το ECRB περιλαμβάνει, επίσης, δέκα εκπροσώπους ρυθμιστικών αρχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, τους λεγόμενους Συμμετέχοντες (Αυστρία (E-Control), Βουλγαρία (SEWRC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΡΑΕΚ), Γερμανία (BNetzA), Ελλάδα (ΡΑΕ), Ουγγαρία (ΜΕΚΗ), Ιταλία (ΑΕΕΓΣΙ), Ρουμανία (ΑΝΡΕ) και έναν εκπρόσωπο του ACER). Επιπλέον, το καθεστώς παρατηρητή έχει ανατεθεί σε δύο ρυθμιστικές αρχές (Γεωργία (GNERC) και Τουρκία (EMRA)).

Φόρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το 1998 το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για την Ηλεκτρική Ενέργεια (Florence Forum) για τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας εντός της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ. Ένα έτος αργότερα δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο (Madrid Forum), ισοδύναμο του Φόρουμ της Φλωρεντίας, για τον τομέα του φυσικού αερίου. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα, συγκαλούνται μία με δύο φορές το χρόνο με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπων των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας

και των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, εκπροσώπων οργανώσεων εμπόρων, καταναλωτών, χρηστών δικτύων μεταφοράς, καθώς και των οργανωμένων αγορών ενέργειας και έχουν αναδειχθεί σήμερα σε ανεπίσημα συμβουλευτικά όργανα της Κοινότητας και χώρους ανάδειξης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς αλλά και προώθησης λύσεων σε αυτά. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα της Φλωρεντίας και της Μαδρίτης, αποτέλεσαν τη βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών (London Forum), το οποίο παρέχει υποστήριξη στους καταναλωτές για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην αγορά ενέργειας και αναζητά λύσεις. Επίσης, αποτέλεσαν βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ρυθμιστικού Φόρουμ Αειφόρου Ενέργειας (Bucharest Forum), το οποίο ασχολείται με την προώθηση της αειφόρου ενέργειας.

Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά τα Ευρωπαϊκά Φόρα της Ενέργειας και συμμετέχει στις εργασίες τους. Τον Οκτώβριο του 2020, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στο 34ο Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο, το οποίο έλαβε μέρος διαδικτυακά.

Άλλες διεθνείς δραστηριότητες

Κατά το υπό αναφορά έτος, λόγω των περιορισμών και των μέτρων για περιορισμό της πανδημίας του ιού COVID-19, ακυρώθηκαν πολλές από τις διεθνείς δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχει η ΡΑΕΚ και κατά συνέπεια και τα ταξίδια στο εξωτερικό. Η ΡΑΕΚ συμμετείχε με παρουσιάσεις στις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες:

- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, "Future challenges for SE Mediterranean region natural gas reserves", στο Athens Energy Dialogues, στις 23 Ιανουαρίου 2020, στην Αθήνα.
- Παρουσίαση κ. Μαρία-Ελένης Δελέντα, Μηχανικού Ενέργειας Α' ΡΑΕΚ, «RES-E auctions in the Mediterranean Region» στο πλαίσιο του τριήμερου διαδικτυακού σεμιναρίου 'MEDREG Experts Exchange for the Lebanese Centre for Energy Conservation (LCEC) -Transparency and accountability in renewable energy auctions' στις 27-29 Ιουλίου 2020.

Τοπικές δραστηριότητες

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, λόγω των περιορισμών και των μέτρων για περιορισμό της πανδημίας του ιού COVID-19, ακυρώθηκαν και αρκετές τοπικές δραστηριότητες. Η ΡΑΕΚ δέχθηκε προσκλήσεις για ομιλίες και παρουσιάσεις στην Κύπρο προκειμένου να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και να συμβάλει στη σφαιρική και απρόσκοπτη ενημέρωση γύρω από τα θέματα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, των αδειοδοτήσεων, κλπ. Πιο συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ συμμετείχε με παρουσιάσεις στις ακόλουθες τοπικές δραστηριότητες:

- Ομιλία κ. Παντελίτσας Παπαχρίστου, Νομικός ΡΑΕΚ, «Εξουσίες και αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου», στα πλαίσια του μαθήματος «Ευρωπαϊκό Δίκαιο Ενέργειας», στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, στις 7 Φεβρουαρίου 2020.
- Εναρκτήρια ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, στο "12th Mediterranean Conference and Exhibition on Power Generation, Transmission, Distribution and Energy Conversion (Med Power2020)", στις 9 Νοεμβρίου 2020, στο Annabelle Hotel, στην Πάφο.
- Χαιρετισμός Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, στο 8ο Ενεργειακό Συμπόσιο, στις 15 Δεκεμβρίου 2020, στη Λευκωσία.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, "Cyprus Strategies Towards Decarbonization", στο CSP4Climate 2020 International Conference, στις 15 Δεκεμβρίου 2020, στη Λευκωσία.

Συγχρηματοδοτούμενα έργα στα οποία συμμετέχει η ΠΑΕΚ

Integrated Platform for Increased FLEXibility in smart TRANSmision grids with STORAge Entities and large penetration of Renewable Energy Sources (FLEXITRANSTORE)

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE είναι ένα έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ στο πλαίσιο του HORIZON 2020 (Συμφωνία επιχορήγησης με αριθμό 774407), το οποίο ξεκίνησε την 1η Νοεμβρίου 2017 και θα διαρκέσει 48 μήνες, ήτοι μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2021.

Η κοινοπραξία του έργου αποτελείται από 30 εταιρίες, συμπεριλαμβανομένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής, ρυθμιστικών αρχών ενέργειας, φορέων εκμετάλλευσης της αγοράς, παρόχων υπηρεσιών και κατασκευαστών. Οι εταιρίες της Κύπρου είναι ο ΔΣΜΚ, ο ΔΣΔ, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και η ΠΑΕΚ.

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE, αποτελεί ουσιαστικά, μια πλατφόρμα η οποία θα προσφέρει ευελιξία σε δίκτυα έξυπνων δικτύων με αποθήκευση και μεγάλη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στην εξέλιξη προς ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο μεταφοράς με υψηλή ευελιξία και υψηλά επίπεδα διασύνδεσης.

Μέσα από το πρόγραμμα, θα αναπτυχθούν, θα εγκατασταθούν και θα δοκιμαστούν μέσω 8 πιλοτικών εγκαταστάσεων (Ελλάδα, Βουλγαρία, Κύπρος, Σλοβενία και Ισπανία), καινοτόμες τεχνολογίες έξυπνων δικτύων, μέθοδοι ελέγχου και αποθήκευσης και νέες προσεγγίσεις στην αγορά. Μια από τις εγκαταστάσεις αυτές θα πραγματοποιηθεί στον υποσταθμό της Αθηνάου, στην Κύπρο. Πρόκειται για Ενεργό Κόμβο Διανομής (ΕΚΔ) (Active Distribution Node) στον υποσταθμό Αθηνάου, με σύστημα αποθήκευσης ισχύος 1MW και ενέργειας μέχρι 2MWh, σε συνδυασμό με επιπλέον εγκαταστάσεις που αφορούν σε υλισμικό και λογισμικό σε διάφορα σημεία για την ενσωμάτωση, παρακολούθηση και έλεγχο των συστημάτων, τα περισσότερα από τα οποία εγκαθίστανται στον υποσταθμό ως το συνοριακό σημείο μεταξύ των συστημάτων μεταφοράς και διανομής με στόχο την αξιοποίηση του υποσταθμού ως ΕΚΔ από τους διαχειριστές του συστήματος (ΔΣΜΚ και ΔΣΔ). Η εγκατάσταση αναμενόταν να ξεκινήσει αρχές του 2020, ωστόσο λόγω περιορισμών και μέτρων για τον περιορισμό της πανδημίας COVID-19, αναβλήθηκε. Η εγκατάσταση αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2021, ενώ η λειτουργία της θα συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι το τέλος του έργου FLEXITRANSTORE.

Ενδυνάμωση του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με βιώσιμες και έξυπνες τεχνολογίες - Empowering the Cyprus power system with sustainable and intelligent technologies (EMPOWER)

Το πρόγραμμα EMPOWER συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΙΔΕΚ) για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Το EMPOWER συγκεντρώνει όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο με στόχο την ανάπτυξη βιώσιμων και ευφυών τεχνολογιών και εργαλείων για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Το EMPOWER στοχεύει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην Κύπρο, εστιάζοντας στον τομέα προτεραιότητας της ενέργειας.

Οι γενικοί στόχοι του EMPOWER είναι:

- Εξέλιξη του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου.
- Αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της Κύπρου.
- Ανάπτυξη σημαντικών δεσμών και συνεργιών μεταξύ των μελών του τετραπλού έλικα (ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεις, φορείς χάραξης πολιτικής και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί).

Ενσωμάτωση καινοτόμων, πράσινων τεχνολογιών σε υπάρχοντα λεωφορεία δημοσίων μεταφορών, με σκοπό την εξοικονόμηση 5% μέχρι 30% σε καύσιμα -Integration of innovative green technologies on existing public transportation buses for 5% to 30% fuel savings (BUSFUELSAVINGS)

Το πρόγραμμα BUSFUELSAVINGS συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Οι δημόσιες μεταφορές της Κύπρου αποτελούνται από 2600 λεωφορεία, που καταναλώνουν περίπου 60.000.000 λίτρα ντίζελ ανά έτος. Η μεγάλη κατανάλωση καυσίμου είναι ένα σημαντικό κόστος για τις εταιρίες μεταφορών, που αγωνίζονται να επιβιώσουν μέσα από κρατικές επιδοτήσεις. Επιπρόσθετα, η μαζική χρήση ντίζελ προκαλεί ρύπανση του περιβάλλοντος με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής της κοινωνίας.

Ο στόχος του έργου BUSFUELSAVINGS, είναι να περιορίσει το πρόβλημα αυτό με τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων των λεωφορείων κατά 5-30% και τη μείωση σε εκπομπές καυσαερίων (σωματίδια, άκαυστοι υδρογονάνθρακες, CO₂, CO, NO_x) κατά >20%. Ο μόνος δυνατός τρόπος για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η αύξηση της απόδοσης του κινητήρα των υφιστάμενων λεωφορείων με την ενσωμάτωση πάνω στις υπάρχουσες μηχανές μιας καινοτόμου, πράσινης τεχνολογίας, όπως η γεννήτρια αερίου ΗΗΟ.

Το έργο είναι μεγάλης εμβέλειας, διεπιστημονικής συνεργασίας, που έχει στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και τη διασύνδεση με την παραγωγική βάση στις μεταφορές. Αναμένεται να επιφέρει συγκεκριμένα αποτελέσματα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και θα έχει αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την ποιότητα της ζωής. Επίσης, θα δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας που αναμένεται να συμβάλουν θετικά στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

Καινοτόμες μέθοδοι αποθήκευσης για βελτίωση του ισοζυγίου των ΑΠΕ στην Κύπρο - Storage and Renewables Electrifying Cyprus (SREC)

Το πρόγραμμα SREC συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Η αποθήκευση ενέργειας είναι μια μεθοδολογία που αναγκαστικά συνοδεύει την μετατροπή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αποτελεί σημαντική παράμετρο στην προσπάθεια να αυξηθεί το μερίδιο ΑΠΕ που εγχέεται στα δίκτυα. Σε απομονωμένα δίκτυα όπως αυτό της Κύπρου, η ανάγκη για αποθήκευση είναι μεγάλης προτεραιότητας για λόγους ασφάλειας τροφοδοσίας, αξιοποίησης των υποδομών, εισροής ΑΠΕ, μείωσης εκπομπών, εγχώριας προστιθέμενης αξίας και αειφορίας.

Κατά την υλοποίηση του έργου SREC, θα διερευνηθούν οι τεχνολογίες αποθήκευσης/υβριδοποίησης με ΑΠΕ, θα αναπτυχθούν νέοι συνδυασμοί αποθήκευσης/υβριδοποίησης κατάλληλες για την Κύπρο, θα εξεταστεί η δυνατότητα και οι επιπτώσεις της αποθήκευσης σε διάφορες κλίμακες μεγέθους και εφαρμογών σε συνδυασμό με «έξυπνα δίκτυα» και θα ποσοτικοποιηθούν τα αποτελέσματα της αποθήκευσης/υβριδοποίησης στη συνεργασία τους με τα δίκτυα, κόστους ενέργειας, αξιοποίησης και ανάπτυξης υποδομών, εγχώριας προστιθέμενης αξίας και αειφορίας.

Επιπροσθέτως, σκοπός του έργου SREC, είναι η ανάπτυξη και θέση σε εφαρμογή ρυθμιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει την λειτουργία και ένταξη στο δίκτυο έργων συσσώρευσης ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση έργων. Επίσης, στόχος είναι να χωροθετηθούν έργα αποθήκευσης σε όλη την Κύπρο ώστε να επιλεγούν 2 μέσης κλίμακας από αυτά ως πρότυπα. Τα δύο αυτά πρότυπα έργα θα μελετηθούν και θα αδειοδοτηθούν αξιοποιώντας τις διαδικασίες που θα αναπτυχθούν στο παρόν έργο και τελικά θα παρουσιαστούν για υλοποίηση και λειτουργία σε ενδιαφερόμενους φορείς.

Στο τέλος του έργου αναμένεται ότι θα υπάρχουν συγκεκριμένες διαθέσιμες τεχνολογίες αποθήκευσης και υβριδοποίησης ενέργειας κατάλληλες για εφαρμογή στην Κύπρο, προτάσεις χωροθέτησής τους, ρυθμιστικό πλαίσιο, και δύο πρότυπα έργα έτοιμα για κατασκευή και λειτουργία.

Ευφυείς αισθητήρες φωτός για τα ηλεκτρικά πλέγματα επόμενης γενιάς - Intelligent light sensing for next generation smart grids (LightSense)

Το πρόγραμμα Lightsense συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Ο πρωταρχικός στόχος του έργου, είναι η ολιστική αντιμετώπιση των ανοιχτών προκλήσεων σχετικά με τη διαθεσιμότητα, την ανοχή σε σφάλματα και την ασφάλεια των δικτύων διανομής ενέργειας στην Κύπρο, με έμφαση στην έγκαιρη πρόληψη βλαβών και την ανίχνευση εισβολών. Ειδικότερα, αποσκοπεί στην:

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων οπτικής μέτρησης των οπτικών ιών που είναι εγκατεστημένες στο δίκτυο, με στόχο τη συνεχή, απομακρυσμένη και αυτοματοποιημένη παρακολούθηση της κατάστασης και της ακεραιότητας της υποδομής δικτύου του κύριου προμηθευτή ενέργειας στην Κύπρο.
- Εξαγωγή κρίσιμων πληροφοριών, όπως η ακριβής θέση βλαβών, συμπεριλαμβανομένων των θερμών σημείων, καθώς και η παροχή προβλέψεων σχετικά με την επικείμενη εμφάνιση και τον εντοπισμό βλαβών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία και η αδιάκοπη προσφορά ενέργειας.
- Αντιμετώπιση της έλλειψης πολιτικών ασφάλειας και αξιοπιστίας του δικτύου που να προσαρμόζονται σε πραγματικά δεδομένα δικτύου, στο πλαίσιο της ενεργούς παρακολούθησης των μελλοντικών έξυπνων δικτύων σε επιχειρησιακό επίπεδο.
- Συνεχή ευφυή επιτήρηση της διαδικτυακής υποδομής προς αποτροπή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης ή δολιοφθοράς.

Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση της επιχειρησιακής παρατηρησιμότητας και διαχείρισης του δικτύου διανομής με καινοτόμες αναλυτικές τεχνικές για υψηλή διείσδυση φωτοβολταϊκών - Modernising the distribution grid for enabling high penetration of photovoltaic electricity through Advanced data analytic operational observability and management (ELECTRA)

Το πρόγραμμα ELECTRA συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Η ηλιακή ενέργεια είναι ζωτικής σημασίας για το μελλοντικό ενεργειακό μείγμα της Κύπρου και προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας και να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της φωτοβολταϊκής τεχνολογίας (τεχνική και οικονομική), είναι σημαντικό να διασφαλιστεί πρωτίστως η βέλτιστη ενσωμάτωσής τους στο δίκτυο.

Αυτό συμβαδίζει και ανταποκρίνεται στους στόχους της συγκεκριμένης πρόσκλησης για έξυπνη ανάπτυξη, S3Cy τομέας προτεραιότητας 2. Ενέργεια, περιοχή εστίασης: 2.4.3 Δίκτυα μεταφοράς ενέργειας και διανομής.

Με αυτό το υπόβαθρο ξεκίνησε αυτό το έργο για τη δημιουργία ενός ισχυρού ερευνητικού δικτύου, το οποίο θα συμμετάσχει ενεργά στο στόχο της εφαρμοσμένης έρευνας και συγκεκριμένα να διασφαλίσει την βέλτιστη ενσωμάτωση φωτοβολταϊκών συστημάτων στο δίκτυο διανομής, διασφαλίζοντας υψηλότερα επίπεδα διείσδυσης μέσω της μέσω της ενεργού συμμετοχής όλων των βασικών συστατικών της τετραπλής έλικας (έρευνα, επιχειρήσεις, εκπρόσωποι τελικών χρηστών, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής).

Το ολοκληρωμένο έργο είναι ένα έργο διεπιστημονικής συνεργασίας μεγάλης εμβέλειας που προβλέπει κατά κύριο λόγο την αντιμετώπιση της έγκαιρης πρόκλησης για μείωση του άνθρακα σε μια ολιστική

προσέγγιση, επιτρέποντας υψηλότερα μερίδια φωτοβολταϊκών συστημάτων στο δίκτυο διανομής. Οι συντονισμένες και ολοκληρωμένες δραστηριότητες του πεδίου του έργου για την ανάπτυξη και την επικύρωση μιας πρωτοποριακής προσαρμοστικής αρχιτεκτονικής διαχείρισης διανομής πολλαπλών υπηρεσιών που επιτρέπει την αποτελεσματική, ανθεκτική και ασφαλή λειτουργία μελλοντικών συστημάτων διανομής με υψηλή διείσδυση κατανεμημένης ενέργειας.

Τέλος, το έργο θα προσπαθήσει να ενισχύσει τις ερευνητικές δραστηριότητες για την πραγματική απελευθέρωση του πραγματικού δυναμικού των φωτοβολταϊκών συστημάτων και την υψηλή διείσδυση τους στο ενεργειακό μείγμα.

4

ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Εισαγωγή

Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003, εγκαθιδρύθηκε η ΡΑΕΚ η οποία αποτελεί Ανεξάρτητη Αρχή του Κράτους και είναι η καθ' ύλη αρμόδια αρχή για τη χορήγηση αδειών σε πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού.

Οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού αφορούν ανταγωνιστικές δραστηριότητες, δηλαδή δίδεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, αφού αποκτήσουν τις σχετικές άδειες, να δραστηριοποιηθούν και συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική βάση στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που θέτει η ΡΑΕΚ, ως ανεξάρτητοι Παραγωγοί ή/και ως ανεξάρτητοι Προμηθευτές ηλεκτρισμού.

Αν και οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ανήκουν στο ανταγωνιστικό μέρος της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΑΗΚ ως Παραγωγός και ως Προμηθευτής λόγω του ότι κατέχει, για το παρόν στάδιο, δεσπόζουσα θέση στην αγορά, ρυθμίζεται από τη ΡΑΕΚ. Συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ προβαίνει σε έλεγχο αλλά και σε ρύθμιση των οικονομικών της παραμέτρων, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ένα υγιές περιβάλλον που να επιτρέπει την εισδοχή νέων ανεξάρτητων Παραγωγών και Προμηθευτών που να μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις.

Οι δραστηριότητες της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού εκ φύσεως αποτελούν μονοπωλιακές δραστηριότητες. Οι εν λόγω δραστηριότητες αφορούν τη διαχείριση και την ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής. Το σύστημα μεταφοράς και το σύστημα διανομής είναι οι εναέριες γραμμές ή/και υπόγεια καλώδια για τη μεταφορά και διανομή του ηλεκτρισμού από τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού (ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς από συμβατικές μονάδες και σταθμούς ΑΠΕ) προς τους τελικούς πελάτες για κατανάλωση.

Η ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής ανήκουν στην ΑΗΚ, η οποία κατέχει τις σχετικές άδειες από τη ΡΑΕΚ ως Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ), αντίστοιχα.

Η διαχείριση του συστήματος μεταφοράς ανήκει στον ΔΣΜΚ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η διαχείριση του συστήματος διανομής ανήκει στον ΔΣΔ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος ανήκει στην ΑΗΚ.

Χορήγηση άδειας και παροχή εξαιρέσεως

Οι άδειες που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 34 των Νόμων περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 μέχρι 2018 αφορούν την:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για εμπορικούς σκοπούς.

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από το 1MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από τα 5MW.
- Προμήθεια ηλεκτρισμού.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΜΚ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΔ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΙΣΜ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΙΣΔ.

Οι εξαιρέσεις από άδεια που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 35 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων 2003 μέχρι 2018, αφορούν την:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ μέχρι 5MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα ηλεκτρικής ισχύος μέχρι 1MW για ίδια χρήση ή για εφεδρικούς σκοπούς.

Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού

Το 2020 υποβλήθηκαν 4 αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Προμήθειας Ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού και έχουν χορηγηθεί 3 Άδειες Προμήθειας Ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού.

Η ΡΑΕΚ για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού έχει χορηγήσει συνολικά 16 Άδειες Προμήθειας Ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες και έχει απορρίψει μια αίτηση.

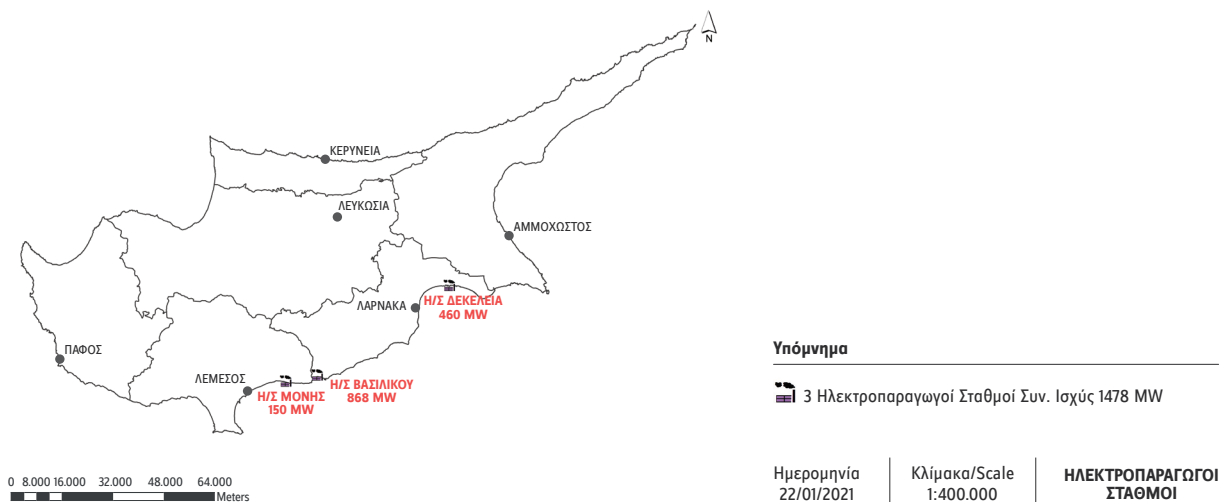
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση

Συμβατικές μονάδες

Το 2020 δεν υποβλήθηκαν αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, αλλά χορηγήθηκε 1 Άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 130MWe.

Η Άδεια αυτή αφορά το πρόσθετο παραγωγικό δυναμικό, το οποίο αποφασίστηκε να εγκατασταθεί για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 για την περίπτωση που οι υφιστάμενες αδειοδοτημένες μονάδες παραγωγής, δεν θα επαρκούσαν για να καλύψουν τη ζήτηση σε ηλεκτρισμό και το περιθώριο λειτουργικής εφεδρείας δεν θα ήταν διαθέσιμο, και δεδομένου ότι η Μονάδα Ατμού 1 του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού (ΗΣ) Βασιλικού, εγκατεστημένης ισχύος 130MWe, δεν είναι σε λειτουργήσιμη κατάσταση λόγω της αναστολής των εργασιών στα εργοτάξια του ΗΣ Βασιλικού από τις 18 Μαρτίου 2020 για μείωση του κινδύνου μόλυνσης του προσωπικού από τον ιό COVID-19.

Η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2020, παραμένει στα 1478MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2019. Η γεωγραφική κατανομή των συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής εμπορικής χρήσης παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 2.

Σχεδιάγραμμα 2 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2020

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Αιολικά πάρκα

Το 2020 δεν έχουν χορηγηθεί Άδειες για Κατασκευή και Λειτουργία αιολικών πάρκων. Η εγκατεστημένη ισχύς αιολικών πάρκων για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2020, παραμένει στα 157,5MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2019.

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Το 2020 υποβλήθηκαν 11 αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 163,12MWe. Το 2020 χορηγήθηκαν 4 Άδειες Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 108,2MWe και 1 Άδεια Λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 8MWe.

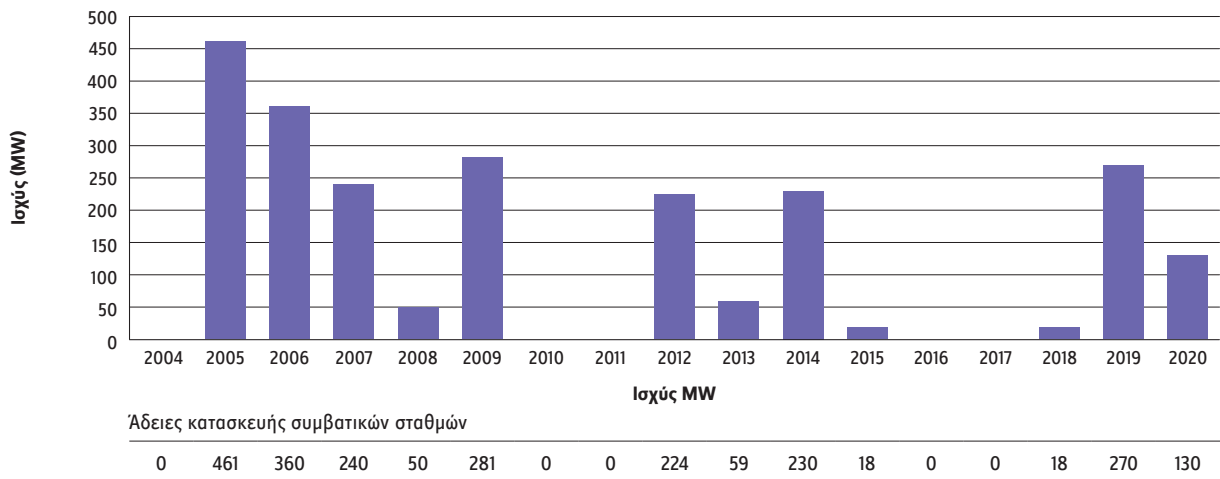
Ηλιοθερμικοί σταθμοί

Το 2020 υποβλήθηκε μια αίτηση για χορήγηση Άδειας Κατασκευής ηλιοθερμικού σταθμού, για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 65MWe και χορηγήθηκε 1 Άδεια Κατασκευής ηλιοθερμικού σταθμού και καύσης φυσικού αερίου, για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 50MWe.

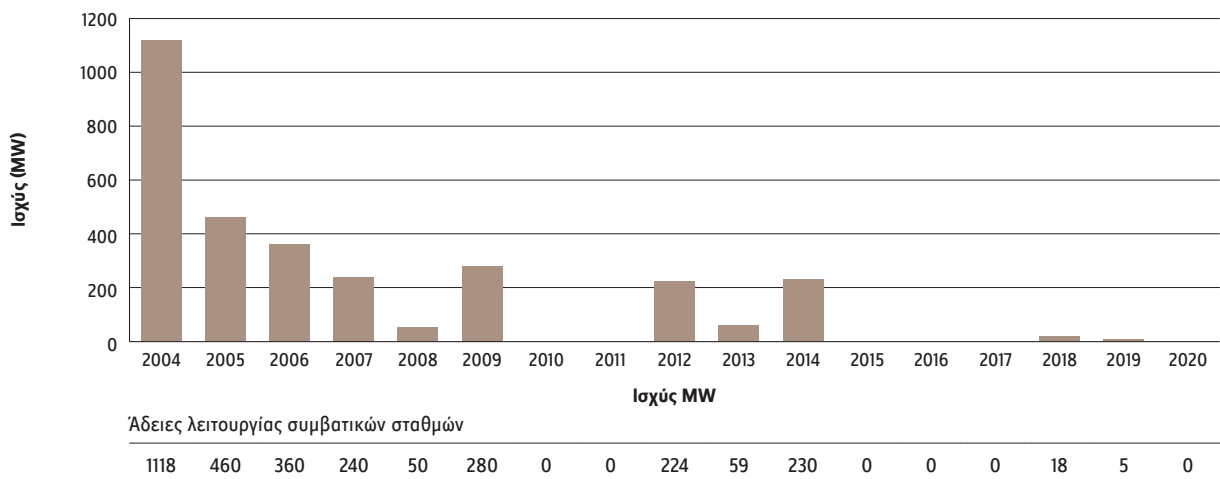
Κινητομαγνητικοί σταθμοί

Το 2020 υποβλήθηκε 1 αίτηση για χορήγηση Άδειας Κατασκευής σταθμού για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, με χρήση κινητομαγνητικής ενέργειας, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 2,5MWe και απορρίφθηκε 1 αίτηση για χορήγηση Άδειας Κατασκευής σταθμού για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, με χρήση κινητομαγνητικής ενέργειας, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 3,5MWe.

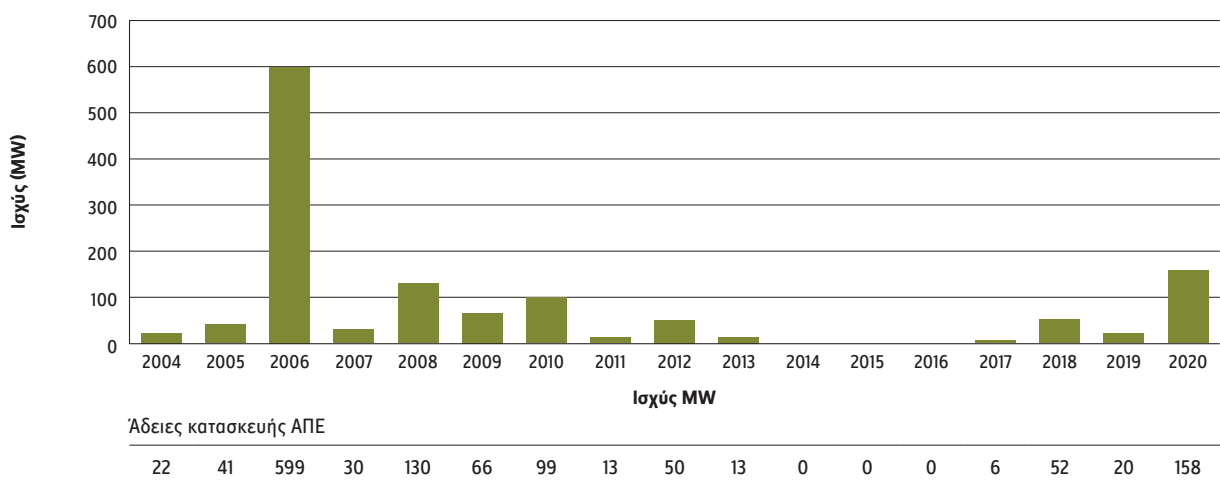
Στα Σχεδιαγράμματα 3, 4, 5 και 6 που ακολουθούν, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία των Αδειών Κατασκευής και Λειτουργίας που χορήγησε η ΡΑΕΚ για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, από συμβατικές μονάδες και μονάδες ΑΠΕ για την περίοδο από την έναρξη λειτουργίας της ΡΑΕΚ μέχρι και το τέλος του 2020.

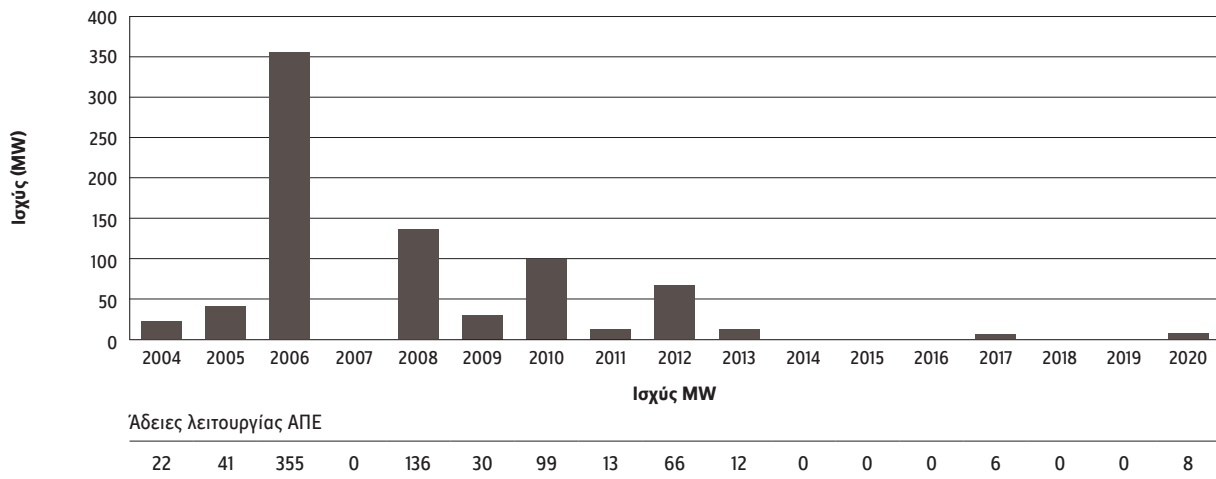
Σχεδιάγραμμα 3 - Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020

Σχεδιάγραμμα 4 - Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020

Σχεδιάγραμμα 5 - Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020

Σχεδιάγραμμα 6 - Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020

Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση

Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση

Το 2020 έχουν χορηγηθεί 3 Άδειες για Κατασκευή και Λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση (αυτοπαραγωγή), με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, 4MWe και έχουν ανακληθεί 2 Άδειες για Κατασκευή και Λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση (αυτοπαραγωγή), με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, 5,2MWe. Η εγκατεστημένη ισχύς των συμβατικών μονάδων για ίδια χρήση έχει μειωθεί κατά το έτος 2020, και έχει διαμορφωθεί στα 27,5MWe.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Το 2020 δεν έχουν χορηγηθεί Άδειες για Κατασκευή και/ή Λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ για ίδια χρήση.

Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση, αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής ή εφεδρικούς σκοπούς

Το 2020 έχουν χορηγηθεί 114 Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής και Λειτουργίας, σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα για εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, 21,44MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς συμβατικών σταθμών για εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομων συστημάτων αυτοπαραγωγής είναι 223,54MWe.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Αιολικά Πάρκα

Το 2020 χορηγήθηκε 1 Εξαιρέση από Άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αιολικό πάρκο, ισχύος 4,2MWe.

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Το 2020 χορηγήθηκαν 32 Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, ισχύος 52,1MWe και 30 Εξαιρέσεις από Άδεια Λειτουργίας, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 42,2MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων εμπορικής χρήσης, που είναι ενταγμένα σε Σχέδια Χορηγιών του ΥΕΕΒ είναι 138,1MWe.

Συστήματα Βιομάζας/Βιοαερίου

Το 2020 δεν έχουν χορηγηθεί Εξαιρέσεις από άδεια για Κατασκευή και Λειτουργία Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Βιομάζας/Βιοαερίου. Η εγκατεστημένη ισχύς Σταθμών Βιομάζας/Βιοαερίου για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2020, παραμένει στα 9,7MWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2019.

ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ

Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμπηφισμού λογαριασμών (net-billing) σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά

Το 2020 χορηγήθηκαν 89 Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, ισχύος 12,5MWe και 74 Εξαιρέσεις από Άδεια Λειτουργίας, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 7,26 MWe.

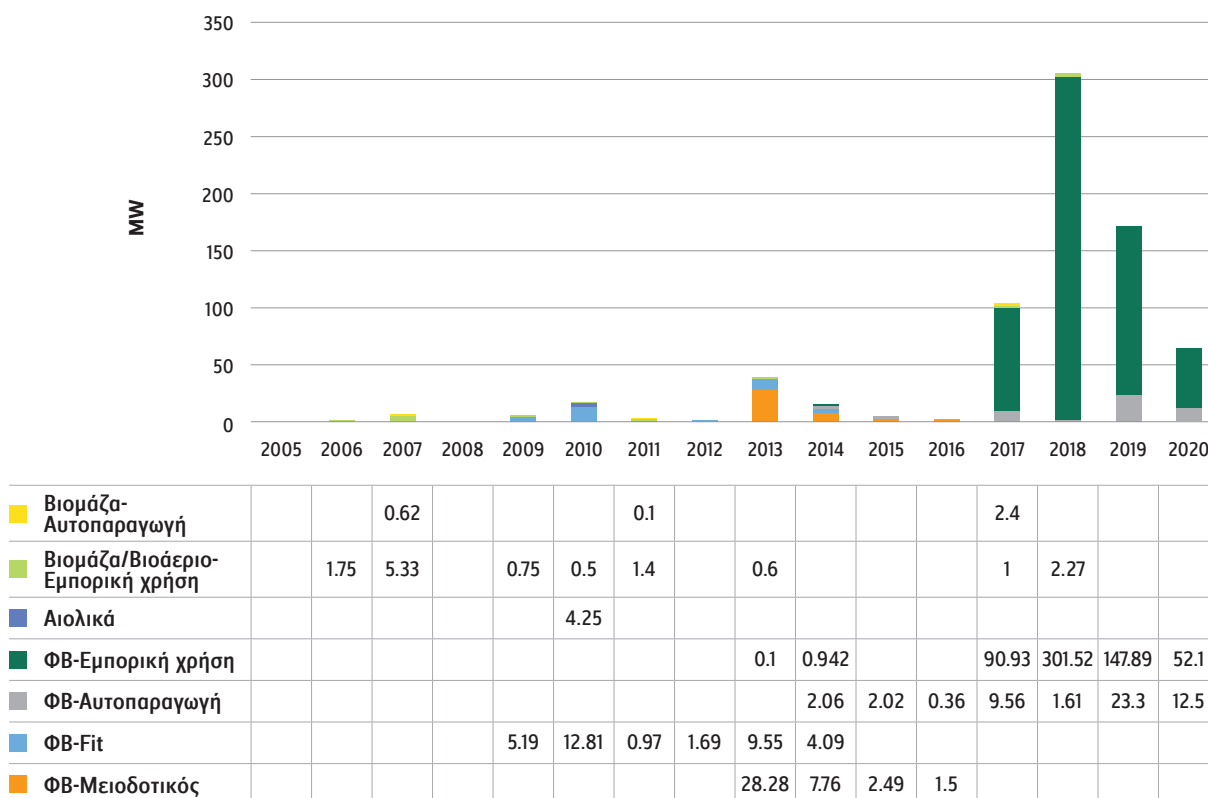
Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμπηφισμού λογαριασμών (net-billing) είναι 15MWe.

Συστήματα βιομάζας/βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμπηφισμού λογαριασμών (net-billing)

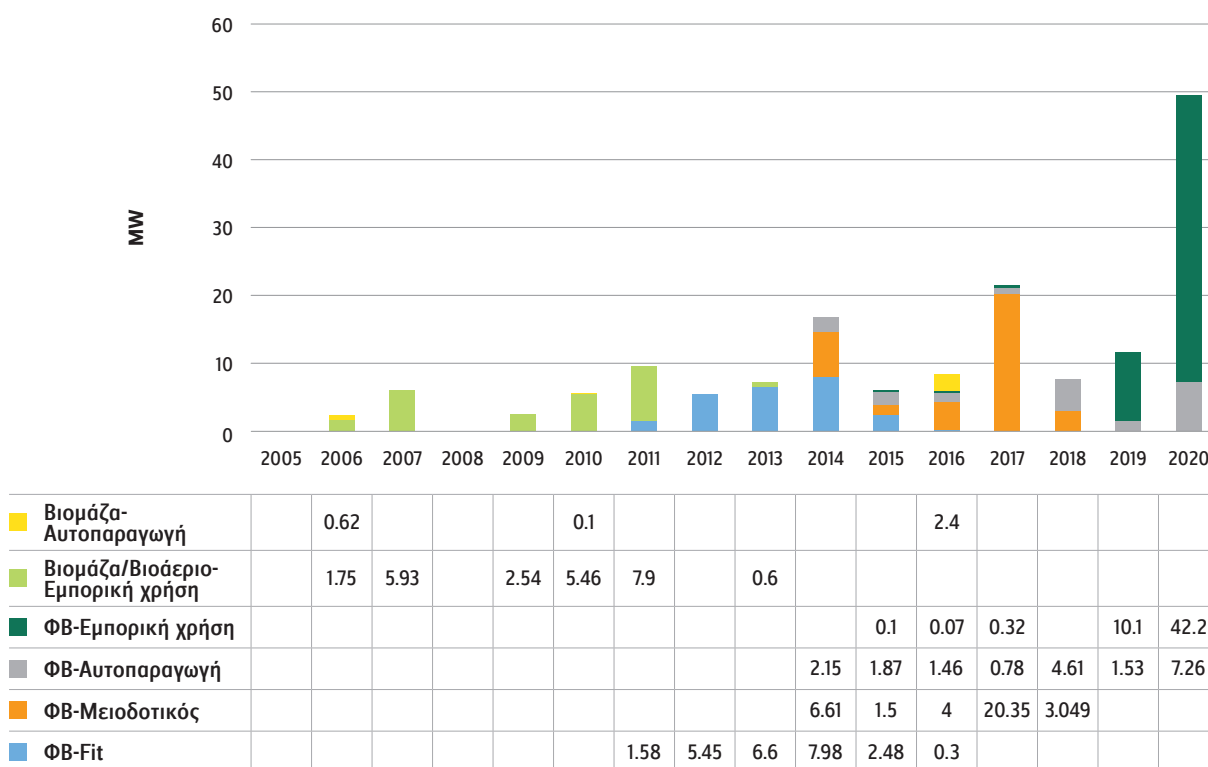
Το 2020 δεν χορηγήθηκε οποιαδήποτε Εξαιρέση από Άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συστήματα βιομάζας/βιοαερίου.

Η εγκατεστημένη ισχύς σταθμών βιομάζας/βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμπηφισμού λογαριασμών (net-billing) δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2020, παραμένει στα 3,1MWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2019.

Τα Σχεδιαγράμματα 7 και 8, παρουσιάζουν την ισχύ των εξαιρέσεων από Άδεια Κατασκευής ΑΠΕ και από Άδεια Λειτουργίας ΑΠΕ αντίστοιχα, οι οποίες χορηγήθηκαν την περίοδο 2005 μέχρι 2020.

Σχεδιάγραμμα 7 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής (ΑΠΕ) για την περίοδο 2005-2020

Σχεδιάγραμμα 8 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2005-2020

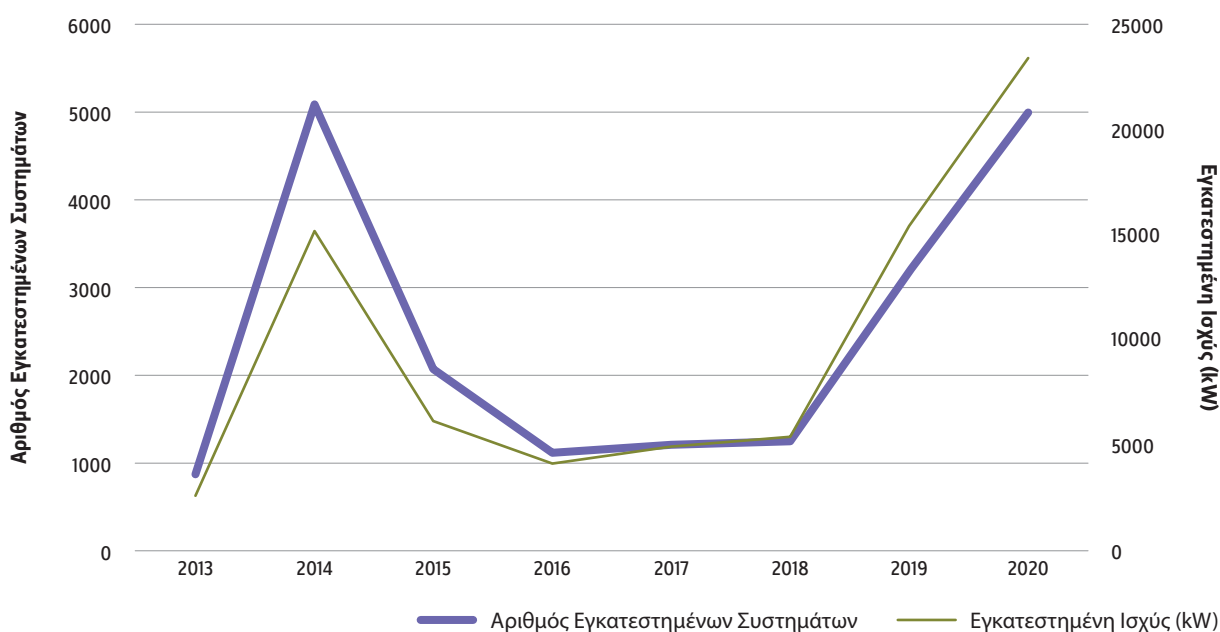
Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων

Ο «Συμψηφισμός μετρήσεων» απευθύνεται σε όλους τους καταναλωτές στα υποστατικά των οποίων γίνεται εγκατάσταση μικρού φωτοβολταϊκού συστήματος με ισχύ μέχρι και 10kW_e. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, γίνεται συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από το φωτοβολταϊκό σύστημα που είναι εγκατεστημένο στο υποστατικό και εγχέεται στο δίκτυο και της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για την κάλυψη των αναγκών του υποστατικού.

Ο ΔΣΔ ορίστηκε από τη ΡΑΕΚ ως φορέας υλοποίησης του Σχεδίου συμψηφισμού μετρήσεων. Κατά το έτος 2020, έχει διεκπεραιωθεί η εγκατάσταση 4.989 Φωτοβολταϊκών συστημάτων, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 23,41MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων της κατηγορίας συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering) κατά το έτος 2020 είναι 77,40MWe.

Το Σχεδιάγραμμα 9, παρουσιάζει τον αριθμό και την ισχύ των εγκατεστημένων φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων για την περίοδο 2013 μέχρι 2020.

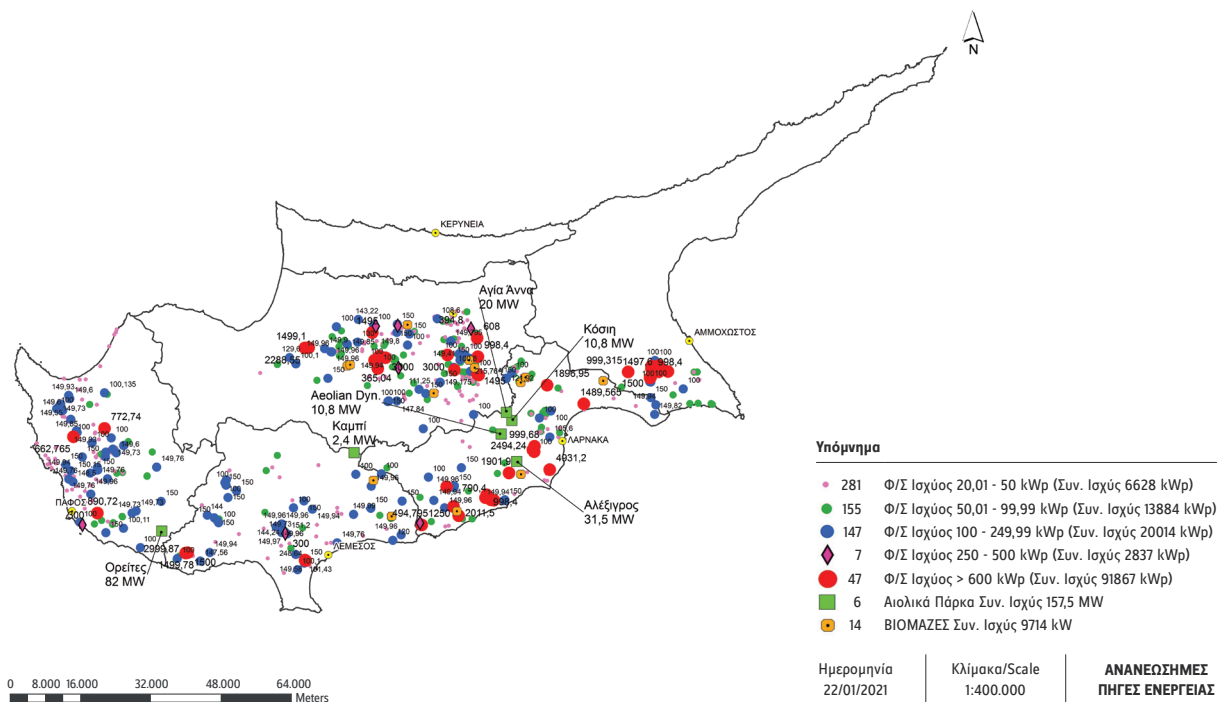

Σχεδιάγραμμα 9 - Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013-2020

Πιλοτικά/καινοτόμα συστήματα

Το 2020 δεν υποβλήθηκε καμία νέα αίτηση, στα πλαίσια της Απόφασης 1494/2016 της ΡΑΕΚ.

Το Σχεδιάγραμμα 10, απεικονίζει τη γεωγραφική κατανομή των εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ, ισχύος μεγαλύτερης από 20kW_p, μέχρι το 2020. Στο Σχεδιάγραμμα διαφαίνεται η ομοιόμορφη κατανομή των μονάδων ΑΠΕ στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σχεδιάγραμμα 10 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2020

Αρχείο αιτήσεων αδειοδότησης και εκδοθεισών αδειών

Όλοι οι κατάλογοι των αιτήσεων των αδειών, καθώς και των εκδοθεισών αδειών/εξαιρέσεων είναι καταχωρημένοι στην ιστοσελίδα της ΠΑΕΚ.

Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2020

Μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος και ηλεκτρικής ενέργειας

Η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος για το έτος 2020 σημειώθηκε την Παρασκευή, 04 Σεπτεμβρίου 2020 και ώρα 14:22, οπότε η μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος ανήλθε στα 1160 MW.

Συνολική παραγωγή ενέργειας (GWh)

Αναφορικά με την καταγεγραμμένη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, κατά το έτος 2020, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

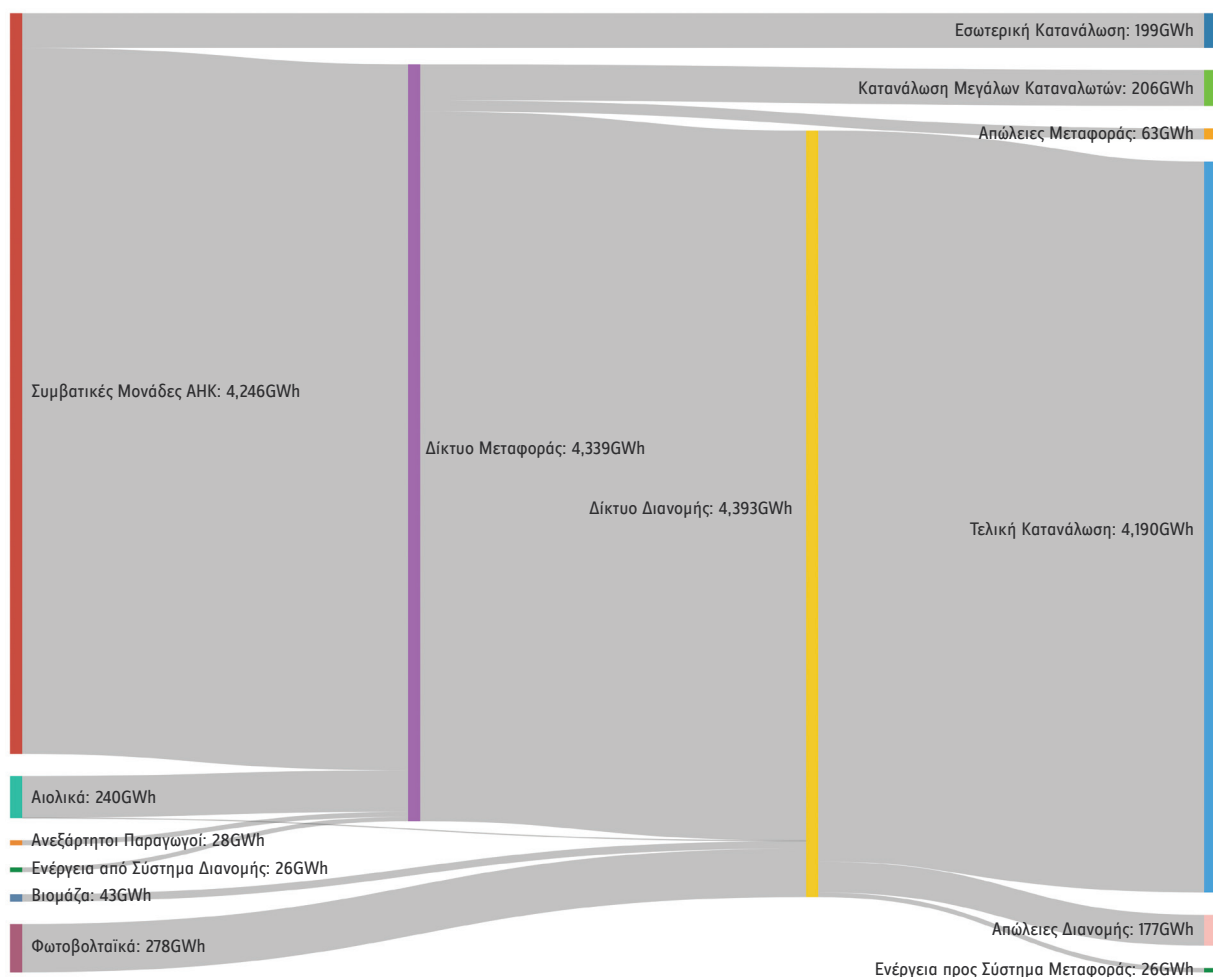
- Το σύνολο της μεικτής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας έφθασε στις 4.807.110 MWh.
- Η ΑΗΚ-Παραγωγή συνέβαλε με 4.246.106 MWh.
- Οι Παραγωγοί με χρήση ΑΠΕ παρήγαγαν 561.004 MWh.
- Οι σταθμοί παραγωγής της ΑΗΚ παρήγαγαν 198.885 MWh για τις τοπικές τους ανάγκες.

- Η ενέργεια από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ-Παραγωγής που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς έφθασε στις 4.047.221 MWh.
- Η ενέργεια που εξήλθε από το σύστημα μεταφοράς προς τους υποσταθμούς της ΑΗΚ και τους μεγάλους παραγωγούς έφθασε στις 4.275.959 MWh.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη μεταφορά ανήλθαν στις 63.063 MWh, ή 1,45%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη διανομή ανήλθαν στις 176.700 MWh, ή 4,0%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα διανομής.

Συντελεστής φορτίου

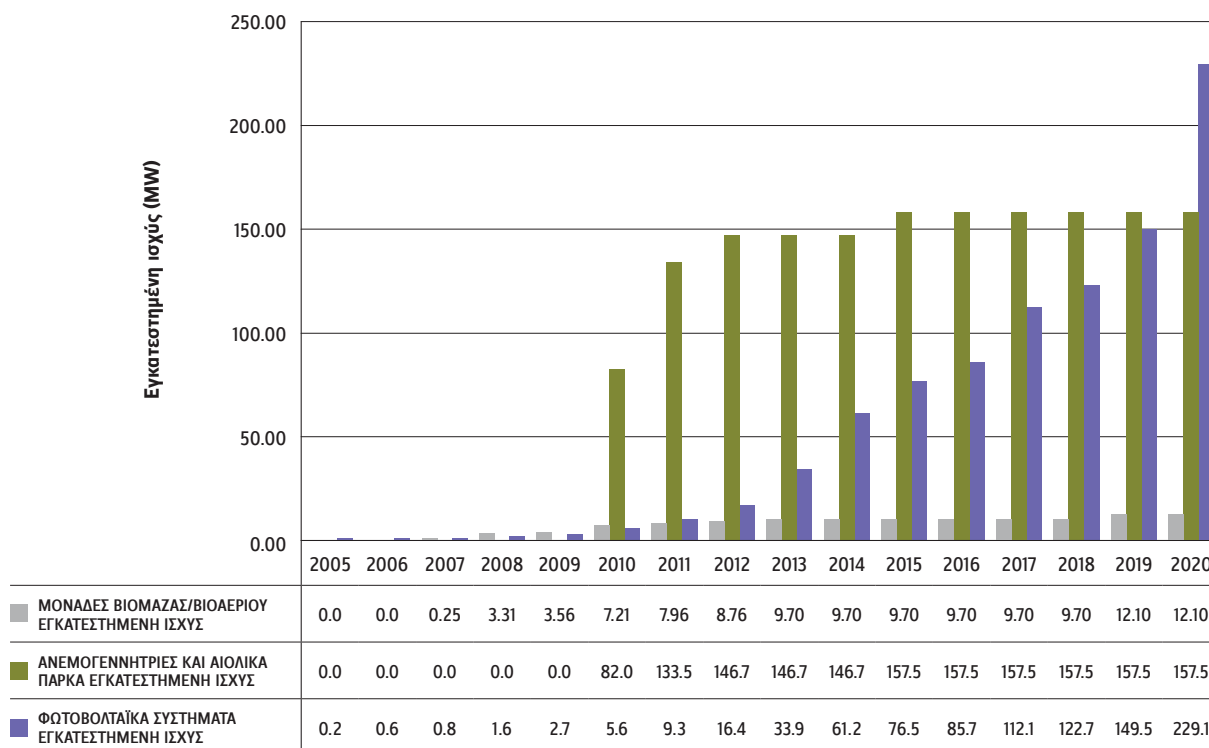
Ο Συντελεστής Φορτίου των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής ήταν 47,4% κατά το 2020 σε σύγκριση με τον Συντελεστή Φορτίου για το έτος 2019 που ήταν της τάξης του 52,6%.

Το Σχεδιάγραμμα 11 απεικονίζει τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για το 2020.

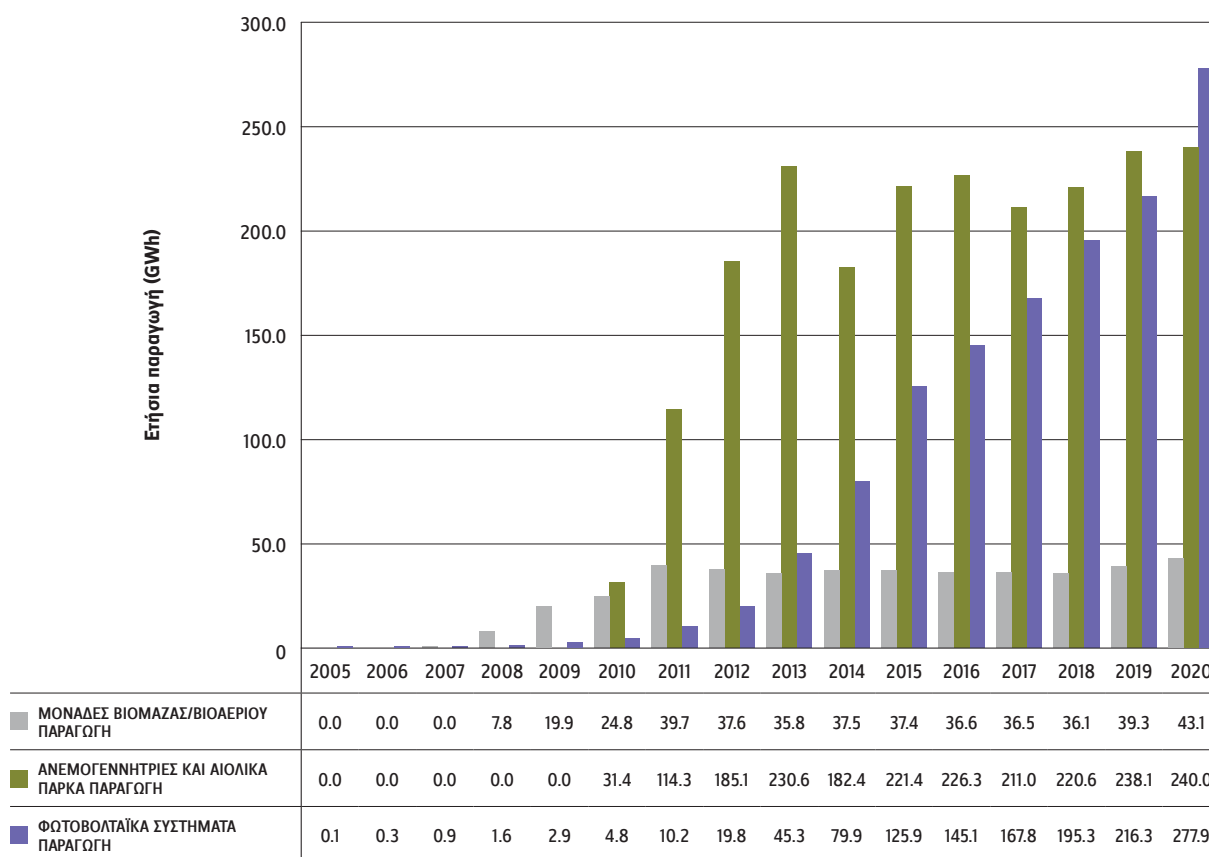

Σχεδιάγραμμα 11 - Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) κατά το 2020

Τα σχεδιαγράμματα 12 και 13 απεικονίζουν ιστορικά στοιχεία παραγωγής από ΑΠΕ οι οποίες είναι συνδεδεμένες στο δίκτυο.

Σχεδιάγραμμα 12 - Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς MW ΑΠΕ

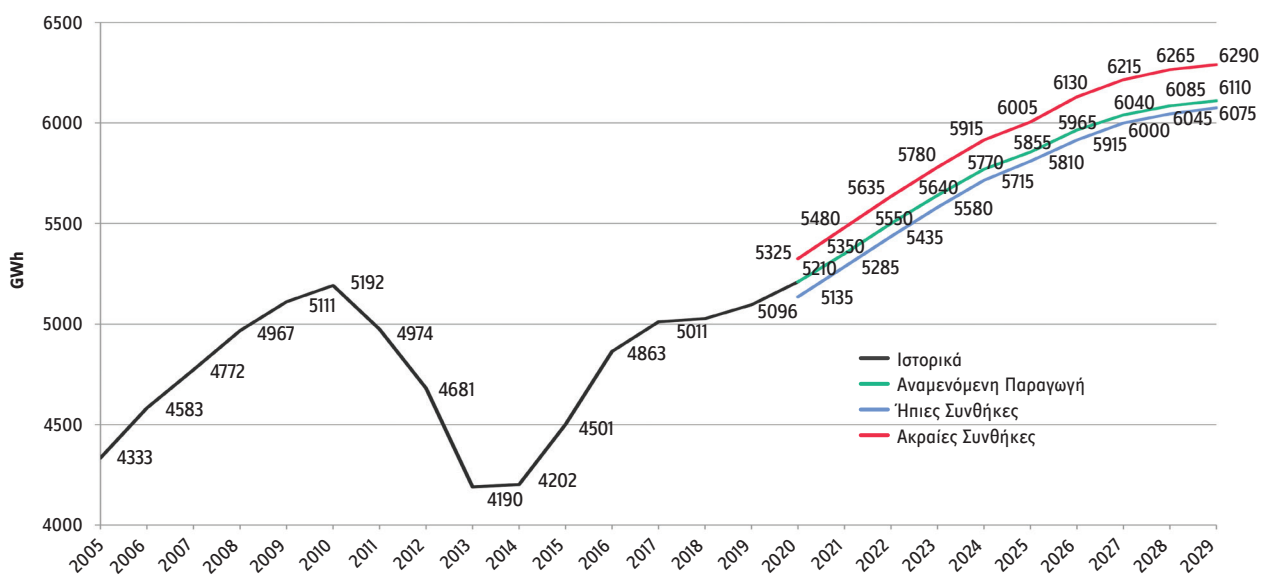

Σχεδιάγραμμα 13 - Ετήσια παραγωγή GWh ΑΠΕ

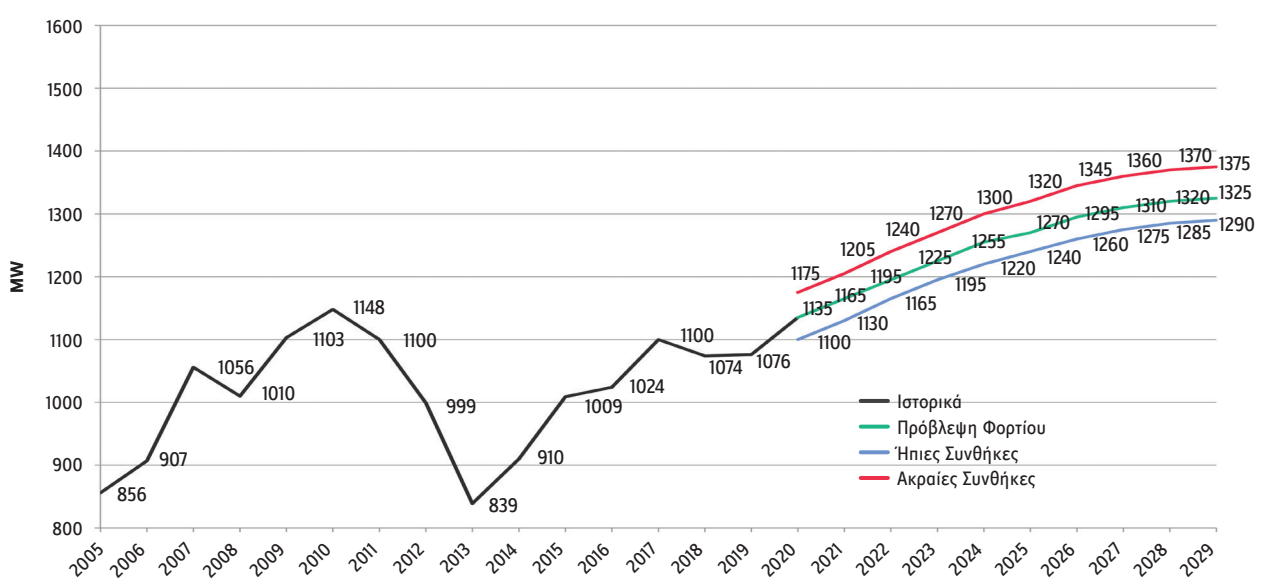
Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2020-2029

Τα Σχεδιαγράμματα 14 και 15, παρουσιάζουν την εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) και μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) για την περίοδο 2020-2029. Οι εν λόγω προβλέψεις υποβλήθηκαν στις 13 Φεβρουαρίου 2020 από τον ΔΣΜΚ στη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εν λόγω εισήγηση με την Απόφαση 73/2020.

Το πάνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε ακραίες συνθήκες, δηλαδή σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα το καλοκαίρι και χαμηλών θερμοκρασιών τον χειμώνα. Το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Σχεδιάγραμμα 14 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2020-2029

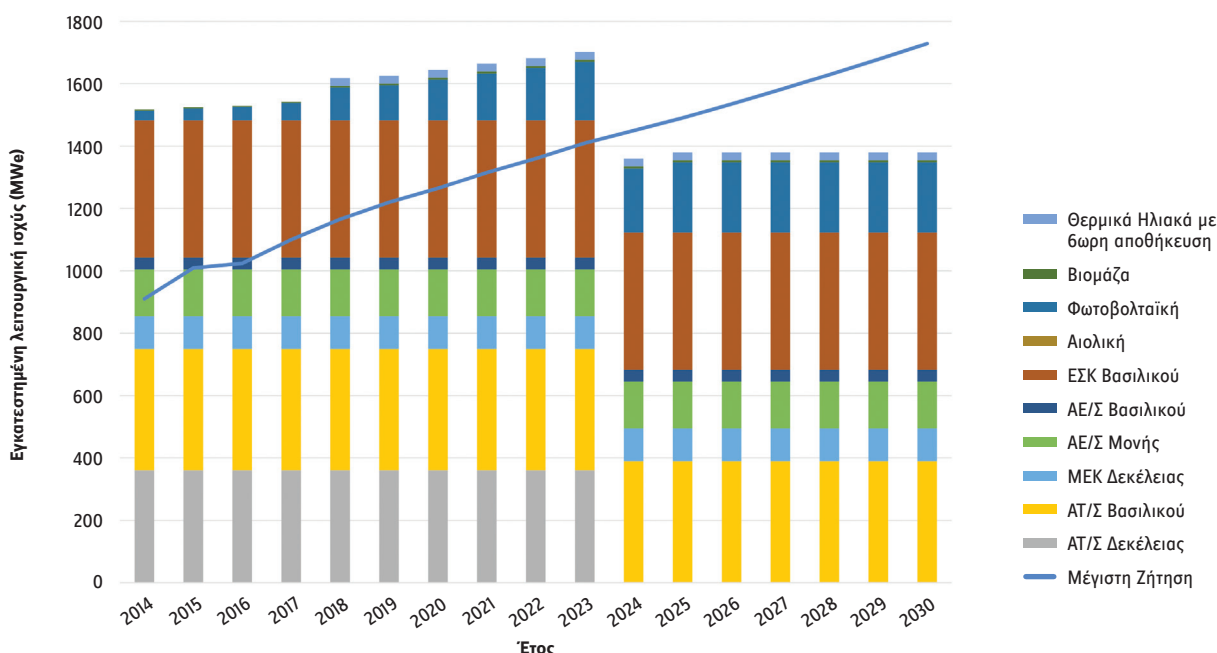
Σχεδιάγραμμα 15 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2020-2029

Σημειώνεται ότι, η εγκεκριμένη Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγόμενης Ηλεκτρικής Ενέργειας για τη δεκαετία 2020-2029 του ΔΣΜΚ, εκπονήθηκε πριν την πανδημία του ιού COVID-19 οπότε δεν είχε ληφθεί υπόψη τυχόν επηρεασμός της θερινής ζήτησης λόγω της πανδημίας. Για σκοπούς διαχείρισης ζητημάτων επάρκειας ο ΔΣΜΚ εκπόνησε νέα Προκαταρκτική Πρόβλεψη Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος για τη θερινή περίοδο του 2020 βάσει των στοιχείων που δόθηκαν για την αναμενόμενη μείωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) από το Υπουργείο Οικονομικών λόγω της πανδημίας του ιού COVID-19. Σύμφωνα με τη προκαταρκτική πρόβλεψη του ΔΣΜΚ το άνω όριο πρόβλεψης για ακραίες καιρικές συνθήκες μειώθηκε κατά 125MW, από 1175MW σε 1050MW.

Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 μέχρι 2018, έχει την ευθύνη για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, την αξιοπιστία και ασφάλεια του συστήματος παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, καθώς και για την ποιότητα της παροχής ηλεκτρισμού. Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά την επάρκεια, ποιότητα και αξιοπιστία της παροχής ηλεκτρισμού και, οποτεδήποτε διαπιστώσει τυχόν ελλείμματα, ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, και Βιομηχανίας, ο οποίος, μετά από διαβούλευση με τη ΡΑΕΚ και τον ΔΣΜΚ, λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα διορθωτικά μέτρα.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 16, κατά το υπό επισκόπηση έτος, η επάρκεια θα έπρεπε να ευρίσκεται σε ικανοποιητικά υψηλά επίπεδα και να είναι εντός του περιθωρίου εφεδρείας εγκατεστημένης ισχύος μεταξύ 20%-40% ως προνοείται στην Απόφαση 144/2017 της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 17 Ιουλίου, 2017, αναφορικά με τη Μεθοδολογία Υπολογισμού για Περιθώριο Εφεδρείας Εγκατεστημένης Ισχύος.

Σχεδιάγραμμα 16 - Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Εντούτοις, κατά τη θερινή περίοδο του 2020, αν και είχαν ληφθεί αρχικά τα μέτρα για την ικανοποίηση της μέγιστης ισχύος και την τήρηση του λειτουργικού περιθωρίου για την απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές κατά τη θερινή περίοδο, λόγω των δυσμενών συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία, διαπιστώθηκε το ενδεχόμενο να επέλθει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η ΡΑΕΚ ως αρμόδια αρχή για την ασφάλεια εφοδιασμού και την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) 941/2019 και αξιολομώντας τα στοιχεία που είχε ενώπιον της διαπίστωσε μεταξύ άλλων ότι:

- Το προσωρινό παραγωγικό δυναμικό εγκατεστημένης ισχύος 130MWe είναι πρακτικά αδύνατο να τεθεί σε εμπορική λειτουργία από τη Διεύθυνση Παραγωγής της ΑΗΚ για το κρίσιμο χρονικό διάστημα νωρίτερα από τις 20 Ιουλίου 2020, λόγω των μέτρων που έχουν ληφθεί κατά της πανδημίας του COVID-19 και λαμβανομένης υπόψη της θέσης του ΔΣΜΚ ότι το δυναμικό αυτό δεν θα είχε νόημα να εγκατασταθεί και τεθεί σε λειτουργία αργότερα από τις 20 Ιουλίου 2020 λόγω του ότι, με βάση ιστορικά στοιχεία, αναμένεται μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ισχύος κατά τον μήνα Αύγουστο εφόσον η μεγαλύτερη πιθανότητα να παρουσιαστεί η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος κατά τη θερινή περίοδο είναι κατά τον μήνα Ιούλιο, εκλείπουν οι λόγοι για συνέχιση της προσπάθειας για εγκατάσταση του προσωρινού παραγωγικού δυναμικού εγκατεστημένης ισχύος 130MWe από τη Διεύθυνση Παραγωγής της ΑΗΚ,
- Σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, η μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης της μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος κατά τη θερινή περίοδο είναι κατά τον μήνα Ιούλιο,
- Με βάση την εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος για ακραίες συνθήκες, χωρίς την εγκατάσταση του προσωρινού παραγωγικού δυναμικού και θεωρώντας ότι είναι πλήρως διαθέσιμες οι Μονάδες Ατμού 2 και 3 του ΗΣ Βασιλικού θα υπάρχει οριακή επάρκεια στο σύστημα το οποίο θα λειτουργεί όπως τα προηγούμενα έτη,
- Εάν δεν υπάρχει διαθεσιμότητα των προσωρινών μονάδων και της Μονάδας 2 του ΗΣ Βασιλικού, ακόμη και με μείωση της πρόβλεψης μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος, θα παρουσιαστεί πρόβλημα επάρκειας στο σύστημα ηλεκτρισμού όπως διατυπώνεται στη Μελέτη Επάρκειας του ΔΣΜΚ με βάση την προκαταρκτική πρόβλεψη που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Μελέτης για το Σχέδιο έκτακτης Δράσης Θερινής Περιόδου 2020,
- Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το πρόσθετο παραγωγικό δυναμικό εγκατεστημένης ισχύος 130MW το οποίο είχε αποφασιστεί να εγκατασταθεί για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 για την περίπτωση που οι υφιστάμενες αδειοδοτημένες μονάδες παραγωγής της Διεύθυνσης Παραγωγής της ΑΗΚ, που πληρούν τις προδιαγραφές της νομοθεσίας σε σχέση με τις εκπομπές ρύπων, δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τη ζήτηση σε ηλεκτρισμό και το περιθώριο λειτουργικής εφεδρείας, δεν θα ήταν διαθέσιμες, και δεδομένου του γεγονότος ότι η Μονάδα Ατμού 1 του ΗΣ Βασιλικού εγκατεστημένης ισχύος 130MW δεν είναι σε λειτουργήσιμη κατάσταση λόγω της αναστολής των εργασιών στα εργοτάξια του ΗΣ Βασιλικού από τις 18 Μαρτίου 2020 για μείωση του κινδύνου μόλυνσης του προσωπικού από τον ιό COVID-19, ενώ δεν αναμένεται να καταστεί λειτουργήσιμη για τη θερινή περίοδο του 2020, διαπιστώνεται στη βάση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/941, ότι για το διάστημα από 01 Ιουνίου 2020 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2020 υπάρχει ενδεχόμενο να επέλθει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

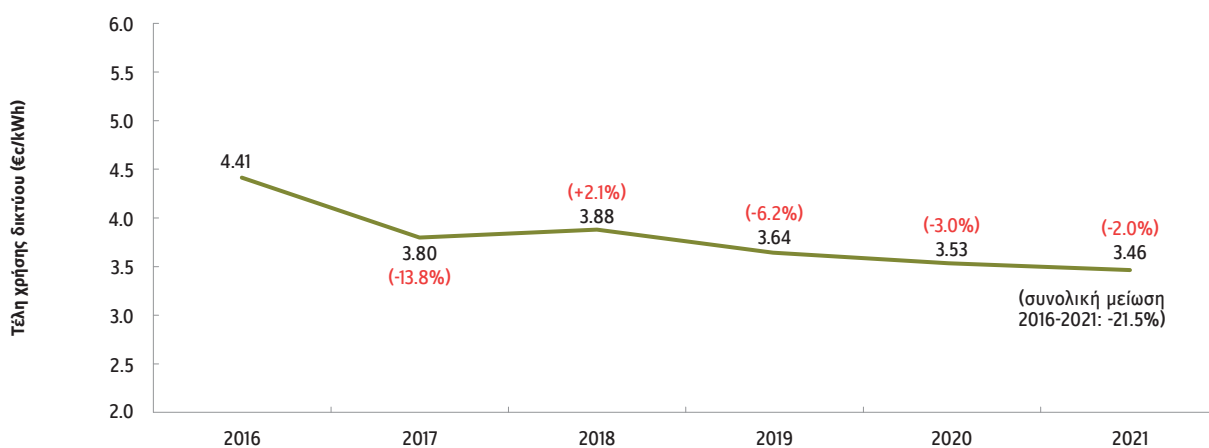
Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω η ΡΑΕΚ, ως αρμόδια αρχή δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 με την Απόφασή της 174/2020 αποφάσισε να εκδώσει έγκαιρη προειδοποίηση προς την Επιτροπή και να σχεδιάσει και λάβει μέτρα για την πρόληψη της κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται ότι τα μέτρα πρόληψης για την κρίση ηλεκτρικής ενέργειας που έλαβε η ΡΑΕΚ δεν αναμένεται να έχουν οποιαδήποτε επίπτωση στην εσωτερική αγορά ενέργειας της Ευρώπης λόγω του ότι το σύστημα ηλεκτρισμού της Κύπρου δεν είναι διασυνδεδεμένο με οποιοδήποτε άλλο σύστημα κράτους μέλους, ως επίσης δεν αναμένεται να έχουν οποιαδήποτε επίπτωση στην εθνική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου καθώς δεν θίγουν με οποιοδήποτε τρόπο τον ανταγωνισμό.

Τιμές Ηλεκτρικής Ενέργειας

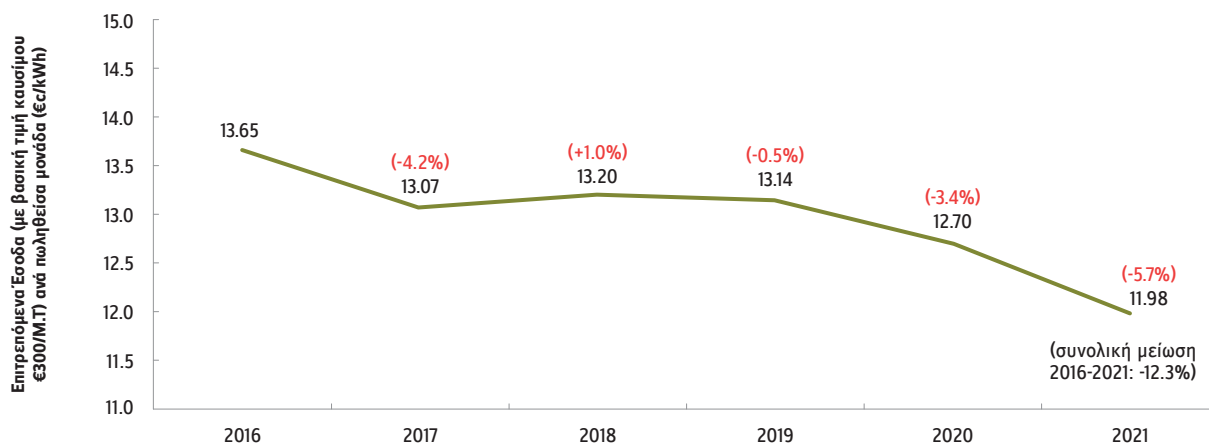
Στα Σχεδιαγράμματα 17, 18, 19 και 20 παρουσιάζονται ιστορικά στοιχεία για κάθε ένα από τα έτη 2016 μέχρι και 2021 (σε €/kWh):

- Τα τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη Χαμηλή Τάση (περιλαμβάνει τη Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Μεταφοράς, Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Διανομής Μέσης Τάσης, Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Διανομής Χαμηλής Τάσης, Διατίμηση για την Ανάκτηση των Δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και τη Διατίμηση Επικουρικών Υπηρεσιών και Μακροχρόνιας Εφεδρείας).
- Τα επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα.
- Η μέση τιμή της βασικής Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ) ανά εξαχθείσα μονάδα.
- Η μέση τιμή της βασικής Διατίμησης Χαμηλής Τάσης (Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Μονής Εγγραφής - Κώδικας 01).

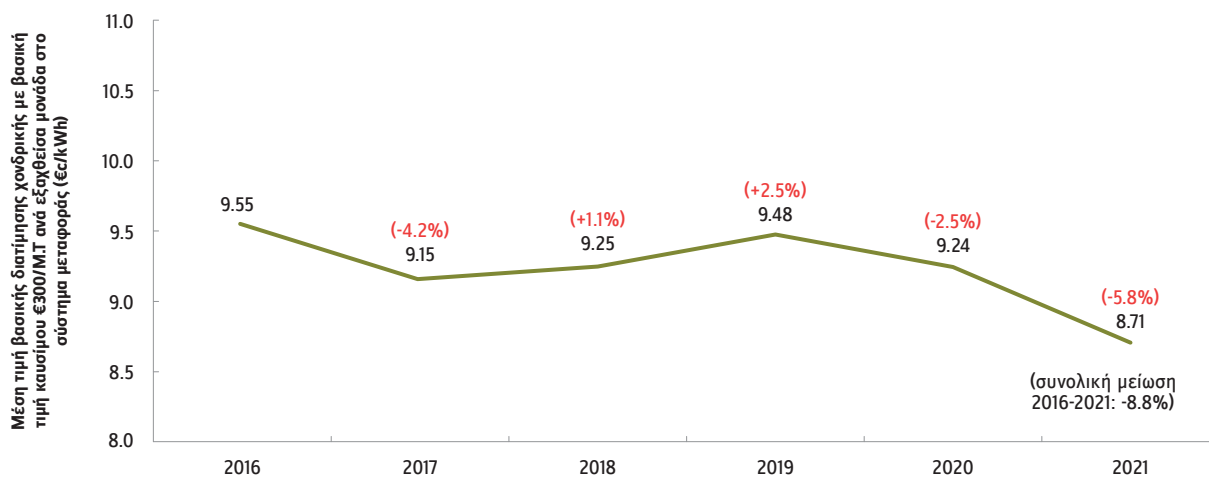
Σημειώνεται ότι από το 2017 έχουν τεθεί σε ισχύ οι νέες ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού της ΑΗΚ, οι οποίες βασίζονται στη Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού (Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015, ΚΔΠ 208/2015).

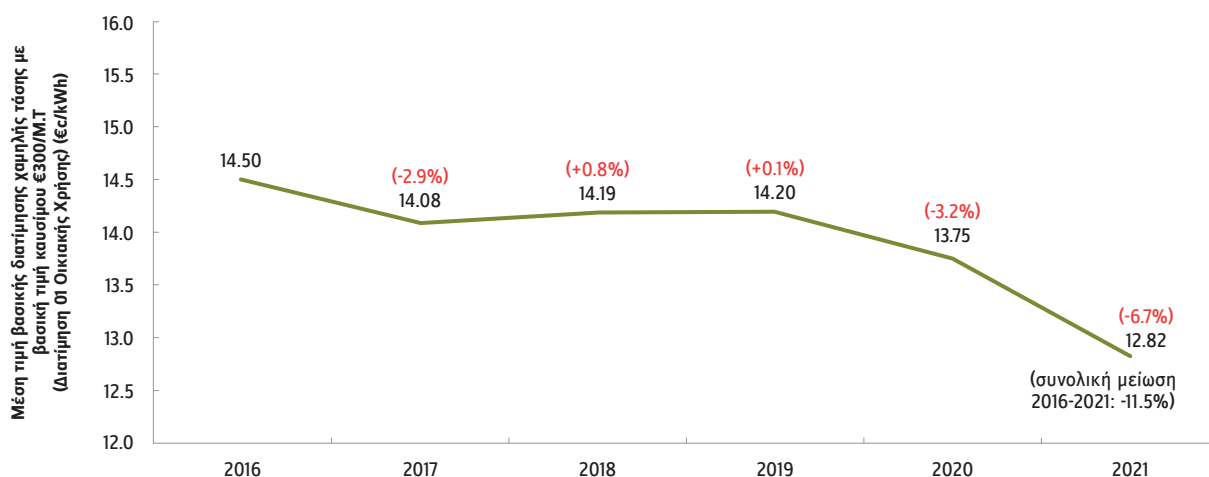
Σχεδιάγραμμα 17 - Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 έως 2021

Σχεδιάγραμμα 18 - Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 έως 2021

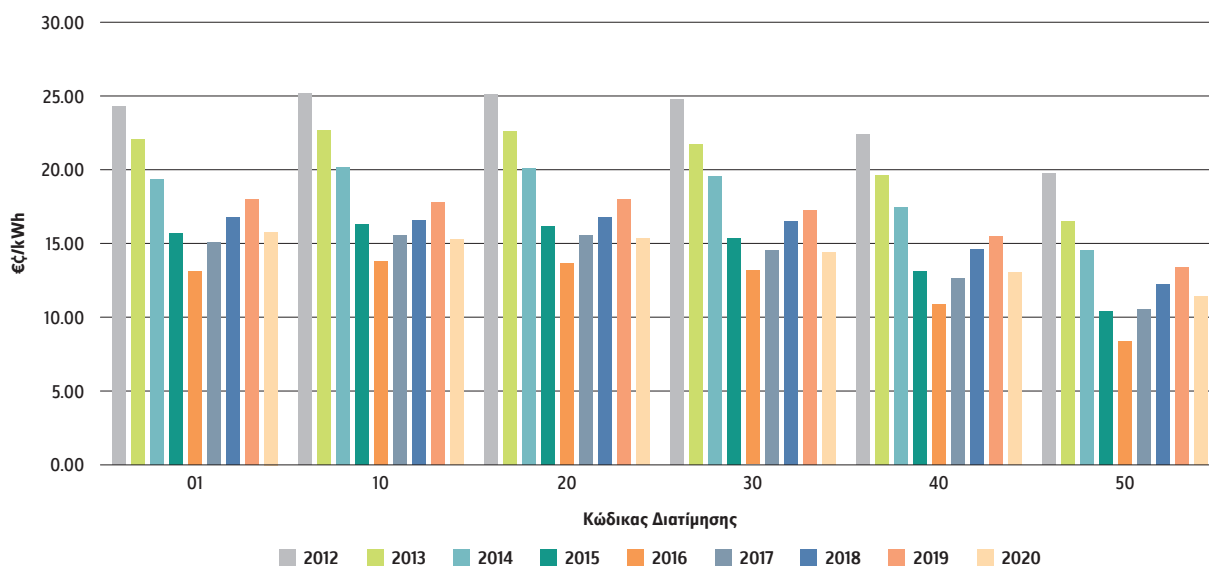
Σχεδιάγραμμα 19 - Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής

Σχεδιάγραμμα 20 - Μέση τιμή της βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (Διατίμηση οικιακής χρήσης μονής εγγραφής - Κώδικας 01), για τα έτη 2016 έως 2021

Το Σχεδιάγραμμα 21 παρουσιάζει τη μέση τιμή διατίμησης ανά πωληθείσα kWh, εξαιρουμένου του τέλους ΑΠΕ και του ΦΠΑ, για τα έτη 2012 ως 2020:

- 01: Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Μονής Εγγραφής
- 10: Διμηνιαία Διατίμηση Εμπορικής Χρήσης Μονής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 20: Διμηνιαία Διατίμηση Βιομηχανικής Χρήσης Μονής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 30: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 40: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Μέσης Τάσης
- 50: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Ψηλής Τάσης

Σχεδιάγραμμα 21 - Μέση τιμή διατίμησης εξαιρουμένου τέλους ΑΠΕ και ΦΠΑ

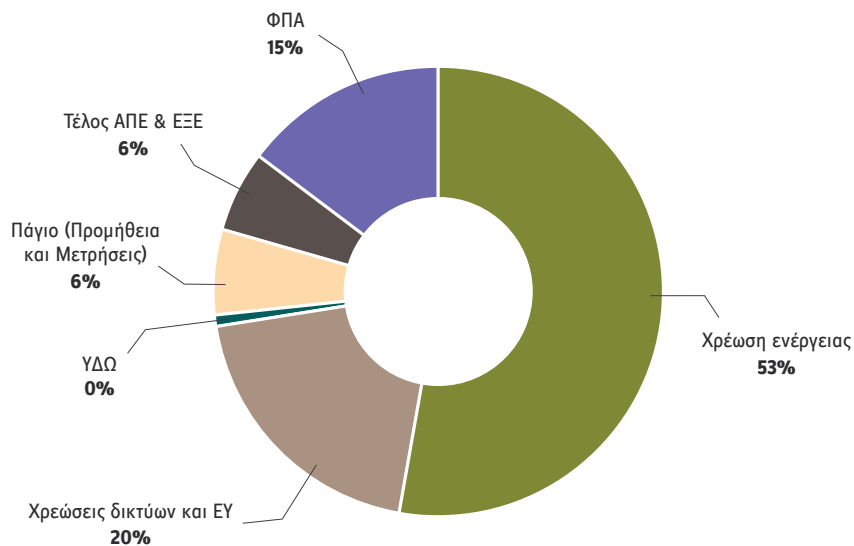
Από το Σχεδιάγραμμα 21, παρατηρούμε ότι οι διατιμήσεις με κώδικα 01, 10, 20 και 30 (οικιακής χρήσης, εμπορικής χρήσης χαμηλής τάσης και βιομηχανικής χρήσης χαμηλής τάσης αντίστοιχα) είναι σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τις άλλες διατιμήσεις, ενώ οι διατιμήσεις με κώδικα 40 και 50, που είναι διατιμήσεις Seasonal Time of Day (STOD) βιομηχανικής χρήσης μέσης τάσης και ψηλής τάσης αντίστοιχα, είναι σε χαμηλότερα επίπεδα.

Η μείωση στην μέση τιμή όλων των διατιμήσεων κατά το 2020, οφείλεται στους ακόλουθους παράγοντες:

- Μείωση στις βασικές διατιμήσεις για το έτος 2020 σε σύγκριση με το 2019 (Απόφαση ΠΑΕΚ 05/2020).
- 10% μείωση στις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις για έξι μήνες του 2020, λόγω της συνεχιζόμενης έκτακτης κατάστασης που δημιουργήθηκε λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19 στη Δημοκρατία (Αποφάσεις ΠΑΕΚ 104/2020, 141/2020, 222/2020).
- Μείωση στο κόστος καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή λόγω μείωσης του κόστους των καυσίμων διεθνώς.
- Μικρή μείωση στη διατίμηση για την Ανάκτηση Δαπανών Υποχρεώσεων Δημοσίας Ωφέλειας (Αποφάσεις ΠΑΕΚ 98/2020 και 285/2020).

Ανάλυση λογαριασμού ΑΗΚ Προμήθειας

Στο Σχεδιάγραμμα 22, παρουσιάζεται η ανάλυση του λογαριασμού ηλεκτρισμού ανά κατηγορία χρέωσης, για έναν τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600kWh τον Δεκέμβριο του 2020, στη βασική τιμή (δηλαδή εξαιρουμένης της αναπροσαρμογής καυσίμων).

Σχεδιάγραμμα 22 - Ανάλυση τιμολογίου ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2020

Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου

Οι εν ισχύ περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι 2004 μέχρι 2020, οι οποίοι υιοθετούν τα σημαντικά χαρακτηριστικά του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου, προνοούν για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζουν τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου. Επιπλέον, προσδιορίζουν τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων καθώς και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Στους περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμους 2004 μέχρι 2020, περιγράφονται επίσης τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ και καθορίζεται ολοκληρωμένα το εύρος των δραστηριοτήτων και ο ρόλος της.

Σημειώνεται ότι οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι 2004 μέχρι 2020, παρέχουν τις βασικές πρόνοιες ενόψει της επικείμενης εισαγωγής φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, όμως δεν προσδιορίζουν το μοντέλο της αγοράς και το οργανωτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη της αγοράς, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο την εύλογη ευχέρεια στους αποφασίζοντες για τις πρέπουσες επιλογές. Επιπλέον, προβλέπουν τη δυνατότητα παρεκκλίσεων, κατά τις διατάξεις και της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, χωρίς όμως να θεσμοθετούν συγκεκριμένα τις παρεκκλίσεις αυτές, αφήνοντας στην κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου τον πλήρη καθορισμό αυτών των παρεκκλίσεων.

Βασικό στοιχείο του νέου πλαισίου λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου, αλλά και ηλεκτρισμού, όπως αυτό αποτυπώνεται με πολύ αναλυτικό τρόπο στο Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο (Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο), είναι ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων της παραγωγής και εμπορίας φυσικού αερίου, οι οποίες οφείλουν πλέον να πραγματοποιούνται σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, από εκείνες της μεταφοράς και της διανομής, για τις οποίες προβλέπεται η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων υπό την εποπτεία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, του ACER και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι 2004 μέχρι 2020, προβλέπουν για την Κύπρο τη δυνατότητα παρέκκλισης από συγκεκριμένα άρθρα τους, καθώς μπορεί να θεωρηθεί είτε απομονωμένη, είτε αναδυόμενη αγορά. Στην περίπτωση της Κύπρου, είναι δυνατόν αφενός μεν να υπάρξει παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές, ιδιαίτερα για όσο διάστημα η Κυπριακή αγορά φυσικού αερίου θεωρείται αναδυόμενη, αφετέρου δε να μην υπάρξει ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων των διαχειριστών φυσικού αερίου (μεταφορά, διανομή, αποθήκευση, ΥΦΑ, κλπ.) από τις δραστηριότητες της εμπορίας και προμήθειας, κατά τον προβλεπόμενο στην Οδηγία 2009/73/ΕΚ τρόπο, επί παραδείγματι, για τις εγκαταστάσεις μεταφοράς, με ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμόν 87.649 Απόφασή του, με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2019, στη βάση των προνοιών των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων 2004 μέχρι 2020, καθόρισε το πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου για το διάστημα ισχύος της αναδυόμενης αγοράς ή

μέχρι τη λήψη Απόφασης τερματισμού των παρεκκλίσεων από το Συμβούλιο και διόρισε Διαχειριστές. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την Απόφαση εφαρμόζεται μεταξύ άλλων παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές καθ' όλη τη διάρκεια του καθεστώτος της αναδυόμενης αγοράς οπότε ο προμηθευτής καθίσταται υπεύθυνος για τη σύναψη όλων των σχετικών συμβάσεων εισαγωγής φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ, καθώς και για όλες τις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου σε καταναλωτές όλων των κατηγοριών. Επιπλέον, με την εν λόγω Απόφαση διορίστηκε η Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ ΛΤΔ) ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς, Διαχειριστής Συστήματος Διανομής και Διαχειριστής Εγκαταστάσεων Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου για χρονική περίοδο τριάντα ετών από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών αδειών από τη ΡΑΕΚ.

Η ΡΑΕΚ αναγνωρίζοντας την ανάγκη για αποτελεσματική ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στη Δημοκρατία με την Απόφασή 91/2020, ημερομηνίας 5 Μάρτιου 2020, εξέδωσε τους Κανόνες Προμήθειας φυσικού αερίου με τους οποίους ρυθμίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του προμηθευτή φυσικού αερίου και των πελατών φυσικού αερίου, τόσο κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων και της σύναψης της μεταξύ τους σύμβασης, όσο και κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων κατά τα άρθρα 23 και 46 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων 2004 μέχρι 2020.

Περαιτέρω, η ΡΑΕΚ ετοίμασε και κοινοποίησε στο ΥΕΕΒ προτεινόμενους Κανονισμούς για τη λειτουργία της αγοράς φυσικού αερίου κατά τη διάρκεια ισχύος παρεκκλίσεων. Σχετική είναι η Απόφασή 92/2020 της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 06 Μαρτίου 2020. Εντός των Κανονισμών αναπτύσσεται ο ενδεδειγμένος κατά τη ΡΑΕΚ, τρόπος λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου και δραστηριοποίησης των συμμετεχόντων στην αγορά για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων όπου η αγορά του φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία θα είναι υπό καθεστώς κρατικού μονοπωλίου.

Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου

Τον Ιούνιο του 2016, σε συνέχεια της Έκθεσης που υποβλήθηκε από τη ΡΑΕΚ σχετικά με τις επιλογές για την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στην Κύπρο, λήφθηκε Απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για έλευση ΥΦΑ στην Κύπρο το συντομότερο δυνατό και πριν το 2020. Το ΥΦΑ θα αποτελεί αρχικά αποκλειστική επιλογή τροφοδοσίας της εσωτερικής αγοράς με φυσικό αέριο και στη συνέχεια, μετά την τροφοδοσία της αγοράς από τα γηγενή κοιτάσματα, θα αποτελεί εναλλακτική επιλογή που θα διασφαλίζει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Σε συνέχεια της μελέτης που πραγματοποιήθηκε από τη ΔΕΦΑ ΛΤΔ, σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στη Κύπρο ώστε να αξιοποιηθεί η προσφορότερη λύση για εισαγωγή υδροποιημένου φυσικού αερίου το αργότερο μέχρι το 2020, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε στη ΔΕΦΑ ΛΤΔ τον Ιούνιο του 2017 η προκήρυξη δύο διαγωνισμών για μακροπρόθεσμη προμήθεια ΥΦΑ και για στρατηγικό επενδυτή για τις απαιτούμενες υποδομές.

Κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του Απριλίου 2018 συστάθηκε εταιρία ειδικού σκοπού (Special Purpose Vehicle - SPV) με την επωνυμία Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου ΛΤΔ (ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ), η οποία θα υλοποιήσει τις απαιτούμενες υποδομές για έλευση ΥΦΑ.

Η ΔΕΦΑ ΛΤΔ ενεργώντας εκ μέρους της ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 2018 διαγωνισμό για το σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία του τερματικού σταθμού εισαγωγής ΥΦΑ στον κόλπο του Βασιλικού. Η προσφορά κατακυρώθηκε σε διεθνή κοινοπραξία το Δεκέμβριο του 2019.

Η είσοδος του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο, στο πλαίσιο των στόχων της ενεργειακής πολιτικής για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών της χώρας και την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντική απόφαση στον τομέα της ενέργειας.

Δεδομένου ότι η αγορά φυσικού αερίου στην Κύπρο είναι υπό ανάπτυξη, βασικός στόχος είναι η δημιουργία μίας οργανωμένης αγοράς, κατά τα πρότυπα των προηγμένων αντίστοιχων αγορών παγκοσμίως, αλλά και κατά τη βέλτιστη πρακτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας φυσικού αερίου, με εύρυθμη λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων στην αγορά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις φυσικού αερίου, είτε πρόκειται για θεσμοθετημένους από τη νομοθεσία φορείς.

Η ΡΑΕΚ δίδει μεγάλη προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση του στόχου της γρήγορης και αποτελεσματικής διεύθυνσης του φυσικού αερίου με ανταγωνιστικούς όρους στην Κυπριακή αγορά.

Η ΡΑΕΚ στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την έλευση του φυσικού αερίου εργάζεται προς τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς γνωρίζοντας ότι θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής λειτουργίας της και της προστασίας των καταναλωτών για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων αλλά και της ομαλής μετάβασης σε μια υγιή ανοιχτή αγορά.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕΚ σε συνέχεια της Ρυθμιστικής Απόφασης 01/2019 (ΚΔΠ 203/2019), που αφορά τη Δήλωση Ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων φυσικού αερίου για τη διάρκεια ισχύος των παρεκκλίσεων στη βάση της αναδυόμενης αγοράς όπου όλες οι δραστηριότητες προμήθειας, μεταφοράς, διανομής, απούγρωποισης και αποθήκευσης φυσικού αερίου είναι ρυθμιζόμενες, εξέδωσε τις Ρυθμιστικές Αποφάσεις 04/2020 (ΚΔΠ 345/2020) και 05/2020 (ΚΔΠ 346/2020) που αφορούν τον Λογιστικό Διαχωρισμό των δραστηριοτήτων επιχειρήσεων φυσικού αερίου και τις Ρυθμιστικές Λογιστικές Οδηγίες για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών των επιχειρήσεων φυσικού αερίου. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν στην έκδοση οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με το Λογιστικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων φυσικού αερίου στην παροχή κατευθυντήριων γραμμών στους Υπόχρεους Οργανισμούς προς την κατεύθυνση της ετοιμασίας των χωριστών τους λογαριασμών, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη έγκριση των διατιμήσεων από τη ΡΑΕΚ και η αποφυγή διακρίσεων μεταξύ καταναλωτών της ίδιας κατηγορίας. Πιο συγκεκριμένα καθορίστηκε σε λεπτομέρεια η διαδικασία για την ετοιμασία, τον έλεγχο και την υποβολή των χωριστών λογαριασμών από τους Υπόχρεους Οργανισμούς και παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι πληροφορίες που πρέπει να περιέχονται στους εν λόγω χωριστούς λογαριασμούς.

Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

Αίτηση της Εταιρείας ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ, για Χορήγηση Άδειας για Κατασκευή, Ιδιοκτησία και Εκμετάλλευση Εγκατάστασης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου

Υποβλήθηκε, στις 23 Σεπτεμβρίου 2019, αίτηση στη ΡΑΕΚ από την ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ για χορήγηση Άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης εγκατάστασης ΥΦΑ, δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης της εταιρείας για χορήγηση άδειας προμήθειας φυσικού αερίου σε χονδρικούς πελάτες και λαμβάνοντας υπόψη την υπ' αριθμόν 88.671 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2019, με την οποία αποφασίστηκε η εφαρμογή παρέκκλισης από τη διαδικασία αδειοδότησης από τη ΡΑΕΚ της ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ για κατασκευή, ιδιοκτησία και εκμετάλλευση της εγκατάστασης υγροποιημένου φυσικού αερίου, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 77/2020 Απόφασή της ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου 2020 αποφάσισε να μη χορηγήσει την άδεια στον αιτητή.

Αίτηση της εταιρείας Energean International Ltd, για Χορήγηση Άδειας για Ιδιοκτησία, Κατασκευή και Εκμετάλλευση Εγκατάστασης Φυσικού Αερίου

Υποβλήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2019 αίτηση στη ΡΑΕΚ από την εταιρία Energean International LTD για χορήγηση Άδειας ιδιοκτησίας, κατασκευής και εκμετάλλευσης εγκατάστασης φυσικού αερίου δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης της εταιρείας για χορήγηση άδειας για ιδιοκτησία, κατασκευή και εκμετάλλευση εγκατάστασης ΥΦΑ, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 15/2020 Απόφασή της ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 2020 αποφάσισε να μη χορηγήσει την άδεια στον αιτητή.

Αίτηση της εταιρείας Energean International Ltd, για Χορήγηση Άδειας Προμήθειας Φυσικού Αερίου σε Χονδρικούς Πελάτες

Υποβλήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2019 αίτηση στη ΡΑΕΚ από την εταιρία Energean International LTD για χορήγηση Άδειας προμήθειας φυσικού αερίου σε χονδρικούς πελάτες δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης της εταιρείας για χορήγηση άδειας προμήθειας φυσικού αερίου σε χονδρικούς πελάτες, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 236/2020 Απόφασή της ημερομηνίας 21 Ιουλίου 2020 αποφάσισε να μη χορηγήσει την άδεια στον αιτητή.

Αίτηση της εταιρείας Hoegh LNG Ltd για Άδεια Κατασκευής, Ιδιοκτησίας και Εκμετάλλευσης Εγκατάστασης ΥΦΑ

Υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ στις 31 Μαρτίου 2020 αίτηση της εταιρείας Hoegh LNG Ltd για χορήγηση άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης εγκατάστασης υγροποιημένου φυσικού αερίου. Η αίτηση αξιολογήθηκε από τη ΡΑΕΚ ως προς την πληρότητά της δυνάμει του κανονισμού 4 των Κανονισμών Έκδοσης Αδειών και έχει ζητηθεί από τον αιτητή η υποβολή συμπληρωματικών πληροφοριών ώστε να καταστεί η αίτηση πλήρης.

Αίτηση της εταιρείας Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ, για χορήγηση Άδειας διαχείρισης εγκατάστασης υγροποιημένου Φυσικού Αερίου

Υποβλήθηκε στις 24 Απριλίου 2020 αίτηση της εταιρείας Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ, αίτηση για χορήγηση άδειας διαχείρισης εγκατάστασης φυσικού αερίου. Η αίτηση αξιολογήθηκε από τη ΡΑΕΚ ως προς την πληρότητά της δυνάμει του κανονισμού 4 των Κανονισμών Έκδοσης Αδειών, κατέστη πλήρης και βρίσκεται στο στάδιο της εξέτασης.

Αίτηση της εταιρείας Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ, για Χορήγηση Άδειας Κατασκευής, Ιδιοκτησίας, Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου

Υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ στις 06 Νοεμβρίου 2020 αίτηση της εταιρείας Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λιμιτεδ για χορήγηση άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου. Η αίτηση αξιολογήθηκε από τη ΡΑΕΚ ως προς την πληρότητά της δυνάμει του κανονισμού 4 των Κανονισμών Έκδοσης Αδειών, κατέστη πλήρης και βρίσκεται στο στάδιο της εξέτασης.

Διαγωνιστικές Διαδικασίες

Διαγωνισμός υπ' αριθμόν 12/2020 για σύναψη Συμφωνίας/Πλαίσιο για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για υποστήριξη της ΡΑΕΚ σε θέματα σχετικά με την αγορά φυσικού αερίου της Κύπρου

Η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 246/2020 Απόφασή της ημερομηνίας 31 Ιουλίου 2020 αποφάσισε την κατακύρωση της Συμφωνίας - Πλαίσιο για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για υποστήριξη της ΡΑΕΚ σε θέματα σχετικά με την αγορά φυσικού αερίου της Κύπρου στην Grant Thornton Business Solutions.

6

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ρυθμιστών Ενέργειας (Council of European Energy Regulators - CEER) σε συνεργασία με όλες τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές προωθούν μέτρα για υλοποίηση της προστασίας και αναβάθμισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας και ειδικότερα των

ευάλωτων καταναλωτών. Ως βασικό μέτρο είναι η στήριξη του CEER από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, οι οποίες γνωστοποιούν τη σύσταση της νέας ιστοσελίδας του που αφορά αποκλειστικά στην ενημέρωση των καταναλωτών ενέργειας.

Η ιστοσελίδα του CEER που αναφέρεται αποκλειστικά στους καταναλωτές ενέργειας είναι η: https://www.ceer.eu/energy_customers

Η ΡΑΕΚ με σκοπό να διασφαλίσει ότι διατίθενται στους καταναλωτές το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, την ισχύουσα νομοθεσία και τους τρόπους προσφυγής που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς εξέδωσε το 2016, 'Ενημερωτικό Υλικό' το οποίο διέθεσε σε ηλεκτρονική μορφή στα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη, στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΥΕΕΒ και στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία της ΑΗΚ.

Σύμφωνα με σχετικές πρόνοιες των Νόμων το Γραφείο της ΡΑΕΚ, τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και το ΥΕΕΒ αποτελούν τα ενιαία σημεία επαφής για ενημέρωση των καταναλωτών.

Δείκτες απόδοσης

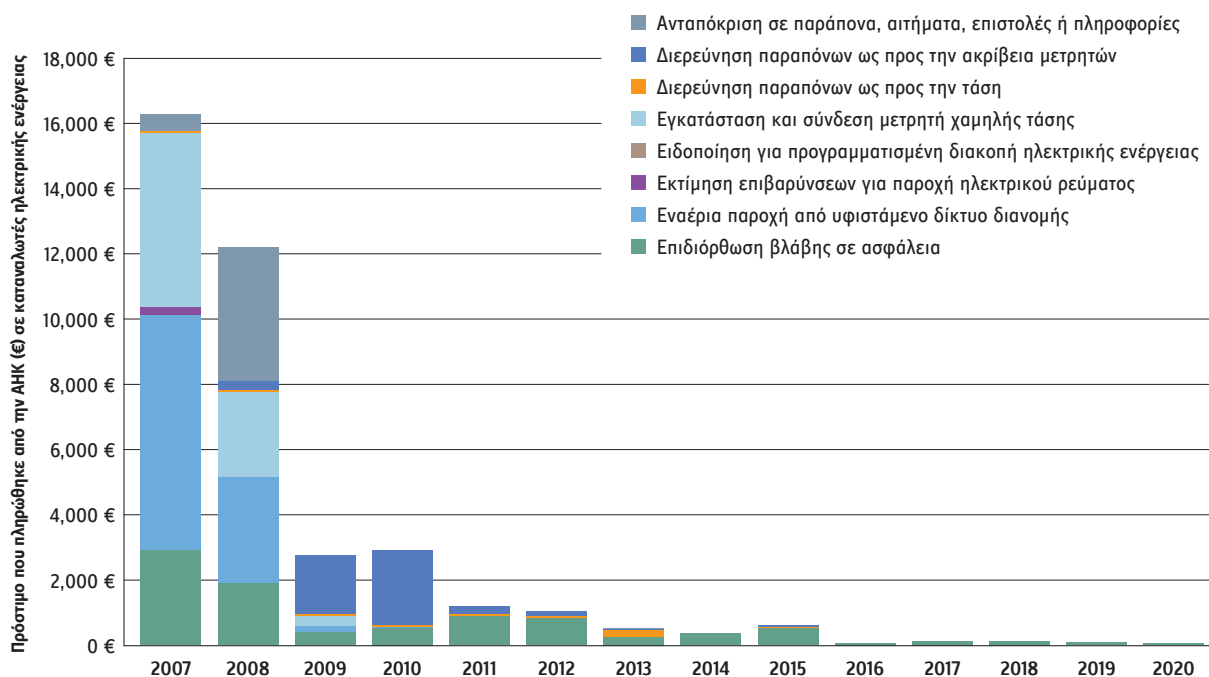
Η ΡΑΕΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν οι Νόμοι περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 μέχρι 2018, έχει εκδώσει με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμούς του 2005 (ΚΔΠ 571/2005).

Με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς οι «Δείκτες Απόδοσης» ορίζονται ως οι δείκτες προμήθειας ηλεκτρισμού και περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή και του ΙΣΔ, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του Προμηθευτή ή/και του ΙΣΔ.

Στο πλαίσιο εφαρμογής και τήρησης των πιο πάνω προνοιών, παρατίθενται στα Σχεδιαγράμματα 23 και 24 ως επίσης και στους Πίνακες 6 και 7 για κάθε Δείκτη Απόδοσης τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως πρόστιμο σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από την ΑΗΚ ως ΙΣΔ και ως Αδειούχος Προμηθευτής που έχουν καταγραφεί για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2020 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020. Επίσης στα εν λόγω Σχεδιαγράμματα και Πίνακες παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, τα αντίστοιχα αποτελέσματα προηγούμενων ετών.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ) ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2020

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

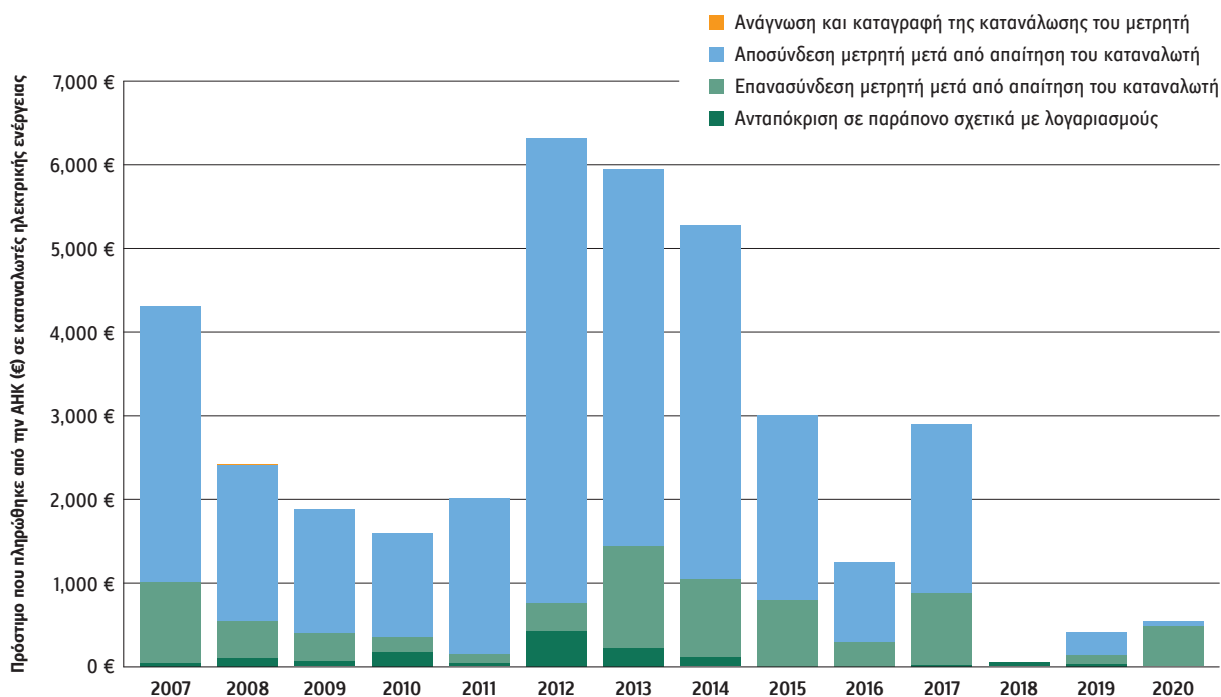
Σχεδιάγραμμα 23 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Επιδιόρθωση βλάβης σε ασφάλεια	2.905€	1.896€	393€	529€	914€	828€	265€	367€	521€	60€	137€	137€	94€	34€
2. Εγκατάσταση και σύνδεση μετρητή χαμηλής τάσης	5.331€	2.605€	290€											
3. Εναέρια παροχή από υφιστάμενο δίκτυο διανομής	7.227€	3.264€	205€	17€										
4. Εκτίμηση επιβαρύνσεων για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	239€													
5. Ειδοποίηση για προγραμματισμένη διακοπή ηλεκτρικής ενέργειας														
6. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την τάση	34€	34€	68€	68€	34€	68€	205€		34€					
7. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την ακρίβεια μετρητών		308€	1.811€	2.289€	239€	137€	31€		34€					
8. Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	530€	4.102€					17€							

Πίνακας 6 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2020

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Σχεδιάγραμμα 24 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 Ανταπόκριση σε παράπονο σχετικά με λογαριασμούς	51€	103€	68€	171€	51€	427€	222€	120€			17€	51€	34€	
2 Διευθέτηση και τήρηση συναντήσεων														
3 Επανασύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	957€	453€	333€	188€	111€	333€	1.230€	931€	803€	299€	868€		102€	470€
4 Αποσύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	3.298€	1.853€	1.477€	1.238€	1.853€	5.551€	4.501€	4.231€	2.203€	948€	2.015€		273€	60€
5 Ανάγνωση και καταγραφή της κατανάλωσης του μετρητή		9€												
6 Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες														

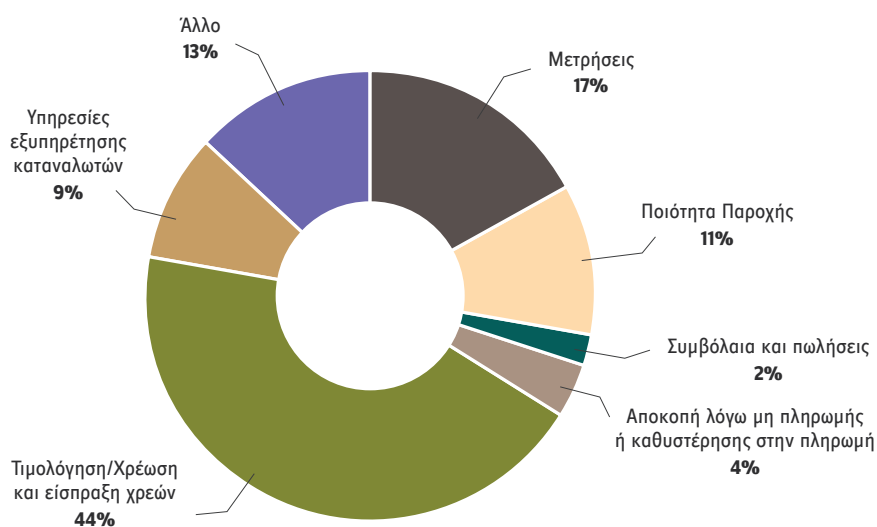
* Ο Δείκτης (6) συμπεριλαμβάνεται στον δείκτη (8) ΙΣΔ

Πίνακας 7 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

Από τους Πίνακες 6 και 7 φαίνεται ότι κατά το υπό επισκόπηση έτος αρκετές από τις επιδόσεις της ΑΗΚ τόσο ως ΙΣΔ όσο και ως Προμηθευτής, παρουσίασαν βελτίωση σε σχέση με προηγούμενες χρονιές και ως εκ τούτου θεωρούνται ικανοποιητικές. Ωστόσο, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να προβαίνει σύμφωνα με τις εξουσίες που της παρέχει η Νομοθεσία, σε όλες τις δέουσες ενέργειες έτσι ώστε οι επιδόσεις της ΑΗΚ να βελτιωθούν περαιτέρω.

Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

Στο Σχεδιάγραμμα 25 που ακολουθεί αναλύονται το είδος και ο αριθμός των παραπόνων που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2020. Σημειώνεται ότι όλα τα παράπονα έχουν εξεταστεί και οι καταναλωτές έχουν ενημερωθεί σχετικά.

Σχεδιάγραμμα 25 - Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2020

7

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μέλη Αρχής	80
Έκθεση Διαχείρισης	81
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	83
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	86
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	87
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	89
Κατάσταση ταμειακών ροών	91
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	93
Πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	126

ΜΕΛΗ ΑΡΧΗΣ

Μέλη:	Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός - Πρόεδρος Φίλιππος Φιλίππου - Αντιπρόεδρος Νεόφυτος Χατζηγεωργίου - Μέλος
Ανεξάρτητοι Ελεγκτές:	VGDA Accountants Limited (ως ανάδοχος της σύμβασης ΕΥ 3/2020 όπου Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή είναι η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας) Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές 25ης Μαρτίου 35 (Γωνία Κέννεντυ 32) 2ος Όροφος 1087 Λευκωσία, Κύπρος
Λογιστικοί Σύμβουλοι:	Alliott Partellas Kiliaris Ltd Εγκεκριμένοι Λογιστές Στροβόλου 77 Strovolos Center, Γραφείο 201 2018 Στρόβολος Λευκωσία, Κύπρος
Νομικοί Σύμβουλοι:	Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Hawaii Tower Γραφεία 301-303, 3ος όροφος 1066 Λευκωσία, Κύπρος Στέλιος Αμερικάνος & Σία Δ.Ε.Π.Ε. Λεωφ. Δημοσθένη Σεβέρη 12 Γραφείο 601, 6ος Όροφος 1080 Λευκωσία Κύπρος
Διεύθυνση γραφείου:	Αγίας Παρασκευής 20 Τ.Θ. 24936 2002 Στρόβολος, Λευκωσία Κύπρος
Τραπεζίτες:	Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ Eurobank Cyprus Ltd RCB Bank Ltd Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης

Τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') υποβάλλουν την έκθεσή τους μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κύριες δραστηριότητες και φύση εργασιών της Αρχής

Η ίδρυση της Αρχής πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της Αρχής είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και επιδόσεων των δραστηριοτήτων της Αρχής

Η εξέλιξη της Αρχής μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Αρχή περιγράφονται στις σημειώσεις 6, 7, 31 και 33 των οικονομικών καταστάσεων.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της Αρχής για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 86.

Μέλη

Τα μέλη της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 80.

Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο Ν. 122(Ι)/2003 όλα τα υφιστάμενα Μέλη της Αρχής έχουν διοριστεί για 6 χρόνια.

Ο κ. Ανδρέας Πουλικκάς και ο κ. Φίλιππος Φιλίππου διορίστηκαν στις 5 Οκτωβρίου 2015 και ο κ. Νεόφυτος Χατζηγεωργίου στις 26 Απριλίου 2016.

Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα που έχουν σχέση με το λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής, περιγράφονται στη σημείωση 31 των οικονομικών καταστάσεων.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Γνωστοποιούνται στη σημείωση 32 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Ελεγκτής της Αρχής είναι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ο οποίος έχει αναθέσει στους ανεξάρτητους ελεγκτές, VGDA Accountants Limited, τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής και θα εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και για το επόμενο έτος.

Με εντολή των μελών της Αρχής,

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός
Πρόεδρος

Λευκωσία, Κύπρος, 11 Ιουνίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΑΕΚ)

Έκθεση επί του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (η 'Αρχή'), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 86 μέχρι 125 και αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της Αρχής για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα, περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο 'Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων' της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Αρχή σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης και στις πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις σελίδες 126 μέχρι 129, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σ' αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες των Μελών για τις οικονομικές καταστάσεις

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που τα Μέλη καθορίζουν ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την αξιολόγηση της ικανότητας της Αρχής να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητά της Αρχής και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν τα Μέλη της Αρχής προτίθενται να θέσουν την Αρχή σε εκκαθάριση ή να διακόψουν τη δραστηριότητά της ή δεν έχουν άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβούν σ' αυτές τις ενέργειες.

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Αρχής.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Αρχής.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τα Μέλη της Αρχής.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από τα Μέλη της Αρχής της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα σχετικά με τη δυνατότητα της Αρχής να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων, ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Αρχή να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στα Μέλη της Αρχής θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση της δραστηριότητας και του περιβάλλοντος της Αρχής που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλα Θέματα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Αρχής ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 και για τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Συγκριτικοί αριθμοί

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ελέγχθηκαν από άλλον ελεγκτή ο οποίος εξέφρασε μη διαφοροποιημένη γνώμη επί εκείνων των οικονομικών καταστάσεων την 10η Απριλίου 2020.

Αντώνης Αντωνίου

Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

VGDA Accountants Limited

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

25ης Μαρτίου 35 (Γωνία Κέννεντυ 32)
2ος Όροφος
1087 Λευκωσία, Κύπρος

11 Ιουνίου 2021

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020 €	2019 €
Εισοδήματα	8	2,201,458	2,197,264
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	9	69,644	126,346
Έξοδα διοίκησης		(2,197,280)	(1,808,498)
Καθαρή (ζημιά) απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		(41,520)	-
Άλλα έξοδα	10	(47,966)	(41,655)
(Έλλειμα)/πλεόνασμα από εργασίες	11	(15,664)	473,457
Έσοδα χρηματοδότησης	14	40,930	28,479
Έξοδα χρηματοδότησης	14	(37,588)	(1,945)
(Έλλειμα)/πλεόνασμα πριν τη φορολογία		(12,322)	499,991
Φορολογία	15	(3,658)	(8,469)
Καθαρό (έλλειμα)/πλεόνασμα για το έτος		(15,980)	491,522
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Αναλογιστικές αυξήσεις ή ζημιές σε σχέδια καθορισμένου ωφελήματος		(446,181)	(347,609)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων - Κέρδη εύλογης αξίας		289,693	-
Λοιπά συνολικά έξοδα για το έτος		(156,488)	(347,609)
Συνολικό (έλλειμα)/πλεόνασμα για το έτος		(172,468)	143,913

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020 €	2019 €
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	17	107,389	85,598
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	18	634,948	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	19	836	1,672
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων	21	3,280,080	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	23	77,510	124,777
		4,100,763	212,047
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	22	106,669	155,805
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	24	7,487,370	10,020,394
		7,594,039	10,176,199
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		11,694,802	10,388,246
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Αποθεματικά			
Άλλα αποθεματικά		289,693	-
Συσσωρευμένο πλεόνασμα		5,821,027	6,291,081
Σύνολο αποθεματικών		6,110,720	6,291,081
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	26	464,817	-
Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις	13, 27	2,698,178	1,906,179
		3,162,995	1,906,179
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	28	160,102	109,257
Αναβαλλόμενο εισόδημα	29	2,076,009	2,073,216

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(συνέχεια)

	Σημ.	2020 €	2019 €
Δανεισμός	25	-	5,522
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	26	184,976	-
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	30	-	2,991
		<u>2,421,087</u>	<u>2,190,986</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>5,584,082</u>	<u>4,097,165</u>
Σύνολο αποθεματικών και υποχρεώσεων		<u>11,694,802</u>	<u>10,388,246</u>

Στις 11 Ιουνίου 2021 τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ενέκριναν αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς-Πρόεδρος

Φίλιππος Φιλίππου-Αντιπρόεδρος

Νεόφυτος Χατζηγεωργίου-Μέλος

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	Αποθεματικό εύλογης αξίας - Χρηματο- οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων €	Συσσωρευμένα κέρδη €	Σύνολο €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019		-	6,156,727	6,156,727
Συνολικά έσοδα				
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		-	491,522	491,522
Αμυντική εισφορά σε λογισόμενη διανομή μερίσματος	16	-	(9,651)	(9,651)
Αναλογιστική ζημιά έτους		-	(347,517)	(347,517)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020		-	6,291,081	6,291,081
Συνολικά έσοδα				
Καθαρό έλλειμα για το έτος		-	(15,980)	(15,980)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα για το έτος		289,693	-	289,693
Αμυντική εισφορά σε λογισόμενη διανομή μερίσματος	16	-	(7,894)	(7,894)
Άλλες μεταβολές				
Αναλογιστική ζημιά έτους		-	(446,180)	(446,180)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020		289,693	5,821,027	6,110,720

Το αποθεματικό εύλογης αξίας επενδύσεων αντιπροσωπεύει συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν αναγνωρισθεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, μετά την αφαίρεση των ποσών που καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εάν τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν πωληθεί ή έχουν απομειωθεί.

Εταιρείες και άλλοι οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι, κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και λογίζονται κάτοικοι (domiciled) Κύπρου. Από την 1 Μαρτίου 2019, η λογιζόμενη διανομή μερίσματος υπόκειται σε συνεισφορά 1,70% στο Γενικό Σύστημα Υγείας, ποσοστό που αυξήθηκε σε 2,65% από την 1 Μαρτίου 2020, με εξαίρεση την περίοδο από τον Απρίλιο 2020 έως τον Ιούνιο 2020 όταν το ποσοστό ήταν 1,70%. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από την Αρχή.

Στην περίπτωση οργανισμών δημοσίου δικαίου, ο όρος κέρδη περιορίζεται στα πλεονάσματα που προκύπτουν από την διεξαγωγή επιχείρησης. Στην περίπτωση της Αρχής η λογιζόμενη διανομή υπολογίστηκε στους εισπρακτέους τόκους.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020 €	2019 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
(Έλλειμμα)/πλεόνασμα πριν τη φορολογία		(12,322)	499,991
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	219,220	27,739
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	19	836	836
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		-	2,530
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		47,268	39,125
Αναλογιστική (ζημιά)/κέρδος		(446,180)	(347,517)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	699	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	24	40,449	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων	22	1,071	-
Πιστωτικούς τόκους	14	(40,930)	(28,479)
Χρεωστικούς τόκους	14	25,905	-
		(163,984)	194,225
Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
Μείωση/(αύξηση) στα εισπρακτέα ποσά		48,065	(102,147)
Αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		50,845	11,412
Αύξηση στο αναβαλλόμενο έσοδο		2,793	6,867
Αύξηση στις προβλέψεις	27	791,999	461,755
Μετρητά που προήλθαν από εργασίες		729,718	572,112
Φορολογία που πληρώθηκε		(6,649)	(10,159)
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από εργασίες		723,069	561,953
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	19	-	(2,508)
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	(51,226)	(45,170)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

	Σημ.	2020 €	2019 €
Πληρωμή για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων		(2,990,387)	-
Είσπραξη τόκων		40,930	28,479
Καθαρά μετρητά για επενδυτικές δραστηριότητες		(3,000,683)	(19,199)
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Αποπληρωμές υποχρεώσεων από μισθώσεις		(198,000)	-
Πληρωμή τόκων		(3,544)	-
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος		(7,894)	(9,651)
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(209,438)	(9,651)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		(2,487,052)	533,103
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		10,014,872	9,481,769
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		(40,449)	-
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους	24	7,487,371	10,014,872

Οι σημειώσεις στις σελίδες 93 μέχρι 125 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα συστάσεως

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') συστάθηκε στην Κύπρο στις 21 Ιανουαρίου 2004 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με βάση τον Νόμο Ν.122(Ι)/2003. Την ίδια ημερομηνία και με τον ίδιο Νόμο ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γραφείο της Αρχής σαν χωριστή νομική προσωπικότητα. Η Αρχή προΐσταται, εποπτεύει και ασκεί έλεγχο στο Γραφείο της Αρχής. Το εγγεγραμμένο γραφείο της είναι στην Αγίας Παρασκευής 20, Τ.Θ. 24936, 2002 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος. Οι οικονομικές καταστάσεις αφορούν στη Αρχή και στο Γραφείο της Αρχής.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της Αρχής πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της Αρχής είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

2. Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις απαιτήσεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τα Μέλη στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση των Μελών της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

3. Υιοθέτηση καινούργιων ή αναθεωρημένων προτύπων και διερμηνειών

Κατά το τρέχον έτος, η Αρχή υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες της και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2020. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές της Αρχής.

4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σ' αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Έσοδα

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα έσοδα απεικονίζουν το ποσό του ανταλλάγματος, το οποίο η Αρχή εκτιμά ότι δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών και υπηρεσιών σε πελάτες, εξαιρουμένων των ποσών τα οποία έχει εισπράξει για λογαριασμό τρίτων (π.χ. ΦΠΑ). Η Αρχή περιλαμβάνει στην τιμή συναλλαγής ένα ποσό που αφορά μεταβλητό αντάλλαγμα ως αποτέλεσμα των εκπτώσεων που πιθανόν να δοθούν, μόνο στο βαθμόν στο οποίο υπάρχει αυξημένη πιθανότητα να μην προκύψει σημαντική αναστροφή στο ποσό του συσσωρευμένου εσόδου που έχει αναγνωρισθεί όταν εξαλειφθεί στη συνέχεια η αβεβαιότητα που σχετίζεται με το μεταβλητό αντάλλαγμα. Οι εκτιμήσεις για το ύψος των εκπτώσεων που θα δοθούν βασίζονται στη σωρευμένη προηγούμενη εμπειρία της Αρχής με παρόμοια συμβόλαια και στις προβλεπόμενες πωλήσεις προς τους πελάτες.

Η Αρχή αναγνωρίζει τα έσοδα όταν τα μέρη έχουν εγκρίνει τη σύμβαση (γραπτώς, προφορικά ή σύμφωνα με άλλες συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές) και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση (ήτοι ο κίνδυνος, ο χρόνος ή το ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών της οικονομικής οντότητας αναμένεται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της σύμβασης) και είναι πιθανό η οικονομική οντότητα να εισπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των αγαθών και υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε μία από τις συμβάσεις της Αρχής με πελάτες.

Η Αρχή βασίζει τις εκτιμήσεις της σε ιστορικά αποτελέσματα λαμβάνοντας υπόψη το είδος του πελάτη, το είδος της συναλλαγής και τις ιδιαιτερότητες της κάθε συμφωνίας. Προκειμένου να εκτιμήσει πόσο πιθανό είναι να εισπραχθεί ένα ποσό ανταλλάγματος, η οικονομική οντότητα εξετάζει μόνο την ικανότητα και την πρόθεση του πελάτη να καταβάλει το ποσό του ανταλλάγματος όταν αυτό καταστεί απαιτητό.

Οι εκτιμήσεις των εσόδων, των κόστων ή της προόδου προς την πλήρη εκπλήρωση της υποχρέωσης εκτέλεσης αναθεωρούνται σε περίπτωση αλλαγής των συνθηκών. Οποιοσδήποτε αυξήσεις ή μειώσεις που μπορεί να προκύψουν στις εκτιμήσεις απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων κατά την περίοδο στην οποία οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναθεώρηση γίνονται γνωστές στα Μέλη.

Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης

Η Αρχή εκτιμά κατά πόσο συμβόλαια τα οποία εμπεριέχουν την παροχή μίας σειράς αγαθών ή υπηρεσιών περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες υποχρεώσεις εκτέλεσης (ήτοι, διακριτές υποσχέσεις μεταβίβασης για παροχή αγαθών/υπηρεσιών) και επιμερίζει την τιμή συναλλαγής σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης σύμφωνα με τη σχετική αυτοτελή τιμή πώλησης. Ένα αγαθό ή μία υπηρεσία προς τον πελάτη είναι διακριτή εάν ο πελάτης μπορεί να ωφεληθεί από το αγαθό ή την υπηρεσία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλους πόρους οι οποίοι είναι άμεσα διαθέσιμοι στον πελάτη (δηλαδή το αγαθό ή η υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να είναι διακριτό/ή) και η υπόσχεση της Αρχής να μεταβιβάσει το αγαθό ή την υπηρεσία στον πελάτη μπορεί να προσδιορισθεί χωριστά από άλλες υποσχέσεις που εμπεριέχονται στη σύμβαση (ήτοι το αγαθό ή η υπηρεσία είναι διακριτό/ή στο πλαίσιο της σύμβασης.)

Το έσοδο επιμετράται σύμφωνα με το αντάλλαγμα το οποίο η Αρχή εκτιμά ότι δικαιούται βάσει του συμβολαίου με τον πελάτη και εξαιρεί ποσά που έχουν εισπραχθεί για λογαριασμό τρίτων. Η Αρχή αναγνωρίζει το έσοδο όταν μεταβιβάζει τον έλεγχο ενός αγαθού ή μίας υπηρεσίας στον πελάτη.

- **Έσοδα από τέλη**

Το εισόδημα από τέλη αποτελείται από την αξία τιμολόγησης για τέλη που αφορούν την χορηγία αδειών. Έσοδα από τα τέλη αναγνωρίζονται με βάση την χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται η σχετική άδεια χορηγήσεων.

- **Έσοδα από τόκους**

Οι πιστωτικοί τόκοι από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζονται στον βαθμό που τα οικονομικά οφέλη είναι πιθανόν να εισχωρήσουν στην Αρχή και το εισόδημα μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Οι πιστωτικοί τόκοι προβλέπονται με βάση το χρόνο, σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό και το πραγματικό επιτόκιο που εφαρμόζεται, το οποίο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις υπολογισμένες μελλοντικές εισπράξεις μετρητών μέσω της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην καθαρή λογιστική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή λειτουργεί σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος και χρηματοδοτείται όπως και στη Δημόσια Υπηρεσία, δηλαδή μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού της Αρχής. Τα ωφελήματα πληρώνονται στην αφυπηρέτηση, τον θάνατο ή την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το ποσό του ωφελήματος εξαρτάται από την διάρκεια της υπηρεσίας και από το επίπεδο των αποδοχών.

Η Αρχή και οι υπάλληλοι της συνεισφέρουν στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση τους μισθούς των υπαλλήλων. Επιπρόσθετα η Αρχή παρέχει στο προσωπικό της, ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Οι συνεισφορές της Αρχής διαγράφονται στην περίοδο που σχετίζονται και περιλαμβάνονται στις παροχές προσωπικού. Η Αρχή δεν έχει οποιαδήποτε νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση για να πληρώσει επιπλέον συνεισφορές εάν το σχέδιο δεν κατέχει αρκετά περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους υπαλλήλους τα ωφελήματα που αναλογούν στις υπηρεσίες τους κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και προηγούμενων χρήσεων.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων και το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος υπολογίζονται ετήσια με την αναλογιστική μέθοδο προβολής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές προκύπτουν από αλλαγές στο επιτόκιο με το οποίο προεξοφλούνται οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές για ωφελήματα και άλλων αναλογιστικών παραδοχών. Στις δαπάνες της Αρχής αναγνωρίζεται το μη καταχωρημένο αναλογιστικό κέρδος ή ζημιά στην αρχή του έτους.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Φορολογία

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία.

Το ίδιο ισχύει και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπισθεί ή ουσιαστικά θεσπισθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	20
Εξοπλισμός γραφείου	10
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10
Βιβλία	10

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη χρήση αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου όταν είναι πιθανό πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Αρχή μεγαλύτερα από αυτά που αρχικά αναμένονταν σύμφωνα με την αρχική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου. Οι σημαντικές ανακαινίσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου.

Ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη συνεχή χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει κατά την πώληση ή την απόσυρση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Αναβαλλόμενο έσοδο

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Λογισμικά προγράμματα

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στην Αρχή και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Μετέπειτα, τα λογισμικά προγράμματα

παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η απόσβεση αρχίζει όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπραχθέντων πωλήσεων και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται.

Μισθώσεις

Κατά την έναρξη ισχύος της σύμβασης, η Αρχή εκτιμά εάν η σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μίσθωση. Μία σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μία μίσθωση όταν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος. Για να εκτιμήσει εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά εάν:

- η σύμβαση συγκαταλέγει τη χρήση ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου - συνήθως το αναγνωριζόμενο περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται ρητά ή μέσω έμμεσου προσδιορισμού και πρέπει να είναι φυσικά διακριτό ή να αντιπροσωπεύει ουσιαστικά όλη την ικανότητα ενός φυσικά διακριτού περιουσιακού στοιχείου. Εάν ο προμηθευτής διατηρεί το ουσιαστικό δικαίωμα υποκατάστασης του περιουσιακού στοιχείου, τότε το περιουσιακό στοιχείο δεν προσδιορίζεται.
- η Αρχή έχει το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη την περίοδο χρήσης, και
- η Αρχή έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Η Αρχή έχει αυτό το δικαίωμα όταν έχει τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που είναι πιο σημαντικά για την αλλαγή του τρόπου και του σκοπού χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Σε σπάνιες περιπτώσεις όπου η απόφαση για το πώς και για ποιο σκοπό χρησιμοποιείται το περιουσιακό στοιχείο είναι προκαθορισμένη, η Αρχή έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου εάν:
 - η Αρχή έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του περιουσιακού στοιχείου, ή
 - η Αρχή σχεδίασε το περιουσιακό στοιχείο με τρόπο που προκαθορίζεται για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί.

Κατά την έναρξη ή την επανεξέταση μιας σύμβασης που περιέχει στοιχείο μίσθωσης, η Αρχή κατανέμει το ανάλλαγμα του συμβολαίου σε κάθε μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο με βάση τις σχετικές αυτοτελείς τιμές. Ωστόσο, για τις μισθώσεις γης και κτιρίων στις οποίες είναι μισθωτής, η Αρχή έχει επιλέξει να μη διαχωρίζει τα μη μισθωμένα στοιχεία και να αντιμετωπίζει λογιστικά τα στοιχεία μίσθωσης και μη μίσθωσης ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Η Αρχή ως μισθωτής

Η Αρχή αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου και μια υποχρέωση μίσθωσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποτιμάται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό ποσό της υποχρέωσης μίσθωσης προσαρμοσμένο για τυχόν πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά ή πριν από την ημερομηνία έναρξης, καθώς και κάθε αρχικό άμεσο κόστος και εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή επαναφοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή του χώρου στον οποίο βρίσκεται, μείον οποιαδήποτε κίνητρα μίσθωσης έχουν εισπραχθεί.

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποσβένεται στη συνέχεια με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης από την ημερομηνία έναρξης μέχρι την ημερομηνία λήξης της ωφέλιμης ζωής του δικαιώματος

χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ή το τέλος της μίσθωσης. Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης καθορίζονται στην ίδια βάση με αυτή των ακινήτων και εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται περιοδικά για τυχόν ζημιές απομείωσης και προσαρμόζεται για ορισμένες επαναμετρήσεις της υποχρέωσης μίσθωσης.

Η υποχρέωση από τη μίσθωση αρχικά επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Τα μισθώματα προεξοφλούνται με το διαφορικό επιτόκιο της μίσθωσης, εφόσον μπορεί να καθοριστεί εύκολα. Εάν αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, η Αρχή χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο της Αρχής.

Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της μίσθωσης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- σταθερά μισθώματα, περιλαμβανομένων άλλων μισθωμάτων που ουσιαστικά θεωρούνται ως σταθερά,
- τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από ένα δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου μίσθωσης.
- τα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν για την εγγυημένη υπολειμματική αξία, και
- την τιμή άσκησης οποιουδήποτε δικαιώματος αγοράς εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, τα μισθώματα που είναι πληρωτέα σε οποιαδήποτε προαιρετική περίοδο παράτασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης, και την καταβολή χρηματικών ποινών για πρόωρο τερματισμό συμβάσεων, εκτός εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή δεν θα τερματίσει πρόωρα οποιαδήποτε σύμβαση.

Η υποχρέωση από χρηματοδοτική μίσθωση αποτιμάται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Αναπροσαρμόζεται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτουν από μεταβολή του δείκτη ή του επιτοκίου, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση της Αρχής για το ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στο πλαίσιο εγγύησης υπολειμματικής αξίας ή αν η Αρχή αλλάξει αξιολόγηση για το εάν θα ασκήσει μια επιλογή αγοράς, παράτασης ή τερματισμού μιας σύμβασης μίσθωσης.

Όταν η υποχρέωση μίσθωσης αναπροσαρμόζεται κατ' αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ή καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου έχει ήδη μηδενισθεί.

Η Αρχή παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε ακίνητα στα "Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός" στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις παρουσιάζονται στα "δάνεια και χρηματοδοτήσεις" στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας

Η Αρχή έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει τα δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις μισθώσεων για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις που έχουν διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο και για μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων με χαμηλή αξία (δηλ. για εξοπλισμό πληροφορικής, εξοπλισμό γραφείου κτλ.). Η Αρχή αναγνωρίζει τα μισθώματα που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις ως έξοδο με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Απομείωση στην αξία μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της εύλογης

αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον έξοδα πωλήσεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, τα οποία έχουν υποστεί απομείωση ελέγχονται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Ταξινόμηση

Η Αρχή ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις πιο κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία (είτε μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ή μέσω των αποτελεσμάτων), και
- Αυτά που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο της Αρχής για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση η Αρχή μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληροί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται για εμπορία, η ταξινόμηση θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο η Αρχή προσδιόρισε αμετάκλητα κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων. Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται ανά επένδυση.

Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Για τα περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία, τα κέρδη και ζημιές θα αναγνωριστούν είτε στα αποτελέσματα ή στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα. Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν διακρατούνται για εμπορία, αυτό θα εξαρτηθεί στο κατά πόσο η Αρχή έκανε μια αμετάκλητη επιλογή κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Αναγνώριση και Παύση Αναγνώρισης

Όλες οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από τον κανονισμό ή από τη σύμβαση αγοράς ('αγορές και πωλήσεις με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης') αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Αρχή δεσμεύεται να παραδώσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όλες οι αγορές και πωλήσεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή καταστεί μέρος στις συμβατικές διατάξεις του μέσου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή έχουν μεταφερθεί και η Αρχή έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επιμέτρηση

Κατά την αρχική αναγνώριση, η Αρχή επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία και επιπλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου που δεν είναι σε εύλογη αξία μέσω

των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής που σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίστηκαν σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αναγνωρίζεται μόνο εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής συναλλαγής η οποία μπορεί να αποδειχθεί από άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές στην αγορά με το ίδιο μέσο ή από μια τεχνική αποτίμησης των οποίων τα στοιχεία εισαγωγής περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία από παρατηρήσιμες αγορές.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ενσωματωμένα παράγωγα λαμβάνονται υπόψη στην ολόπληξη τους όταν καθορίζεται κατά πόσο οι ταμειακές τους ροές αποτελούν αποκλειστικά αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - απομείωση - πρόβλεψη αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς ΑΠΖ

Η Αρχή αξιολογεί σε μελλοντική βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για χρεόγραφα (περιλαμβανομένων δανείων) που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων και με την έκθεση που προκύπτει από δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης. Η Αρχή επιμετρά την ΑΠΖ και αναγνωρίζει πρόβλεψη για πιστωτική ζημιά σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η αποτίμηση των ΑΠΖ αντικατοπτρίζει: (i) ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό που καθορίζεται από την αξιολόγηση μιας σειράς πιθανών εκβάσεων, (ii) τη διαχρονική αξία του χρήματος και (iii) λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης, και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις 'καθαρές ζημιές απομείωσης σε χρηματοοικονομικά και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία'. Μετέπειτα ανακτήσεις των ποσών για τα οποία είχε προηγουμένως αναγνωριστεί πιστωτική ζημιά πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο της κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων.

Τα χρεόγραφα που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης καθαρά από την πρόβλεψη για ΑΠΖ. Για δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης, αναγνωρίζεται μία ξεχωριστή πρόβλεψη για ΑΠΖ ως υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Για χρεόγραφα σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, μια πρόβλεψη για ΑΠΖ αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και επηρεάζει τα κέρδη ή ζημιές εύλογης αξίας που αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα παρά τη λογιστική αξία αυτών των μέσων.

Η μεθοδολογία απομείωσης που εφαρμόζει η Αρχή για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που εκτιμάται για απομείωση. Πιο συγκεκριμένα:

Για εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών εισπρακτέων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνουν σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης, και εισπρακτέα από μισθώσεις η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία επιβάλλει την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική του αναγνώριση.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση με βάση το ΔΠΧΑ 9, η Αρχή εφαρμόζει την γενική προσέγγιση- το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων. Η Αρχή εφαρμόζει το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων, με βάση τις αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο Στάδιο 1 επιμετρούν τις ΑΠΖ τους σε ένα ποσό ίσο με το ποσοστό των ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής που προκύπτει από τυχόν γεγονότα αθέτησης πληρωμής μέσα στους επόμενους 12 μήνες ή μέχρι τη λήξη της σύμβασης, εάν είναι πιο νωρίς ('ΑΠΖ 12 μηνών'). Εάν η Αρχή επιβεβαιώσει μία σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ('ΣΑΠΚ') μετά την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, δηλαδή μέχρι τη λήξη της σύμβασης λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες προπληρωμές, εάν υπάρχουν ('ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής'). Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου, για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει το πότε έχει συμβεί μια ΣΑΠΚ. Εάν η Αρχή καθορίσει ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται ως ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Ο ορισμός της Αρχής για τα πιστωτικά απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και ο ορισμός της αθέτησης επεξηγείται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, η Αρχή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή αξιολόγησης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικής κλάσης. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επαναταξινόμηση

Τα χρηματοοικονομικά μέσα επαναταξινομούνται μόνο όταν η Αρχή τροποποιεί το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Η επαναταξινόμηση έχει μελλοντική επίδραση και ξεκινά από την πρώτη περίοδο αναφοράς ακολούθως της αλλαγής.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται, πλήρως ή εν μέρει, όταν η Αρχή έχει εξαντλήσει όλες τις πρακτικές μεθόδους ανάκτησης και έχει αποφασίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Η διαγραφή αντιπροσωπεύει ένα γεγονός διαγραφής. Η Αρχή μπορεί να διαγράψει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες επιβολής όταν η Αρχή επιδιώκει την ανάκτηση συμβατικών οφειλών, ωστόσο δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Τροποποίηση

Η Αρχή μερικές φορές επαναδιαπραγματεύεται ή τροποποιεί τις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η Αρχή αξιολογεί κατά πόσο η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών είναι σημαντική, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τους ακόλουθους παράγοντες: οποιουσδήποτε νέους συμβατικούς όρους που επηρεάζουν σημαντικά το προφίλ κινδύνου του περιουσιακού στοιχείου (πχ μερίδιο κέρδους ή απόδοση με βάση το μετοχικό κεφάλαιο), σημαντική αλλαγή στο επιτόκιο, αλλαγή νομίσματος, νέα εξασφάλιση ή πιστωτική ενίσχυση που επηρεάζει σημαντικά τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το περιουσιακό στοιχείο ή σημαντική παράταση δανείου όταν ο οφειλέτης δεν έχει οικονομικές δυσκολίες.

Εάν οι τροποποιημένοι όροι διαφέρουν σημαντικά, τα δικαιώματα από τις ταμειακές ροές από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο λήγουν και η Αρχή διαγράφει το αρχικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και αναγνωρίζει ένα νέο περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία. Η ημερομηνία επαναδιαπραγμάτευσης θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης για σκοπούς υπολογισμού μεταγενέστερης απομείωσης, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού κατά πόσο έχει συμβεί ένα ΣΑΠΚ. Η Αρχή επίσης αξιολογεί κατά πόσο ένα νέο δάνειο ή χρεόγραφο πληροί το κριτήριο ΣΑΠΚ. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του αρχικού περιουσιακού στοιχείου που διαγράφηκε και της εύλογης αξίας του νέου σημαντικά τροποποιημένου περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Σε μια κατάσταση όπου η επαναδιαπραγμάτευση οφειλόταν σε οικονομικές δυσκολίες του αντισυμβαλλομένου και σε αδυναμία εκτέλεσης των αρχικά συμφωνημένων πληρωμών, η Αρχή συγκρίνει τις αρχικές

και αναθεωρημένες αναμενόμενες ταμειακές ροές για να αξιολογήσει κατά πόσο οι κίνδυνοι και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου έχουν διαφοροποιηθεί σημαντικά ως αποτέλεσμα της συμβατικής τροποποίησης. Εάν οι κίνδυνοι και τα οφέλη δεν αλλάξουν, το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο δεν διαφέρει ουσιαστικά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο και η τροποποίηση δεν οδηγεί σε διαγραφή. Η Αρχή υπολογίζει εκ νέου την ακαθάριστη λογιστική αξία προεξοφλώντας τις τροποποιημένες συμβατικές ταμειακές ροές με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και αναγνωρίζει το κέρδος ή ζημιά τροποποίησης στα αποτελέσματα.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στο δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη συμβατικών ταμιακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν ΑΠΚΤ, και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ταξινόμηση ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Αυτά τα ποσά γενικά προκύπτουν από συναλλαγές εκτός των συνήθων λειτουργικών εργασιών της Αρχής. Διακροτούνται με σκοπό να συλλεχθούν οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι ταμειακές ροές τους αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Κατά συνέπεια, αυτά επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον την πρόβλεψη για απομείωση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εάν αυτά οφείλονται μέσα σε ένα έτος ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος). Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Ταξινόμηση ως εμπορικά εισπρακτέα

Τα εμπορικά εισπρακτέα είναι ποσά που οφείλονται από πελάτες για πώληση εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Εάν η είσπραξη αναμένεται σε ένα χρόνο ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος), ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον πρόνοιας για απομείωση της αξίας.

Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Η Αρχή κατέχει τα εμπορικά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές και επομένως τα επιμετρά σε μεταγενέστερο στάδιο σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα εναπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9. Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για την αποτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η οποία χρησιμοποιεί μια πρόνοια για απομείωση στην αξία όλων των εμπορικών εισπρακτέων κατά τη διάρκεια ζωής τους. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία είσπραξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - κατηγορίες αποτίμησης

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και ταξινομούνται μετέπειτα στην κατηγορία αποσβεσμένου κόστους, εκτός από (i) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων : αυτή η ταξινόμηση ισχύει για παράγωγα, χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που διακρατούνται για εμπορεία (π.χ. βραχυπρόθεσμες θέσεις σε τίτλους), ενδεχόμενες αντιπαροχές που αναγνωρίζονται από ένα αγοραστή σε μια συνένωση επιχειρήσεων και άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που καθορίζονται ως τέτοιες κατά την αρχική αναγνώριση και (ii) χρηματοοικονομικές συμβάσεις εγγύησης και δανειακές δεσμεύσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παύουν να αναγνωρίζονται όταν η υποχρέωση έχει απαλλαχτεί ή ακυρωθεί ή λήξει.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - τροποποιήσεις

Μια ανταλλαγή μεταξύ της Αρχής και των αρχικών δανειστών των χρεωστικών μέσων με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, καθώς επίσης και ουσιώδεις τροποποιήσεις των όρων και των συνθηκών των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, λογίζονται ως τερματισμός της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Οι όροι θεωρούνται ουσιαστικά διαφορετικοί, αν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τελών που καταβλήθηκαν μετά την αφαίρεση τυχόν αμοιβών που εισπράχθηκαν προεξοφλημένη με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση. (Επιπρόσθετα, άλλοι παράγοντες όπως το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένο το μέσο, μεταβολές του τύπου του επιτοκίου, νέα χαρακτηριστικά μετατροπής που επισυνάπτονται στο μέσο και αλλαγή στις συμφωνίες δανείου λαμβάνονται επίσης υπόψη.)

Εάν μια ανταλλαγή των χρεωστικών μέσων ή τροποποίηση των όρων λογίζεται ως εξόφληση, οποιοδήποτε κόστος ή αμοιβή αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την εξόφληση. Αν η ανταλλαγή ή η τροποποίηση δεν λογίζεται ως εξόφληση, οποιοδήποτε κόστος ή αμοιβή προκύπτει αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Οι τροποποιήσεις των υποχρεώσεων που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την εξόφληση λογιστικοποιούνται ως μεταβολή της εκτίμησης χρησιμοποιώντας τη συσσωρευτική μέθοδο κάλυψης, με οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Προπληρωμές

Οι προπληρωμές αποτιμώνται σε κόστος μείον προβλέψεις για απομείωση. Μια προπληρωμή ταξινομείται ως μακροπρόθεσμη όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την προπληρωμή αναμένεται να αποκτηθούν μετά από ένα έτος ή όταν η προπληρωμή σχετίζεται με ένα περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα χαρακτηριστεί ως μακροπρόθεσμο κατά την αρχική αναγνώριση. Οι προπληρωμές για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων μεταφέρονται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μόλις η Αρχή αποκτήσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου και είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο θα εισρεύσουν στην Αρχή. Οι λοιπές προπληρωμές αποσβένονται στα αποτελέσματα όταν εισπράττονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που αφορούν τις προπληρωμές. Εάν υπάρχει ένδειξη ότι δεν θα ληφθούν τα περιουσιακά στοιχεία, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με προπληρωμή, η λογιστική αξία της προπληρωμής καταγράφεται αναλόγως και μια αντίστοιχη ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν η Αρχή αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αντιπροσωπεύουν ποσά τα οποία είναι πληρωτέα πέραν των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Συγκριτικά ποσά

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά αναπροσαρμόζονται για να συνάδουν με τις μεταβολές στην παρουσίαση του τρέχοντος έτους.

5. Νέες λογιστικές ανακοινώσεις

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων πρότυπα και διερμηνείες που δεν είχαν τεθεί ακόμη σε εφαρμογή. Μερικά από αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλα ακόμη. Τα Μέλη της Αρχής αναμένουν ότι η υιοθέτηση αυτών των προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής.

6. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, άλλους κινδύνους τιμών αγοράς και κίνδυνο απώλειας φήμης που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει η Αρχή στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

6.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται από την Αρχή και ταξινομούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, είτε ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, είτε ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η Αρχή δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών αγαθών.

6.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Τα έσοδα και ροή μετρητών από εργασίες της Αρχής είναι ουσιαστικά ανεξάρτητα από μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς, εφόσον η Αρχή δεν έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που να φέρουν τόκο. Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου αναφορικά με το μη βραχυπρόθεσμο δανεισμό της. Ο δανεισμός σε κυμαινόμενα επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές. Ο δανεισμός σε σταθερά επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία. Η Διεύθυνση της Αρχής παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2020	2019
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	7,520,618	10,020,394
	7,520,618	10,020,394

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2020 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2020	2019
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	75,206	100,204
	75,206	100,204

6.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ένα μέρος σε ένα χρηματοπιστωτικό μέσο να προκαλέσει οικονομική ζημία στο άλλο μέρος επειδή δεν εκπληρώνει κάποια υποχρέωση. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, συμβατικές ταμειακές ροές από χρεόγραφα που μεταφέρονται σε αποσβεσμένο κόστος και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ευνοϊκά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από έκθεση σε πιστώσεις προς πελάτες χονδρικής και λιανικής πώλησης, περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών

συναλλαγών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, όπως και εισπρακτέα από μισθώσεις. Επιπλέον, ο πιστωτικός κίνδυνος απορρέει από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δανειακές δεσμεύσεις.

i. Διαχείριση κινδύνων

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχειρίζεται σε ομαδική βάση. Για τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η Αρχή έχει θεσπίσει πολιτικές βάσει των οποίων η πλειοψηφία των τραπεζικών υπολοίπων τηρούνται σε ανεξάρτητα αξιολογούμενα μέρη με ελάχιστο βαθμό φερεγγυότητας ["C"].

Εάν πελάτες είναι αξιολογημένοι από ανεξάρτητο μέρος, τότε η Αρχή χρησιμοποιεί αυτές τις αξιολογήσεις. Διαφορετικά, εάν δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, η Αρχή εκτιμά την πιστωτική ποιότητα του πελάτη, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες εμπειρίες και άλλους παράγοντες. Ξεχωριστά πιστωτικά όρια και πιστωτικοί όροι ορίζονται με βάση την πιστωτική ποιότητα του πελάτη σύμφωνα με όρια που καθορίζονται από τα Μέλη της Αρχής. Η χρήση των πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε συνεχή βάση. Οι πωλήσεις σε πελάτες διευθετούνται σε μετρητά ή χρησιμοποιώντας πιστωτικές κάρτες.

Δεν υπάρχουν σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου, είτε μέσω έκθεσης σε μεμονωμένους πελάτες, σε συγκεκριμένους βιομηχανικούς κλάδους ή/και περιφέρειες.

Οι επενδύσεις της Αρχής σε χρεόγραφα θεωρούνται επενδύσεις χαμηλού κινδύνου. Οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας των επενδύσεων παρακολουθούνται για υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας.

Αυτές οι πολιτικές επιτρέπουν στην Αρχή να μειώσει σημαντικά τον πιστωτικό κίνδυνο.

ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Αρχή διαθέτει τους ακόλουθους τύπους χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων
- μετρητά και αντίστοιχα μετρητών
- πιστωτικές δεσμεύσεις

Η μεθοδολογία απομείωσης που εφαρμόζει η Αρχή για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που εκτιμάται για απομείωση. Πιο συγκεκριμένα:

- Για εμπορικά εισπρακτέα η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία επιβάλλει την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική του αναγνώριση.
- Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση με βάση το ΔΠΧΑ 9, η Αρχή εφαρμόζει την γενική προσέγγιση- το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων. Η Αρχή εφαρμόζει το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων, με βάση τις αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομείται στο Στάδιο 1. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο Στάδιο 1 αναγνωρίζουν τις ΑΠΖ τους σε ένα ποσό ίσο με το ποσοστό των ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής που προκύπτει από τυχόν γεγονότα αθέτησης πληρωμής μέσα στους επόμενους 12 μήνες ή μέχρι τη λήξη της σύμβασης, εάν είναι πιο νωρίς ("ΑΠΖ 12 μηνών"). Εάν η Αρχή παρατηρήσει μία σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ("ΣΑΠΚ") από την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή μέχρι τη λήξη της σύμβασης αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες προπληρωμές, εάν υπάρχουν ("ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής"). Ανατρέξτε στη Σημείωση 6, στην παράγραφο Πιστωτικού κινδύνου, για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει το πότε έχει συμβεί μια ΣΑΠΚ. Εάν η Αρχή καθορίσει ότι ένα

χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και η ΑΠΖ επιμετρείται ως ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής.

Οι ζημιές απομείωσης παρουσιάζονται ως καθαρές ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων στα λειτουργικά κέρδη. Οι επακόλουθες ανακτήσεις ποσών που είχαν προηγουμένως διαγραφεί πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο όπου είχαν αρχικά παρουσιαστεί.

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Η Αρχή εξετάζει την πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης κατά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και κατά πόσο υπήρξε σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε συνεχή βάση καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Για να εκτιμηθεί για το εάν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, η Αρχή συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης που συνέβη στο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης. Η εκτίμηση λαμβάνει υπόψη τις διαθέσιμες λογικές και υποστηρικτικές πληροφορίες που αφορούν το μέλλον. Συγκεκριμένα ενσωματώνονται οι ακόλουθοι δείκτες:

- εσωτερική πιστοληπτική ικανότητα
- εξωτερική πιστοληπτική ικανότητα (εφόσον είναι διαθέσιμο)
- πραγματικές ή αναμενόμενες σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές ή οικονομικές συνθήκες, οι οποίες αναμένεται να προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στην ικανότητα του δανειολήπτη να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του
- πραγματικές ή αναμενόμενες σημαντικές μεταβολές στα λειτουργικά αποτελέσματα του δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου
- σημαντικές αυξήσεις του πιστωτικού κινδύνου σε άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα του ίδιου δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου
- σημαντικές μεταβολές στην αξία των εξασφαλίσεων που υποστηρίζουν την υποχρέωση ή στην ποιότητα των εγγυήσεων τρίτων ή των πιστωτικών βελτιώσεων
- σημαντικές αλλαγές στην αναμενόμενη απόδοση και συμπεριφορά του δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στην κατάσταση πληρωμής του αντισυμβαλλόμενου στην Αρχή και των μεταβολών στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του δανειολήπτη.

Μακροοικονομικές πληροφορίες (όπως τα επιτόκια της αγοράς ή οι ρυθμοί ανάπτυξης) ενσωματώνονται ως μέρος του εσωτερικού μοντέλου αξιολόγησης. Τα ιστορικά ποσοστά ζημιών προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες για τους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα των πελατών να διακανονίζουν τις απαιτήσεις. Η Αρχή έχει προσδιορίσει το ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας των χωρών στις οποίες πωλεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες της ως τους πιο σημαντικούς παράγοντες και προσαρμόζει ανάλογα τα ιστορικά ποσοστά ζημιών βάσει των αναμενόμενων μεταβολών στους παράγοντες αυτούς. Δεν σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στις τεχνικές εκτίμησης ή στις παραδοχές κατά την περίοδο αναφοράς.

Ανεξάρτητα από την πιο πάνω ανάλυση, η σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου τεκμηριώνεται εάν ο οφειλέτης είναι σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών για την καταβολή της συμβατικής πληρωμής.

Χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος

Η Αρχή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή από την αξιολόγηση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικού βαθμού. Τα Μέλη της Αρχής θεωρούν ότι ο "χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος" για τα εισηγμένα ομόλογα είναι μια πιστοληπτική αξιολόγηση επενδυτικού βαθμού με τουλάχιστον έναν σημαντικό οργανισμό αξιολόγησης. Άλλα μέσα θεωρούνται ως μέσα με χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο όταν έχουν χαμηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης και ο εκδότης έχει ισχυρή ικανότητα να ανταποκριθεί βραχυπρόθεσμα στις συμβατικές υποχρεώσεις ρευστότητας.

Αθέτηση εξόφλησης

Η αθέτηση εξόφλησης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου είναι όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει προβεί σε συμβατικές πληρωμές εντός 90 ημερών από την ημερομηνία λήξης της οφειλής.

Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης, όπως όταν ο οφειλέτης δεν έχει συνάψει σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή. Η Αρχή κατατάσσει ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για διαγραφή όταν ο οφειλέτης δεν καταβάλλει συμβατικές πληρωμές μεγαλύτερες από 180 ημέρες καθυστέρησης. Σε περίπτωση διαγραφής χρεογράφων, η Αρχή συνεχίζει να ασκεί δραστηριότητες επιβολής του νόμου για να προσπαθήσει να ανακτήσει την απαιτούμενη απαίτηση. Όταν οι ανακτήσεις πραγματοποιηθούν, αυτές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο για κάθε κατηγορία (περιουσιακού στοιχείου/μέσου) που υπόκειται στο αναμενόμενο μοντέλο πιστωτικής ζημιάς ορίζεται παρακάτω:

Εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί ένα επίδομα αναμενόμενης ζημιάς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλα τα εμπορικά εισπρακτέα (περιλαμβανομένων των εμπορικών εισπρακτέων με σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης), και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εμπορικά εισπρακτέα και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία αφορούν μη πραγματοποιηθείσες εργασίες που δεν έχουν εκτελεστεί και έχουν ουσιαστικά τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου με τους ίδιους τύπους συμβάσεων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς για εμπορικά εισπρακτέα αποτελούν μια δίκαιη προσέγγιση των ποσοστών ζημιάς για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς βασίζονται στα προφίλ πληρωμών των πωλήσεων για την περίοδο 36 μηνών πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ή την 1 Ιανουαρίου 2020 αντίστοιχα και στις αντίστοιχες ιστορικές ζημιές που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Τα ιστορικά ποσοστά ζημιών προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες για τους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα των πελατών να διακανονίζουν τα εισπρακτέα. Η Αρχή έχει προσδιορίσει το ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας των χωρών στις οποίες πωλεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες της ως τους πιο σημαντικούς παράγοντες και προσαρμόζει ανάλογα τα ιστορικά ποσοστά ζημιών βάσει των αναμενόμενων μεταβολών στους παράγοντες αυτούς.

Η Αρχή πάντα επιμετρά την ζημιά αποτίμησης για εμπορικές απαιτήσεις σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής.

Δεν υπήρχαν σημαντικά εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος, χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων

Όλες οι επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και σε αποσβεσμένο κόστος θεωρείται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και η πρόβλεψη ζημιάς που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου περιορίστηκε συνεπώς στις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών. Ανατρέξτε στην παραπάνω ενότητα για την περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η Αρχή προσδιορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Δεν υπήρχαν σημαντικές επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

Η Αρχή δεν κατέχει καμία εγγύηση ως ασφάλεια για οποιαδήποτε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος και επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Η Αρχή αξιολογεί, σε ομαδική βάση την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από τα μετρητά στην τράπεζα. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις αξιολογήσεις από εξωτερικά ιδρύματα αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και τις εσωτερικές αξιολογήσεις εάν δεν είναι διαθέσιμες εξωτερικές αξιολογήσεις.

Τραπεζικές καταθέσεις σε τράπεζες "Επενδυτικού βαθμού" θεωρούνται χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Τα ακαθάριστα λογιστικά ποσά που ακολουθούν αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019:

		2020	2019
Εσωτερική πιστοληπτική ικανότητα της Αρχής	Εξωτερική πιστοληπτική ικανότητα του οίκου Moody's	€	€
Εξυπηρετούμενο	Caa1	3,496,398	5,995,572
Εξυπηρετούμενο	B2	-	2,009,831
Εξυπηρετούμενο	B1	2,013,702	-
Εξυπηρετούμενο	N/A	2,017,720	2,014,991
Σύνολο		7,527,820	10,020,394

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε τρεχούμενους λογαριασμούς αναμένεται να είναι περίπου 0, εκτός εάν η τράπεζα υπόκειται σε ελέγχους διακίνησης κεφαλαίου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε λογαριασμούς καταθέσεων υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη δημοσιευμένα PDs των Moody's και ένα LGD μεταξύ 40-60% όπως δημοσιεύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Η Αρχή δεν κατέχει καμία εγγύηση ως ασφάλεια για οποιαδήποτε από τα μετρητά στην τράπεζα.

Δεν υπήρχαν σημαντικά μετρητά στην τράπεζα που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

iii. Καθαρές ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίζεται μέσα στα αποτελέσματα

Κατά τη διάρκεια του έτους, τα ακόλουθα κέρδη/(ζημιές) αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα σε σχέση με τα απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία:

	2020	2019
Απομείωση ζημιών	€	€
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(40,449)	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτών	(1,071)	-
Καθαρή (ζημιά) απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	(41,520)	-

6.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Αρχής. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάσει της ενωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία η Αρχή μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία €	Συμβα- τικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	1-2 έτη €	2-5 έτη €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	649,793	649,793	44,738	140,238	395,233	69,584
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	108,086	108,086	108,086	-	-	-
	757,879	757,879	152,824	140,238	395,233	69,584

31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία €	Συμβα- τικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	1-2 έτη €	2-5 έτη €
Τραπεζικά παρατραβήγματα	5,522	5,522	5,522	-	-	-
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	82,108	82,108	82,108	-	-	-
	87,630	87,630	87,630	-	-	-

6.5 Άλλοι κίνδυνοι τιμών αγοράς

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες της Αρχής. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα την Αρχή.

6.6 Κίνδυνος απώλειας φήμης

Ο κίνδυνος αυτός απορρέει από αρνητική δημοσιότητα όσον αφορά τις εργασίες της Αρχής, που είτε αληθινή είτε ψευδής, μπορεί να προκαλέσει μείωση της πελατειακής βάσης της, μείωση των εσόδων και νομικές αγωγές εναντίον της Αρχής. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κινδύνου αυτού.

7. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τα Μέλη της Αρχής στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση των Μελών της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Κρίσεις

Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανόν να προκαλέσουν ουσιώδη αναπροσαρμογή στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος παρουσιάζονται πιο κάτω:

- **Μισθώσεις**

Η Αρχή έχει ένα εκτελεστέο δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης για τρία χρόνια. Η Αρχή έχει αξιολογήσει εάν το δικαίωμα παράτασης είναι μάλλον βέβαιο να ασκηθεί λαμβάνοντας υπόψιν τους όρους του συμβολαίου και κατέληξε ότι το δικαίωμα παράτασης δεν είναι μάλλον βέβαιο να ασκηθεί.

- **Ποσό πληρωτέο με εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας**

Η Αρχή αρχικά υπολογίζει και αναγνωρίζει τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν στο πλαίσιο εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας ως μέρος της υποχρέωσης μίσθωσης. Τυπικά, η αναμενόμενη υπολειμματική αξία κατά την έναρξη της μίσθωσης είναι ίση ή μεγαλύτερη από το εγγυημένο ποσό και συνεπώς η Αρχή δεν αναμένει να πληρώσει οτιδήποτε βάσει των εγγυήσεων.

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, οι αναμενόμενες υπολειμματικές αξίες επανεξετάζονται για να αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές υπολειμματικές αξίες που επιτεύχθηκαν σε συγκρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και τις προσδοκίες σχετικά με τις μελλοντικές τιμές.

- **Υπολογισμός της πρόβλεψης ζημιάς**

Κατά την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η Αρχή λαμβάνει υπόψιν του λογική και βάσιμη πληροφόρηση που αφορά το μέλλον, η οποία βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική κίνηση διαφόρων οικονομικών παραγόντων και την αλληλοεπίδραση αυτών.

Η ζημιά σε περίπτωση αθέτησης είναι μία εκτίμηση της ζημιάς που θα προκύψει σε περίπτωση αθέτησης και βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και αυτών που αναμένεται να εισπραχθούν, λαμβάνοντας υπόψιν τυχόν ταμειακές ροές από εξασφαλίσεις και συμβατικές ενισχύσεις που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται χωριστά.

Η πιθανότητα αθέτησης είναι βασικός παράγοντας στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η πιθανότητα αθέτησης είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας αθέτησης για μία δεδομένη περίοδο και ο υπολογισμός της περιλαμβάνει ιστορική πληροφόρηση, εκτιμήσεις και εκτιμήσεις των μελλοντικών συνθηκών.

Σημαντικές εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Αρχής

- **Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Η πρόβλεψη ζημιάς για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία βασίζονται σε παραδοχές σχετικά με τους κινδύνους αθέτησης και των αναμενόμενων ζημιών. Η Αρχή χρησιμοποιεί την κρίση για να κάνει

αυτές τις υποθέσεις και να επιλέξει τις εισροές για τον υπολογισμό της απομείωσης, με βάση το ιστορικό της Αρχής στο παρελθόν, τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς καθώς και εκτιμήσεις των μελλοντικών εκτιμήσεων στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς. Λεπτομέρειες σχετικά με τις βασικές παραδοχές και τις εισροές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

- **Ωφελήματα αφυπηρέτησης**

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των επενδύσεων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης όπου είναι αναγκαίο. Η Αρχή κάνει αυτές τις παραδοχές βασισμένη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

- **Απομείωση μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Ο έλεγχος για απομείωση διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

- **Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων**

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς τους και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από συνενώσεις επιχειρήσεων, ως κόστος αγοράς θεωρείται η εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ζωή ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστο μία φορά ανά έτος. Ο έλεγχος αυτός διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

- **Ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων**

Τα Μέλη της Αρχής αξιολογούν τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε κάθε περίοδο αναφοράς και τα αναθεωρούν, εάν είναι απαραίτητο, έτσι ώστε οι ωφέλιμες ζωές να αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των περιουσιακών στοιχείων στην Αρχή. Ωστόσο, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν λόγω της τεχνολογικής απαξίωσης, της κακής χρήσης και άλλων παραγόντων που δεν είναι εύκολα προβλέψιμα.

- **Προβλέψεις**

Το ποσό που αναγνωρίζεται για προβλέψεις υπολογίζεται με βάση την προηγούμενη εμπειρία των Μελών της Αρχής και τις μελλοντικές προσδοκίες της Αρχής. Ωστόσο, το πραγματικό αποτέλεσμα μπορεί να διαφέρει από αυτό.

8. Εισοδήματα

	2020	2019
Ανάλυση εσόδου	€	€
Ετήσια τέλη	2,040,582	2,015,577
Τέλη παροχής υπηρεσιών	160,876	181,687
	2,201,458	2,197,264

9. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2020	2019
	€	€
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	69,644	126,346
	69,644	126,346

10. Άλλα έξοδα

	2020	2019
	€	€
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	-	2,530
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	47,267	39,125
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	699	-
	47,966	41,655

11. Πλεόνασμα από εργασίες

	2020	2019
	€	€
Η (ζημιά)/πλεόνασμα από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:		
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή (περιλαμβάνεται στα «Έξοδα διοίκησης») (Σημ. 19)	836	836
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 17)	219,220	27,739
Κόστος προσωπικού συμπεριλαμβανομένων και των Μελών υπό την εκτελεστική τους ιδιότητα (Σημ. 12)	1,405,304	1,046,291
Αμοιβή ελεγκτών	3,083	3,497

12. Παροχές προσωπικού

	2020	2019
	€	€
Μισθοί	909,024	829,140
Κοινωνικές επιβαρύνσεις	135,289	119,094
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ. 13)	360,991	98,057
	1,405,304	1,046,291

13. Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή παρέχει στο προσωπικό της ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Πολιτική της Αρχής είναι η διενέργεια ανεξάρτητης αναλογιστικής εκτίμησης των υποχρεώσεων για την παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης κάθε χρόνο.

Η πλέον πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 με βάση τις πιο κάτω υποθέσεις:

	2020	2019
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0.68%	1.28%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	0.68%	1.28%
Πληθωρισμός	1.50%	1.50%
Γενική αύξηση μισθών	0.50%	0.50%
Ολική αύξηση μισθών	1.25% + κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις	1.25% + κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις
Ποσοστό αύξησης συντάξεων	1%	1%
Αύξηση συντάξεων κοινωνικών ασφαλίσεων	1.50%	1.50%
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	2%	2%
Πίνακας θνησιμότητας	60% του RA90 για άνδρες και 65% του RA90 για γυναίκες	60% του RA90

Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό €360.991 (2019: €98.057) έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα σύμφωνα με την πιο πάνω αναλογιστική εκτίμηση. Το ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως ακολούθως:

	2020	2019
	€	€
Τρέχουσες δαπάνες υπηρεσίας	77,087	65,382
Τόκος στην υποχρέωση	24,795	32,675
Κόστος Προϋπηρεσίας	259,109	-
	360,991	98,057

Κίνηση αποθεματικών προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου αφυπηρέτησης όπως περιλαμβάνεται στα λοιπά στοιχεία παθητικού:

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	1,906,177	1,444,425
Πρόβλεψη για το έτος	360,991	98,057
Αναλογιστική ζημιά/(κέρδος) στην υποχρέωση	446,181	347,517
Πληρωμές ωφελημάτων	(33,270)	(2,674)
Εισφορές μελών	18,099	18,852
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	2,698,178	1,906,177

Η υπολογιζόμενη αναλογιστική θέση στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν ως εξής:

	2020	2019
	€	€
Αξία υποχρεώσεων σχεδίου	2,698,178	1,906,177
Αποθεματικά προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	2,698,178	1,906,177

14. Έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης

	2020	2019
	€	€
Έσοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι από τράπεζες	8,998	28,232
Άλλοι πιστωτικοί τόκοι	31,932	-
Τόκοι από πελάτες	-	247
	40,930	28,479
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	22,361	-
Πάνω σε τραπεζικά παρατραβήγματα	3,544	-
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	11,559	1,945
Διάφορα άλλα έξοδα χρηματοδότησης	124	-
	37,588	1,945

15. Φορολογία

	2020	2019
	€	€
Αμυντική εισφορά	<u>3,658</u>	<u>8,469</u>
Χρέωση έτους	<u>3,658</u>	<u>8,469</u>

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%.

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

16. Μερίσματα

	2020	2019
	€	€
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	<u>7,894</u>	<u>9,651</u>
	<u>7,894</u>	<u>9,651</u>

Τα μερίσματα που λογίζονται ότι πληρώνονται σε πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και λογίζονται κάτοικοι (domiciled) Κύπρου υπόκεινται σε εισφορά για την άμυνα με ποσοστό 17%.

17. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Εξοπλισμός γραφείου	Οχήματα	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	Βιβλία	Σύνολο
	€	€	€	€	€	€
Κόστος						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	96,983	89,734	47,812	86,222	5,401	326,152
Προσθήκες	13,298	10,463	-	21,319	90	45,170
Πωλήσεις	(3,908)	(1,027)	-	-	-	(4,935)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	106,373	99,170	47,812	107,541	5,491	366,387
Προσθήκες	16,768	22,167	-	11,654	637	51,226
Πωλήσεις	-	-	(22,844)	-	-	(22,844)
Χρέωση για απομείωση στην αξία	-	(999)	-	-	-	(999)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	123,141	120,338	24,968	119,195	6,128	393,770
Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	78,967	67,008	32,832	71,660	4,988	255,455
Επιβάρυνση για το έτος	12,282	5,218	4,993	5,174	72	27,739
Επί πωλήσεων	(2,302)	(103)	-	-	-	(2,405)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	88,947	72,123	37,825	76,834	5,060	280,789
Επιβάρυνση για το έτος	10,114	7,203	4,994	6,289	136	28,736
Επί πωλήσεων	-	-	(22,844)	-	-	(22,844)
Χρέωση για απομείωση στην αξία	-	(300)	-	-	-	(300)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	99,061	79,026	19,975	83,123	5,196	286,381
Καθαρή λογιστική αξία						
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	24,080	41,312	4,993	36,072	932	107,389
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	17,426	27,047	9,987	30,707	431	85,598

18. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήση

	Κτίρια €
Κόστος	
Προσθήκες	825,432
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	825,432
Αποσβέσεις	
Επιβάρυνση για το έτος	190,484
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	190,484
Καθαρή λογιστική αξία	
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	634,948

19. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα €
Κόστος	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	14,333
Προσθήκες	2,508
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	16,841
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	16,841
Αποσβέσεις	
Επί πωλήσεων	14,333
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	836
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	15,169
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	836
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	16,005
Καθαρή λογιστική αξία	
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	836
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	1,672

20. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	-	163.902
Μεταφορά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων με βάση το ΔΠΧΑ 9 (Σημ. 23)	-	(163.902)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	-	-

21. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	-	-
Προσθήκες	2,990,387	-
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια	289,693	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	3,280,080	-

	Κόστος		Εύλογη αξία	
	2020	2019	2020	2019
	€	€	€	€
Ομόλογα	2,990,387	-	3,280,080	-
	2,990,387	-	3,280,080	-

Λεπτομέρειες των επενδύσεων είναι ως ακολούθως:

Όνομα	Χώρα συστάσεως	2020	2019
		€	€
Κυβερνητικά ομόλογα	Κυπριακή Δημοκρατία	3,280,080	-
		3,280,080	-

Πώληση χρεογράφων

Κατά την πώληση αυτών των χρεογράφων, κάθε σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό Λοιπών Συνολικών Εσόδων ανακατατάσσεται στα αποτελέσματα.

22. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2020	2019
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	12,342	27,301
Μείον: πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες	(1,071)	-
Εμπορικά εισπρακτέα - καθαρά	11,271	27,301
Προκαταβολές και προπληρωμές	63,898	117,274
Δεδουλευμένα έσοδα	31,500	9,971
Εισπρακτέα από Ευρωπαϊκά Προγράμματα	-	1,043
Άλλα εισπρακτέα	-	216
	106,669	155,805

Η Αρχή δεν κατέχει οποιεσδήποτε εξασφαλίσεις σε σχέση με τα εμπορικά εισπρακτέα.

Κίνηση πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις:

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	-	-
Πρόνοια που αναγνωρίστηκε για επισφαλείς απαιτήσεις	1,071	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	1,071	-

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

23. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	124,777	-
Μεταφορά από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΠΧΑ 9 (Σημ. 20)	-	163,902
Μεταβολή στην εύλογη αξία	(47,267)	(39,125)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	77,510	124,777

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αντιπροσωπεύουν 105.743 Μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €0,10 εκάστη της Bank of Cyprus Holdings Public Ltd.

Οι πιο πάνω μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και Χρηματιστήριο Αξιών Λονδίνου και στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η εύλογη αξία τους ήταν €0.733 ανά μετοχή (2019: €1.18 ανά μετοχή).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είναι εμπορεύσιμες αξίες που εκτιμώνται σε αγοραία αξία στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου σύμφωνα με τις επίσημες τιμές πλειοδότησης του Χρηματιστηρίου. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία επειδή αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στη ροή μετρητών από εργασίες ως μέρος των μεταβολών στο κεφάλαιο κίνησης. Στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καταχωρούνται στα έσοδα εργασιών.

24. Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2020	2019
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	2,199	2,390
Μετρητά στην τράπεζα	5,002	-
Τρεχούμενοι λογαριασμοί	3,553,100	3,880,150
Καταθέσεις προθεσμίας	3,967,518	6,137,854
Συσσωρευμένη πρόβλεψη για απομείωση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(40,449)	-
	<u>7,487,370</u>	<u>10,020,394</u>

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

25. Δανεισμός

	2020	2019
	€	€
Βραχυπρόθεσμα δάνεια		
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 24)	-	5,522
	<u>-</u>	<u>5,522</u>

26. Υποχρεώσεις από μισθώσεις

	2020 €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	-
Προσθήκες	825,432
Αποπληρωμές	(198,000)
Τόκος	22,361
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	649,793

	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων	Τόκοι	Κεφάλαιο
	2020 €	2020 €	2020 €
Εντός ενός έτους	201,960	16,984	184,976
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	481,978	17,161	464,817
	<u>683,938</u>	<u>34,145</u>	<u>649,793</u>

Όλες οι υποχρεώσεις μισθώσεων είναι εκφρασμένες σε Ευρώ.

Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από μισθώσεις είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς.

27. Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις

	Προβλέψεις για συντάξεις €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2019	1,444,425
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	98,057
Πληρωμές ωφελημάτων	(2,673)
Εισφορές μελών	18,853
Αναλογιστική ζημιά	347,517
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	1,906,179
Ποσό που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους	360,991
Πληρωμές ωφελημάτων	(33,270)
Εισφορές μελών	18,098
Αναλογιστική ζημιά	446,180
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	2,698,178

28. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2020	2019
	€	€
Εμπορικοί πιστωτές	44,257	27,205
Προκαταβολές πελατών	1,918	454
Κοινωνικές ασφαλίσσεις και άλλοι φόροι	453	-
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	13,600	1,805
Επιστροφή χορηγίας για εκπαίδευση προσωπικού	793	5,409
Οφειλόμενα έξοδα	30,069	15,693
Άλλοι πιστωτές	61,118	49,040
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	7,894	9,651
	160,102	109,257

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

29. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2020	2019
	€	€
Προκαταβολές πελατών	2,076,009	2,073,216
	2,076,009	2,073,216

30. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2020	2019
	€	€
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	-	2,991
	-	2,991

31. Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής

Με την πρόσφατη και ταχεία εξέλιξη της πανδημίας της νόσου του Κορωνοϊού (COVID-19) η παγκόσμια οικονομία εισήλθε σε μια περίοδο πρωτοφανούς κρίσης στον τομέα της περιθάλψης της υγείας, η οποία έχει προκαλέσει σημαντική παγκόσμια αναστάτωση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την καθημερινή ζωή.

Πολλές χώρες έχουν υιοθετήσει έκτακτα και δαπανηρά μέτρα περιορισμού. Ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από εταιρείες και οργανισμούς να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές

τους δραστηριότητες. Οι κυβερνήσεις έχουν εφαρμόσει περιορισμούς στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Βιομηχανίες όπως ο τουρισμός, η φιλοξενία και η ψυχαγωγία έχουν διαταραχθεί άμεσα από αυτά τα μέτρα. Άλλες βιομηχανίες, όπως οι κατασκευαστικές και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, έχουν επίσης επηρεαστεί έμμεσα.

Στην Κύπρο, στις 15 Μαρτίου 2020, το Υπουργικό Συμβούλιο σε έκτακτη συνεδρίαση ανακοίνωσε ότι η Κύπρος εισέρχεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λαμβάνοντας υπόψη την αβέβαιη κατάσταση όπως εξελισσόταν καθημερινά, την αυξανόμενη εξάπλωση του COVID-19 και τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με την πανδημία.

Για το σκοπό αυτό, έκτοτε λήφθηκαν ορισμένα μέτρα από την Κυπριακή Δημοκρατία, για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της οικονομικής επιβίωσης των εργαζομένων, των επιχειρήσεων, των ευάλωτων ομάδων και της οικονομίας γενικότερα.

Έχουν εφαρμοστεί νέοι κανονισμοί εισόδου στη χώρα για την προστασία του πληθυσμού από την περαιτέρω εξάπλωση της ασθένειας, που απαιτούν εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων για την είσοδο ατόμων στην Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιπρόσθετα, ένας σημαντικός αριθμός ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας, είχε παραμείνει κλειστός για ορισμένη περίοδο ενώ μια σειρά μέτρων εγκλεισμού, όπως η απαγόρευση των περιττών μετακινήσεων και η αναστολή λειτουργίας των εταιρειών λιανικής (υπό ορισμένες εξαιρέσεις), εφαρμόστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τα μέτρα αναθεωρούνταν συνεχώς (αίρονταν ή ενισχύονταν) από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά τη διάρκεια του έτους λαμβάνοντας υπόψη την επιδημιολογική κατάσταση της χώρας.

Στόχος αυτών των μέτρων δημόσιας πολιτικής ήταν να περιορίσουν την εξάπλωση του COVID-19 και έχουν συντελέσει σε μικρή διαταραχή στη λειτουργία της Αρχής.

Παράλληλα, κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Κυπριακής Δημοκρατίας, εισήγαγαν διάφορα σχέδια χρηματοδοτικής στήριξης για αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Η Αρχή δεν έχει υποβάλει αίτηση για τέτοια κρατική βοήθεια. Οι λεπτομέρειες όλων των σχεδίων που ενδέχεται να είναι διαθέσιμα Αρχή και η περίοδος κατά την οποία θα παραμείνουν διαθέσιμα εξελίσσονται συνεχώς και παραμένουν υπό αβεβαιότητα.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν όμως να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα λόγω του ρυθμού επέκτασης της πανδημίας και του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα. Οι τρέχουσες προσδοκίες και εκτιμήσεις της Διεύθυνσης μπορεί να διαφέρουν από τα πραγματικά αποτελέσματα.

Η Διεύθυνση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Αρχή και έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει σημαντική επίπτωση στη κερδοφορία της Αρχής. Η πανδημία COVID-19 δεν είχε άμεσο ουσιαστικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Αρχής.

Η Διεύθυνση της Αρχής πιστεύει ότι λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της στο τρέχον επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Η Διεύθυνση θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά την κατάσταση και θα εκτιμήσει την ανάγκη σε περίπτωση που η περίοδος διαταραχής παρατείνεται.

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου είναι οργανισμός δημόσιου δικαίου ο οποίος ιδρύθηκε στην Κύπρο σύμφωνα με τον Νόμο N.122 (I) του 2003.

Οι πιο κάτω συναλλαγές έγιναν με συνδεδεμένα μέρη:

32.1 Αμοιβή Συμβούλων

Η αμοιβή των Μελών και άλλων σημαντικών μελών της Διεύθυνσης ήταν ως εξής:

	2020	2019
	€	€
Αμοιβή Συμβούλων υπό εκτελεστική ιδιότητα	<u>261,690</u>	<u>261,098</u>
	<u>261,690</u>	<u>261,098</u>

33. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Αρχής σε σχέση με τις δραστηριότητες της. Με βάση νομική συμβουλή, τα Μέλη πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής υπεράσπιση έναντι οποιασδήποτε επιδιωκόμενης απαίτησης και δεν αναμένουν ότι η Αρχή θα υποστεί οποιαδήποτε ζημιά. Ως εκ τούτου δεν έγινε πρόβλεψη σχετικά με το θέμα αυτό σ' αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

34. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

	2020	2019
	€	€
Εντός ενός έτους	<u>352,731</u>	<u>318,620</u>
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	<u>123,918</u>	<u>46,817</u>
	<u>476,649</u>	<u>365,437</u>

35. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Ανάλογα με τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορωνοϊού (COVID-19) και τη συνεχιζόμενη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Αρχή ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα και περιορισμένη ρευστότητα και να αναγνωρίσει απομειώσεις στα περιουσιακά της στοιχεία το 2021. Ο ακριβής αντίκτυπος στις δραστηριότητες της Αρχής το 2021 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 83 και 85

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σελίδα	2020 €	2019 €
Εισοδήματα			
Ετήσια τέλη		2,040,582	2,015,577
Τέλη παροχής υπηρεσιών		160,876	181,687
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης			
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης		69,644	126,346
		2,271,102	2,323,610
Λειτουργικά έξοδα			
Έξοδα διοίκησης	127	(2,197,280)	(1,808,498)
		73,822	515,112
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης			
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		-	(2,530)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		(699)	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		(40,449)	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων		(1,071)	-
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		(47,267)	(39,125)
Πλεόνασμα/πλεόνασμα από εργασίες		(15,664)	473,457
Έσοδα χρηματοδότησης	128	40,930	28,479
Έξοδα χρηματοδότησης	128	(37,588)	(1,945)
Καθαρό πλεόνασμα/κέρδος για το έτος πριν τη φορολογία		(12,322)	499,991

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	2020	2019
	€	€
Έξοδα διοίκησης		
Αμοιβή μελών	261,690	261,098
Μισθοί προσωπικού	647,334	568,022
Ωφελήματα σε είδος	-	20
Κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ.	111,966	104,973
Ιατροφαρμακευτικά ταμεία - Γενικό Σύστημα Υγείας	23,323	14,121
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος	360,991	98,057
Ενοίκια	-	163,280
Έξοδα κοινόχρηστων χώρων	-	1,393
Δώρα και διαφημιστικά	-	1,776
Δημοτικοί φόροι	1,000	-
Ηλεκτρισμός	14,207	16,812
Καθαριότητα και υδατοπρομήθεια	33,124	24,123
Ασφάλιστρα	1,841	2,085
Επιδιορθώσεις και ανακαινίσεις	4,082	9,373
Διάφορα έξοδα	547	776
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	2,553	2,159
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	5,436	6,723
Συνδρομές και εισφορές	16,730	33,618
Συντήρηση εξοπλισμού	4,778	5,113
Εκπαίδευση προσωπικού	48,767	30,290
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή	10,675	7,380
Έξοδα πιστοποίησης εγγράφων	-	3,287
Αμοιβή ελεγκτών	3,083	3,497
Δικηγορικά έξοδα	17,445	6,105
Άλλα επαγγελματικά δικαιώματα	38,460	11,630
Χαρτόσημα	-	583
Πρόστιμα	101	85
Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	5,085	23,821
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	-	124
Μη επιστρεπτέο ΦΠΑ	83,446	70,046
Φιλοξενία	3,327	6,532
Έξοδα οχημάτων	8,440	52,879
Μεταφορικά	4,016	840
Έξοδα συμβουλευτικών υπηρεσιών	220,609	191,155
Ανακοινώσεις - Δημοσιεύσεις	7,148	8,162
Διάφορα επιδόματα και έξοδα παραστάσεων	20,910	20,910
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων	15,270	26,700
Έξοδα εκδηλώσεων	840	1,625
Ενοίκιο χώρου στάθμευσης	-	750
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	836	836
Απόσβεση περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης	190,484	-
Αποσβέσεις	28,736	27,739
	2,197,280	1,808,498

ΕΣΟΔΑ/ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	2020	2019
	€	€
Έσοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι από τράπεζες	8,998	28,232
Τόκοι από κρατικά ομόλογα	31,932	-
Τόκοι από πελάτες	-	247
	<u>40,930</u>	<u>28,479</u>
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	22,361	-
Πάνω σε τραπεζικά παρατραβήγματα	3,544	-
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	11,559	1,945
Διάφορα άλλα έξοδα χρηματοδότησης	124	-
	<u>37,588</u>	<u>1,945</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Έσοδα €	Ποσοστό	Αμυντική Εισφορά € σεντ
ΤΟΚΟΙ			
Τόκοι από κρατικά ομόλογα για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	31,932	3%	957,96
Τόκοι από τράπεζες για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	<u>8,998</u>	30%	<u>2.699,40</u>
	<u>40,930</u>		<u>3.657,36</u>
Μείον: εισφορά που αποκόπηκε στην πηγή			<u>(3.657,36)</u>
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ			<u>-</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σελίδα	€	€
Ζημιά ως η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	126		(12,322)
Πλέον:			
Αποσβέσεις		220,056	
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		47,267	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		699	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		40,449	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων		1,071	
Πρόστιμα		101	
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις		22,361	
			332,004
			319,682
Μείον:			
Πιστωτικοί τόκοι		40,930	
Καταβολές μισθωμάτων περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης		198,000	
Άλλα έσοδα που δεν φορολογούνται		80,752	
			(319,682)
Καθαρό φορολογητέο κέρδος έτους			<u><u>-</u></u>

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

2020

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διευθυντής Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Δρ. Χρίστος Τρίαρος (μέχρι 18/12/2020)

Σταύρος Σταυρινός (από 22/12/20)

Διευθυντής Λειτουργίας και Προσωπικού

Eur Ing Γιώργος Ασιήκαλης

ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Κούσιος Κορφιώτης Παπαχαράλαμπος ΔΕΠΕ

Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Nexia Rojiadjis

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Κοινοπραξία Nexia Rojiadjis και Joannides + Co Ltd

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγκεκριμένοι Ελεγκτές

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ευαγγελίστριας 68,
CY-2057 Στρόβολος
Λευκωσία
Κύπρος

Τ.Θ. 25036
CY-1306 Λευκωσία,
Κύπρος

Τηλέφωνο: **+357 22 277 000**

Τηλεομοιότυπο: **+357 22 611 666**

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **mail@dsm.org.cy**

Ιστοσελίδα: **www.dsm.org.cy**

Μέλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνοτομογραφίες	134
Σχεδιαγράμματα-Πίνακες	135
1. Πρόλογος από τον Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	136
2. Αποστολή και στόχοι του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	137
3. Περιγραφή των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ κατά το έτος 2020	137
4. Οργάνωση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	139
5. Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους/ Ερευνητικά Έργα	141
6. Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (MED-TSO)	145
7. Διεθνείς διασυνδέσεις	145
8. Διαχείριση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας	146
9. Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς	149
10. Λειτουργία συστήματος	152
11. Δεδομένα ανάπτυξης συστήματος παραγωγής/μεταφοράς	156
12. Ανάπτυξη συστήματος μεταφοράς	158
13. Έργα και δραστηριότητες του ΔΣΜΚ	161
14. Στοιχεία λειτουργίας συστήματος παραγωγής/μεταφοράς	162
15. Αξιοπιστία συστήματος	166
16. Προϋπολογισμός ΔΣΜΚ	168
17. Οικονομικές καταστάσεις	169

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
ΔΠΑΣΜ	Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς
ΕΚΕΕ	Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας
ΕΠ	Εγγυήσεις Προέλευσης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εφ.ΚΕΕ	Εφεδρικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας
ΗΜ ΕΠ	Ηλεκτρονικό Μητρώο Εγγύησης Προέλευσης
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός
ΚΑΗ	Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΚΜΔ	Κανόνες Μεταφοράς & Διανομής
ΜΕΚ	Μηχανή Εσωτερικής Καύσης
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΣΕΚΑΗ	Συμβουλευτική Επιτροπή Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΣΗΘΥΑ	Συμπαγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΣΤΗΔΕ	Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας
ΤΚΚ	Τουρκοκυπριακή Κοινότητα
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΑΙΒ	Σύνδεσμος Εκδοτών Ευρώπης (Πιστοποιητικών Εγγύησης Προέλευσης)
CGM	Κοινό Μοντέλο Δικτύου (Common Grid Model)
ΕΗ	Electronic Highway
EIC	Κωδικοί Αναγνώρισης Ηλεκτρισμού (Electricity Identification Codes)
ENTSO-E	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό
EECS	Ευρωπαϊκό Πρότυπο Ενεργειακής Πιστοποίησης (European Energy Certificate Standard)
ESG	Ομάδα Ηλεκτρισμού (Electricity Scheme Group)
HVDC	Διασυνδέσεις Ψηλής Τάσης Συνεχόμενου Ρεύματος
GOs	Πιστοποιητικά Εγγύησης Προέλευσης
GSG	Ομάδα Αερίου (Gas Scheme Group)
SRSS	Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της ΕΕ (Structure Reforms Support Service)
Med-TSO	Σύνδεσμος Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς
MMS	Λογισμικό Λειτουργίας Αγοράς (Market Management Software)
MVA	Μεγαβολταμπέρ
MW	Μεγαβάτ
MWh	Μεγαβατώρες
ROC	Περιφερειακά Κέντρα Λειτουργίας (Regional Operation Centres)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΠΙΝΑΚΕΣ

Σχεδιαγράμματα

Σχ. 1	Βασικό οργανόγραμμα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	139
Σχ. 2	Μηνιαία διαχείριση ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2020	147
Σχ. 3	Παρουσίαση πληροφοριών αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος για το 2019, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς του προμηθευτή ΑΗΚ, περίοδος 1 Ιουλίου 2020-30 Ιουνίου 2021	148
Σχ. 4	Ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ επί της συνολικής παραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου για το έτος 2020	149
Σχ. 5	Σχέδια δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση	152
Σχ. 6	Μέγιστη διείσδυση αιολικής ηλεκτροπαραγωγής	154
Σχ. 7	Εγκεκριμένη πρόβλεψη ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) 2020-2029	156
Σχ. 8	Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) 2020-2029	157
Σχ. 9	Υφιστάμενη κατάσταση (Ιανουάριος 2021) στο Σύστημα Μεταφοράς/Παραγωγής	160
Σχ. 10	Ροή Ηλεκτρικής Ενέργειας και υπολογισμός απωλειών στο Σύστημα Μεταφοράς	162
Σχ. 11	Ημερήσια διακύμανση μέγιστης και ελαχίστης παραγωγής ισχύος κατά το 2020	164
Σχ. 12	Καμπύλες διάρκειας συνολικής παραγωγής του Συστήματος Μεταφοράς για τα έτη 2010, 2015, 2017, 2018, 2019 και 2020	165
Σχ. 13	Σύνολο βλαβών παραγωγής για το 2020 που συνοδεύτηκαν με αποσύνδεση φορτίου	166
Σχ. 14	Σύγκριση βλαβών μεταφοράς 2019 και 2020	167

Πίνακες

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	Αιτήσεις σύνδεσης καταχωρημένες στο μητρώο αιτήσεων του ΔΣΜΚ την 31 Δεκεμβρίου 2020	150
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	Διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2019-2020	163

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το 2020 ήταν ακόμα μια χρονιά σημαντικών γεγονότων και εξελίξεων μέσα σε συνθήκες πρόκλησης στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, που έχουν κυρίως προκύψει ως αποτέλεσμα των προσπαθειών που καταβάλλονται για υλοποίηση του κορυφαίου έργου της Αγοράς Ηλεκτρισμού καθώς και του διορισμού νέου Διευθυντή ΔΣΜΚ.

Ο ΔΣΜΚ ενεργώντας στα πλαίσια των προνοιών του Νόμου και των Κανονισμών κατά το 2020 έχει κατακυρώσει το Διαγωνισμό για την αγορά του λογισμικού της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού με στόχο τη λειτουργία της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού περί τα τέλη 2021. Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω σημειώνεται ότι από την 1η Σεπτεμβρίου 2017 η Κύπρος βρίσκεται σε κατάσταση μεταβατικής ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού στη βάση σύναψης διμερών συμβολαίων μεταξύ παραγωγών και προμηθευτών, γεγονός που επέτρεψε την ένταξη του πρώτου ιδιώτη Προμηθευτή το Δεκέμβριο 2020.

Όσον αφορά τη λειτουργία του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου, επισημαίνεται ότι αυτή κινήθηκε σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα ασφάλειας, αξιοπιστίας παρά τις αντίξοες συνθήκες της πανδημίας και του παρατεταμένου καύσωνα. Κατά τη διάρκεια της θερινής Περιόδου 2020 υπήρξε ασφαλής επάρκεια στην παραγωγή, που έχει καλύψει χωρίς προβλήματα τη μέγιστη αιχμική ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας του μέρους του Ηλεκτρικού Συστήματος εντός των ελεύθερων περιοχών που ανήλθε μέγιστα στα 1160 MW. Σε συνάρτηση με την αιχμική ζήτηση σημειώνεται ότι η συνολική εγκατεστημένη συμβατική ικανότητα παραγωγής ισχύος του Ηλεκτρικού Συστήματος ανέρχεται στα 1.478 MW. Η συνολική παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια ανήλθε κατά το 2020 στις 4.807.110 MWh και σε σύγκριση με το 2019 σημείωσε μείωση της τάξης του 6%.

Κατά τη διάρκεια του 2020 συνεχίστηκε η ένταξη εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) με την εγκατεστημένη ισχύ τους να φθάνει περί τα τέλη του 2020 τα 398,7 MW (157,5 MW αιολικά, 229,1 MW φωτοβολταϊκά και 12,1 MW βιομάζα). Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ανήλθε στις 561,004 MWh, που αντιστοιχεί με το 11,7% επί της συνολικής παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, αναμένεται η διείσδυση ΑΠΕ να αυξηθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια. Η μεγάλη αύξηση στη διείσδυση ΑΠΕ στο μικρό και απομονωμένο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου, παρόλο που είναι επιθυμητή και αναγκαία, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ισορροπημένο, έτσι που να μην επηρεάζεται η ασφαλής, αξιόπιστη και οικονομική λειτουργία του Ηλεκτρικού Συστήματος.

Στα πλαίσια της όλης συντονισμένης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού προς τους καταναλωτές, ο ΔΣΜΚ λειτουργεί το Ηλεκτρικό Σύστημα κατά τον πιο οικονομικό τρόπο κάτω από συνθήκες ασφάλειας και αξιοπιστίας, με τις πιο αποδοτικές μονάδες του Συστήματος Παραγωγής να αξιοποιούνται στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Σταύρος Σταυρινός

Διευθυντής

Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η λειτουργία ενός αποδοτικού, συντονισμένου, ασφαλούς, αξιόπιστου και οικονομικά βιώσιμου Συστήματος Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητάς του να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, αποτελούν βασική αρμοδιότητα του ΔΣΜΚ.

Η δεύτερη βασική αρμοδιότητα του ΔΣΜΚ είναι η διαχείριση της εμπορίας του ηλεκτρισμού σε ανταγωνιστικό περιβάλλον και η διασφάλιση της πρόσβασης των παραγωγών ηλεκτρισμού στο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά το 2020 ο ΔΣΜΚ συνέχισε να εργάζεται εντατικά για δημιουργία της αναγκαίας υποδομής ώστε να μπορέσει να ασκήσει την αρμοδιότητα αυτή με την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος λογισμικού και υλισμικού για Λειτουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού (MMS). Ο ΔΣΜΚ ολοκλήρωσε την αξιολόγηση των σχετικών προσφορών και κατακύρωσε την προσφορά στην SAS Grid Solutions, η οποία αποτελεί θυγατρική της GEC.

Με στόχο ένα αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρισμού, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, η Διεύθυνση Λειτουργίας επικεντρώθηκε στην ομαλή λειτουργία του Συστήματος, την αποκατάσταση βλαβών και την υπερπήδηση προβλημάτων και βλαβών στο Σύστημα Παραγωγής/Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Με βάση τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ 03/2019, ο ΔΣΜΚ έθεσε σε διαβούλευση το Προσχέδιο Ενοποιημένης Έκδοσης 2.2.0 των Κανόνων Αγοράς για ένταξη των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού. Ακολούθως, δημοσιοποίησε τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και υπέβαλε την Ενοποιημένη Έκδοση στη ΡΑΕΚ για έγκριση.

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΣΜΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020

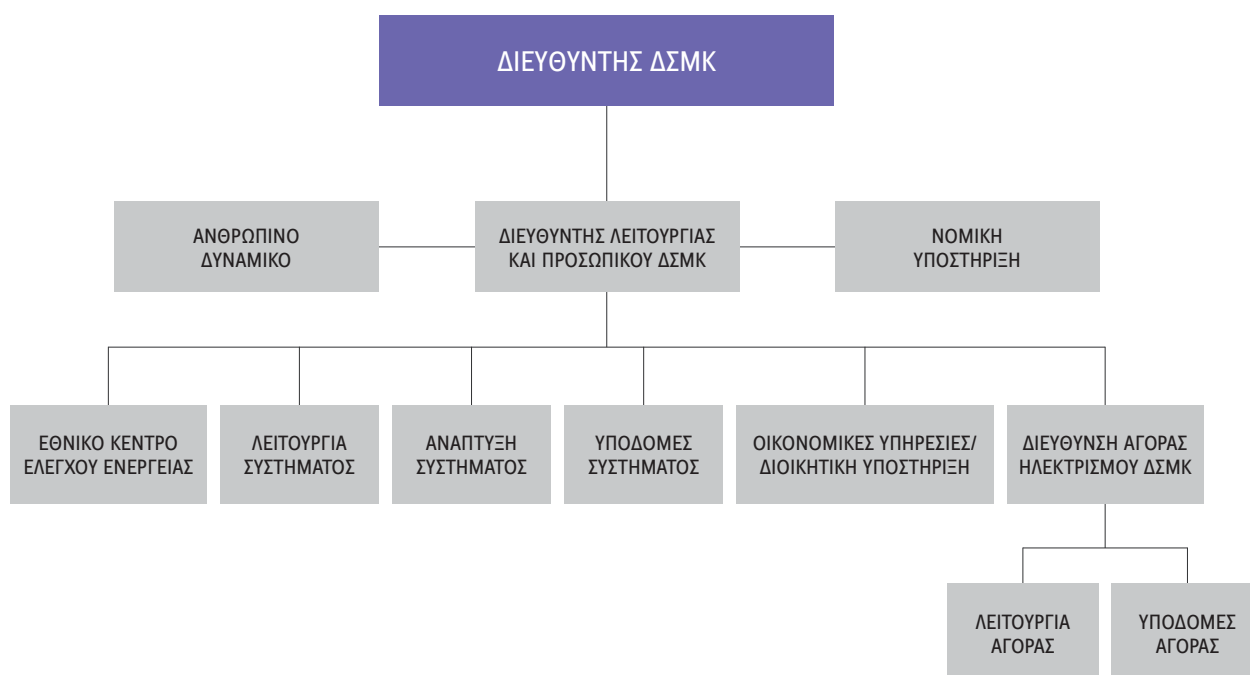
Σε αντίθεση με τα προηγούμενα δύο χρόνια, οι συνθήκες καύσιμα και οι εξαιρετικά ψηλές θερμοκρασίες που επικράτησαν κατά την καλοκαιρινή περίοδο συνέργησαν ώστε να σημειωθεί ρεκόρ όλων των εποχών στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας. Η προηγούμενη μέγιστη ζήτηση των 1130 MW, που είχε σημειωθεί το 2010, ξεπεράστηκε κατά 30 MW και έφθασε στα 1160 MW, παρόλο που, λόγω της πανδημίας COVID-19, τα περισσότερα τουριστικά ξενοδοχεία παρέμειναν κλειστά ακόμα και κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Οι διεργασίες για Λειτουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού συνεχίστηκαν με εντατικούς ρυθμούς για υλοποίηση του Έργου και κράτησαν το προσωπικό σε πλήρη απασχόληση.

Πιο κάτω παρατίθενται οι κύριες δραστηριότητες του ΔΣΜΚ κατά το 2020:

- Εκπαίδευση νέου προσωπικού του ΕΚΕΕ για ανάληψη καθηκόντων Υπεύθυνου Μηχανικού Βάρδιας.
- Εκπαίδευση προσωπικού στο αντικείμενο της εργασίας του για βελτίωση της παραγωγικότητας.
- Ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-e).
- Ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (Med-TSO).
- Διαχείριση διακοσίων εβδομήντα οκτώ (278) αιτήσεων από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για τη διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.
- Ετοιμασία προγραμμάτων συντήρησης μονάδων παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής.
- Πρόγνωση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής επί καθημερινής βάσεως για σωστό καταρτισμό του προγράμματος παραγωγής της επόμενης μέρας.
- Διεξαγωγή μελετών ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος.
- Διεξαγωγή μελετών ανάλυσης συστήματος για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων που περιλαμβάνουν την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του 2020 και την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής.
- Μελέτη αιτήσεων για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής.
- Πρόβλεψη της μέγιστης ηλεκτρικής ισχύος για την περίοδο 2020-2029.
- Εγκαθίδρυση ενός νέου Υποσταθμού Μεταφοράς.
- Στα πλαίσια εργασιών αναβάθμισης ενός Υποσταθμού Μεταφοράς έγινε αντικατάσταση ενός (1) μετασχηματιστή.
- Ετοιμασία του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για την περίοδο 2020-2029.
- Άρχισε η αποξήλωση Επαγωγέων Μέσης Τάσης από παλιό υποσταθμό.
- Χρήση του δυναμικού μοντέλου του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου για μελέτες ευστάθειας του συστήματος.
- Λειτουργία του ΣΤΗΔΕ στα Συστήματα Παραγωγής/Μεταφοράς.
- Εννιά (9) κυκλώματα Μεταφοράς και οκτώ (8) κυκλώματα παραγωγής στην περιοχή Βασιλικού/Μονής, αναβαθμίστηκαν, ενεργοποιήθηκαν και μετονομάστηκαν στα πλαίσια εφαρμογής του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.
- Κατακυρώθηκε ο Διαγωνισμός για υλοποίηση του έργου «Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού» με βάση το μοντέλο Αγοράς που αποφασίστηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- Έγινε συντονισμός ενεργειών για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Συνεχίστηκε η διεξαγωγή Μελέτης για επανασχεδιασμό του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου, σε συνεργασία με τον ΔΣΔ και τον ΙΣΜ, κατόπιν εντολών της ΡΑΕΚ.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σχ. 1 - Βασικό οργανόγραμμα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

4.1 Προσωπικό ΔΣΜΚ

Κατά το 2020 αφυπηρέτησε ένα μέλος του προσωπικού του ΔΣΜΚ και παραιτήθηκε άλλο ένα. Ο ΔΣΜΚ, μετά τη συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, για εξαίρεση από τις πρόνοιες των περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στο Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμων του 2013 έως 2015, πλήρωσε μέσω της ΑΗΚ, δύο (2) κενές θέσεις Βοηθού Μηχανικού Βάρδιας στο ΕΚΕΕ.

Τον Δεκέμβριο του 2020 το Προσωπικό του ΔΣΜΚ με εγκεκριμένη δύναμη 78 ατόμων, αριθμούσε πενήντα δύο (52) άτομα μόνιμου προσωπικού, τοποθετημένα στον ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ, τέσσερις (4) Συμβούλους και μια (1) καθαρίστρια με αγορά υπηρεσιών.

4.2 Εκπαίδευση

Κατά τη διάρκεια του 2020 το προσωπικό του ΔΣΜΚ εκπαιδεύτηκε παρακολουθώντας σεμινάρια και συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, που διοργανώθηκαν από διάφορους φορείς στην Κύπρο.

- Τρεις Λειτουργοί του λογιστηρίου παρακολούθησαν τα Basic IFRS Workshops.

- Λειτουργός της Αγοράς συμμετείχε στο σεμινάριο της ΟΕΒ με θέμα: «Guarantees of Origin (GOs) in the liberalized electricity market».
- Λειτουργός Λογιστηρίου συμμετείχε στο σεμινάριο του ΣΕΛΚ 5/2020 με θέμα: «Βασικές αρχές του ΦΠΑ, με αναφορά στην Νομοθεσία ΦΠΑ και παραπομπή σε ερμηνευτικές εγκυκλίους του Τμήματος Φορολογίας»
- Δύο Λειτουργοί Λογιστηρίου συμμετείχαν σε σεμινάριο με θέμα: «Κοινωνικές Ασφαλίσεις στις Κυπριακές Επιχειρήσεις».
- Η Λειτουργός Νομικών Υπηρεσιών παρακολούθησε την διαδικτυακή εκπαίδευση για τον Περί του Δικαιώματος Πρόσβασης σε Πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα Νόμο του 2017.
- Λειτουργοί του ΔΣΜΚ παρακολούθησαν το διαδικτυακό σεμινάριο «Stress Management».

5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ/ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

5.1 Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E - European Network of Transmission System Operators-Electricity)

Ο ΔΣΜΚ συμμετείχε συνολικά σε είκοσι δύο (22) συνεδρίες Επιτροπών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E). Συγκεκριμένα, ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε, με φυσική παρουσία, σε μία (1) συνεδρία της Επιτροπής Λειτουργίας Συστήματος και μια (1) συνεδρία της Νομικής Ρυθμιστικής Ομάδας. Επίσης συμμετείχε σε εργαστήρι της Ομάδας Εργασίας «Economic Framework».

Λόγω πανδημίας δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθούν άλλα ταξίδια και έτσι οι ακόλουθες συνεδρίες έγιναν διαδικτυακά. Δύο (2) συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης, τέσσερις (4) συνεδρίες της Επιτροπής Λειτουργίας Συστήματος, πέντε (5) συνεδρίες της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος, τέσσερις (4) συνεδρίες της Επιτροπής Αγοράς και πέντε (5) συνεδρίες της Ομάδας Εργασίας «Economic Framework».

Λειτουργός του ΔΣΜΚ συμμετείχε διαδικτυακά στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα CIM/CGMES Standards. Επίσης Λειτουργός του ΔΣΜΚ συμμετείχε στη συντακτική ομάδα της ετήσιας έκθεσης αναφοράς και σύγκρισης του επιπέδου διατιμήσεων σε κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν τη Γενική Συνέλευση του ENTSO-e

Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν τη Γενική Συνέλευση του ENTSO-e κατά το 2020 ήταν:

- Ο Προϋπολογισμός ENTSO-e και πλάνο εργασιών για το επόμενο έτος.
- Η Κυβερνοεπίθεση στα συστήματα του ENTSO-e.
- Οι επιπτώσεις της πανδημίας κορωνοϊού «COVID-19» στα Συστήματα Ηλεκτρισμού.
- Η Εφαρμογή των προνοιών των Κανονισμών/Οδηγιών του Πακέτου «Καθαρή ενέργεια για όλους», όπως οι διαδικασίες για τις «Ζώνες Προσφοράς» (Bidding Zones), ο καθορισμός των Περιφερειών Λειτουργίας του Συστήματος (SOR) και η μετεξέλιξη των «Περιφερειακών Συντονιστών Ασφάλειας» (RSC) σε «Περιφερειακά Συντονιστικά Κέντρα» (RCC).
- Το Διενωσιακό Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δικτύων 2020 (TYNDP 2020), και προετοιμασίες για τα σενάρια για το Διενωσιακό Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Δικτύων 2022.
- Η πρόοδος του Έργου «Κοινό Μοντέλο Δικτύου» (CGM).
- Η συνεργασία ΔΣΜ-ΔΣΔ (TSO-DSO).
- Η Έρευνα και Καινοτομία στον ENTSO-e.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Ανάπτυξης Συστήματος

Κατά το έτος 2020 ο ΔΣΜΚ συμμετείχε σε πέντε συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ηλεκτρικής ενέργειας καθώς επίσης και σε τρεις συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για την ανάλυση του δικτύου της Ανατολικής Ευρώπης. Όλες οι συναντήσεις έγιναν μέσω τηλεδιάσκεψης.

Πέραν της συμμετοχής στα πλαίσια των εργασιών των προαναφερόμενων Ομάδων Εργασίας, ο ΔΣΜΚ υποβάλλει δεδομένα, αξιολογεί μελέτες, οι οποίες γίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών (ENTSO-E), συμμετέχει σε ψηφίσματα και παρακολουθεί τα αποτελέσματα των μελετών δεκαετούς ανάπτυξης του ευρωπαϊκού συστήματος σε σχέση με τις διεθνείς διασυνδέσεις που αφορούν στο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Αγοράς (Market Committee)

Λειτουργοί του ΔΣΜΚ συμμετείχαν σε τέσσερις (4) διαδικτυακές τακτικές συνεδρίες της Επιτροπής Αγοράς του ENTSO-e. Κύρια θέματα των συναντήσεων, πέραν της εσωτερικής διακυβέρνησης και εξωτερικής πολιτικής, ήταν η εφαρμογή της κατευθυντήριας Οδηγίας Εξισορρόπησης Ηλεκτρικής Ενέργειας, οι ζώνες υποβολής προσφορών και ο τρόπος υπολογισμού των τοπικών Τιμών Αγοράς, η κατανομή της δυναμικότητας εξισορρόπησης και η διαχείριση της συμφόρησης, η διάθεση δεδομένων στην πλατφόρμα για την διαφάνεια πληροφόρησης του ENTSO-e, η ανταλλαγή δεδομένων με τον ACER και τα νέα δεδομένα που απορρέουν λόγω BREXIT.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συμμετείχε μέσω λειτουργών του, σε πέντε (5) τακτικές συνεδρίες (μια (1) στις Βρυξέλλες και τέσσερις (4) διαδικτυακά) και σε ένα (1) Εργαστήριο (στις Βρυξέλλες) της Ομάδας Εργασίας "Οικονομικό Πλαίσιο" της Επιτροπής Αγοράς του ENTSO-e. Στο πλαίσιο αυτών των συναντήσεων, συζητήθηκαν μεταξύ άλλων, θέματα σχετικά με την τομεακή σύζευξη, τη διαχείριση των εσόδων της συμφόρησης, το κόστος των απωλειών των διασυνδέσεων, τη χρηματοδότηση των διαχειριστών συστημάτων και τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στα έσοδα τους, καθώς και τη δια-διζωνική τιμολόγηση.

Ακόμα, ο ΔΣΜΚ συμμετείχε μέσω λειτουργού του στη συντακτική ομάδα της ετήσιας έκθεσης αναφοράς και σύγκρισης του επιπέδου διατιμήσεων σε κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Λειτουργίας Συστήματος

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει, ανάμεσα και σε άλλες Επιτροπές, στην Επιτροπή Λειτουργίας Συστήματος της ENTSO-e η οποία πραγματεύεται θέματα που άπτονται της ασφαλούς και αποδοτικής λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ηλεκτρικού Δικτύου. Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή το 2020 ήταν:

- Παρακολούθηση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στα ηλεκτρικά συστήματα της Ευρώπης και των ενεργειών αντιμετώπισής τους από τους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς.
- Ετοιμασία εκθέσεων και μελετών βάσει των Κατευθυντήριων Γραμμών για την Λειτουργία του Συγχρονισμένου Συστήματος της Ευρώπης (EK 2017/1485).
- Εφαρμογή των προνοιών των ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών για τον τομέα του ηλεκτρισμού βάσει του πακέτου «Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους».
- Περαιτέρω προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω των Περιφερειακών Συντονιστών Ασφαλείας (RSC) και προετοιμασίες για τη μετάβαση σε Περιφερειακά Συντονιστικά Κέντρα (RCC) βάσει του EK 2019/943.
- Δημιουργία Βασικού Κοινού Μοντέλου Δικτύου (CGM).
- Ετοιμασία νέων Κανόνων Δικτύου (π.χ. για την Κυβερνοασφάλεια).
- Ετοιμασία Περιφερειακών Σεναρίων Κρίσης Ηλεκτρικής Ενέργειας βάσει του EK 2019/941.

- Στρατηγική συνεργασία Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς και Διανομής (TSO-DSO).
- Καθορισμός παραμέτρων για τη διασυνδεδεμένη υποστήριξη της συχνότητας μέσω διασυνδέσεων συνεχούς ρεύματος υψηλής τάσης (HVDC).
- Συμβάντα στο συγχρονισμένο δίκτυο της ηπειρωτικής Ευρώπης.

5.2 Συμμετοχή στις εργασίες του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB)

Προσωπικό του ΔΣΜΚ έλαβε μέρος στις γενικές συνελεύσεις της AIB στις 20/03, 19/06, 25/09 και 27/11, καθώς και τις συναντήσεις της μονάδας EECS και της ομάδας ESG. Όλες οι συναντήσεις λόγω της πανδημίας διεκπεραιώθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης ενώ τα ψηφίσματα μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

Εργασίες που ολοκληρώθηκαν όσον αφορά την αλλαγή της δομής του Οργανισμού:

- Το νέο πρότυπο EECS υποστηρίζει περισσότερο από έναν φορέα ενέργειας.
- Έχουν οριστεί και είναι ήδη σε λειτουργία νέες ομάδες (groups) και μονάδες (units) π.χ. η ομάδα φυσικού αερίου GSG.
- Προσαρμόστηκε το Καταστατικό της AIB στη νέα δομή του Οργανισμού.
- Συστάθηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, του οποίου οι αποφάσεις πλέον αναρτούνται στην ιστοσελίδα της AIB.
- Τα μηνιαία στατιστικά των Εγγυήσεων Προέλευσης από την 1η Απριλίου 2020 μεταφορτώνονται στο διακομιστή του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB Hub) αντί να αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στο Γενικό Γραμματέα.

Λόγω της αλλαγής της δομής του Οργανισμού υπάρχουν αρκετά πλεονεκτήματα αλλά και δυσκολίες που θα πρέπει να ξεπεραστούν, μερικά από τα πιο σημαντικά παρατίθενται πιο κάτω. Ένα σημαντικό εμπόδιο στις εργασίες του Οργανισμού είναι και η πανδημία αφού οι τηλεδιάσκεψεις δεν είναι τόσο αποτελεσματικές όσο οι συναντήσεις δια ζώσης.

Πλεονεκτήματα:

- Σαφέστερη κατανομή καθηκόντων και ευθυνών μεταξύ των διαφορετικών σωμάτων του Οργανισμού.
- Ταχύτερη και πιο ευέλικτη λήψη αποφάσεων.

Δυσκολίες:

- Η διαδικασία του προϋπολογισμού του Οργανισμού θα πρέπει να αναθεωρηθεί καθώς είναι σκόπιμο να είναι διακριτά τα κέντρα κόστους ανά φορέα ενέργειας (ηλεκτρισμός, βιοαέριο, κλπ.)
- Σε αυτό το αρχικό στάδιο, δεν υπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ του EECS unit και του ESG, αφού δεν έχει ακόμα αρχίσει η έκδοση Εγγυήσεων Προέλευσης κατά το πρότυπο EECS, π.χ. αερίου, υδρογόνου και άρα όλα τα θέματα του EECS unit αφορούν κυρίως Εγγυήσεις Προέλευσης EECS για ηλεκτρισμό και άρα το ESG.

5.3 Συμμετοχή του ΔΣΜΚ στις συναντήσεις του έργου CA-RES III

Λόγω της πανδημίας της πανδημίας Covid-19 δεν πραγματοποιήθηκε καμία συνάντηση του έργου CA-RES III.

5.4 Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά έργα.

Έχει πραγματοποιηθεί μια διαδικτυακή συνάντηση για το πρόγραμμα Flexitranstore όπου αναλύθηκαν οι διαδικασίες και οι απαιτήσεις για την υλοποίηση των τριών demo που θα εφαρμοσθούν στην Κύπρο: (1) εγκατάσταση και λειτουργία ενός Συστήματος Αποθήκευσης Μπαταρίας στον Υ/Σ Αθηνάιου, (2) Πειραματική Λειτουργία Αγοράς Ηλεκτρισμού βάσει Δεδομένων του Συστήματος της Κύπρου, και, (3) Εφαρμογή Συστημάτων Ελέγχου εντός του Συστήματος Αποθήκευσης με σκοπό εφαρμογή βελτιωμένων συστημάτων ελέγχου του Συστήματος. Έγινε ενημέρωση για την πρόοδο του κάθε demo καθώς και οι απαιτήσεις από τον κάθε εταίρο για τη συνέχεια του Έργου. Επιπλέον, όπου παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις έγινε ενημέρωση και αναθεώρηση του χρονοδιαγράμματος.

Επιπρόσθετα λειτουργός του ΔΣΜΚ είχε διαδικτυακή συμμετοχή στην εναρκτήρια συνάντηση του προγράμματος OneNet που αφορά τη συνεργασία μεταξύ Διαχειριστών Μεταφοράς και Διαχειριστών Διανομής σε όλη την Ευρώπη. Στα πλαίσια του προγράμματος που ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2020, πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια συνάντηση στην οποία έγινε ανάλυση των στόχων και απαιτήσεων του προγράμματος. Επιπλέον, έγιναν δύο συναντήσεις, η μία με τους εταίρους του Πακέτου Εργασίας που αφορά τον ΔΣΜΚ και η δεύτερη με τους εγχώριους εταίρους. Και στις δύο συναντήσεις καθορίστηκε ο ρόλος του κάθε εταίρου, τα χρονοδιαγράμματα και οι απαιτήσεις του έργου.

6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (Med-TSO)

Κατά τη διάρκεια του έτους ο ΔΣΜΚ έχει εκπροσωπηθεί σε 23 συναντήσεις Ομάδων Εργασίας του Συνδέσμου Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (Med-TSO) εκ των οποίων οι 5 διεξήχθησαν με φυσική παρουσία και οι 18 μέσω τηλεδιάσκεψης. Αυτές οι Ομάδες Εργασίας επιλαμβάνονται θεμάτων οικονομικών σεναρίων, ανάπτυξης διασυνδεδεμένων ηλεκτρικών συστημάτων, ετοιμασίας κοινών κανόνων λειτουργίας των διασυνδεδεμένων συστημάτων και ανάλυσης διεθνών ανταλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας.

Ως αποτέλεσμα ο ΔΣΜΚ έχει προωθήσει τη μελέτη των επικείμενων διασυνδέσεων Κύπρου - Ισραήλ - Ελλάδα και Αίγυπτου στις εργασίες που αφορούσαν στο έργο ανάπτυξης "Mediterranean Project II" το οποίο ολοκληρώθηκε εντός του 2020. Σε διευθυντικό επίπεδο ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε σε συνεδρίες στα πλαίσια των οποίων έχουν επικυρωθεί οι διάφορες μελέτες των Ομάδων Εργασίας.

Ο ΔΣΜΚ έχει διαθέσει πόρους για συμμετοχή του στο επόμενο έργο του Συνδέσμου Med-TSO, το TEASMED "Towards an Efficient, Adequate, Sustainable and Interconnected Mediterranean Power System" του οποίου οι εργασίες του έχουν αρχίσει στο τέλος του 2020.

7. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Η Ομάδα Εργασίας Αξιολόγησης της Προοπτικής Διεθνών Διασυνδέσεων που έχει συστήσει ο ΔΣΜΚ, έχει συγκαλέσει 11 συναντήσεις για συζήτηση θεμάτων σχετικά με τα επερχόμενα έργα διεθνών διασυνδέσεων που προγραμματίζονται και αφορούν το Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου.

Θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα Εργασίας ήταν μελέτες του Νομικού Πλαισίου, Κανονισμών ΕΕ, υποχρεώσεις του ΔΣΜΚ, αναλύσεις τεχνικών μελετών και μελετών κόστους οφέλους και όρια τροφοδοσίας που αφορούν την ευστάθεια του συστήματος. Η Ομάδα σε διάφορες περιπτώσεις έδωσε τεχνική γνώμатеυση/στήριξη στη Διεύθυνση ΔΣΜΚ για χειρισμό καίριων τεχνικών θεμάτων που αφορούν τις διεθνείς διασυνδέσεις.

8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κατά το 2020, ο ΔΣΜΚ ολοκλήρωσε τις διαδικασίες της Β' Φάσης του Διαγωνισμού που εξαγγέλθηκε το 2019 για την προμήθεια και εφαρμογή λογισμικού και υλισμικού συστήματος για τη Λειτουργία της Αγοράς (MMS). Συγκεκριμένα ο ΔΣΜΚ εξέτασε τις τεχνικές προτάσεις των τριών οικονομικών φορέων που προκρίθηκαν από την Α' φάση του Διαγωνισμού. Κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προτάσεων, αποφασίστηκε όπως και οι τρεις οικονομικοί φορείς κληθούν να υποβάλουν οικονομική προσφορά. Με βάση τα κριτήρια του Διαγωνισμού, η κατακύρωση του Έργου έγινε στον οικονομικό φορέα με τη χαμηλότερη οικονομική προσφορά που ήταν η Grid Solutions SAS.

Με την υπογραφή της Σύμβασης στις 9 Απριλίου 2020, η υλοποίηση του Έργου ξεκίνησε με σειρά τεχνικών παρουσιάσεων από Λειτουργούς του ΔΣΜΚ προς την Ανάδοχο εταιρεία (Kick-off meetings). Αρχικά, για την πρώτη φάση υλοποίησης του Έργου, ο Ανάδοχος κατήρτισε το πλάνο του Λεπτομερούς Σχεδιασμού. Αυτός περιελάμβανε σειρά Λειτουργικών και Τεχνικών αρχείων που αφορούν στις λειτουργίες και διεργασίες των επιμέρους τμημάτων του μοντέλου της Αγοράς, τις εκκαθαρίσεις των επιμέρους Αγορών καθώς και τις τεχνικές λεπτομέρειες σχεδιασμού του υλισμικού, διεπαφών και λογισμικού του Έργου. Αμφότερα τα μέρη, ΔΣΜΚ και Ανάδοχος, κατήρτισαν Τεχνικές Ομάδες επιφορτισμένες σε πρώτη φάση με την ετοιμασία του Λεπτομερούς Σχεδιασμού. Τα έγγραφα ετοιμάστηκαν από τον Ανάδοχο και αναθεωρήθηκαν από τις Τεχνικές Ομάδες του ΔΣΜΚ. Ενδιάμεσα των αναθεωρήσεων των εγγράφων, διενεργήθηκαν τηλε-συναντήσεις/εργαστήρια (workshops) μεταξύ των Ομάδων. Παράλληλα έχει ξεκινήσει η υλοποίηση των εφαρμογών του Συστήματος, ενώ οι πρώτες παρουσιάσεις από τον Ανάδοχο για τους αλγόριθμους εκκαθάρισης των επιμέρους Αγορών προγραμματίστηκαν για τις αρχές του 2021. Ο μέσος όρος υλοποίησης των εφαρμογών ήταν περίπου 50%.

Σημειώνεται ότι λόγω των περιοριστικών μέτρων που είναι σε εφαρμογή ανά το παγκόσμιο, οι συναντήσεις με τον Ανάδοχο τόσο σε επίπεδο Διεύθυνσης όσο και σε επίπεδο Τεχνικών Ομάδων γίνονται εξ αποστάσεως με τη χρήση τεχνολογικών μέσων.

Σε σχέση με τη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού, η οποία βρίσκεται σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017, ο ΔΣΜΚ έθεσε σε λειτουργία την αναβαθμισμένη διαδικτυακή πλατφόρμα γνωστοποίησης Διμερών Συμβολαίων και ετοίμασε το Εγχειρίδιο Συστήματος Μεταβατικής Ρύθμισης, παρέχοντας την απαιτούμενη πληροφόρηση και ευελιξία σε όλα τα εμπλεκόμενα Συμβαλλόμενα Μέρη, να προχωρούν εύκολα και με ασφάλεια στην εγγραφή των συμβολαιοποιημένων ποσοτήτων αγοραπωλησίας ενέργειας.

Ο ΔΣΜΚ ανακοίνωσε στις 8 Δεκεμβρίου την ένταξη του πρώτου Συμμετέχοντα, Bioland Promithia LTD, με την Ιδιότητα του Προμηθευτή, στο Συμβατικό Πλαίσιο των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού. Ακολούθησε η επιτυχής υποβολή και έγκριση αιτήσεων ένταξης από έξι Συμμετέχοντες με την Ιδιότητα των Παραγωγών ΑΠΕ και η εγγραφή των Διμερών Συμβολαίων από τα Συμβαλλόμενα Μέρη στην διαδικτυακή πλατφόρμα του ΔΣΜΚ, σηματοδοτώντας έτσι, την έναρξη της λειτουργίας της Χονδρεμπορικής Αγοράς Ηλεκτρισμού στην Κύπρο.

Παράλληλα, συνεχίστηκαν οι ενημερωτικές συναντήσεις με ενδιαφερόμενους προς ένταξη στην Μεταβατική Ρύθμιση, ενώ λόγω των περιοριστικών μέτρων του Covid-19 έγινε προσπάθεια όπως, για τις οποιοσδήποτε απορίες προς επίλυση, οι ενδιαφερόμενοι να ενημερώνονται τηλεφωνικά ή διαδικτυακά, χωρίς την απαίτηση φυσικής παρουσίας.

Κατά το 2020, ο ΔΣΜΚ, αφού προηγήθηκε η αναθεώρηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ) από την «EXERGIA Σύμβουλοι Ενέργειας και Περιβάλλοντος Α.Ε.», έθεσε σε διαβούλευση το Προσχέδιο

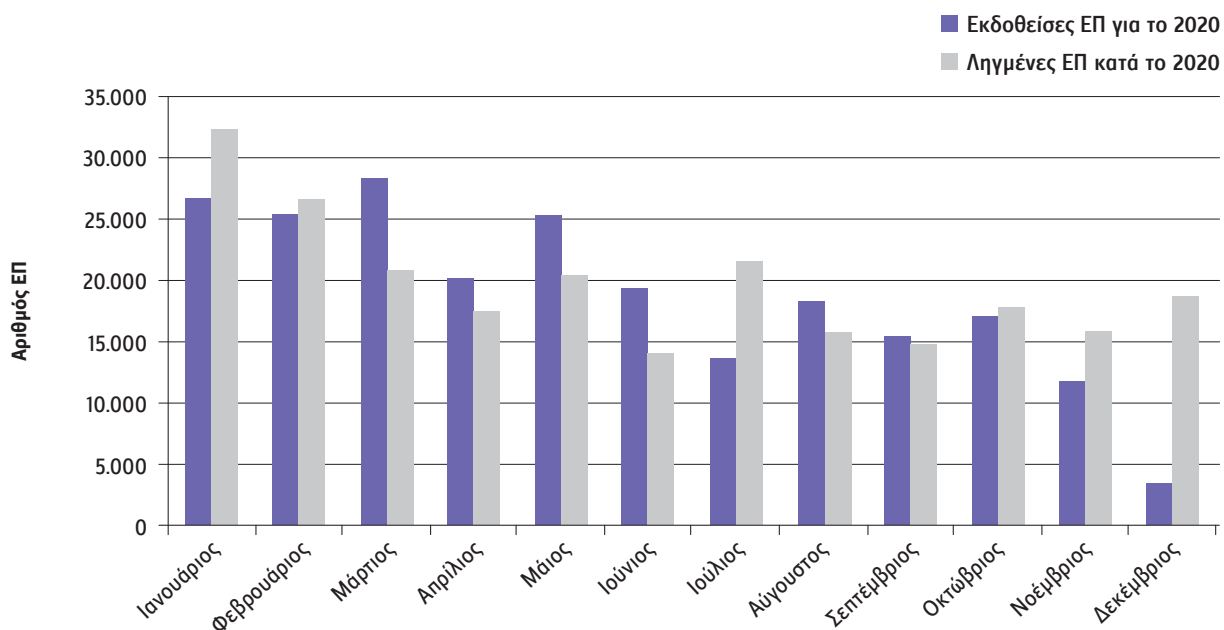
της Ενοποιημένης Έκδοσης 2.2.0 για ένταξη των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού στην Αναγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού, με βάση τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ 03/2019. Ακολούθως, δημοσιοποίησε τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και υπέβαλε την Ενοποιημένη Έκδοση στη ΡΑΕΚ για έγκριση.

8.1 Ηλεκτρονικό μητρώο για πιστοποιητικά εγγυήσεων προέλευσης

Η έκδοση εγγυήσεων προέλευσης EECs συνεχίστηκε χωρίς προβλήματα κατά το 2020.

Η Κύπρος είναι συνδεδεμένη με τον διακομιστή του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB hub) ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής και εξαγωγής Εγγυήσεων Προέλευσης προς και από την Κύπρο.

Οι εκδόσεις Εγγυήσεων Προέλευσης με περίοδο αναφοράς εντός του 2020, ανήλθαν στις 225.212. Ο αντίστοιχος αριθμός για το 2019 ήταν 236.496. Στο Σχεδιάγραμμα 2 που ακολουθεί, φαίνεται η μηνιαία κατάσταση του ηλεκτρονικού μητρώου όσον αφορά τις εκδοθείσες και ληγμένες Εγγυήσεις Προέλευσης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χρόνος ζωής των ΕΠ είναι ένας χρόνος, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι ΕΠ που λήγουν εντός ενός συγκεκριμένου μήνα, είναι οι εκδοθείσες ΕΠ του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου έτους.

Σχ. 2 - Μηνιαία διαχείριση ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2020

8.2 Αποκάλυψη ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας

Ο ΔΣΜΚ, σύμφωνα με την απόφαση της ΡΑΕΚ 1279/2015 για την αποκάλυψη ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και μείγματος προμηθευτή, πρόβη σε υπολογισμό του ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για το 2019, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ενέκρινε η ΡΑΕΚ. Η σύσταση του ενεργειακού μείγματος δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ στις 06 Ιουνίου 2020, ενώ τα αποτελέσματα του υπολογισμού για τον προμηθευτή ΑΗΚ δημοσιεύτηκαν στο πίσω μέρος των λογαριασμών της ΑΗΚ την 1 Ιουλίου 2020 (Σχεδιάγραμμα 3). Σύμφωνα με τις πρόνοιες της απόφασης της ΡΑΕΚ, τα αποτελέσματα δημοσιεύονται κατά την περίοδο 1 Ιουλίου 2020 - 30 Ιουνίου 2021 στους λογαριασμούς, στην ιστοσελίδα και σε άλλο ενημερωτικό υλικό που ο προμηθευτής ΑΗΚ διαθέτει στους πελάτες του.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΕΙΓΜΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2019

	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ ΑΗΚ	ΚΥΠΡΟΣ
Ορυκτά καύσιμα	90,5%	90,5%
ΑΠΕ	9,5%	9,5%
Άλλες πηγές	0,0%	0,0%

Οι εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων (CO₂) του Προμηθευτή ΑΗΚ για το 2019 είναι 711,84 gCO₂/kWh πωληθείσας μονάδας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΑΗΚ. www.eac.com.cy

Σχ. 3 - Παρουσίαση πληροφοριών αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος για το 2019, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς του προμηθευτή ΑΗΚ, περίοδος 1 Ιουλίου 2020-30 Ιουνίου 2021

8.3 Χρεώσεις χρήσης δικτύου μεταφοράς

Η διατίμηση Χρήσης Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΧΣ) για το 2020 εφαρμόζεται κατόπιν απόφασης της ΡΑΕΚ ανά τάση ως πιο κάτω:

- Υψηλή Τάση 0,50 €/kWh (2019: 0,51 €/kWh),
- Μέση Τάση 0,79 €/KWh (2019: 0,81 €/kWh),
- Χαμηλή Τάση 0,80 €/KWh (2019: 0,82 €/kWh).

Λόγω πολιτικής απόφασης για μείωση της τιμής ηλεκτρισμού στα πλαίσια μέτρων διαχείρισης της πανδημίας του Κορωνοϊού COVID-19, η ΡΑΕΚ αποφάσισε τη μείωση κατά 10% των πιο πάνω διατιμήσεων ηλεκτρισμού για περίοδο έξι μηνών εντός του 2020.

8.4 Τέλος ΔΣΜΚ

Κατόπιν απόφασης της ΡΑΕΚ, το τέλος ΔΣΜΚ (Διατίμηση-ΔΣΜ) μειώθηκε στα 0,11 σεντ/kWh για το 2020 από τα 0,15 σεντ/kWh για το 2019.

Λόγω πολιτικής απόφασης για μείωση της τιμής ηλεκτρισμού στα πλαίσια μέτρων διαχείρισης της πανδημίας του Κορωνοϊού COVID-19, η ΡΑΕΚ αποφάσισε τη μείωση κατά 10% της πιο πάνω διατίμησης ηλεκτρισμού για περίοδο έξι μηνών εντός του 2020.

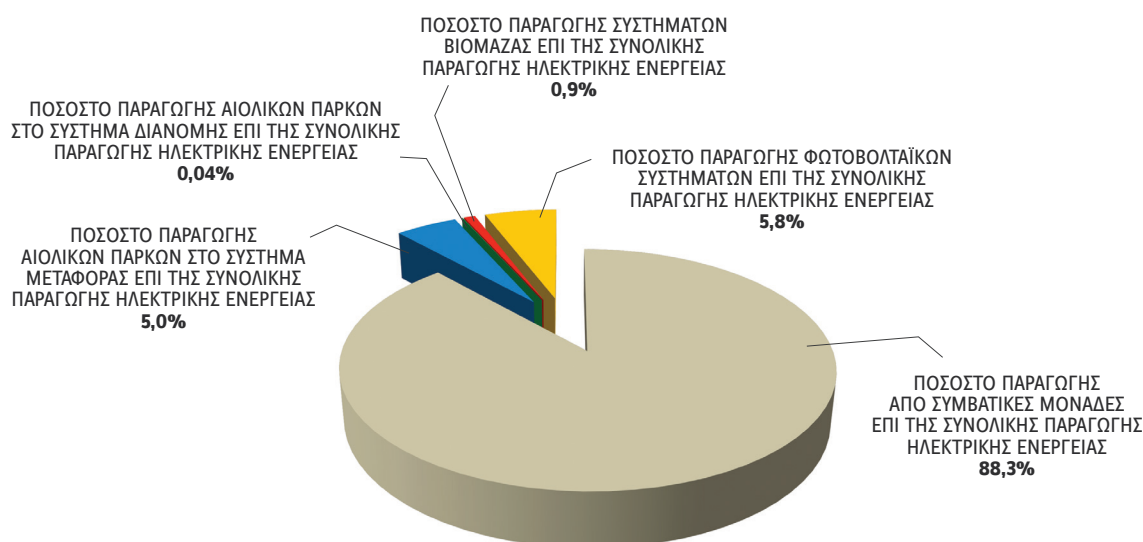
8.5 Εγγραφή ως Εξουσιοδοτημένο Τοπικό Γραφείο Έκδοσης EIC Κωδικών

Ο ΔΣΜΚ από τις 23 Σεπτεμβρίου, 2020 εξουσιοδοτήθηκε από τον ENTSO-e ως τοπικό γραφείο έκδοσης κωδικών EIC για Ηλεκτρική Ενέργεια στην Κύπρο. Το σύστημα EIC χρησιμοποιείται ευρέως στην ηλεκτρονική ανταλλαγή εγγράφων, καθώς και στους κανονισμούς της ΕΕ για τη διαφάνεια και την ακεραιότητα της αγοράς ενέργειας (EC 543/2013, EC1227 / 2011 κ.λπ.). Ο ΔΣΜΚ είναι εξουσιοδοτημένος να εκδίδει διεθνείς και τοπικούς EIC κωδικούς, όπως ορίζεται στο Εγχειρίδιο Αναφοράς EIC. Για το σκοπό αυτό έχει υλοποιηθεί εργαλείο για την έκδοση τέτοιων κωδικών με βάση τους κανόνες που ορίζει το Εγχειρίδιο.

9. ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

9.1 Συνδέσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ)

Κατά το 2020 δεν έγινε οποιαδήποτε σύνδεση μονάδων παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς. Στο Σύστημα Διανομής συνδέθηκαν επιπρόσθετες εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών Συστημάτων συνολικής εγκατεστημένης ισχύος της τάξης των 80 MW. Η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα των Αιολικών Πάρκων παρέμεινε στα 157,5 MW. Σημειώνεται ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ανήλθε στις 561.004 MWh, που αντιπροσωπεύει το 11,7% της ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και παρουσιάζεται αναλυτικά στο Σχεδιάγραμμα 4.

Σχ. 4 - Ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ επί της συνολικής παραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου για το έτος 2020

9.2 Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020 υπήρχαν καταχωρημένες στο μητρώο αιτήσεων σύνδεσης του ΔΣΜΚ οι ακόλουθες αιτήσεις:

- Εννέα (9) αιτήσεις για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, εκ των οποίων οι πέντε (5) αφορούν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, οι τρεις (3) συμβατική παραγωγή και η μία Σύστημα Συνεχούς Ρεύματος Υψηλής Τάσης (HVDC).
- Μία (1) αίτηση καταναλωτή για παροχή ηλεκτρικού φορτίου της τάξης των 9MVA.

Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 πιο κάτω.

Αιτητής	Κατηγορία έργου	Περιοχή	Αιτούμενη ισχύς σύνδεσης (MW/ MVA)	Παρατηρήσεις
i. Παραγωγοί				
Alfa Mediterranean Enterprises Ltd	Ηλιοθερμικός Σταθμός Παραγωγής	Δωρός, Μονάγρι, Άλασσα	50	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
Kel. Sorokos	Αιολικό Πάρκο	Κελλιά Λάρνακος	12	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
Lysarea Energia Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Μονή	220	Αναμένεται αίτημα από τον Αιτητή για έκδοση προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
PEC Power Energy Cyprus Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Μαρί	260	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
Stivo Trading Ltd	Αιολικό Πάρκο	Πυργά - Κλαυδιά	18	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
EuroAsia Interconnector Ltd	Σύνδεση Συστήματος Συνεχούς Ρεύματος Υψηλής Τάσης (HVDC)	Κοφίνου	1.060 MVA	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
ΔΣΔ	Φωτοβολταϊκά Πάρκα G P Rodik Services Ltd	Αβδελλερό	45,2	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
Paramount Energy Co Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Τόχνη	105	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
ΔΣΔ	Φωτοβολταϊκά Πάρκα ΑΗΚ-ΙΑΚ Ανανεώσιμες Λτδ	Άγιος Ιωάννης Μαλούντας	16	Η αίτηση μελετάται
ii. Καταναλωτές				
ΔΣΔ	Παροχή Ηλεκτρικού Φορτίου στο Casino Resort	Ζακάκι	9 MVA	Εκδόθηκε προσφορά και όροι σύνδεσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Αιτήσεις σύνδεσης καταχωρημένες στο μητρώο αιτήσεων του ΔΣΜΚ την 31 Δεκεμβρίου 2020

9.3 Χρέωσεις σύνδεσης συστήματος μεταφοράς

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ είναι και η ενημέρωση των αιτητών για τους πιθανούς τρόπους σύνδεσής τους στο δίκτυο και τις τεχνικά αποδεκτές λύσεις που μπορούν να υλοποιηθούν, με γνώμονα πάντα την αξιοπιστία του Ηλεκτρικού Συστήματος καθώς επίσης και την ελαχιστοποίηση του κόστους σύνδεσης.

Τα διάφορα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν το κόστος της σύνδεσης, ο τρόπος της χρέωσης καθώς επίσης και οικονομικές υποχρεώσεις του αιτητή περιγράφονται στο εγκεκριμένο έγγραφο του ΔΣΜΚ «Βασικές αρχές πολιτικής χρέωσης για σύνδεση παραγωγών και πελατών στο Σύστημα Μεταφοράς/

Διανομής (παραγωγών > 8 MW και πελατών > 12 MVA)», το οποίο τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2013 και είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

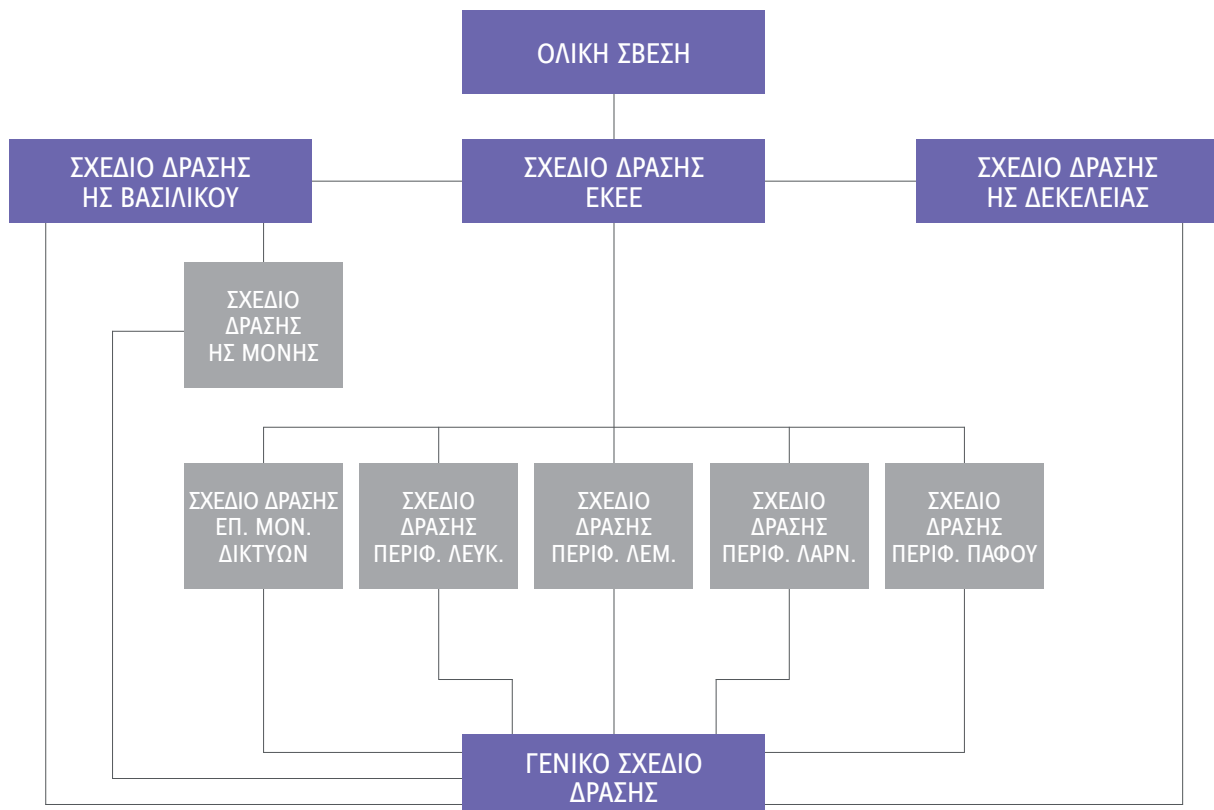
Η χρέωση των νέων συνδέσεων στο Σύστημα Μεταφοράς γίνεται με βάση τις μοναδιαίες τιμές εξοπλισμού (ηλεκτρολογικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, δομικών έργων κ.ά.). Οι μοναδιαίες τιμές ετοιμάζονται από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς στη βάση πραγματικών τιμών εξοπλισμού και χρησιμοποιούνται από τον ΔΣΜΚ ως βάση για την κοστολόγηση νέων συνδέσεων.

10. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

10.1 Ενιαίο σχέδιο δράσης για την αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

Ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με την ΑΗΚ έχουν εκπονήσει το "Ενιαίο Σχέδιο Δράσης για την Αποκατάσταση του Συστήματος μετά από Ολική Σβέση", ούτως ώστε να καθοριστεί η βέλτιστη διαδικασία για την αποκατάσταση του Ηλεκτρικού Συστήματος μετά από ολική σβέση. Όλοι οι βασικοί συντελεστές και εμπλεκόμενοι φορείς στην αποκατάσταση του Ηλεκτρικού Συστήματος μετά από ολική σβέση, δηλαδή το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας, οι ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί, οι περιφέρειες και η επιχειρησιακή μονάδα δικτύων, έχουν ετοιμάσει σχέδια δράσης σε σχέση με την ακολουθητέα διαδικασία αποκατάστασης μετά από ολική σβέση, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το κρίσιμο προσωπικό υποστήριξης, τους μηχανισμούς ειδοποίησης, τον τρόπο επικοινωνίας καθώς και ενδεχόμενες επιμέρους ενέργειες των εμπλεκόμενων, με στόχο να προλειάνουν το έδαφος για την έναρξη της εφαρμογής του Ενιαίου Γενικού Σχεδίου Δράσης.

Στο παρακάτω Σχεδιάγραμμα 5 παρουσιάζονται σχηματικά η αλληλεξάρτηση, η σύνδεση και η εμπλοκή των Σχεδίων Δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του Συστήματος μετά από ολική σβέση. Τα Σχέδια Δράσης του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας, των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών, των περιφερειών και της επιχειρησιακής μονάδας δικτύων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Ενιαίου Σχεδίου Δράσης. Τονίζεται σχετικά ότι τα επιμέρους Σχέδια Δράσης έχουν εκπονηθεί λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων. Τα Σχέδια Δράσης βρίσκονται υπό συνεχή μελέτη και επεξεργασία και, εφόσον προκύπτει οποιαδήποτε ανάγκη για επικαιροποίηση/αναθεώρηση, ενημερώνεται άμεσα ο ΔΣΜΚ.

Σχ. 5 - Σχέδια δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

10.2 Προγραμματισμένες διακοπές για εκτέλεση εργασίας στο σύστημα μεταφοράς

Για σκοπούς συντήρησης εξοπλισμού υψηλής τάσης, διεξαγωγής εργασιών αναβάθμισης εξοπλισμού και σύνδεσης νέων υποσταθμών, ο ΔΣΜΚ εξέταζε καθημερινά αιτήσεις των περιφερειών και των σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ για προγραμματισμένες εργασίες και χειρισμούς στο Σύστημα Μεταφοράς. Η διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων απαιτούσε σε πολλές περιπτώσεις μελέτες ροής φορτίου, υπαλλακτικές επιλογές τροφοδοσίας για διατήρηση της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας του Συστήματος και συντονισμό των εργασιών μεταξύ περιφερειών και σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ.

Η διαδικασία υποβολής και εξασφάλισης έγκρισης από τον ΔΣΜΚ για διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς προωθείται αποκλειστικά μέσω της ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής της ιστοσελίδας του ΔΣΜΚ. Υποβλήθηκαν μέσα στο 2020 συνολικά 278 αιτήσεις, σε σύγκριση με 269 αιτήσεις το 2019, από εξουσιοδοτημένους χρήστες του ειδικού ιστοχώρου του ΔΣΜΚ, τόσο από τα περιφερειακά γραφεία, όσο και από τους σταθμούς παραγωγής.

Επιπρόσθετα, κατά το έτος 2020 διεξήχθη αναλυτικός έλεγχος και επιβεβαίωση της ονοματολογίας του εξοπλισμού μεταφοράς με τον οποίο καθίσταται πιο ξεκάθαρη η διαδικασία αιτήσεων χειρισμού στο Σύστημα Μεταφοράς. Η διαδικτυακή εφαρμογή λειτούργησε πολύ ικανοποιητικά προσφέροντας στους χρήστες την έγκαιρη και ομαλή διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.

10.3 Συντήρηση συμβατικών μονάδων παραγωγής

Για την όσο το δυνατόν ομαλότερη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής, καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε ο προγραμματισμός και οι διαφοροποιήσεις στο εγκεκριμένο πρόγραμμα συντήρησης των μονάδων παραγωγής να παρέχουν τη μέγιστη αξιοπιστία στη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής και Μεταφοράς. Κατά τη διάρκεια του έτους έγιναν ορισμένες αναγκαίες αναθεωρήσεις στο πρόγραμμα που υποβλήθηκε στον ΔΣΜΚ από τη Διεύθυνση Παραγωγής ΑΗΚ για μελέτη και έγκριση. Σε κάθε περίπτωση το πρόγραμμα μελετήθηκε με γνώμονα πάντοτε τον καλύτερο λειτουργικό σχεδιασμό και εγκρίθηκε μετά από τις απαραίτητες αλλαγές.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ μελέτησε αιτήσεις για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής. Η έγκριση των εργασιών συντήρησης των μονάδων παραγωγής από μέρους του ΔΣΜΚ υπόκειται πάντοτε σε κριτήρια που αφορούν στην επάρκεια και στην ασφάλεια του Συστήματος. Για την έγκριση οποιασδήποτε εργασίας συντήρησης, τίθεται ως ελάχιστη προϋπόθεση η διασφάλιση της απρόσκοπτης και ασφαλούς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, ακόμα και στην περίπτωση απώλειας της μεγαλύτερης εγκατεστημένης μονάδας του Συστήματος με ικανότητα παραγωγής ισχύος ανερχόμενης στα 130 MW (απώλεια ενός ατμοστροβίλου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού).

Ο προγραμματισμός της συντήρησης μονάδων παραγωγής γίνεται με βάση τις πρόνοιες του κεφαλαίου Τ4 των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής και πάντοτε σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα του παραγωγού.

10.4 Προγραμματισμός παραγωγής

Η βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής και της συγχρονισμένης ικανότητας παραγωγής ισχύος του συστήματος καθώς και της συνεπαγόμενης δέσμευσης των μονάδων παραγωγής διεξάγεται επί καθημερινής βάσης για σκοπούς βέλτιστης ικανοποίησης της απαιτούμενης ζήτησης. Στο πλαίσιο της πρόβλεψης της παραγωγής ισχύος του συστήματος λαμβάνονται υπόψη ιστορικά στοιχεία παραγωγής ισχύος, στοιχεία πρόβλεψης της ζήτησης φορτίου και της παραγωγής ΑΠΕ, προβλέψεις καιρικών συνθηκών καθώς επίσης εμπειρίες και διαθέσιμα εργαλεία (λογισμικά ή τυπικές καμπύλες διακύμανσης). Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής

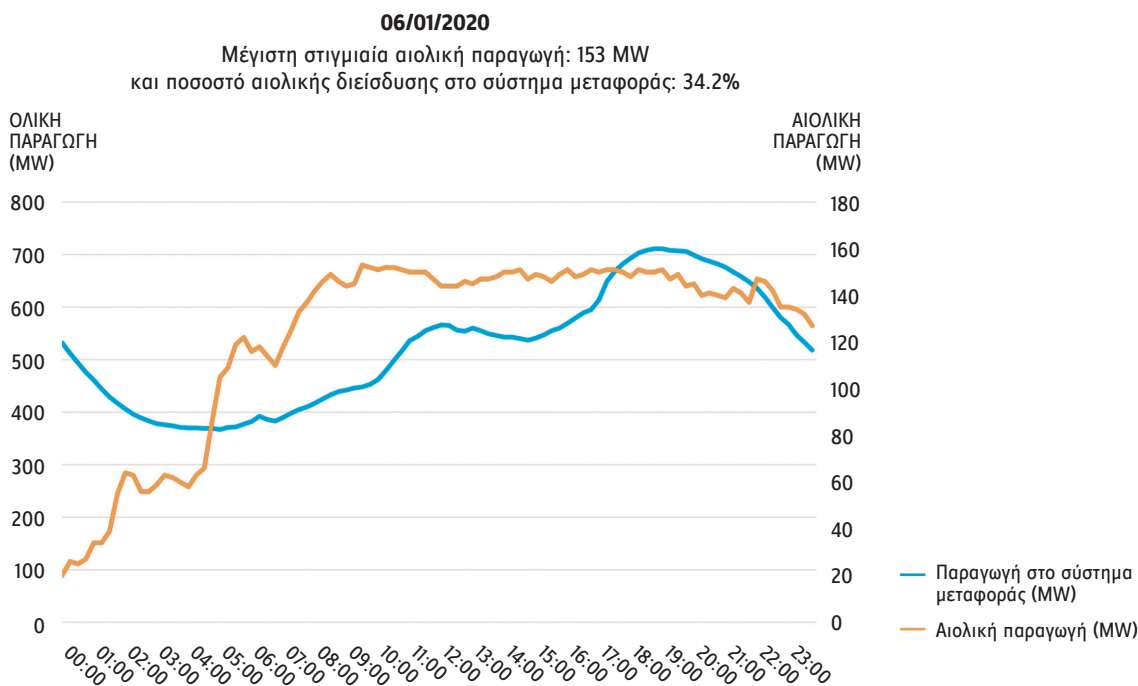
παραγωγής ισχύος του συστήματος, τις δηλώσεις τεχνικών χαρακτηριστικών των μονάδων παραγωγής, τη δήλωση προγραμματισμού παραγωγής της Διεύθυνσης Παραγωγής ΑΗΚ, τη διαθεσιμότητα των μονάδων παραγωγής στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς και χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία του ΔΣΜΚ, καθορίζεται το πρόγραμμα δέσμευσης των μονάδων παραγωγής για την επόμενη μέρα.

Κατά την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος, γίνεται χρήση επίσημων μετεωρολογικών δεδομένων, των προβλεπόμενων καιρικών συνθηκών από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία Κύπρου, την πρόβλεψη της φωτοβολταϊκής παραγωγής από τον ΔΣΔ καθώς και στοιχείων από διάφορες ιστοσελίδες του διαδικτύου, όπου δημοσιεύονται προβλέψεις του καιρού.

Τονίζεται ότι η ακρίβεια στην πρόγνωση είναι κεφαλαιώδους σημασίας για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος.

10.5 Διείσδυση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η αυξημένη διείσδυση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής, της οποίας η εγκατεστημένη ισχύς ανέρχεται επί του παρόντος στα 157,5 MW, προκαλεί προβλήματα λειτουργικής διαχείρισης του ηλεκτρικού δικτύου, που κατά κύριο λόγο αφορούν τα τεχνικά χαρακτηριστικά της ηλεκτροπαραγωγής των αιολικών πάρκων στο σημείο σύνδεσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται με τη διακύμανση της παραγωγής, τον ρυθμό μεταβολής της παραγόμενης ενεργού ισχύος, την ποιότητα ηλεκτρικής ισχύος και τη διαχείριση της αέργου ισχύος. Στο Σχεδιάγραμμα 6 παρουσιάζεται η ημέρα με τη μέγιστη στιγμιαία αιολική παραγωγή ισχύος για το 2020 που ανέρχεται στα 153 MW και αφορά ποσοστό 34,2 % επί της στιγμιαίας συνολικής παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς.

Σχ. 6 - Μέγιστη διείσδυση αιολικής ηλεκτροπαραγωγής

10.6 Πρόγνωση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η πρόγνωση της αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής υποβάλλεται καθημερινά από τα αιολικά πάρκα και τον ΔΣΔ αντίστοιχα, στο πλαίσιο των συμβατικών τους υποχρεώσεων και ενσωματώνεται στο γενικό πρόγραμμα πρόγνωσης του ΔΣΜΚ. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον καταρτισμό του προγράμματος παραγωγής για την επόμενη ημέρα. Σημειώνεται ότι η αιολική και φωτοβολταϊκή ηλεκτροπαραγωγή σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και με τους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ) λαμβάνει προτεραιότητα στην κατανομή, σύμφωνα με το πρόγραμμα παραγωγής για την επόμενη ημέρα.

Ως εκ τούτου, η ακρίβεια στην πρόγνωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και παρακολουθείται στενά από τον ΔΣΜΚ. Σε τακτικά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής διακύμανσης της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων που έχουν αναπτυχθεί για τον σκοπό αυτό και ενσωματωθεί στους ΚΜΔ. Για το 2020 το κανονικοποιημένο μέσο απόλυτο σφάλμα μηνιαίας πρόγνωσης της αιολικής παραγωγής ανήλθε κατά μέσο όρο στο 10,92%. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με τους ΚΜΔ το επιτρεπόμενο όριο σφάλματος για την αιολική πρόγνωση ανέρχεται στο 10%.

10.7 Μελέτες λειτουργίας συστήματος

Κατά το 2020 εκπονήθηκαν διάφορες μελέτες ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση του λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος. Μεταξύ άλλων, οι μελέτες αφορούσαν στη βέλτιστη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαχείριση της άεργου ισχύος, τον προγραμματισμό εργασιών συντήρησης στο δίκτυο μεταφοράς, την επέκταση και αναβάθμιση του Συστήματος Παραγωγής/Μεταφοράς και τη διεισδυση ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Επίσης εκπονήθηκαν μελέτες για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων και την προσομοίωση της δυναμικής συμπεριφοράς του συστήματος, με τις οποίες εξετάστηκε η αντίδραση των μονάδων παραγωγής και η απόκριση της συχνότητας κατά τη διάρκεια διαταραχών της κανονικής λειτουργίας.

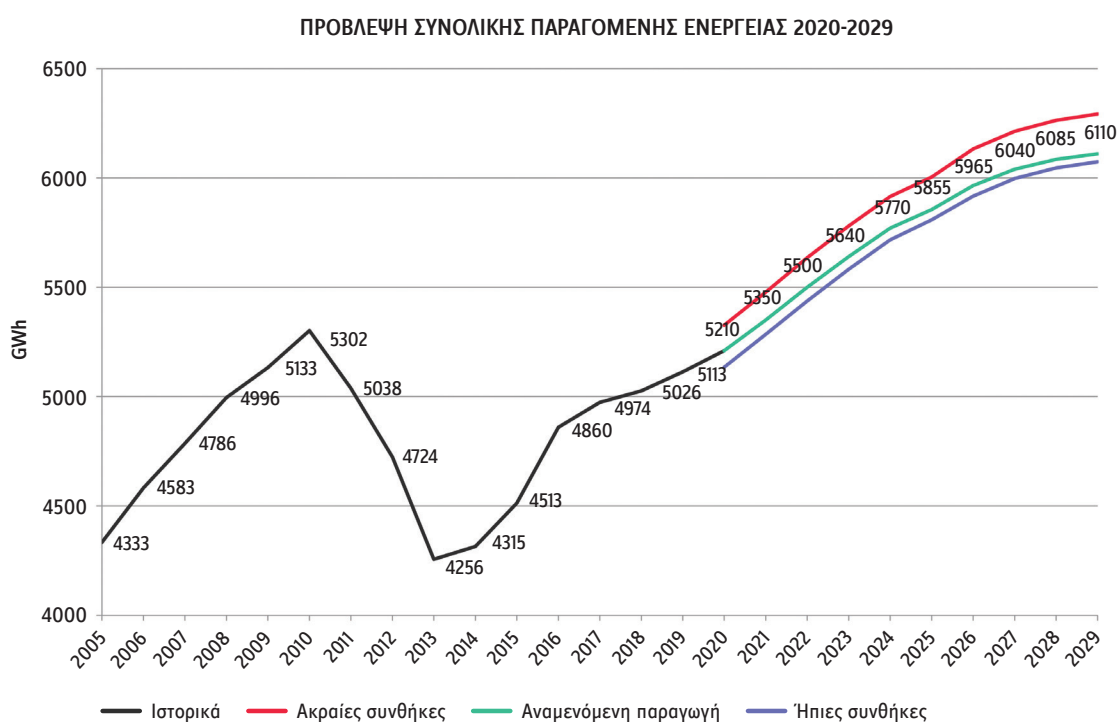
Επιπρόσθετα εκπονήθηκαν/εκπονούνται οι ακόλουθες μελέτες :

- Μελέτες Λειτουργικού Κόστους Συστήματος
- Εκπόνηση Εμπεριστατωμένης Τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανεσχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030
- Μελέτες Επάρκειας Ισχύος
- Διασύνδεση των Συστημάτων SCADA Μεταφοράς και Διανομής
- Λειτουργικά Χαρακτηριστικά Μονάδων Παραγωγής
- Επανεξέταση της μη Ελεγχόμενης Διεσπαρμένης Παραγωγής από ΑΠΕ
- Μελέτη Ενσωμάτωσης της Αποθήκευσης στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής
- Μελέτη Ενσωμάτωσης των Μονάδων Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής
- Μελέτη Δεκαετούς Πρόβλεψης Ζήτησης Φορτίου
- Μελέτη Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς

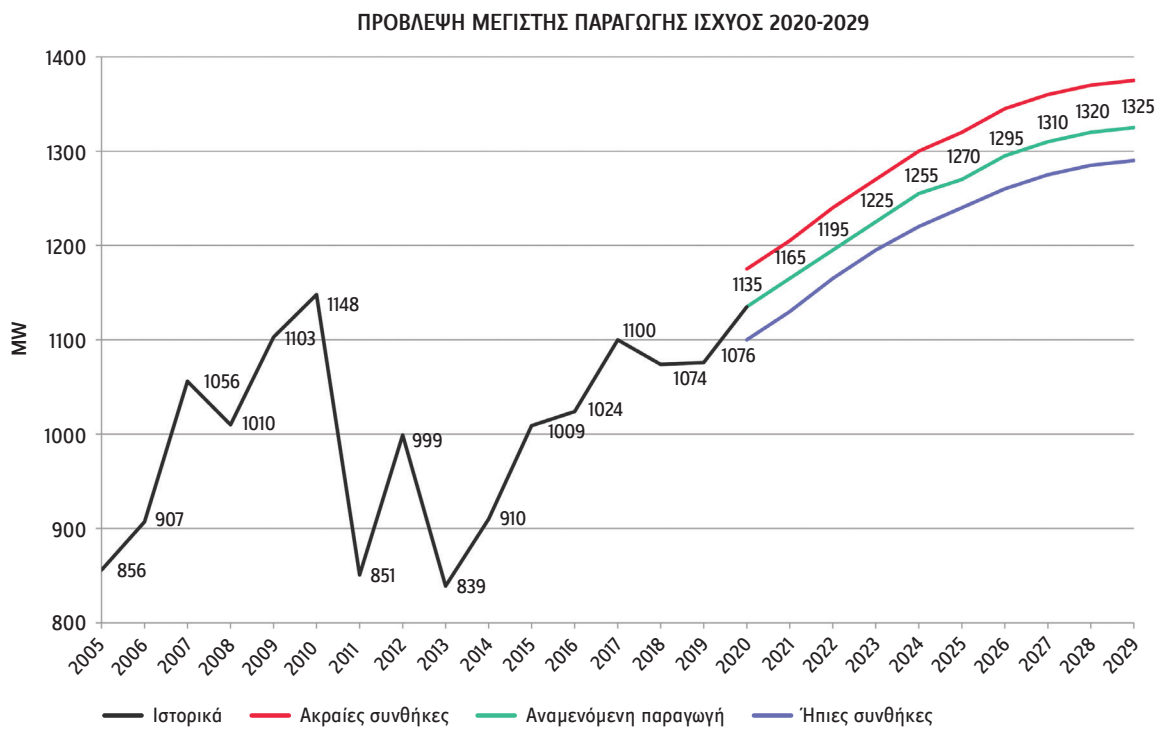
11. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ/ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

11.1 Πρόβλεψη μέγιστης ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος

Στις 13 Φεβρουαρίου 2020 υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ η Δεκαετής Πρόβλεψη Ζήτησης Φορτίου για την περίοδο 2020-2029, η οποία και εγκρίθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Η εν λόγω πρόβλεψη παρουσιάζεται στα Σχεδιαγράμματα 7 και 8. Το άνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα και χαμηλών θερμοκρασιών τον χειμώνα και το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση για συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Σχ. 7 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) 2020-2029

Σχ. 8 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) 2020-2029

12. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

12.1 Νέοι υποσταθμοί μεταφοράς

Στις 21 Δεκεμβρίου ολοκληρώθηκε με πλήρη επιτυχία η σταδιακή σύνδεση του νέου Υποσταθμού Μεταφοράς «Μονή GIS» στο Σύστημα Μεταφοράς.

12.2 Αναβαθμίσεις υποσταθμών

Κατά το 2020 έχει αρχίσει η αναβάθμιση του Υποσταθμού Μεταφοράς «Σωτήρα» που προβλέπει την αντικατάσταση των υφιστάμενων μετασχηματιστών δυναμικότητας 2Χ31,5 MVA με δύο νέους δυναμικότητας 2Χ40 MVA. Σημειώνεται σχετικά ότι στις 28 Μαΐου 2020 ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση του πρώτου μετασχηματιστή.

12.3 Ενεργοποίηση/μετονομασία κυκλωμάτων-εναέριες γραμμές/υπόγεια καλώδια

Κατά το 2020 έχει ολοκληρωθεί η εγκατάσταση/αναδιάταξη των ακόλουθων κυκλωμάτων μεταφοράς :

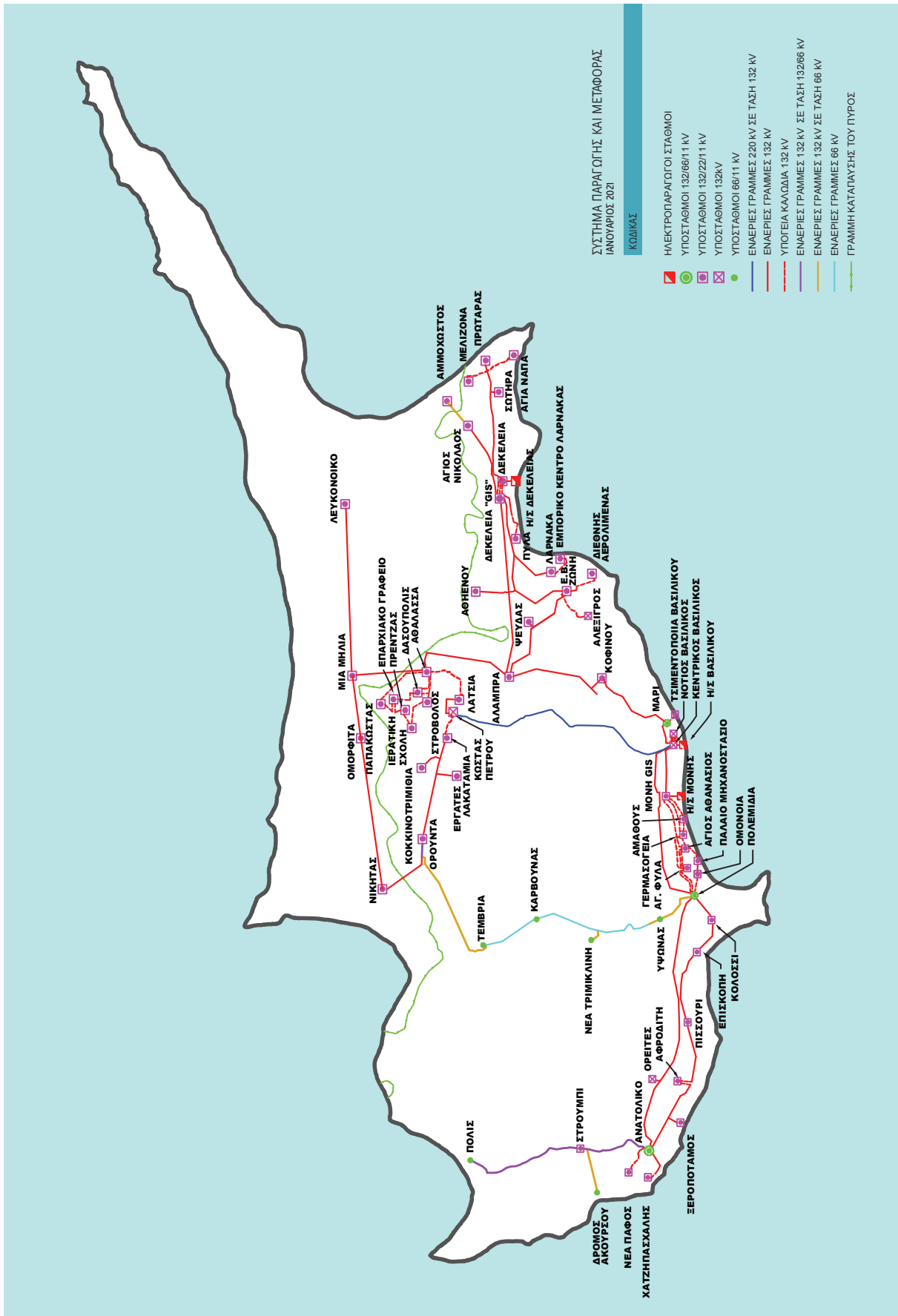
- Καλώδιο Μεταφοράς «Άγιος Αθανάσιος-Μονή GIS»
- Στις 07 Οκτωβρίου 2020, έγινε η αναδιάταξη και μεταφορά του καλωδίου «Άγιος Αθανάσιος-Μονή» από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».
- Στις 23 Οκτωβρίου 2020, έγινε η αναδιάταξη και μεταφορά των κυκλωμάτων των Αεριοστροβίλων 3 & 4 από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».
- Ηλεκτρική Γραμμή «Βασιλικός-Μονή GIS» 1
- Στις 30 Οκτωβρίου 2020, έγινε η αναδιάταξη και μεταφορά της σύνδεσης «Βασιλικός-Μονή GIS 1» από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».
- Καλώδια Μεταφοράς «Γερμασόγεια-Μονή GIS» & «Αμαθούς - Μονή GIS»
- Στις 30 Νοεμβρίου 2020, έγινε η αναδιάταξη και μεταφορά των καλωδίων «Γερμασόγεια-Μονή GIS» & «Αμαθούς-Μονή GIS» 132 kV από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».
- Στις 15 Δεκεμβρίου 2020, έγινε επίσης η αναδιάταξη και μεταφορά των Αεριοστροβίλων 1 & 2 από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».
- Ηλεκτρική Γραμμή «Βασιλικός-Μονή GIS» 2
- Στις 21 Δεκεμβρίου 2020, έγινε η αναδιάταξη και μεταφορά της σύνδεσης «Βασιλικός-Μονή GIS 2» από τον παλιό Υ/Σ «Μονή» στον νέο Υ/Σ «Μονή GIS».

12.4 Αποξήλωση/αποσύνδεση εξοπλισμού

Κατά το 2020 έχει αρχίσει η αποξήλωση των Επαγωγέων Μέσης Τάσης που βρίσκονταν εγκατεστημένοι στον χώρο του παλαιού Υ/Σ «Μονή».

12.5 Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς

Μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο ΔΣΜΚ ετοιμάζει κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης, όπως προνοείται στη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ.03/2020, και υποβάλλει στη ΡΑΕΚ προς έγκριση Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς (ΔΠΑΣΜ), το οποίο και αναθεωρείται σε ετήσια βάση. Για τον σκοπό αυτό έχουν διενεργηθεί αναλύσεις ροών φορτίου για μελλοντικά έτη, οι οποίες βασίζονται στη δεκαετή πρόβλεψη ζήτησης φορτίου και ενέργειας που ετοιμάζεται και αναθεωρείται ετησίως από τον ΔΣΜΚ. Στο πλαίσιο της ετοιμασίας του ΔΠΑΣΜ λαμβάνονται υπόψη, τόσο το ενδεικτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα παραγωγής, όσο και άλλες μελέτες ανάπτυξης φορτίου ζήτησης και διείσδυσης ΑΠΕ στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής.

Σχ. 9 - Υφιστάμενη κατάσταση (Ιανουάριος 2021) στο Σύστημα Μεταφοράς/Παραγωγής

13. ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΣΜΚ

13.1 Σύστημα τηλελέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ)

Το εποπτικό Σύστημα Τηλελέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας αποτελεί το κύριο εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου του δικτύου μεταφοράς και του Συστήματος Παραγωγής σε καθημερινή βάση.

Κατά το 2020 το νέο σύστημα συμπλήρωσε με επιτυχία τον έκτο χρόνο λειτουργίας του από την τελευταία του αναβάθμιση και συνολικά είκοσι δύο χρόνια λειτουργίας. Κατά την περίοδο αυτή υπήρξε συνεχής βελτίωση του λογισμικού, τόσο σε συνεργασία με την κατασκευάστρια εταιρεία, όσο και από το προσωπικό του ΔΣΜΚ.

13.2 Επεκτάσεις/συνδέσεις ΣΤΗΔΕ

Κατά το 2020, το ΣΤΗΔΕ επεκτάθηκε με τη σύνδεση του νέου Υποσταθμού Μεταφοράς «Μονή GIS» δυναμικότητας 2x40 MVA, ο οποίος διαθέτει εξοπλισμό «νέας γενεάς». Επίσης, κατά το 2020 το ΣΤΗΔΕ αναβαθμίστηκε τηλεπικοινωνιακά με την αλλαγή των πρωτοκόλλων επικοινωνίας των Υ/Σ «Σωτήρα», «Πολεμίδα» και «Πύργος» με εξοπλισμό «νέας γενεάς». Επιπλέον, κατά το 2020 το ΣΤΗΔΕ επεκτάθηκε με τη σύνδεση δύο νέων Τηλετερματικών Μονάδων «νέας γενεάς» για σκοπούς σύνδεσης και μεταφοράς δεδομένων μεταξύ του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.

13.3 Αυτόματη τηλεκαταγραφή μετρήσεων ενέργειας στα συστήματα παραγωγής/ μεταφοράς

Μέσα στο έτος 2020 διεξήχθησαν μεγάλες αλλαγές στο σύστημα τηλεκαταγραφής και διαχείρισης μετρητικών διατάξεων του ΔΣΜΚ. Σε συνεργασία με τον ΙΣΜ έχουν εγκατασταθεί όλοι οι πιστοποιημένοι μετρητές των Παραγωγών στα όρια του Συστήματος Μεταφοράς. Οι μετρητές λειτούργησαν καταγράφοντας με ακρίβεια ανά ημίωρο στοιχεία παραγωγής και διακίνησης ηλεκτρικής ενέργειας στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς.

Τέθηκε σε εφαρμογή η διαδικασία ρύθμισης του συστήματος για την Λειτουργία της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Παραδοτέα αυτής της διαδικασίας ήταν ο έλεγχος και η ορθή ανάκτηση των μετρήσεων από τους πιστοποιημένους μετρητές των Παραγωγών στα όρια του Συστήματος Μεταφοράς, η ριζική αλλαγή εξισώσεων υπολογισμού των απωλειών του Συστήματος Μεταφοράς καθώς επίσης και η παροχή δεδομένων σε συμμετέχοντες στην αγορά μέσω αυτόματης εφαρμογής στο διαδίκτυο.

Επίσης, έχει προγραμματιστεί και εγκριθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το οποίο προσωπικό του ΔΣΜΚ στον τομέα της πληροφορικής θα μπορεί να αποκτήσει την ικανότητα να ετοιμάζει ευέλικτες αναθεωρημένες εκθέσεις στατιστικών στοιχείων προς τους συμμετέχοντες στην Αγορά Ηλεκτρισμού και άλλους ενδιαφερομένους.

14. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ/ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

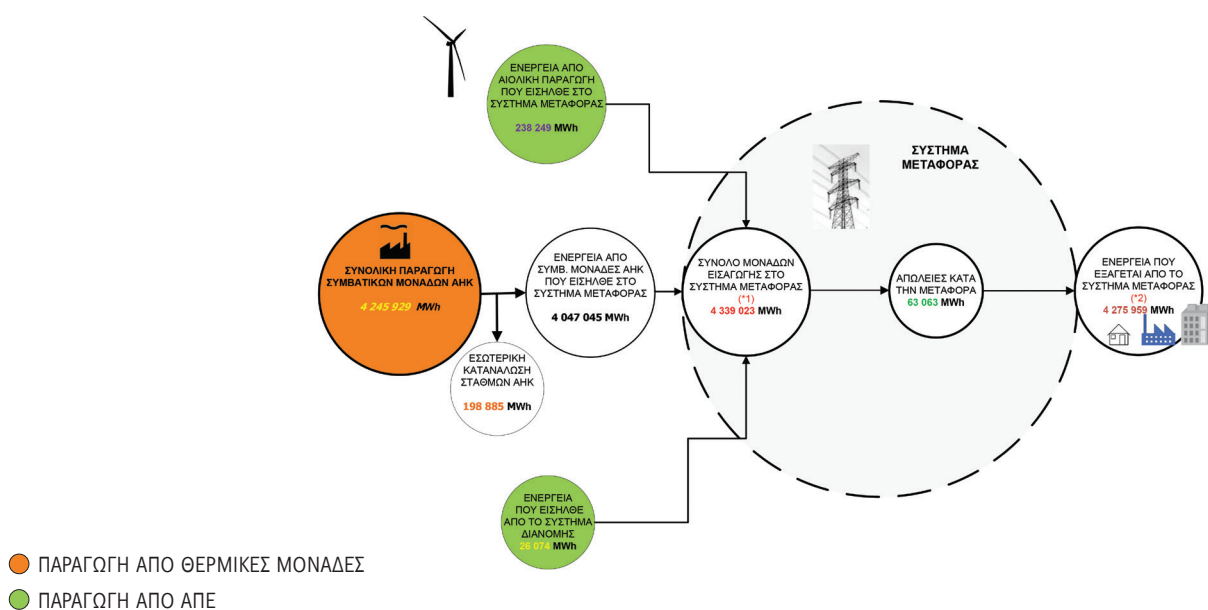
14.1 Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο

Η ηλεκτρική ενέργεια που διακινείται στο Σύστημα Μεταφοράς:

1. παράγεται από τους τρεις ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της ΑΗΚ
2. προέρχεται από παραγωγούς ΑΠΕ συνδεδεμένους στο Σύστημα Μεταφοράς
3. διοχετεύεται προς το Σύστημα Μεταφοράς από τρίτους
4. εισέρχεται στο Σύστημα Μεταφοράς από το Σύστημα Διανομής

Το Σχεδιάγραμμα 10 δείχνει παραστατικά την παραγωγή και διακίνηση της ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και τις απώλειες στο Σύστημα Μεταφοράς κατά το 2020.

Σημειώνεται σχετικά ότι η αντίστροφη ροή ενεργού ενέργειας από το Σύστημα Διανομής προς το Σύστημα Μεταφοράς ανήλθε κατά το 2020 στις 26.074MWh λόγω της αυξανόμενης διεσπαρμένης εγκατεστημένης φωτοβολταϊκής ισχύος, καθώς και της μείωσης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19) και των σχετικών μέτρων για περιορισμό της εξάπλωσής του.

(*1) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΗΚ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
 (*2) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Η ΡΟΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ (*1&*2) ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΜΗΔΕΝΙΚΗ

Σχ. 10 - Ροή Ηλεκτρικής Ενέργειας και υπολογισμός απωλειών στο Σύστημα Μεταφοράς

14.2 Ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Κατά το 2020 η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που διοχετεύθηκε στο Σύστημα Μεταφοράς ήταν μόνο αυτή των αιολικών πάρκων. Το σύνολο αυτής της παραγωγής ανήλθε στις 238.249 MWh έναντι 236.099 MWh κατά το 2019, παρουσίασε δηλαδή αύξηση 0,9%.

Με βάση τα στοιχεία που συλλέγουν ο ΔΣΜΚ για το Σύστημα Μεταφοράς και ο ΔΣΔ για το Σύστημα Διανομής, η συνολική διείσδυση ΑΠΕ στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου για το 2020 ανήλθε στις 561,004 έναντι 493,748 MWh, παρουσίασε δηλαδή αύξηση 13,62%.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕ (MWh)	ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (MWh)	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ* (MWh)	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΑΖΑΣ (MWh)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕ (MWh)
ΕΤΟΣ 2019				
5.112.723	238.136	216.336	39.276	493.748
	4,7%	4,2%	0,8%	9,7%
ΕΤΟΣ 2020				
4.807.110	239.979	277.914	43.112	561.004
	5,0%	5,8%	0,9%	11,7%

* Η παραγωγή από φωτοβολταϊκά συστήματα αποτελεί εκτίμηση

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - Διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2019-2020

14.3 Απώλειες στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς

Οι ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια μέσα στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (κατανάλωση σε βοηθητικά μηχανήματα) ανήλθαν κατά το 2020 σε 198.885 MWh, αντιπροσωπεύοντας το 4,7% επί της συνολικής θερμικής παραγωγής.

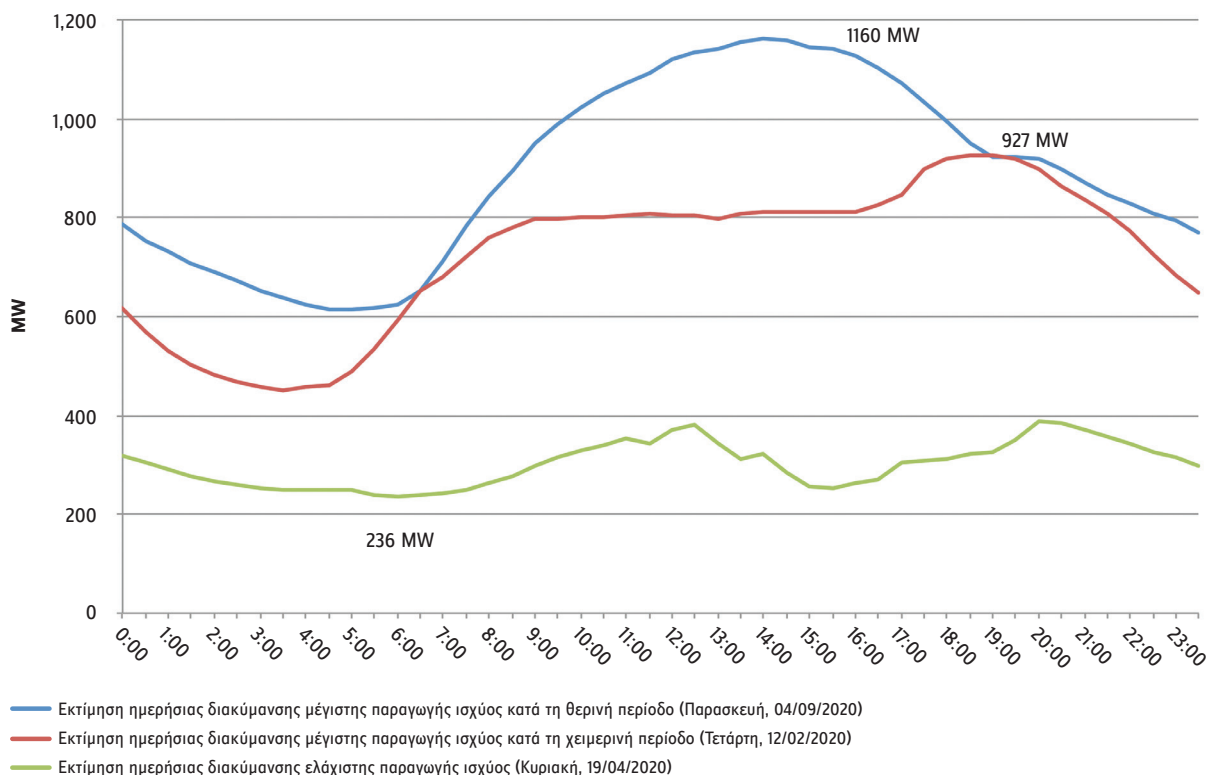
Οι θερμικές απώλειες του Συστήματος Μεταφοράς κατά το 2020 ανήλθαν στις 63.063 MWh αντιπροσωπεύοντας το 1,45% επί της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που εισάγεται στο Σύστημα Μεταφοράς.

14.4 Εκτιμώμενη συνολική μέγιστη ισχύς συστήματος

Ο ΔΣΜΚ διαθέτει συστήματα τα οποία καταγράφουν ανά ημίωρο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ και αιολικά πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο δίκτυο μεταφοράς. Η καταγραφή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Διανομής είναι ευθύνη του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.

Κατά τη θερινή περίοδο του 2020, η μέγιστη παραγωγή ισχύος του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου σημειώθηκε την Παρασκευή, 04 Σεπτεμβρίου 2020 και ώρα 14:22 και ανήλθε μέγιστα στα 1160 MW. Από αυτά, τα 1003 MW αποτελούσαν τη συμβατική, τα 16 MW την αιολική παραγωγή και τα 141 MW την εκτίμηση της πραγματικής διεσπαρμένης παραγωγής.

Στο Σχεδιάγραμμα 11 παρουσιάζεται η ημερήσια διακύμανση της μέγιστης παραγωγής ισχύος της θερινής και χειμερινής περιόδου 2020. Πέραν τούτου παρουσιάζεται και η ημερήσια ελάχιστη παραγωγή ισχύος κατά το 2020.

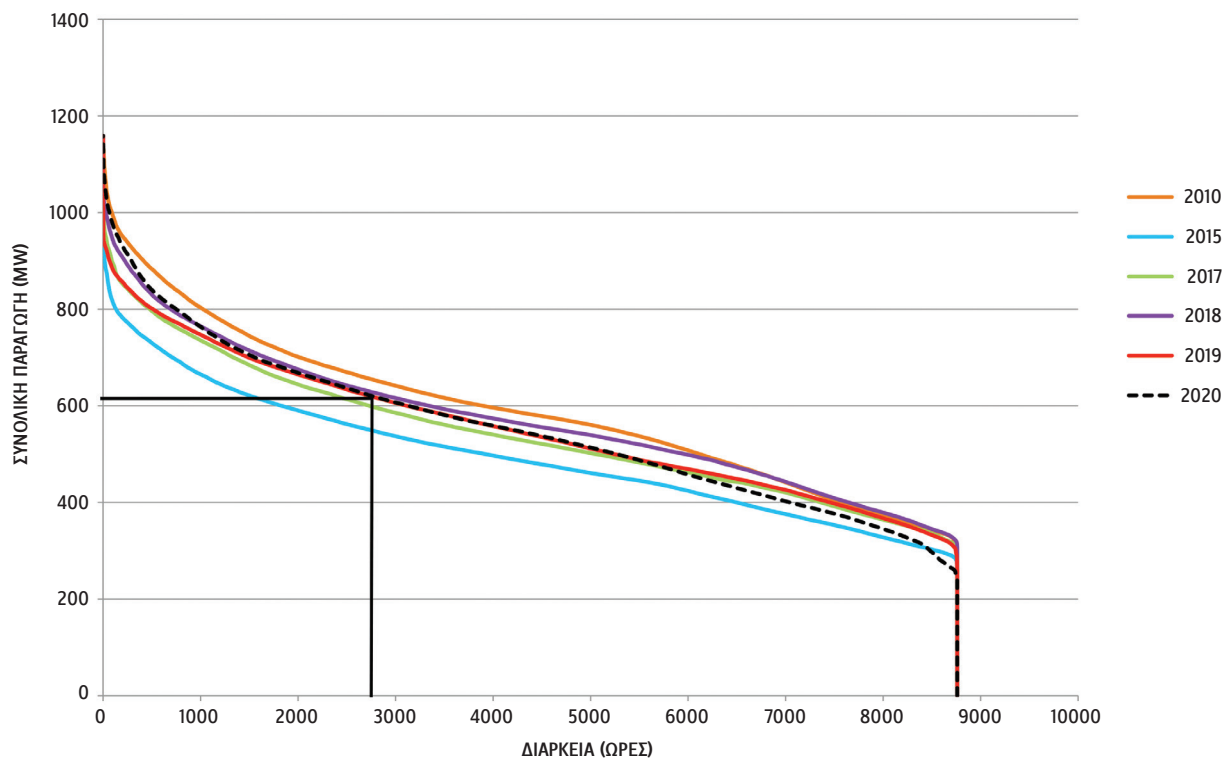
Σχ. 11 - Ημερήσια διακύμανση μέγιστης και ελάχιστης παραγωγής ισχύος κατά το 2020

14.5 Ετήσιος συντελεστής φορτίου

Ο ετήσιος συντελεστής φορτίου, που είναι ο λόγος της ετήσιας παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας ως προς την ετήσια ηλεκτρική ενέργεια που δύναται να παραχθεί με τη μέγιστη παραγωγή ισχύος, για το έτος 2020 ανήλθε σε ποσοστό της τάξης 47,42% σε σχέση με ποσοστό 53,4% που σημειώθηκε κατά το 2019.

14.6 Καμπύλες διάρκειας φορτίου συνολικής παραγωγής ισχύος

Στο Σχεδιάγραμμα 12 παρουσιάζονται οι καμπύλες διάρκειας φορτίου σε σχέση με τη συνολική παραγωγή ισχύος του Συστήματος Μεταφοράς για τα έτη 2010, 2015, 2017, 2018, 2019 και 2020. Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, επισημαίνεται ότι η συνολική παραγωγή ισχύος κυμαινόταν περίπου κάτω από 630 MW για περίοδο πέραν του 70% του συνολικού ετήσιου χρόνου.

Σχ. 12 - Καμπύλες διάρκειας συνολικής παραγωγής του Συστήματος Μεταφοράς για τα έτη 2010, 2015, 2017, 2018, 2019 και 2020

15. ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

15.1 Βλάβες παραγωγής

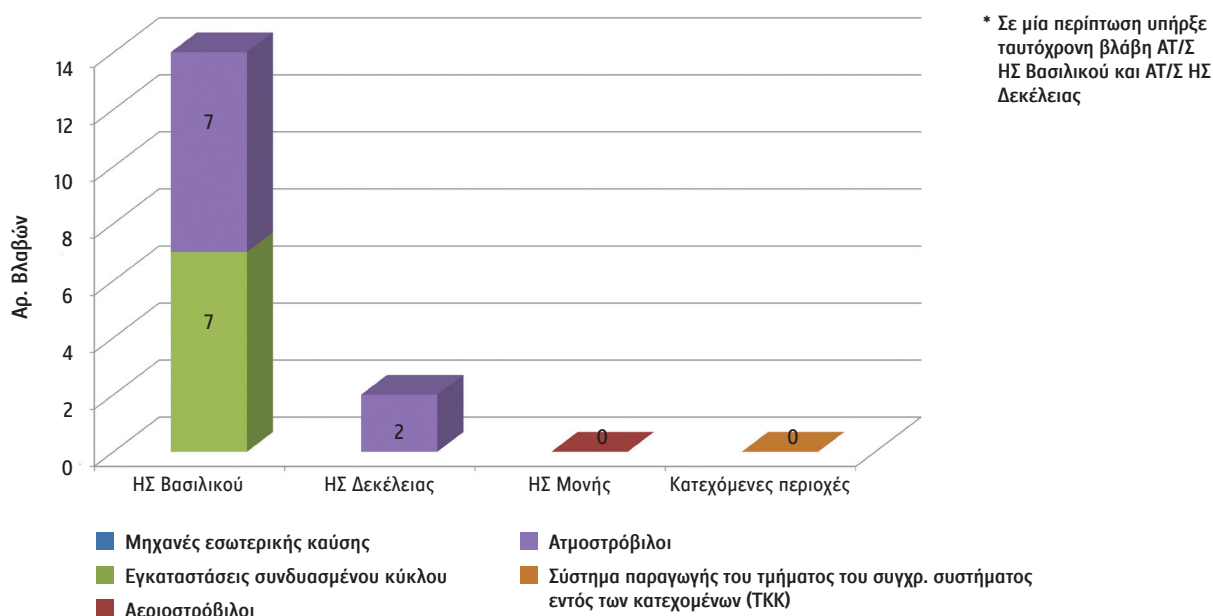
Οι βλάβες σε μονάδες παραγωγής επηρεάζουν άμεσα το Σύστημα Μεταφοράς, και ανάλογα με τη σοβαρότητά τους, μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια και η αξιοπιστία του ηλεκτρικού συστήματος. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντική η καταγραφή και η αξιολόγησή τους.

Κατά το 2020 σημειώθηκαν συνολικά εικοσιεννέα (29) βλάβες παραγωγής, εκ των οποίων δεκαεννέα (19) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού, τρεις (3) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας, μία (1) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Μονής, πέντε (5) στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς που βρίσκονται στο μέρος του συγχρονισμένου Συστήματος εντός των κατεχομένων περιοχών και μία (1) κοινή βλάβη στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς Βασιλικού και Δεκέλειας.

Σε δεκαπέντε (15) περιπτώσεις η απώλεια μονάδων παραγωγής συνοδεύτηκε με αποσύνδεση φορτίου, είτε χειροκίνητα από το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας είτε ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των ηλεκτρονόμων υποσυχνότητας.

Τονίζεται ότι για τη διερεύνηση σοβαρών βλαβών, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου σε συνεργασία με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ετοιμάζει εκθέσεις για τα συμβάντα, όπου διερευνούνται τα γεγονότα που προκάλεσαν το συμβάν και παρατίθενται εισηγήσεις και προτάσεις για διορθωτικά μέτρα, ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα επανάληψης παρόμοιων περιστατικών.

Στο Σχεδιάγραμμα 13, φαίνεται η παρουσίαση των βλαβών, που συνοδεύτηκαν με αποσύνδεση φορτίου, και αφορά το είδος των μονάδων παραγωγής και τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς όπου σημειώθηκαν οι βλάβες.

Σχ. 13 - Σύνολο βλαβών παραγωγής για το 2020 που συνοδεύτηκαν με αποσύνδεση φορτίου

15.2 Βλάβες μεταφοράς

Κατά το 2020, σημειώθηκαν συνολικά δεκαεννιά (19) βλάβες στο Σύστημα Μεταφοράς. Ο αριθμός των βλαβών ανά τύπο εξοπλισμού ήταν ως ακολούθως:

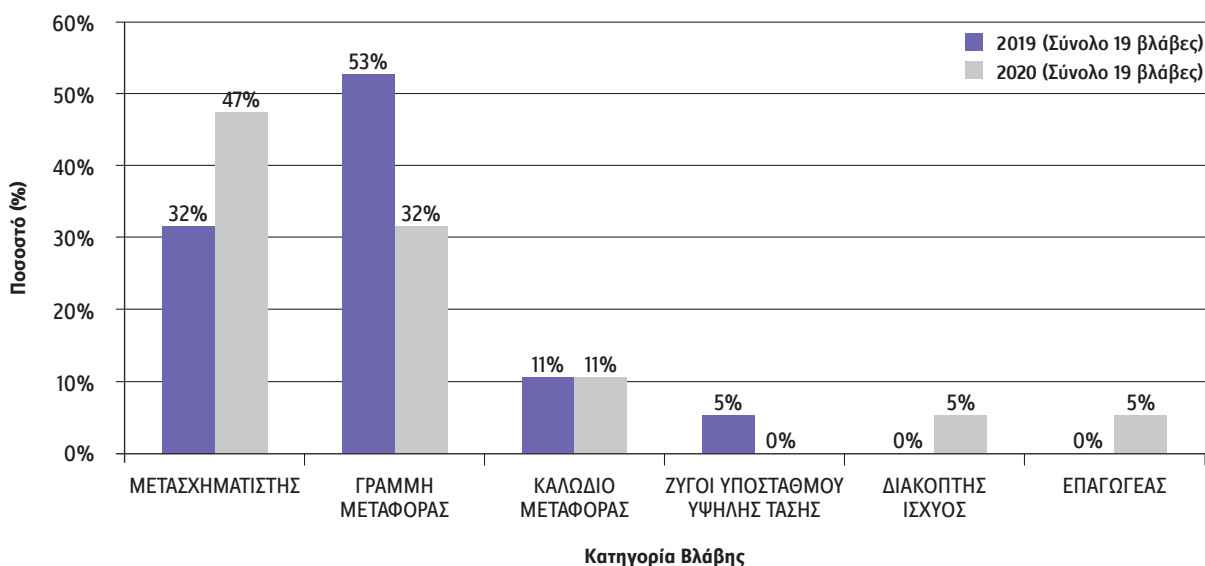
- Βλάβη Μετασχηματιστή: 9
- Βλάβη Γραμμής Μεταφοράς: 6
- Βλάβη Καλωδίου Μεταφοράς: 2
- Βλάβη Διακόπτη Ισχύος: 1
- Βλάβη Επαγωγέα: 1

Το Σύστημα Μεταφοράς έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη το «Κριτήριο Αξιοπιστίας N-1», βάσει του οποίου ο εξοπλισμός που παραμένει σε λειτουργία μετά την εμφάνιση απρόβλεπτου συμβάντος στο Σύστημα Μεταφοράς πρέπει να μπορεί να εξυπηρετήσει τη νέα κατάσταση λειτουργίας. Ως εκ τούτου, μόνο σε 3 από τις 19 βλάβες υπήρξε μη εξυπηρετούμενη ενέργεια λόγω διακοπής της παροχής σε καταναλωτικά φορτία για πάνω από 10 λεπτά, με το σύνολό της για το έτος να ανέρχεται στις 5MWh. Στις υπόλοιπες βλάβες του Συστήματος Μεταφοράς, ο εξοπλισμός που παρέμεινε σε λειτουργία ήταν σε θέση να εξυπηρετήσει όλο το φορτίο του Συστήματος είτε αυτόματα είτε κατόπιν ολιγόλεπτων χειρισμών.

Εκ των βλαβών που είχαν ως αποτέλεσμα μη εξυπηρετούμενη ενέργεια:

- Οι δύο αφορούσαν βλάβη σε μετασχηματιστή με αποτέλεσμα την απενεργοποίηση ζυγού 11kV σε υποσταθμό μεταφοράς, και επιπλέον απαιτήθηκαν άνω των δέκα λεπτών για να γίνουν οι απαραίτητοι χειρισμοί για ενεργοποίηση του εν λόγω ζυγού από άλλο μετασχηματιστή.
- Η μία αφορούσε ολική σβέση υποσταθμού μεταφοράς λόγω βλάβης σε διακόπτη ισχύος. Η ηλεκτροδότηση του υποσταθμού αποκαταστάθηκε εντός 50 λεπτών.

Πιο κάτω παρουσιάζεται σύγκριση του ποσοστού βλαβών μεταφοράς ανά τύπο εξοπλισμού για το 2020 σε σχέση με το 2019. Σημειώνεται ότι ο συνολικός αριθμός βλαβών μεταφοράς παρέμεινε αμετάβλητος.

Σχ. 14 - Σύγκριση βλαβών μεταφοράς 2019 και 2020

16. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΣΜΚ

Ο προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ για το 2020 εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12 Δεκεμβρίου 2019.

Ο προϋπολογισμός περιέχει τις αναμενόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες του ΔΣΜΚ για το 2020 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και τη Βουλή των Αντιπροσώπων από την ΑΗΚ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο (Ν122(Ι)/2003).

17. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διευθυντής και επαγγελματικοί σύμβουλοι	170
Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ	171
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	173
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	177
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	178
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	179
Κατάσταση ταμειακών ροών	181
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	182

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Διευθυντής	Σταύρος Σταυρινός (διορίστηκε στις 22/12/2020) Δρ. Χρίστος Τρίαρος (απεχώρησε στις 18/12/2020)
Φορολογικοί Σύμβουλοι	Nexia Ρογιαδjis Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Ανεξάρτητοι Ελεγκτές	Κοινοπραξία Nexia Ρογιαδjis και Joannides + Co Ltd Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγκεκριμένοι Ελεγκτές Σοφούλη 2, 8ος όροφος, Chanteclair House, 1096 Λευκωσία, Κύπρος
Νομικοί Σύμβουλοι	Κούσιος Κορφιώτης Παπαχαλαμάπους ΔΕΠΕ Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι
Εγγεγραμμένο γραφείο	Ευαγγελιστρίας 68 2057 Στρόβολος Κύπρος
Τραπεζίτες	Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ Eurobank Cyprus Ltd

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΣΜΚ

Ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) υποβάλλει την έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κύριες δραστηριότητες και φύση εργασιών του ΔΣΜΚ

Βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των παραγωγών και προμηθευτών ηλεκτρισμού στο Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/ Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και επιδόσεων των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ

Η εξέλιξη του ΔΣΜΚ μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική του θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο ΔΣΜΚ περιγράφονται στις σημειώσεις 5 και 6 των οικονομικών καταστάσεων.

Ύπαρξη υποκαταστημάτων

Ο ΔΣΜΚ δεν διατηρεί οποιαδήποτε υποκαταστήματα.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του ΔΣΜΚ για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 177. Το καθαρό κέρδος/(ζημιά) για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει σε Ερευνητικά Προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης όπως περιγράφονται στη σημείωση 8 των οικονομικών καταστάσεων.

Διευθυντής

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 170. Ο Δρ. Χρίστος Τρίαρος ο οποίος διορίστηκε Διευθυντής στις 27 Ιουλίου 2016, παύθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2020 και στις 22 Δεκεμβρίου 2020 ο κ. Σταύρος Σταυρινός διορίστηκε στη θέση του.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα συνέβηκαν μετά την περίοδο αναφοράς, περιγράφονται στη σημείωση 23 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές του ΔΣΜΚ, κατόπιν ανάθεσης διαγωνισμού από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, είναι η κοινοπραξία Nexia Ρογιαdjis και Joannides + Co Ltd. Η αμοιβή τους καθορίστηκε βάση σύμβασης με την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Με εντολή του Διευθυντή,

Σταύρος Σταυρινός

Διευθυντής
Λευκωσία, 30 Ιουλίου 2021

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Προς τον Διευθυντή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις του ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΔΣΜΚ), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 177 μέχρι 208 και αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και της χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του Άρθρου 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμων του 2014 μέχρι 2017 και του άρθρου 58(7) των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα, περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο 'Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων' της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από τον ΔΣΜΚ σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σ' αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Διευθυντή ΔΣΜΚ για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του Άρθρου 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμων του 2014 μέχρι 2017 και του άρθρου 58(7) των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που ο Διευθυντής καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση της ικανότητας του ΔΣΜΚ να συνεχίσει τη δραστηριότητά του, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητά του ΔΣΜΚ και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Κυπριακή Δημοκρατία είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τον ΔΣΜΚ ή να διακόψει τη δραστηριότητά του ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του ΔΣΜΚ.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια τα οποία

είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του ΔΣΜΚ.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα που να σχετίζεται με γεγονότα ή συνθήκες που να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα του ΔΣΜΚ να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν τέτοιες γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να τροποποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο ΔΣΜΚ να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στον Διευθυντή θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

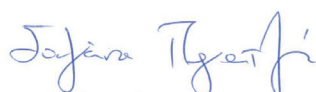
Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμων του 2014 μέχρι 2017 και του άρθρου 58(7) των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018 και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντος του ΔΣΜΚ που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τον Διευθυντή του ΔΣΜΚ σύμφωνα με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 και για τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και μόνο και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σουζάνα Πογιατζή

Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό του

Nexia Ρογιατζις

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία, 30 Ιουλίου 2021

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020 €	2019 €
Έσοδα	7	4.928.633	7.158.073
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	8	90.758	98.989
Σύνολο εσόδων		5.019.391	7.257.062
Έξοδα διοίκησης και λειτουργίας	9	(5.019.795)	(5.003.181)
Καθαρή ζημιά απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία	17	(112.833)	-
(Ζημιά)/κέρδος από εργασίες		(113.237)	2.253.881
Έξοδα χρηματοδότησης	11	(19.079)	(19.218)
(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία		(132.316)	2.234.663
Φορολογία	12	-	(279.468)
Καθαρή (ζημιά)/κέρδος για το έτος		(132.316)	1.955.195
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων - ζημιές εύλογης αξίας	15	(369)	(277)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		(369)	(277)
Συνολικά έσοδα για το έτος		(132.685)	1.954.918

Οι σημειώσεις στις σελίδες 182 μέχρι 208 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020 €	2019 €
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	14	602.434	787.799
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων	15	578	947
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	16	945.167	-
		1.548.179	788.746
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	16	1.571.583	4.188.134
Επιστρεπτέοι φόροι	20	38.736	35.236
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	17	3.228.416	1.531.096
		4.838.735	5.754.466
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		6.386.914	6.543.212
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Άλλα αποθεματικά		(15.195)	(14.826)
Συσσωρευμένα κέρδη		5.201.057	5.526.548
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.185.862	5.511.722
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	18	438.555	615.321
		438.555	615.321
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	19	577.216	230.329
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	18	185.281	185.840
		762.497	416.169
Σύνολο υποχρεώσεων		1.201.052	1.031.490
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.386.914	6.543.212

Στις 30 Ιουλίου 2021 ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ενέκρινε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Σταύρος Σταυρινός
Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 182 μέχρι 208 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	Αποθεματικό εύλογης αξίας - Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων €	Συσσωρευμένα κέρδη €	Σύνολο €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2019		(14.549)	3.587.898	3.573.349
Συνολικά έσοδα				
Καθαρό κέρδος για το έτος		-	1.955.195	1.955.195
Λοιπά συνολικά έσοδα				
Μεταβολή εύλογης αξίας	15	(277)	-	(277)
Συναλλαγές με μετόχους				
Εισφορά για άμυνα σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από τα κέρδη του 2017		-	(16.545)	(16.545)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		(14.826)	5.526.548	5.511.722
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020		(14.826)	5.526.548	5.511.722
Συνολικά έσοδα				
Καθαρή ζημιά για το έτος		-	(132.316)	(132.316)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα				
Μεταβολή εύλογης αξίας	15	(369)	-	(369)
Συναλλαγές με μετόχους				
Εισφορά για άμυνα και ΓεΣΥ σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από τα κέρδη του 2018		-	(193.175)	(193.175)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020		(15.195)	5.201.057	5.185.862

Οι σημειώσεις στις σελίδες 182 μέχρι 208 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Οργανισμοί που δεν διανέμουν το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως αυτά προσδιορίζονται με βάση τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, λογίζονται κατά την 31 Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Επί του ποσού της λογιζόμενης διανομής μερίσματος καταβάλλεται από τον ΔΣΜΚ αμυντική εισφορά με συντελεστή 17% (ισχύει από το 2014). Επιπρόσθετα από το 2019 (λογιζόμενη διανομή μερίσματος κερδών έτους 2017), καταβάλλεται από τον ΔΣΜΚ εισφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ) με συντελεστή 2,65% (31.12.2019: 1,70%).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 182 μέχρι 208 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

		2020	2019
	Σημ.	€	€
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία		(132.316)	2.234.663
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης	14	185.365	185.365
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	17	112.833	-
Χρεωστικούς τόκους	11	17.179	17.422
		183.061	2.437.450
Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
Μείωση/(αύξηση) στα εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά		1.671.384	(2.324.468)
Αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		170.257	108.137
Μετρητά που προήλθαν από εργασίες		2.024.702	221.119
Φορολογία που πληρώθηκε		(20.045)	(359.504)
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από/(για) εργασίες		2.004.657	(138.385)
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	13	(55.382)	(57.521)
Είσπραξη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	13	55.382	57.521
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από επενδυτικές δραστηριότητες		-	-
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Αποπληρωμές υποχρεώσεων από μισθώσεις	18	(191.064)	(189.217)
Πληρωμή τόκων		(3.440)	(208)
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(194.504)	(189.425)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		1.810.153	(327.810)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		1.531.096	1.858.906
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	17	(112.833)	-
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους	17	3.228.416	1.531.096

Οι σημειώσεις στις σελίδες 182 μέχρι 208 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα σύστασης

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ("ΔΣΜΚ") συστάθηκε στην Κύπρο στις 17 Σεπτεμβρίου 2004 ως ξεχωριστή Νομική Οντότητα. Το εγγεγραμμένο γραφείο του είναι στην οδό Ευαγγελίστριας 68, 2057 Στρόβολος, Κύπρος.

Η συγκρότηση του ΔΣΜΚ προέκυψε από την απόφαση της Κυπριακής Δημοκρατίας για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Στις 25 Ιουλίου 2003, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122(Ι)/2003 (ο "Νόμος"), για σκοπούς εναρμόνισης με τις πιο πάνω Οδηγίες και ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο.

Οι βασικές πρόνοιες του Νόμου συμπεριλαμβάνουν:

1. τη σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)
2. τον ορισμό Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ),
3. τη συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ),
4. το διαχωρισμό των πελατών σε Επιλέγοντες Πελάτες και Μη Επιλέγοντες Πελάτες,
5. τη φιλελευθεροποίηση της Παραγωγής.

Ο ΙΣΜ και ο ΙΣΔ είναι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Στις 13 Δεκεμβρίου 2012, η Βουλή ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012, Ν211(Ι)/2012, βασικές πρόνοιες του οποίου επηρεάζουν το ΔΣΜΚ ως ακολούθως:

1. Αντικατάσταση του ονόματος του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και του όρου ΔΣΜ σε ΔΣΜΚ,
2. Διευκρινίζεται ότι ο ΔΣΜΚ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου,
3. Ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ θα υποβάλλεται ως ξεχωριστό νομοσχέδιο για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύμφωνα με τον Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμο (Ν33(Ι)/2003), ο ΔΣΜΚ έχει εξουσιοδοτηθεί με απόφαση της ΡΑΕΚ, ως "Εξουσιοδοτημένος εκδότης" για σκοπούς έκδοσης εγγύησης προέλευσης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες στο Δίκτυο Μεταφοράς. Μέσα στα πλαίσια αυτά ο ΔΣΜΚ λειτουργεί ηλεκτρονικό μητρώο εγγύησης προέλευσης από το Φεβρουάριο του 2011.

Λειτουργικό περιβάλλον του ΔΣΜΚ

Με την πρόσφατη και ταχεία εξέλιξη της πανδημίας της νόσου του Κορονοϊού (COVID-19) η παγκόσμια οικονομία εισήλθε σε μια περίοδο πρωτοφανούς κρίσης στον τομέα της περιθάλψης της υγείας, η οποία έχει προκαλέσει σημαντική παγκόσμια αναστάτωση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την καθημερινή ζωή.

Πολλές χώρες έχουν υιοθετήσει έκτακτα και δαπανηρά μέτρα περιορισμού. Ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Οι κυβερνήσεις έχουν εφαρμόσει περιορισμούς στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Βιομηχανίες όπως ο τουρισμός, η φιλοξενία και η ψυχαγωγία έχουν διαταραχθεί άμεσα από αυτά τα μέτρα. Άλλες βιομηχανίες όπως οι κατασκευαστικές και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες έχουν επίσης επηρεαστεί έμμεσα.

Στην Κύπρο, στις 15 Μαρτίου 2020, το Υπουργικό Συμβούλιο σε έκτακτη συνεδρίαση ανακοίνωσε ότι η Κύπρος εισέρχεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λαμβάνοντας υπόψη την αβέβαιη κατάσταση όπως εξελίσσεται καθημερινά, την αυξανόμενη εξάπλωση του COVID-19 και τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με την κατάσταση.

Για το σκοπό αυτό, λήφθηκαν ορισμένα μέτρα από την Κυπριακή Δημοκρατία, για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της οικονομικής επιβίωσης των εργαζομένων, των επιχειρήσεων, των ευάλωτων ομάδων και της οικονομίας γενικότερα.

Έχουν εφαρμοστεί νέοι κανονισμοί εισόδου στη χώρα για την προστασία του πληθυσμού από την περαιτέρω εξάπλωση της ασθένειας, που απαιτούν εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων για την είσοδο ατόμων στην Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιπρόσθετα, ένας σημαντικός αριθμός ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας, είχε παραμείνει κλειστός για ορισμένη περίοδο ενώ μια σειρά μέτρων εγκλεισμού, όπως η απαγόρευση των περιττών μετακινήσεων και η αναστολή λειτουργίας των εταιρειών λιανικής (υπό ορισμένες εξαιρέσεις), εφαρμόστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τα μέτρα αναθεωρούνταν συνεχώς (αίρονταν ή ενισχύονταν) από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά τη διάρκεια του έτους λαμβάνοντας υπόψη την επιδημιολογική κατάσταση της χώρας.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν όμως να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα λόγω του ρυθμού επέκτασης της πανδημίας και του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα. Οι τρέχουσες προσδοκίες και εκτιμήσεις του Διευθυντή μπορεί να διαφέρουν από τα πραγματικά αποτελέσματα.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας για τον ΔΣΜΚ περιγράφονται στην σημείωση 7 των οικονομικών καταστάσεων.

2. Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και των περί ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι το 2018. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τον Διευθυντή στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του ΔΣΜΚ. Οι τομείς που απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίση ή είναι πιο πολύπλοκοι ή τομείς όπου οι παραδοχές και οι υπολογισμοί έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στην σημείωση 6.

3. Υιοθέτηση καινούργιων ή αναθεωρημένων προτύπων και διερμηνειών

Κατά το τρέχον έτος, ο ΔΣΜΚ υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες του και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2020. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές του ΔΣΜΚ.

4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σ' αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Έσοδα

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα επιτρεπόμενα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ σύμφωνα με την παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 32 και του άρθρου 86 και παραχωρούνται στον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς για κάλυψη οποιουδήποτε μέρους ή και του συνόλου, εάν υπάρχει επάρκεια, των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 65 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού νόμων του 2003 μέχρι το 2018.

Η ΡΑΕΚ εκδίδει κάθε έτος απόφαση, με βάση την οποία καθορίζεται η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ, η οποία αποτελεί το κυριότερο έσοδο του ΔΣΜΚ. Με βάση αυτή την Απόφαση η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ επιβάλλεται επί της Τιμολογούμενης Ενέργειας.

Για τα έτη 2020 και 2019, ο μόνος Προμηθευτής Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο, ο οποίος τιμολόγησε ενέργεια ήταν η ΑΗΚ.

Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει τα εισοδήματα όταν τα μέρη έχουν εγκρίνει τη σύμβαση (γραπτώς, προφορικά ή σύμφωνα με άλλες συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές) και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση (ήτοι ο κίνδυνος, ο χρόνος ή το ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών της οικονομικής οντότητας αναμένεται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της σύμβασης) και είναι πιθανό η οικονομική οντότητα να ειπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε μία από τις συμβάσεις του ΔΣΜΚ με πελάτες.

Άλλα έσοδα του ΔΣΜΚ αναγνωρίζονται ως εξής:

- **Έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης**

Τα έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης αναγνωρίζονται όταν ένας αιτητής για εγγραφή στο μητρώο εγκριθεί από τον ΔΣΜΚ.

- **Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης**

Τα έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης αναγνωρίζονται όταν οι συμμετέχοντες στο μητρώο υποβάλλουν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού εγγύησης προέλευσης.

- **Έσοδα από τα Ερευνητικά Προγράμματα**

Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από τα Ερευνητικά Προγράμματα προκύπτουν από τους όρους του κάθε προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο του κάθε Προγράμματος.

- **Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από Συνδέσεις στο Σύστημα Μεταφοράς**

Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από συμβόλαια για Σύνδεση στο Δίκτυο Μεταφοράς αντιπροσωπεύουν ανάκτηση Διοικητικών Εξόδων του ΔΣΜΚ στα πλαίσια ετοιμασίας μελετών σε αιτητές για συνδέσεις στο Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρισμού.

Οφελήματα υπαλλήλων

Ο Διευθυντής ΔΣΜΚ που είναι το μόνο άτομο που εργοδοτείται από τον ΔΣΜΚ και συνεισφέρει στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση το μισθό του.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Μετατροπή ξένου νομίσματος

Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ αποτιμώνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο ΔΣΜΚ (‘το νόμισμα λειτουργίας’). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης του ΔΣΜΚ.

Φορολογία

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπισθεί ή ουσιαστικά θεσπισθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Αναβαλλόμενο έσοδο

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Μισθώσεις

Κατά την έναρξη ισχύος της σύμβασης, ο ΔΣΜΚ εκτιμά εάν η σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μίσθωση. Μία σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μία μίσθωση όταν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος. Για να εκτιμήσει εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου, ο ΔΣΜΚ εκτιμά εάν:

- η σύμβαση συγκαταλέγει τη χρήση ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου - συνήθως το αναγνωριζόμενο περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται ρητά ή μέσω έμμεσου προσδιορισμού και πρέπει να είναι φυσικά διακριτό ή να αντιπροσωπεύει ουσιαστικά όλη την ικανότητα ενός φυσικά διακριτού περιουσιακού στοιχείου. Εάν ο προμηθευτής διατηρεί το ουσιαστικό δικαίωμα υποκατάστασης του περιουσιακού στοιχείου, τότε το περιουσιακό στοιχείο δεν προσδιορίζεται.

- ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη την περίοδο χρήσης, και
- ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να κατευθύνει την χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Ο ΔΣΜΚ έχει αυτό το δικαίωμα όταν έχει τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που είναι πιο σημαντικά για την αλλαγή του τρόπου και του σκοπού χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Σε σπάνιες περιπτώσεις όπου η απόφαση για το πώς και για ποιο σκοπό χρησιμοποιείται το περιουσιακό στοιχείο είναι προκαθορισμένη, ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου εάν:
 - ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του περιουσιακού στοιχείου, ή
 - ο ΔΣΜΚ σχεδίασε το περιουσιακό στοιχείο με τρόπο που προκαθορίζεται για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί.

Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου και μια υποχρέωση μίσθωσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποτιμάται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό ποσό της υποχρέωσης μίσθωσης προσαρμοσμένο για τυχόν πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά ή πριν από την ημερομηνία έναρξης, καθώς και κάθε αρχικό άμεσο κόστος και εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή επαναφοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή του χώρου στον οποίο βρίσκεται, μείον οποιαδήποτε κίνητρα μίσθωσης έχουν εισπραχθεί.

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποσβένεται στη συνέχεια με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης από την ημερομηνία έναρξης μέχρι την ημερομηνία λήξης της ωφέλιμης ζωής του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ή το τέλος της μίσθωσης. Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης καθορίζονται στην ίδια βάση με αυτή των ακινήτων και εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται περιοδικά για τυχόν ζημιές απομείωσης και προσαρμόζεται για ορισμένες επαναμετρήσεις της υποχρέωσης μίσθωσης.

Η υποχρέωση από τη μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Τα μισθώματα προεξοφλούνται με το διαφορικό επιτόκιο της μίσθωσης, εφόσον μπορεί να καθοριστεί εύκολα. Εάν αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο του ΔΣΜΚ. Γενικά, ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί ως διαφορικό επιτόκιο του το ενιαίο δημόσιο επιτόκιο υπερημερίας, καθώς σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003 (122(Ι)/2003) ο ΔΣΜΚ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς, θέτει στην διάθεση του ΔΣΜΚ τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης του.

Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της μίσθωσης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- σταθερά μισθώματα, περιλαμβανομένων άλλων μισθωμάτων που ουσιαστικά θεωρούνται ως σταθερά,
- τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από ένα δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου μίσθωσης,
- τα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν για την εγγυημένη υπολειμματική αξία, και
- την τιμή άσκησης οποιουδήποτε δικαιώματος αγοράς εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, τα μισθώματα που είναι πληρωτέα σε οποιαδήποτε προαιρετική περίοδο παράτασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης, και την καταβολή χρηματικών ποινών για πρόωρο τερματισμό συμβάσεων, εκτός εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ δεν θα τερματίσει πρόωρα οποιαδήποτε σύμβαση.

Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας

Ο ΔΣΜΚ έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει τα δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις μισθώσεων για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις που έχουν διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο και για μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων με χαμηλή αξία (δηλ. για εξοπλισμό πληροφορικής, εξοπλισμό γραφείου κτλ.). Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει τα μισθώματα που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις ως έξοδο με βάση την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Ταξινόμηση

Ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις πιο κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, και
- Αυτά που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο του ΔΣΜΚ για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση ο ΔΣΜΚ μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληρεί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται για εμπορία, η ταξινόμηση θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο ο ΔΣΜΚ προσδιόρισε αμετάκλητα κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων. Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται ανά επένδυση.

Για τα περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία, τα κέρδη και ζημιές θα αναγνωριστούν είτε στα αποτελέσματα ή στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα. Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν διακρατούνται για εμπορία, αυτό θα εξαρτηθεί στο κατά πόσο ο ΔΣΜΚ έκανε μια αμετάκλητη επιλογή κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Αναγνώριση και Παύση Αναγνώρισης

Όλες οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από τον κανονισμό ή από τη σύμβαση αγοράς (‘αγορές και πωλήσεις με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης’) αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να παραδώσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όλες οι αγορές και πωλήσεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ καταστεί μέρος στις συμβατικές διατάξεις του μέσου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή έχουν μεταφερθεί και ο ΔΣΜΚ έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επιμέτρηση

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο ΔΣΜΚ επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία και επιπλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου που δεν είναι σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής που σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίστηκαν σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αναγνωρίζεται μόνο εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής συναλλαγής η οποία μπορεί να αποδειχθεί από άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές στην αγορά με το ίδιο μέσο ή από μια τεχνική αποτίμησης των οποίων τα στοιχεία εισαγωγής περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία από παρατηρήσιμες αγορές.

Οι αλλαγές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στα άλλα κέρδη/(ζημιές) στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, όπως αρμόζει. Οι ζημιές απομείωσης (και η αντιστροφή των ζημιών απομείωσης)

σε μετοχικούς τίτλους επιμετρώνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και δεν παρουσιάζονται ξεχωριστά από άλλες αλλαγές στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - απομείωση - πρόβλεψη αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς ΑΠΖ

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται και επιμετρώνται σύμφωνα με μια από τις δύο προσεγγίσεις: τη γενική προσέγγιση ή την απλοποιημένη προσέγγιση.

Για εμπορικά εισπρακτέα ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία επιβάλλει την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική του αναγνώριση.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή αξιολόγησης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικής κλάσης. Ανατρέξτε στη σημείωση 5, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου για την περιγραφή του πώς ο ΔΣΜΚ καθορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επαναταξινόμηση

Τα χρηματοοικονομικά μέσα επαναταξινομούνται μόνο όταν ο ΔΣΜΚ τροποποιεί το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Η επαναταξινόμηση έχει μελλοντική επίδραση και ξεκινά από την πρώτη περίοδο αναφοράς ακολούθως της αλλαγής.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται, πλήρως ή εν μέρει, όταν ο ΔΣΜΚ έχει εξαντλήσει όλες τις πρακτικές μεθόδους ανάκτησης και έχει αποφασίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Η διαγραφή αντιπροσωπεύει ένα γεγονός διαγραφής. Ο ΔΣΜΚ μπορεί να διαγράψει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες επιβολής όταν ο ΔΣΜΚ επιδιώκει την ανάκτηση συμβατικών οφειλών, ωστόσο δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν μετρητά και καταθέσεις όψεως. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη συμβατικών ταμιακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν ΑΠΚΤ, και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε

διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Προπληρωμές

Οι προπληρωμές αποτιμώνται σε κόστος μείον προβλέψεις για απομείωση. Μια προπληρωμή ταξινομείται ως μακροπρόθεσμη όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την προπληρωμή αναμένεται να αποκτηθούν μετά από ένα έτος ή όταν η προπληρωμή σχετίζεται με ένα περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα χαρακτηριστεί ως μακροπρόθεσμο κατά την αρχική αναγνώριση. Οι προπληρωμές για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων μεταφέρονται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μόλις ο ΔΣΜΚ αποκτήσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου και είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο θα εισρεύσουν στον ΔΣΜΚ. Οι λοιπές προπληρωμές αποσβένονται στα αποτελέσματα όταν εισπράττονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που αφορούν τις προπληρωμές. Εάν υπάρχει ένδειξη ότι δεν θα ληφθούν τα περιουσιακά στοιχεία, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με προπληρωμή, η λογιστική αξία της προπληρωμής καταγράφεται αναλόγως και μια αντίστοιχη ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν ο ΔΣΜΚ αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

Εμπορικά εισπρακτέα

Τα εμπορικά εισπρακτέα είναι ποσά που οφείλονται από πελάτες για πώληση εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Εάν η είσπραξη αναμένεται σε ένα χρόνο ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος), ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παύσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον πρόνοιας για απομείωση της αξίας.

Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Ο ΔΣΜΚ κατέχει τα εμπορικά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές και επομένως τα επιμετρά σε μεταγενέστερο στάδιο σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα εναπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για την αποτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η οποία χρησιμοποιεί μια πρόνοια για απομείωση στην αξία όλων των εμπορικών εισπρακτέων κατά τη διάρκεια ζωής τους. Ανάτρεξε στην Σημείωση 5.3 Πιστωτικός Κίνδυνος.

Τα εμπορικά εισπρακτέα διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία είσπραξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με τον ΔΣΜΚ και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Συγκριτικά ποσά

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά αναπροσαρμόζονται για να συνάδουν με τις μεταβολές στην παρουσίαση του τρέχοντος έτους.

5. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο, κίνδυνο συμμόρφωσης και άλλους κινδύνους που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει ο ΔΣΜΚ στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

5.1 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς και οι μεταβολές θα επηρεάσουν τα έσοδα ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο ΔΣΜΚ.

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται και ταξινομούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Οι επενδύσεις του ΔΣΜΚ σε μετοχικούς τίτλους εταιρειών οι οποίες εμπορεύονται δημόσια περιλαμβάνονται στο Γενικό Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

5.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια αγοράς.

Καθώς ο ΔΣΜΚ έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που φέρουν τόκο, τα έσοδα και η ροή μετρητών από εργασίες του ΔΣΜΚ ουσιαστικά εξαρτώνται από αλλαγές στα επιτόκια αγοράς.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν ως ακολούθως:

	2020	2019
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3.340.749	1.530.596
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	623.836	801.161
	3.964.585	2.331.757

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2020 θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση στα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	Ίδια κεφάλαια
	€	€
2020		
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου		
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	33.407	33.407
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	6.238	8.012
	39.645	41.419
2019		
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου		
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	15.306	15.306
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	6.238	8.012
	21.544	23.318

5.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία από έκθεση σε πιστώσεις προς πελάτες χονδρικής και λιανικής πώλησης, περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών συναλλαγών και συμβατικών στοιχείων ενεργητικού.

i. Διαχείριση κινδύνων

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχειρίζεται σε ομαδική βάση.

Για τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μόνο οργανισμοί που αξιολογούνται από ανεξάρτητα μέρη γίνονται αποδεκτοί. Εάν πελάτες χονδρικού εμπορίου είναι αξιολογημένοι από ανεξάρτητο μέρος, τότε ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί αυτές τις αξιολογήσεις.

Διαφορετικά, εάν δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, ο ΔΣΜΚ εκτιμά την πιστωτική ποιότητα του πελάτη, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες εμπειρίες και άλλους παράγοντες. Ξεχωριστά πιστωτικά όρια και πιστωτικοί όροι ορίζονται με βάση την πιστωτική ποιότητα του πελάτη σύμφωνα με όρια που καθορίζονται από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ. Η χρήση των πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε συνεχή βάση.

ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο ΔΣΜΚ διαθέτει τα ακόλουθα είδη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων
- μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Η έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο για κάθε κατηγορία (περιουσιακού στοιχείου/μέσου) που υπόκειται στο αναμενόμενο μοντέλο πιστωτικής ζημιάς ορίζεται παρακάτω:

Εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί ένα επίδομα αναμενόμενης ζημιάς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλα τα εμπορικά εισπρακτέα (περιλαμβανομένων των εμπορικών εισπρακτέων με σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης), και τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εμπορικά εισπρακτέα και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Ο ΔΣΜΚ ορίζει τον κίνδυνο αθέτησης μετά την αρχική αναγνώριση ως το αργότερο 90 ημέρες αφού ένα χρηματοοικονομικό μέσο εμφανίσει καθυστέρηση. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία αφορούν μη πραγματοποιηθείσες εργασίες που δεν έχουν εκτελεστεί και έχουν ουσιαστικά τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου με τους ίδιους τύπους συμβάσεων. Ως εκ τούτου, ο ΔΣΜΚ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς για εμπορικά εισπρακτέα αποτελούν μια δίκαιη προσέγγιση των ποσοστών ζημιάς για τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού.

Τα εμπορικά εισπρακτέα από πελάτες και τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με τον ΔΣΜΚ και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Οι ζημιές απομείωσης των εμπορικών εισπρακτέων και συμβατικών στοιχείων ενεργητικού παρουσιάζονται ως καθαρές ζημιές απομείωσης στο λειτουργικό κέρδος. Οι μεταγενέστερες ανακτήσεις ποσών που είχαν διαγραφεί προηγουμένως πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο.

Δεν υπήρχαν εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Ο ΔΣΜΚ αξιολογεί, σε ομαδική βάση την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από τα μετρητά στην τράπεζα. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις αξιολογήσεις από εξωτερικά ιδρύματα αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και τις εσωτερικές αξιολογήσεις εάν δεν είναι διαθέσιμες εξωτερικές αξιολογήσεις.

Τα ακαθάριστα λογιστικά ποσά που ακολουθούν αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση του ΔΣΜΚ σε πιστωτικό κίνδυνο για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019:

Εξωτερική πιστοληπτική ικανότητα		2020	2019
		€	€
Moody's	B	1.375.540	-
Moody's	B3	-	876.357
Moody's	Caa1	-	654.239
Moody's	Caa-C	1.965.209	-
Σύνολο		3.340.749	1.530.596

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε λογαριασμούς καταθέσεων υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη δημοσιευμένα PDs των Moody's και ένα LGD μεταξύ 40%-60% όπως δημοσιεύεται από την ECB.

iii. Καθαρές ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίζεται μέσα στα αποτελέσματα

Κατά τη διάρκεια του έτους, οι ακόλουθες ζημιές αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα σε σχέση με τα απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

Απομείωση ζημιών	2020	2019
	€	€
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(112.833)	-
Καθαρή ζημιά απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 17)	(112.833)	-

5.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος να αντιμετωπίσει ο ΔΣΜΚ δυσκολίες στην εκπλήρωση υποχρεώσεων δεσμεύσεων συνδεδεμένων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και ο Διευθυντής διατηρεί ευελιξία στη χρηματοδότηση διατηρώντας διαθεσιμότητα εντός των εξασφαλισμένων πιστωτικών ορίων και διατηρώντας δυνατότητα κάλυψης των αναγκών ρευστότητας από τον ΙΣΜ.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση συμβατικής ληκτότητας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ, με βάση τις συμβατικές απροεξόφλητες ταμιακές ροές:

31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία €	Συμβατικές ταμιακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	Πέραν των 5 ετών €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	623.836	643.006	47.766	147.664	447.576
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	238.631	238.631	8.671	229.960	-
	862.467	881.637	56.437	377.624	447.576

31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία €	Συμβατικές ταμιακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	Πέραν των 12 μηνών €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	801.161	834.070	47.766	143.298	643.006
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	195.363	195.363	15.235	180.128	-
	996.524	1.029.433	63.001	323.426	643.006

5.5 Άλλοι κίνδυνοι τιμών αγοράς

Οι εισηγμένες σε χρηματιστήρια και οι μη εισηγμένες επενδύσεις σε χρηματιστήρια είναι επιρρεπείς στον κίνδυνο τιμών αγοράς που προκύπτει από την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων. Ο ΔΣΜΚ διαχειρίζεται τον κίνδυνο τιμών και εξετάζει και εγκρίνει όλες τις αποφάσεις για την διαχείριση τους.

5.6 Λειτουργικός κίνδυνος

Η κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά τα τελευταία χρόνια από τη διεθνή πιστωτική κρίση, την αστάθεια των χρηματαγορών και την διόγκωση του τραπεζικού τομέα. Η οικονομική κατάσταση στην Κύπρο θα μπορούσε να επηρεάσει το ύψος των εσόδων και τις προβλέψεις του Διευθυντή του ΔΣΜΚ για τις αναμενόμενες ταμειακές ροές αναφορικά με την αξιολόγηση απομείωσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Ο λειτουργικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με την ικανότητα του ΔΣΜΚ να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα. Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ δεν είναι σε θέση να προβλέψει όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του ΔΣΜΚ. Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ έχει συμπεράνει ότι δεν χρειάζονται επιπλέον προβλέψεις ή χρώσεις απομείωσης.

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του ΔΣΜΚ και τη συνέχιση των εργασιών του στο σημερινό επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, με το άρθρο 65 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018 που αναφέρει ότι ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς θέτει στη διάθεση του ΔΣΜΚ τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, η ΑΗΚ ως Ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς, καλύπτει τυχόν έλλειμμα στις λειτουργικές του δαπάνες.

5.7 Κίνδυνος συστημάτων και εσωτερικών ελέγχων

Ο κίνδυνος συστημάτων και εσωτερικών ελέγχων είναι ο κίνδυνος που απορρέει από αδυναμία των συστημάτων τεχνολογίας και ελέγχων του ΔΣΜΚ, καθώς και ο κίνδυνος που προέρχεται από ανθρώπινο λάθος και φυσικές καταστροφές. Τα συστήματα του ΔΣΜΚ ελέγχονται, συντηρούνται και αναβαθμίζονται σε συνεχή βάση.

5.8 Άλλοι κίνδυνοι

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες του ΔΣΜΚ. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα το ΔΣΜΚ.

5.9 Εκτίμηση εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργείς αγορές βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Η χρηματοοικονομική τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο ΔΣΜΚ είναι η τρέχουσα τιμή προσφοράς.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές καθορίζονται χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών. Ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών όπως μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών και κάνει υποθέσεις με βάση τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Η ονομαστική αξία μείον υπολογισμένες πιστωτικές προσαρμογές για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις με λήξη εντός ενός έτους προσεγγίζει τις εύλογες αξίες τους. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς γνωστοποίησης υπολογίζεται με την προεξόφληση των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας το τρέχον αγοραίο επιτόκιο διαθέσιμο στον ΔΣΜΚ για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα.

Μετρήσεις εύλογης αξίας που αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Ο πίνακας που ακολουθεί αναλύει τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με τη μέθοδο αποτίμησης. Τα διαφορετικά επίπεδα ορίζονται ως εξής:

- Επίπεδο 1 - τιμές χρηματιστηρίου (χωρίς διόρθωση) σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2 - πληροφορίες πέραν των τιμών χρηματιστηρίου που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1 και που αφορούν τα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις, είτε άμεσα (δηλαδή τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή που πηγάζουν από τις τιμές).
- Επίπεδο 3 - πληροφορίες για το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση που δεν βασίζονται σε δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

31 Δεκεμβρίου 2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€	€	€	€
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Αξίες εισηγμένες στο ΧΑΚ	578	-	-	578
Σύνολο	578	-	-	578

31 Δεκεμβρίου 2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€	€	€	€
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Αξίες εισηγμένες στο ΧΑΚ	947	-	-	947
Σύνολο	947	-	-	947

6. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του ΔΣΜΚ προϋποθέτει τη χρήση εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τον ΔΣΜΚ, οι οποίες επηρεάζουν τα έσοδα, έξοδα, περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η αβεβαιότητα για αυτές τις εκτιμήσεις και τις παραδοχές θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικές αναπροσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στο μέλλον.

Κρίσεις

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών, ο ΔΣΜΚ έχει προβεί στις ακόλουθες κρίσεις, εκτός από εκείνες που απαιτούν παραδοχές, που είχαν τις πιο σημαντικές επιπτώσεις στα ποσά που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις:

• Φορολογία

Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για εταιρικό φόρο απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για εταιρικό φόρο και αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας.

7. Έσοδα

	2020	2019
Ανάλυση εσόδου	€	€
Διατίμηση Δ-ΔΣΜ (1)	4.799.108	7.062.791
Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από Συνδέσεις Δικτύου	117.946	83.600
Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης	11.579	11.682
	<u>4.928.633</u>	<u>7.158.073</u>

1. Διατίμηση Δ-ΔΣΜ:

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (N122(I)/2003), τα επιτρεπόμενα έσοδα του ΔΣΜΚ προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από την ΡΑΕΚ.

Η ΡΑΕΚ εξέδωσε την Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» με βάση την οποία οι δαπάνες του ΔΣΜΚ καλύπτονται στο μεγαλύτερο μέρος με τη διατίμηση Δ-ΔΣΜ «Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς» που εισπράττεται από τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι με την σειρά τους επιβάλλουν την ίδια χρέωση στους τελικούς πελάτες τους.

Η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ για το 2020, καθορίστηκε με βάση την απόφαση της ΡΑΕΚ, Αρ. 05/2020 ημερομηνίας 10/01/2020 στα €σεντ 0,11/kWh (2019: €σεντ 0,15/kWh). Λόγω της πανδημίας COVID-19, η ΡΑΕΚ με τις αποφάσεις Αρ. 104/2020, Αρ. 141/2020 και Αρ. 222/2020 έχει επιβάλει μείωση στην διατίμηση Δ-ΔΣΜ για περίοδο 6 μηνών κατά 10% δηλαδή στα €σεντ 0,099/kWh. Ως αποτέλεσμα κατά το έτος 2020 για την ενέργεια που τιμολογήθηκε, εισπράχθηκε διατίμηση €σεντ 0,11/kWh για περίοδο 6 μηνών και €σεντ 0,099/kWh για περίοδο 6 μηνών.

α. Ο μόνος προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας για το 2020, όπως και για το 2019, ήταν η ΑΗΚ. Η τιμολογούμενη ενέργεια της ΑΗΚ για το 2020 ήταν 4.302.193.529kWh (2019: 4.610.695.605kWh). Το έσοδο από τις χρεώσεις προς την ΑΗΚ για ανάκτηση της Δ-ΔΣΜ επί της τιμολογούμενης ενέργειας ανήλθε στα €4.712.025 (2019: €6.916.043).

β. Η ΡΑΕΚ εξέδωσε επίσης την απόφαση Αρ. 28/2020, με την οποία η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ, στις τιμές που αναφέρονται πιο πάνω, θα χρεώνεται στην εισαγόμενη στο δίκτυο ηλεκτρική ενέργεια, σε όλα

τα καθεστώτα στήριξης που σχετίζονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για ίδια κατανάλωση. Η απόφαση αυτή τυγχάνει εφαρμογής σε όλες τις εμπορικές διατιμήσεις της ΑΗΚ εκτός της διατίμησης 08, που αφορά τις κατηγορίες πελατών που χαρακτηρίζονται ως ευάλωτες ομάδες. Η απόφαση της ΡΑΕΚ έχει ισχύ από την 1 Μαρτίου 2020. Στα πλαίσια της Απόφασης Αρ. 28/2020 ο ΔΣΜΚ έχει τιμολογήσει την ΑΗΚ κατά το 2020 με το ποσό των €47.609. Έχουν γίνει επίσης χρεώσεις για την περίοδο πριν την 1η Μαρτίου 2020, δηλαδή Ιανουάριο και Φεβρουάριο αξίας €1.880, σύμφωνα με την διαδικασία που προνοείται στην Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 16/2019.

Το 2019 αντίστοιχο έσοδο επιβαλλόταν σύμφωνα με την απόφαση της ΡΑΕΚ αρ. 16/2019 ανά παραγόμενη ενεργειακή μονάδα (kWh) του φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε αυτοπαραγωγού. Το αντίστοιχο έσοδο για το 2019 ήταν €16.549.

- γ. Έσοδο €37.594 (2019: €130.199) σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €2,78/€2,502 (2019: €2,78) ανά εγκατεστημένο kWh, του οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε παραγωγού/καταναλωτή (συμπληρισμός μετρήσεων) ανά έτος. Η χρέωση προκύπτει από τις Απόφασεις της ΡΑΕΚ Αρ. 16/2019 για "Αναθεώρηση χρεώσεων για τα Σχέδια Αυτοπαραγωγής, Συμπληρισμού Λογαριασμών (Net Billing) και Συμπληρισμού Μετρήσεων (Net Metering)", Αρ. 28/2020, Αρ. 104/2020, Αρ. 141/2020 και Αρ. 222/2020 όπως αναφέρονται πιο πάνω.

8. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2020	2019
	€	€
Έσοδα και χορηγίες για συμμετοχή σε Ερευνητικά Προγράμματα ΕΕ (σημ. (i), (ii), (iii), (iv))	88.964	85.943
Έσοδα από χορηγίες για εκπαίδευση προσωπικού	238	2.261
Άλλα έσοδα	1.556	10.785
	90.758	98.989

Σημειώσεις:

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει σε τρία Ερευνητικά Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ως ακολούθως:

- i. Το "Concerted Action, supporting the transposition and implementation of Directive 2009/28EC on the promotion of the use of energy from renewable energy sources (RES Directive)". Τα έσοδα του ΔΣΜΚ, κατά το έτος 2020, ύψους € μηδέν (2019: €7.381) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο του Προγράμματος και έχουν ενσωματωθεί σε σύμβαση μεταξύ ΔΣΜΚ και Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- ii. Το "Flexitranstore, an Integrated Platform for Increased FLEXibility in smart TRANSmision grids with STORAge Entities and large penetration of Renewable Energy Source." Τα έσοδα του ΔΣΜΚ κατά το έτος 2020, ύψους €56.380 (2019: €68.149) προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο.
- iii. Το "EMPOWER, Empowering the Cyprus power system with sustainable and intelligent technologies". Τα έσοδα του ΔΣΜΚ, κατά το έτος 2020, ύψους €31.341 (2019: €10.413) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο.
- iv. Το "OneNet". Τα έσοδα του ΔΣΜΚ, κατά το έτος 2020, ύψους €1.243 (2019:€ μηδέν) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο.

9. Έξοδα διοίκησης και λειτουργίας

	2020 €	2019 €
Παροχές προσωπικού (Σημ. 10)	97.639	96.824
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στο ΔΣΜΚ (Σημ. 21.5)	3.580.929	3.477.190
Κοινόχρηστα	5.055	5.094
Κόστος χρήσης εξοπλισμού ΑΗΚ (Σημ. 21.5)	30.949	48.291
Φωτισμός και θέρμανση (Σημ. 21.3)	40.180	46.988
Ασφάλιστρα	4.176	1.803
Προμήθειες και συντήρηση εξοπλισμού μεταφοράς και διανομής	133.213	127.912
Διάφορα έξοδα	27.279	27.022
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	12.924	11.442
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	6.288	9.173
Συνδρομές	220.829	292.588
Εκπαίδευση προσωπικού	1.381	3.959
Άμεσα έξοδα για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ΕΕ	206	5.972
Αμοιβή ελεγκτών	1.120	1.275
Λογιστικά και άλλα επαγγελματικά δικαιώματα	1.025	1.500
Δικηγορικά έξοδα	11.004	6.596
Έξοδα ταξιδιών	3.763	40.026
Οδοιπορικά	37	-
Έξοδα παραστάσεως	9.144	9.755
Έξοδα οχημάτων	776	872
Δημοσιεύσεις και διαφημίσεις	1.365	1.480
Συντήρηση κτηριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	187	271
Αμοιβές τρίτων συμβουλευτικής φύσης	525.971	490.063
Έξοδα ευημερίας προσωπικού	558	1.899
Τέλη άδειας προς ΡΑΕΚ	8.543	8.543
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ (Σημ. 21.5)	109.889	101.278
Αποσβέσεις περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης (Σημ. 14)	185.365	185.365
	5.019.795	5.003.181

10. Παροχές προσωπικού

	2020	2019
	€	€
Μισθοί	86.613	87.254
Τιμαριθμικό επίδομα	1.017	837
Κοινωνικές ασφαλίσσεις και άλλα ταμεία	10.009	8.733
	<u>97.639</u>	<u>96.824</u>

Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων που εργοδοτήθηκαν από τον ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν 1 (2019: 1).

Το μόνο άτομο που εργοδοτείται από τον ΔΣΜΚ είναι ο Διευθυντής. Η στελέχωση του ΔΣΜΚ αποτελείται από 52 άτομα (2019: 52) τα οποία προέρχονται από το υφιστάμενο προσωπικό του ΙΣΜ.

11. Έξοδα χρηματοδότησης

	2020	2019
	€	€
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	13.739	17.214
Σε άλλους	3.432	-
Τόκοι φόρων	8	208
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	1.900	1.796
	<u>19.079</u>	<u>19.218</u>

12. Φορολογία

	2020	2019
	€	€
Εταιρικός φόρος	-	279.468
Χρέωση έτους	<u>-</u>	<u>279.468</u>

Ο φόρος επί των αποτελεσμάτων της Εταιρείας πριν τη φορολογία διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τα εφαρμόσιμα ποσοστά φορολογίας ως εξής:

	2020	2019
	€	€
(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία	<u>(132.316)</u>	<u>2.234.663</u>
Φόρος υπολογιζόμενος με τα εφαρμόσιμα ποσοστά φορολογίας	(16.540)	279.333
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	15.178	135
Φορολογική επίδραση ζημιάς έτους	<u>1.362</u>	<u>-</u>
Χρέωση φορολογίας	<u>-</u>	<u>279.468</u>

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 12,5% (2019: 12,5%).

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο.

13. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Κόστος	Βελτιώσεις	Συστήματα	Οχήματα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
	κτηρίων	Πληροφορικής			
	€	€	€	€	€
Προσθήκες	-	57.521	-	-	57.521
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (σημ. (ii))	-	(57.521)	-	-	(57.521)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Προσθήκες	1.461	53.291	-	630	55.382
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (σημ. (ii)) (Σημ. 21.5)	(1.461)	(53.291)	-	(630)	(55.382)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Καθαρή λογιστική αξία					
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Σημείωση:

- i. Στους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, αναφέρεται ότι "ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), θέτει στη διάθεση του ΔΣΜΚ τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, του προσωπικού και των υποστατικών του".
- ii. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες πραγματοποιούνται από τον ΔΣΜΚ και μεταφέρονται στα στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού της ΑΗΚ που είναι ο Ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς, κατόπιν έκδοσης σχετικού τιμολογίου από τον ΔΣΜΚ.

14. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

	Κτίρια & χώρος στάθμευσης €
Κόστος	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	-
Προσθήκες	973.164
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	973.164
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	973.164
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	973.164
Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	-
Επιβάρυνση για το έτος (Σημ. 9)	185.365
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	185.365
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	185.365
Επιβάρυνση για το έτος (Σημ. 9)	185.365
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	370.730
Καθαρή λογιστική αξία	
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	602.434
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	787.799

Ποσά αναγνωρισμένα στα αποτελέσματα:

	2020 €	2019 €
Έξοδα αποσβέσεων από δικαιώματα χρήσης	185.365	185.365
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	13.739	17.214
	199.104	202.579

15. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	947	1.224
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια	<u>(369)</u>	<u>(277)</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>578</u>	<u>947</u>

Οι επενδύσεις που αποτιμούνται σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων, αποτελούνται από εμπορεύσιμες μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΚ και επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου.

Ως αποτέλεσμα, έλλειμμα ύψους €369 (2019: €277) μεταφέρθηκε στο αποθεματικό εύλογης αξίας σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

16. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2020	2019
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	34.642	25.858
Προπληρωμές	102.947	40.085
Προκαταβολές	945.167	-
Χρεωστικό υπόλοιπο από συγγενικό οργανισμό (Σημ. 21.1)	1.378.673	3.837.444
Αναβαλλόμενο εισόδημα από συγχρηματοδοούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα	55.321	36.693
Άλλα εισπρακτέα	-	7.381
Επιστρεπτέος Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	-	240.673
	<u>2.516.750</u>	<u>4.188.134</u>
Μείον μη κυκλοφορούντα εισπρακτέα ποσά	<u>(945.167)</u>	<u>-</u>
Κυκλοφορούντα εισπρακτέα ποσά	<u>1.571.583</u>	<u>4.188.134</u>

Οι προκαταβολές περιλαμβάνουν πληρωμή για την ανάπτυξη του συστήματος ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού (ERP) ποσού €4.350 και πληρωμή για την ανάπτυξη του συστήματος αγοράς ηλεκτρισμού (MMS) ποσού €940.817.

Η έκθεση του ΔΣΜΚ σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις γνωστοποιείται στη σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων.

17. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

	2020	2019
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	500	500
Μετρητά στην τράπεζα	3.340.749	1.530.596
Συσσωρευμένη πρόβλεψη για απομείωση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών (Σημ. 5.3)	(112.833)	-
	<u>3.228.416</u>	<u>1.531.096</u>

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2020	2019
	€	€
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	<u>3.228.416</u>	<u>1.531.096</u>
	<u>3.228.416</u>	<u>1.531.096</u>

Ποσό ύψους € μηδέν (2019: €191.828) που συμπεριλαμβάνεται στα μετρητά στην τράπεζα αφορά εισπράξεις από συνδέσεις αιτήτων στο Σύστημα Μεταφοράς και είτε θα καταβληθεί στον ΙΣΜ εάν τα έργα προχωρήσουν στο στάδιο υλοποίησης ή θα επιστραφούν στον αιτητή εάν τα έργα ακυρωθούν.

Η έκθεση του ΔΣΜΚ σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων.

18. Υποχρεώσεις από μισθώσεις

	2020	2019
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	801.161	-
Προσθήκες	-	973.164
Αποπληρωμές μισθώσεων	(177.325)	(172.003)
Αποπληρωμές τόκων	(13.739)	(17.214)
Τόκοι	13.739	17.214
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>623.836</u>	<u>801.161</u>

	Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων		Η παρούσα αξία των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων	
	2020 €	2019 €	2020 €	2019 €
Όχι πέραν του 1 έτους	195.430	191.064	185.281	185.840
Πέραν του 1 έτους και όχι πέραν των 5 ετών	447.576	643.006	438.555	615.321
	643.006	834.070	623.836	801.161
Μελλοντικές χρεώσεις χρηματοδότησης	(19.170)	(32.909)	-	-
Παρούσα αξία υποχρεώσεων μίσθωσης	623.836	801.161	623.836	801.161

Η πολιτική του ΔΣΜΚ είναι να μισθώνει το ακίνητο όπου βρίσκονται τα γραφεία του, τον χώρο στάθμευσης προσωπικού και το κέντρο ελέγχου στα γραφεία της ΑΗΚ. Ο μέσος χρόνος μίσθωσης είναι 2 χρόνια. Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 το μέσο πραγματικό επιτόκιο δανεισμού ήταν 1,75% (2019: 2%). Τα επιτόκια είναι σταθερά κατά την ημερομηνία της σύμβασης και έτσι δεν εκθέτουν τον ΔΣΜΚ στον κίνδυνο της μεταβολής των επιτοκίων.

Οι υποχρεώσεις του ΔΣΜΚ από μισθώσεις είναι εξασφαλισμένες για τον εκμισθωτή από τίτλους κυριότητας στα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

19. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2020 €	2019 €
Εμπορικοί πιστωτές	158.241	56.846
Εισφορά ΓΕΣΥ σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	26.033	-
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	23.712	-
Υπάλληλοι ΔΣΜΚ	8.097	-
Οφειλόμενα έξοδα	8.671	15.235
Άλλοι πιστωτές (σημ. (ii))	-	123.282
Αναβαλλόμενο εισόδημα από κεφαλαιουχική συνεισφορά	71.719	-
Αναβαλλόμενο εισόδημα από συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα	113.601	18.421
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	167.142	16.545
	577.216	230.329

Σημείωση:

- Σύμφωνα με τους Περί Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις για σύνδεση και χρήση του Συστήματος Μεταφοράς με αιτούμενη ισχύ σύνδεσης μεγαλύτερη των 8MW για παραγωγούς και μεγαλύτερη των 12 MVA για πελάτες (Καταναλωτές). Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως

ενδιάμεσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική τεχνοοικονομική μελέτη και συνάψει σύμβαση σύνδεσης με τον αιτητή, τιμολογεί τον αιτητή για την κεφαλαιουχική δαπάνη σύνδεσης σύμφωνα με την εγκεκριμένη πολιτική χρέωσης του ΔΣΜΚ. Η κεφαλαιουχική δαπάνη σύνδεσης αποτελείται από την κεφαλαιουχική συνεισφορά προς την ΑΗΚ (ΙΣΜ/ ΔΣΔ) για το κεφαλαιουχικό κόστος του δικτύου σύνδεσης και από τα διοικητικά έξοδα του ΔΣΜΚ (2% επί του κεφαλαιουχικού κόστους). Παράλληλα η ΑΗΚ χρεώνει τον ΔΣΜΚ με το αντίστοιχο ποσό της κεφαλαιουχικής συνεισφοράς ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Το ποσό αυτό δεν παρουσιάζεται ως έσοδο στις Οικονομικές Καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Το ποσό που ο ΔΣΜΚ τιμολογεί τον αιτητή για τα διοικητικά έξοδα, συμπεριλαμβάνεται στο εισόδημα του ΔΣΜΚ.

Ποσό ύψους € μηδέν (2019: €123.173) αφορά κεφαλαιουχική δαπάνη που είχε καταβληθεί από αιτητή για σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς από παλαιότερα έτη και θα επιστραφεί στον αιτητή εντός του 2021 λόγω μη υλοποίησης του έργου.

20. (Επιστρεπτέοι) φόροι/τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2020 €	2019 €
Εταιρικός φόρος	<u>(38.736)</u>	<u>(35.236)</u>
	<u>(38.736)</u>	<u>(35.236)</u>

21. Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Συγγενικά μέρη υπάρχουν όταν το ένα μέρος έχει την ικανότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί σημαντική επιρροή πάνω στο άλλο μέρος σε χρηματοδοτικές και εμπορικές αποφάσεις.

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη είναι ως ακολούθως:

21.1 Χρεωστικό υπόλοιπο από Συγγενικό Οργανισμό (Σημ. 16)

<u>Σχέση</u>	<u>Φύση συναλλαγών</u>	2020 €	2019 €
Προμηθευτής Ηλεκτρισμού (ΑΗΚ)	Εμπορικές	<u>1.378.673</u>	<u>3.837.444</u>
		<u>1.378.673</u>	<u>3.837.444</u>

21.2 Αμοιβή και επιδόματα Διευθυντή

Η αμοιβή του Διευθυντή ήταν ως εξής:

	2020	2019
	€	€
Αμοιβή Διευθυντή υπό εκτελεστική ιδιότητα	87.630	88.091
Άλλες εισφορές	10.009	8.733
Επίδομα ταξιδιών και παραστάσεων	6.914	6.970
Επίδομα Προέδρου επιτροπών κανόνων	1.080	1.089
	<u>105.633</u>	<u>104.883</u>

21.3 Συναλλαγές εσόδων με Προμηθευτή Ηλεκτρισμού (ΑΗΚ)

	2020	2019
	€	€
Έσοδα ΔΣΜΚ (Σημ. 7)	4.799.108	7.062.791
Κατανάλωση ηλεκτρισμού - φωτισμός και θέρμανση (Σημ. 9)	(40.180)	(46.988)
	<u>4.758.928</u>	<u>7.015.803</u>

21.4 Συναλλαγές με ΡΑΕΚ

	2020	2019
	€	€
Τέλη άδειας προς ΡΑΕΚ	8.543	8.543
	<u>8.543</u>	<u>8.543</u>

21.5 Συναλλαγές εξόδων με ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΑΗΚ)

	2020	2019
	€	€
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στο ΔΣΜΚ (Σημ. 9)	3.580.929	3.477.190
Κόστος χρήσης εξοπλισμού ΑΗΚ (Σημ. 9)	30.949	48.291
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ (Σημ. 9)	109.889	101.278
Πάγια χρέωση για παροχή τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης	3.000	3.000
	<u>3.724.767</u>	<u>3.629.759</u>

21.6 Συναλλαγές εσόδων με Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΑΗΚ)

	2020	2019
Όνομα	€	€
Πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού (Σημ. 13)	55.382	57.521
	<u>55.382</u>	<u>57.521</u>

22. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις συμβολαίων σύνδεσης

Κεφαλαιουχικές δαπάνες για τις οποίες υπογράφηκαν συμβόλαια κατά την ημερομηνία αναφοράς αλλά δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμα είναι ως εξής:

	2020	2019
	€	€
Εντός ενός έτους		
Απαιτήσεις από συμβάσεις σύνδεσης	1.666.284	-
	1.666.284	-
	2020	2019
	€	€
Εντός ενός έτους		
Υποχρεώσεις από συμβάσεις σύνδεσης	1.666.284	-
	1.666.284	-

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω στις παραγράφους της σημείωσης 20, σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι το 2018, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις για σύνδεση και χρήση του Συστήματος Μεταφοράς με αιτούμενη ισχύ σύνδεσης μεγαλύτερη των 8MW για παραγωγούς και μεγαλύτερη των 12MVA για πελάτες (Καταναλωτές). Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως ενδιαμέσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική μελέτη τιμολογεί τον αιτητή με ποσό που αντιπροσωπεύει το κόστος της ΑΗΚ για σύνδεση αιτητών (παραγωγών και μεγάλων καταναλωτών) στο Δίκτυο Μεταφοράς. Η ΑΗΚ ακολούθως χρεώνει τον ΔΣΜΚ το αντίστοιχο ποσό ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Από την τακτική αυτή προκύπτουν απαιτήσεις και υποχρεώσεις από τα συμβόλαια σύμβασης.

Το πιο πάνω ποσό αφορά απαίτηση από την ΑΗΚ-ΔΣΔ και υποχρέωση προς την ΑΗΚ-ΙΣΜ η οποία προκύπτει από τους όρους σύμβασης και με βάση τους οποίους θα διευθετηθεί κατά την ημερομηνία σύνδεσης του δικτύου. Για το ποσό αυτό δεν γίνεται πρόβλεψη επειδή η υποχρέωση εξόφλησης του επέρχεται κατά την ημερομηνία σύνδεσης δικτύου, που όπως αναφέραμε αφορά ημερομηνία μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Το πιο πάνω ποσό έχει τιμολογηθεί από τον ΔΣΜΚ προς την ΑΗΚ-ΔΣΔ, τον Ιανουάριο του 2021 και αναμένεται να εισπραχθεί από την ΑΗΚ-ΔΣΔ μέχρι τον Μαΐο του 2021. Αντίστοιχο ποσό θα τιμολογηθεί από την ΑΗΚ-ΙΣΜ στον ΔΣΜΚ και ακολούθως θα καταβληθεί.

Λειτουργικές δεσμεύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ο ΔΣΜΚ είχε τις πιο κάτω δεσμεύσεις για λειτουργικές δαπάνες:

	2020	2019
	€	€
Εντός ενός έτους		
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	2.830.336	452.252
Μεταξύ ενός και πέντε ετών		
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	2.094.733	189.502
	4.925.069	641.754

23. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Από 1/1/2021 τέθηκαν σε λειτουργία οι Κανονισμοί Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού στην βάση της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 4/2017. Έχουν ξεκινήσει εμπορικές δραστηριότητες μικρός αριθμός προμηθευτών και παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και η ΑΗΚ έπαψε να είναι ο μόνος προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ΔΣΜΚ ως ο αρμόδιος Λειτουργός Αγοράς διασφαλίζει ότι η εκκαθάριση και η τιμολόγηση διεξάγονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης.

Δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 173 μέχρι 176

